

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**AVRUPA KONSEYİ VE AVRUPA KOMİSYONU SPOR
POLİTİKALARININ ERASMUS PROGRAMINA
UYGULANMASI: TÜRKİYE'DE YÜRÜTÜLEN PROJELERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Doktora Tezi

Emine YAZICI

Danışman
Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2021

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**AVRUPA KONSEYİ VE AVRUPA KOMİSYONU SPOR
POLİTİKALARININ ERASMUS PROGRAMINA
UYGULANMASI: TÜRKİYE'DE YÜRÜTÜLEN PROJELERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Doktora Tezi

Emine YAZICI

Danışman

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2021

TEZ KABUL VE ONAYI

Emine YAZICI tarafından, **Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU** danışmanlığında hazırlanan “**Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu Spor Politikalarının Erasmus Programına Uygulanması: Türkiye’de Yürütülen Projelerin Değerlendirilmesi**” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 5.11.2021 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Prof. Dr. Soner ÇANKAYA Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Prof. Dr. Nuray KESKİN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Kürşat ACAR Sinop Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Seda SABAH Amasya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Doktora tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığımı taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi? Evet Hayır

07 /11/ 2021
Emine YAZICI

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : “Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu Spor Politikalarının Erasmus Programına Uygulanması: Türkiye'de Yürütülen Projelerin Değerlendirilmesi”

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 28.09.2021 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 5

Tek kaynak oranı : % 2 çıkmıştır.

07 /11/ 2021
Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

ÖZET

AVRUPA KONSEYİ VE AVRUPA KOMİSYONU SPOR POLİTİKALARININ ERASMUS PROGRAMINA UYGULANMASI: TÜRKİYE'DE YÜRÜTÜLEN PROJELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emine YAZICI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı

Doktora, Kasım/2021

Danışman: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Beyaz Kitap, Avrupa Birliği'nin (AB) spor alanında ilk kapsamlı politika girişimidir. Kitap'ın yayınlanmasının ardından, Lizbon Antlaşması ile spor yine ilk defa Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmiştir. Obezite, doping, ırkçılık, şiddet ve şike gibi sporun önemli sorunlarıyla mücadele konuları Beyaz Kitap'ta bir politika belgesi olarak işlenmiştir. Spor aracılığıyla iyileştirilmesi amaçlanan toplum yolunda, ekonomik ve bütünlük sorunlarına çözüm olarak birçok girişim başlatılmıştır. Bu girişimlerden biri de Avrupa Birliği eğitim programı Erasmus+ Programı'na (2014-2020) yine ilk defa sporu dâhil etmek olmuştur. Avrupa Birliği Programları, üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirerek ortaklık bilincinin yerleşmesini desteklemek, AB politikalarının ve mevzuatının uygulanmasına ve AB'nin karşılaştığı sorunlara ortak çözümler üretilmesine katkı sağlamak amacıyla tematik alanlarda oluşturulmakta ve belirli bir dönem için uygulanmaktadır (Dışişleri Bakanlığı, 2014). Bu çalışmada, Avrupa Birliği Programlarından Erasmus+ Programı kapsamında 2014 yılından 2020 yılına kadar Erasmus program ülkeleri tarafından yapılan "Spor" projelerine katılım durumu incelenecektir. Proje başvuruları, başvuru sonuçları ve dağıtılan hibeler ile ilgili veri analizi ve değerlendirmesi yapılacaktır. Araştırmanın en önemli amacı, Türkiye'de "spor" ile ilgili faaliyet veya çalışma yürüten tüm yerel, bölgesel veya ulusal kurum, kuruluş, sosyal girişim, dernek, vakıf, spor kulübü, spor federasyonu, yükseköğretim kurumu, sendika, okul ve diğer kurumların bugüne kadar Erasmus+ Programı'nın alt eylemi olan spor alanından ne derecede yararlandığını tespit etmek ve sonuçlarını yorumlamaktır.

Anahtar Sözcükler: Spor, Beyaz Kitap, Erasmus, Proje

ABSTRACT

THE IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN COUNCIL AND THE EUROPEAN COMMISSION SPORT POLICIES TO THE ERASMUS PROGRAM: AN EVALUATION OF SPORT PROJECTS IN TURKEY

Emine YAZICI

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Studies

Department of Sports Management

PhD, November/2021

Supervisor: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

The White Paper is the first comprehensive sport policy initiative of the European Union. After the publication of the paper, the Lisbon Treaty gave the Court of Justice of the European Union jurisdiction over sport for the first time. Combating important sport issues such as obesity, doping, racism, violence and match-fixing are covered as a policy document in the White Paper. Many initiatives have been implemented as a solution to the social, economic and integrity problems that are aimed to be improved through sports. One of these initiatives was to include sports in the Erasmus+ Program (2014-2020). The European Union (EU) Programmes are developed in different thematic areas to support the establishment of partnership awareness by developing cooperation between member countries to contribute to the implementation of EU policies and to find common solutions to the problems faced by the EU. In this study, the level of participation of Erasmus program countries in the Erasmus+ Programme, focusing on “Sport” projects carried out from 2014 to 2020, will be examined. A data analysis will be made on the project applications, the granted projects and their grants. The most important objective of this study is to determine the level of which the local, regional and national public bodies, sport clubs, sport federations, higher education institutions, etc. active in the field of “sport” in Turkey have benefited from such projects and to analyze the results found.

Keywords: Sport, White Paper, Erasmus, Project

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Spor sektörünün dünyanın en büyük ekonomik sektörleri arasında yer almasının yanı sıra Nelson Mandela'nın da söz ettiği gibi "spor dünyayı değiştirme ve ilham verme gücüne sahiptir. Diğer pek az şey insanları birbirine spor gibi bağlayabilir. Spor, gençlere anladıkları dilden konuşur ve umutsuzluğun olduğu yerde umut yaratabilir". Sporun dünya ekonomisine sağladığı katkı kadar sağlığa ve sivil katılımına sağladığı fayda ve yarattığı etki ve bundan sonra da yapabilecek potansiyellerinden etkilenerken bu çalışma konusunu tercih ettim. Ayrıca, özel ilgim olan Avrupa Birliği ve Erasmus+ çalışmalarını spor ile harmanlayarak tez konum böyle ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmamda emeği geçen değerli danışman hocam Prof. Dr. Osman İmamoğlu'na ve Tez İzleme Komitesi üyem Prof. Dr. Nuray E. Keskin'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca, doktora eğitimimi tamamlayabilmem için bana cesaret veren Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı'nın tüm akademik ve idari personeline teşekkür ederim.

Akademik çalışmamda beni sürekli motive eden ve cesaretlendiren doktora dönem arkadaşlarım Dr. Ahmet İslam, Serhat Üstündağ ve Emrah Binici'ye teşekkür ederim. Araştırmamda kullandığım görüşme formuna katkı ve katılım sağlayan başta Dr. Cem Tınaz'a ve diğer tüm katılımcılara teşekkür ederim. Tez çalışmamın analizlerinde bana değerli desteğini sunan Funda Yumuk ile Kemal Gündüz'e ve Türkçe yazım kuralları açısından tezimin her kelimesini inceleyip gerekli düzeltmeleri yapan Prof. Dr. Özen Yaylagül'e de özellikle teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak, tüm bu süreçte her daim benim yanımda olduklarını hissettiren, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, sabırla çalışmalarımı tamamlamam için güç veren canım aileme (oğlum Saylam, kızım Tüze, eşim Mehmet Ali, annem Fatma, kardeşlerim Aydın, Şennur ve Serdar) sevgi ve şükranlarımı sunarım.

Emine YAZICI

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	14
2. AVRUPA KONSEYİ VE AVRUPA KOMİSYONU'NUN SPOR POLİTİKALARI	17
2.1. Avrupa ve Spor Kavramları	17
2.2. Avrupa'da Sporda Yaşanan Olumsuzluklar.....	19
2.3. Avrupa Anlaşmalarında Spor.....	20
2.4. Beyaz Kitap'ın Tarihsel Gelişimi	25
2.5. Beyaz Kitap.....	37
2.5.1. Sporun Toplumsal Rolü	39
2.5.2. Sporun Ekonomik Boyutu.....	51
2.5.3. Sporun Örgütlenmesi	56
2.6. Spor Müsabakalarının Bütünlüğü ve Spor Sektöründe Avrupa Sosyal Diyalogu	65
2.7. Avrupa Komisyonu Çalışma Planları ve Pierre de Coubertin Eylem Planı	66
2.8. AB Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü	67
2.9. AB Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü'nün Girişimleri.....	72
3. AVRUPA SPOR POLİTİKALARININ ERASMUS PROGRAMI'NA UYGULANMASI	76
3.1. Avrupa Birliği Erasmus+ Programı'nda Spor Alanına Yer Verilmesi	76
3.2. Türkiye'nin Erasmus+ Programı'na Katılması	76
3.3. Erasmus+ Programı ve Hedefleri.....	78
3.4. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Bulguları.....	82
3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	107
4. TÜRKİYE'DE SPOR POLİTİKALARI BAĞLAMINDA YÜRÜTÜLEN PROJELERİN ANALİZİ	112
4.1. Araştırmanın Amacı ve Modeli.....	112
4.2. Bulgular: Kişisel Bilgiler	116
4.3. Bulgular: Proje Türü	119
4.4. Bulgular: Araştırma Soruları.....	121
SONUÇ	162

KAYNAKLAR	168
EK.....	178
1. Küçük İşbirliği / İşbirliği Ortaklıkları Görüşme Formu.....	178
ETİK KURUL KARARI	185
ÖZ GEÇMİŞ.....	186

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABAD	: Avrupa Birliği Adalet Divanı
ACP	: Afrika, Karayıp ve Pasifik Devletleri Örgütü
BM	: Birleşmiş Milletler
CULT	: Avrupa Parlamentosu Kültür ve Eğitim Komitesi
DG EAC	: Gençlik, Spor Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü
EACEA	: Eğitim, İşitsel ve Görsel Kültür Yürütme Ajansı
EC	: European Commission - Avrupa Komisyonu
ECJ	: Avrupa Adalet Divanı
ECVET	: Mesleki Eğitim ve Öğretim için Avrupa Kredi Sistemi
EFTA	: Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EQF	: European Quality Framework - Avrupa Yeterlilik Çerçevesi
ESIFs	: Avrupa Yapısal ve Yatırım Örgütü
EU	: European Union - Avrupa Birliği
FIBA	: Uluslararası Basketbol Federasyonu
FIFA	: Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçin Hasıla
HEPA	: Sağlığı Geliştiren Fiziksel Aktivite
HLAA	: Herkes İçin Sağlıklı Yaşam Tarzı
İ(O)	: İşbirliği Ortaklıkları
K(İO)	: Küçük İşbirliği Ortaklıkları
KOBİ	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler
KDV	: Katma Değer Vergisi
NACE	: Avrupa Topluluklarında Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması
NADO	: National Anti-Doping Organizations - Ulusal Dopingle Mücadele
NGO	: Non-Governmental Organization - Sivil Toplum Kuruluşu
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TEC	: Avrupa Topluluğu Kuruluş Antlaşması
TEU	: Avrupa Birliği Antlaşması
TFEU	: Treaty on the Functioning of the European Union - Avrupa Birliği İşleyişı Hakkında Antlaşma
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
UEFA	: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği
UA	: Ulusal Ajans
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
WADA	: Dünya Dopingle Mücadele Ajansı
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. Avrupa Komisyonu Tarafından Erasmus+ Programı ve Spor Alanı İçin Ayrılan Spor Bütçesinin Genele Göre Yıllık Yüzde Grafiği	84
Şekil 3.2. Spor Bütçesinin Genele Göre Yıllık Yüzde Grafiği.....	84
Şekil 3.3. 2014 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	88
Şekil 3.4. 2015 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	88
Şekil 3.5. 2016 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	89
Şekil 3.6. 2017 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	90
Şekil 3.7. 2018 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	90
Şekil 3.8. 2019 Yılı Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru ve Kabul Edilen Proje Sayıları Grafiği.....	91
Şekil 3.9. Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projeleri Başvuru Sayıları Boxplot Kutu Grafiği	93
Şekil 3.10. 2014-2020 Erasmus+ Döneminde Proje Türüne Göre Toplam Proje Sayıları ve Hibe Dağılımı Grafiği	98
Şekil 3.11. 2014-2020 Erasmus+ Döneminde Proje Türüne Göre Proje Başarı Oranları	99
Şekil 3.12. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2014 Hibe Grafiği	102
Şekil 3.13. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2015 Hibe Grafiği	102
Şekil 3.14. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2016 Hibe Grafiği	102
Şekil 3.15. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2017 Hibe Grafiği	103
Şekil 3.16. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2018 Hibe Grafiği	103
Şekil 3.17. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2019 Hibe Grafiği	104
Şekil 3.18. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen 2020 Hibe Grafiği	104
Şekil 3.19. 2014-2020 Erasmus+'ın 7 Yıllık Döneminde En Çok Spor Projesi Sahibi İlk 5 Ülke ve Türkiye'ye Verilen Toplam Dönem Hibe Grafiği.....	104
Şekil 3.20. Erasmus+ Program Ülkelerinin 2014-2020 Yılları Arasında Spor Proje Koordinatörlerin Kurum/Kuruluş Türleri ve Sayılarına Göre Grafiği	106

Şekil 3.21. Erasmus+ Program Ülkelerinin 2014-2020 Yılları Arasında En Fazla Spor Projesine Sahip İlk 5 Ülke ile En Fazla Spor Projesine Sahip İlk 3 Spor Proje Koordinatörlerin Kurum/Kuruluş Türleri ve Sayıları 107

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. 2014-2020 Yıllarında Avrupa Komisyonu Tarafından Erasmus+ Programı ve Spor Alanı İçin Ayrılan Bütçe ve Türkiye Tarafından Kullanılan Erasmus+ Spor Bütçesi	83
Tablo 3.2. Avrupa Komisyonu Tarafından Erasmus+ Programı ve Spor Alanı İçin Ayrılan Bütçe ve Türkiye Tarafından Kullanılan Erasmus+ spor Bütçesi	83
Tablo 3.3. Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projesi Başvuru Sayısı, Kabul Edilen Proje Sayısı ve Başarı Oranı (2014-2016)	85
Tablo 3.4. Ülke Bazında Yapılan Erasmus+ Spor Projesi Başvuru Sayısı, Kabul Edilen Proje Sayısı ve Başarı Oranı (2017-2019).....	86
Tablo 3.5. Yapılan Erasmus+ Spor Projesi Başvuru Sayısı ile Kabul Edilen Proje Sayısı Başarı Oranına Göre Ülke Sıralaması (2014-2019)	92
Tablo 3.6. 24 Ülkeye Ait Toplam Proje Başvurusu, Toplam Kabul Edilen Proje Sayısı, Başarı Oranı %, Toplam Hibe (Milyon €) Miktarlarına Göre Normallik Testi Tablosu	93
Tablo 3.7. 24 Ülkeye Ait Toplam Proje Başvurusu, Toplam Kabul Edilen Proje Sayısı, Başarı Oranı %, Toplam Hibe (Milyon €) Miktarlarına Göre Tek Örneklem T-Testi Tablosu	94
Tablo 3.8. Erasmus+ Yıllık Çalışma Programlarında Spor Alanının Üç Proje Türü İçin Belirlenen Bütçeler	95
Tablo 3.9. Yıl Bazında Kabul Edilen Proje Sayısı ve Dağıtılan Hibe.....	96
Tablo 3.10. Proje Türü Bazında 2014-2020 Yıllarına Ait Toplam Proje Sayısı ve Toplam Dağıtılan Hibe.....	97
Tablo 3.11. Alanına Göre Yapılan Erasmus+ Spor Projesi Başvuru Sayısı, Kabul Edilen Proje Sayısı ve Başarı Oranları (2014-2019).....	99
Tablo 3.12. Erasmus+ Spor Projesine Sahip Ülkelerin 2014-2020 Yıllarına Ait Toplam Proje Sayısına Göre Ülke Sıralaması	101
Tablo 3.13. Erasmus+ Program Ülkelerinin 2014-2020 Yılları Arasında Spor Proje Koordinatörlerin Kurum/Kuruluş Türleri ve Sayılar	105
Tablo 4.1. Türkiye'nin 2014-2020 Erasmus+ Spor Projeleri	113
Tablo 4.2. Kişisel Bilgiler: Eğitim Durumu	116
Tablo 4.3. Kişisel Bilgiler: Yurt Dışında Eğitim Durumu	117
Tablo 4.4. Kişisel Bilgiler: Yaş.....	117
Tablo 4.5. Kişisel Bilgiler: Meslek/Görev	118
Tablo 4.6. Kişisel Bilgiler: Meslek/Görev Süresi	118
Tablo 4.7. Kişisel Bilgiler: Unvan.....	119
Tablo 4.8. Proje Türü - Eğitim Seviyesi Çapraz Tablolama.....	119
Tablo 4.9. Proje Türü - Yurt Dışında Eğitim Çapraz Tablolama	120
Tablo 4.10. Proje Türü - Yaş Çapraz Tablolama.....	120

Tablo 4.11. Proje Türü - Meslek Çapraz Tablolama	121
Tablo 4.12. Araştırma Soruları: Soru 1: Projedeki Rolünüz Nedir?	122
Tablo 4.13. Soru 2: Projeniz Hangi Alanın Altında Yer Alıyor?	122
Tablo 4.14. Soru 4: Proje Alanınızı Seçerken Özellikle Tercih Etmediğiniz Alan(lar) Var mıydı?... 124	
Tablo 4.15. Soru 4a: (Soru 4'ün Yanıtı "Evet" İse), Hangi Alan/Alanlar?	124
Tablo 4.16. Soru 9: Projeniz Devam Ediyor Mu?	132
Tablo 4.17. Soru 10: Proje Ekibiniz: Personel Sayısı.....	141
Tablo 4.18. Soru 10: Proje Ekibiniz: Personel Sayısı, Meslekleri, Nitelik ve Yetkinlikleri.....	142
Tablo 4.19. Soru 11: Proje Ekibinizin Daha Önce Erasmus+ Spor Projesi Yürütme Tecrübesi Var mıydı?	143
Tablo 4.20. (Soru 11'in Yanıtı "Evet" İse), Proje Sayısı	144
Tablo 4.21. (Soru 11'in Yanıtı "Evet" İse), Proje Yılı/Yılları, Proje Eylemi/Eylemleri, Proje Alanı/Alanları.....	144
Tablo 4.22. Soru 12: Proje Ekibinizin Daha Önce Erasmus+ Spor Projesi Yazma Tecrübesi Var mıydı?	145
Tablo 4.23. (Soru 12'nin Yanıtı "Evet" İse), Proje Sayısı	146
Tablo 4.24. (Soru 12'nin Yanıtı "Evet" İse) Proje Yılı/Yılları, Proje Alanı/Alanları	146
Tablo 4.25. Soru 13: Proje Ekibiniz, Genel Olarak Erasmus+ Spor Projesi Yazma Eğitimi Aldı mı.147	
Tablo 4.26. (Soru 13'ün Yanıtı "Evet" İse), Eğitim Aldığı Tarih/Tarihler, Eğitim Süresi/Süreler, Eğitim Aldığı Kurum/Kuruluşlar, Belirtmek İstedığınız Diğer Bilgiler.....	148
Tablo 4.27. Soru 14: Proje Ekibiniz Genel Anlamda Erasmus+ Spor Projesi Yazma Eğitimi Veriyor Mu?	149
Tablo 4.28. (Soru 14'ün Yanıtı "Evet" İse), Kurum/Kuruluş Adı/Adları, Eğitim Süresi/Süreleri, Eğitim Verdiği Meslek Grupları	149
Tablo 4.29. Soru 15: Erasmus+ Spor Destekleri Projeleri Hakkındaki Bilgiyi Nereden Edindiniz? ..150	
Tablo 4.30. Soru 20: Bahse Konu Erasmus+ Spor Destekleri Projenizin Dışında Yerel, Bölgesel, Ulusal veya Uluslararası Düzeyde Devam Eden veya Tamamlanmış "Spor" Projeniz Var mı?	155
Tablo 4.31. (Soru 20'nin Yanıtı "Var" İse), Devam Eden Proje Sayısı Kaçtır?	156
Tablo 4.32. (Soru 20'nin Yanıtı "Var" İse), Tamamlanan Proje Sayısı Kaçtır?	156
Tablo 4.33. Soru 21: Ortak Olarak Yer Aldığınız Devam Eden veya Tamamlanan Erasmus+ Spor Projesi Var mı?	156
Tablo 4.34. (Soru 21'in Yanıtı "Var" İse), Devam Eden Projelerin Sayısını ve Koordinatör Ülke/Ülkeler, Tamamlanan Projelerin Sayısını ve Koordinatör Ülke/Ülkeler.....	157
Tablo 4.35. Soru 22: Daha Önce Koordinatör Olarak Başvurduğunuz Ancak Kabul Edilmeyen, Erasmus+ spor projesi Başvurunuz Var mı?	158

Tablo 4.36. (Soru 22'nin Yanıtı "Var" İse), Proje Sayısı.....	159
Tablo 4.37. (Soru 22'nin Yanıtı "Var" İse), Proje Yılı/Yılları, Proje Eylemi/Eylemleri, Proje Alan/Alanları.....	159

1. GİRİŞ

Tez çalışmasına başlamadan önce, konu belirleme süresi içinde yapılan literatür taraması sonucunda kütüphane veri tabanı sistemleri, ulusal ve uluslararası dergiler, elektronik kaynaklar ve alanla ilgili çeşitli kaynakların incelenmesi sonucunda doktora tezi için seçtiğim araştırma konusunun daha özel olarak da “Avrupa Birliği Erasmus+ spor projeleri” konusunun daha önce Türkiye’de veya dünyada bilimsel bir çalışmaya konu olmadığı saptanmıştır. Özgün bir konu olması sebebiyle bu çalışmanın spor bilimleri alanında yeni fikirler ortaya çıkaracağı ve sosyal bilimlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bu çalışmanın spor faaliyetleri yürüten tüm kurum ve kuruluşlara bir referans ve rapor niteliğinde faydalı olacağı da söylenebilir.

Erasmus+, 2014-2020 yıllarını kapsayan dönemde uygulanan Avrupa Birliği'nin (AB) eğitim, gençlik ve spor alanındaki hibe programıdır. Erasmus Programı aslında 1987 yılında Avrupa Birliği üye ülkeleri arasında yürütülmeye başlayan ve 2003 yılında pilot uygulaması ile Türkiye’yi dâhil eden ve 2004 yılında tüm Türkiye üniversitelerine açık olan bir programdır. 2007-2013 yılları arasında ise Erasmus Hayatboyu Öğrenme Programı adıyla faaliyetlerine devam etmiştir ve son olarak “Erasmus+” adıyla karşımıza çıkmıştır. Erasmus+ “Spor” alanını ilk defa içine almıştır. Erasmus+ Programındaki "Spor Alanı", aşağıdaki hedeflere ulaşmak için taban sporu konusunda Avrupa ortaklıklarını desteklemeyi amaçlamaktadır:

- Doping, şike, şiddet, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık gibi sporun bütünlüğüne yönelik sınır ötesi tehditlerle mücadele etmek,
- Sporda iyi yönetimi ve sporcuların çift-kariyerlerini desteklemek,
- Sporda gönüllü faaliyetleri, sosyal içerme, fırsat eşitliği ve sağlığı geliştiren fiziksel aktivitenin önemi hakkında farkındalığı, herkesin spora katılımı ve spora eşit erişim yoluyla teşvik etmektir.

Erasmus+ Programı kapsamında 34 Erasmus Program ülkesinin 2014-2020 döneminde yukarıda belirtilen hedefler doğrultusunda proje yürütme fırsatı doğmuştur. Ancak, çalışmanın sonunda sadece 32 program ülkesinin spor projesi yürütme imkânı olduğu tespit edilmiştir. Projelerin temel kaynakları ve resmi dayanakları ise Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun spor politikalarıdır. Bu araştırmada, söz konusu spor politikaları incelenmiştir, bu politikaların Erasmus programına nasıl uygulandığı araştırılmıştır ve 2014-2020 yıllarında Türkiye'nin ve

Erasmus program ülkelerinin kabul edilen Erasmus+ spor projelerinin analizi yapılmıştır. Araştırmanın konusu daha çok var olan Avrupa Birliği spor politikalarının incelenmesi ve bu politikaların AB Erasmus Programına uyarlanması ve yansması ile ilgili olduğu için ileri sürülen tez mevcut durum analizi olarak düşünülebilir.

Avrupa Birliği'nin 2019/C 373/06 sayılı ve 05.11.2019 tarihli resmi gazetesinde yayınlanan Avrupa Komisyonu'nun Erasmus+ Programı'nın 2020 teklif çağrısında "spor" alanına ayrılan bütçe 57,6 milyon Avro olarak belirlenmiştir. Bu araştırmanın en önemli amacı, Türkiye'nin spor ile ilgili faaliyetler veya çalışmalar yürüten kamu, yerel, özel veya tüzel kurumları, dernek, vakıf, kulüp veya sivil toplum kuruluşlarının 2014-2020 yılları arasında Erasmus+ Programı'nın spor alanından ve Türkiye'nin söz konusu programa ulusal katkısı bulunduğu spor alanı için ayrılan kaynaklarından ne kadar yararlandığını tespit etmektir. Ayrıca, Türkiye'de yürütülen Erasmus+ spor projeleri yürütücülerinden projelerinin verimliliği ve etkileri konusunda bilgi alarak ülkemizin bu programdan ve kaynaklarından en verimli şekilde yararlanması yönünde önerilerde bulunulması hedeflenmektedir.

Avrupa Komisyonu ve Avrupa Konseyi spor politikaları ile ilgili tüm belgeler incelenmiştir. Bunların yanı sıra, Avrupa Birliği Erasmus+ Programı ile ilgili veri tabanlarından 2014-2020 yılları arasında Avrupa Komisyonu'nun değerlendirme sonucunda kabul edilen Erasmus program ülkelerinin ve Türkiye'nin Erasmus+ spor projeleri ile ilgili tüm bilgileri elde edilip incelenmiştir. İnceleme sonucunda, Avrupa ve Türkiye spor projelerinin profili çıkartılmış, analiz edilmiş ve karşılaştırma yapılmıştır.

Bu çalışmada nitel araştırma tekniği uygulanmıştır ve içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yapılmıştır ve yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu yoluyla toplanan nitel veriler yorumlanmıştır ve değerlendirilmiştir.

Bu tez konusunun ilk defa çalışılmış olması sebebiyle konuyla ilgili basılı kaynak sayısı sınırlıdır. Ancak, bu durum tezin sağlıklı yürütülmesi bakımından bir sorun teşkil etmemiştir çünkü tez büyük ölçüde AB politika belgelerinin, veri tabanlarının, elektronik kaynaklarının ve mevzuatının yanı sıra yürütülen Türkiye Erasmus+ spor projelerinin incelenmesine dayanmaktadır.

Bu araştırmanın en önemli kaynağı 11 Temmuz 2007 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan “*White Paper on Sport*” başlıklı belgedir. Bu spor politikası belgesinden sonra Avrupa Komisyonu ve Avrupa Konseyi tarafından birçok karar alınmış, belgeler, raporlar, rehberler, kılavuzlar hazırlanmış, çalışmalar ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çalışmada yukarıda söz edilen politika belgeleri incelenmiştir. Bunların yanı sıra, Avrupa Birliği’nin resmi gazetelerinde spor politikası ile ilgili yayınlanan mevzuatlar da incelenmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır:

- 1) Avrupa Konseyi’nin ve Avrupa Komisyonu’nun Spor Politikaları
- 2) Avrupa Spor Politikalarının Erasmus Programına Uygulanması
- 3) Türkiye’de Spor Politikaları Bağlamında Yürütülen Projelerin Analizi

2. AVRUPA KONSEYİ VE AVRUPA KOMİSYONU'NUN SPOR POLİTİKALARI

Çalışmanın bu bölümünde Avrupa Komisyonu'na spor konusunda verilen yetki süreci ele alınacaktır. Verilen yetki ile Komisyon sporla ilgili Beyaz Kitap isminde bir politika belgesi hazırlamıştır. Belge ve belgeye eşlik eden tüm diğer dokümanlar ve tüm bunlar ile ilgili farklı uzman ve araştırmacı görüşleri burada derlenecektir. Beyaz Kitap üç ana bölümden oluşmaktadır: Sporun Toplumsal Rolü, Sporun Ekonomik Boyutu ve Sporun Örgütlenmesi. Sporun Avrupa toplumu üzerinde önemli görev ve fonksiyonları bu başlıklar altında belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, Avrupa Birliği'nin spor politika belgesinde yer alan sporun rollerini yaygınlaştırma, teşvik etme, geliştirme ve destekleme görevi Avrupa Birliği Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü'ne verilmiş olup, verilen görevleri ve görevleri kapsamında yürütülen çalışmalar ve uygulamaları da burada değinilecektir.

2.1. Avrupa ve Spor Kavramları

"Europa" Akad dilinde toplanan bulut, koyulaşmak, koyu ve güneşin yerine dönmesi anlamlarında kullanılmaktaydı. Eski Yunancada ise destan bağlamında baş tanrı Zeus'un gök gürültüsüyle konuşmasından esinle yüksek sesli anlamına gelmekteydi (Erdemli, 1999). Kavram olarak mitolojik bir geçmişi bulunan, bugün batı ülkelerin genel adı olan ve bir kıta isminin olmanın yanı sıra, "Avrupa" dünyada etkin olan kültürün, değişik düşünme, araştırma, bilgi üretme biçimlerinin, dünyaya değişik bakış ve yaşama anlayışlarının yaklaşık 2500 yıllık bir süreçte yoğrulduğu, geliştirildiği bir kültür yumağıdır (Erdemli, 1999).

Avrupa'nın içerdiği büyük kültürün önemli bir yanı da spordur. Bu günün dünyasında spor adına ne varsa ya Avrupa dediğimiz kültürün içinde doğmuştur, ya bu kültürün uzantısı olarak ortaya çıkmıştır, ya da bu kültür tarafından yeniden biçimlendirilmiştir (Erdemli, 1999). Aynı deyişle, modern spor, Avrupa kültürünün temel boyutlarından biridir (Erdemli, 1999). Günümüzde spor, adıyla, yapılanmasıyla, kurumlaşmalarıyla, getirdiği yaşama anlayışıyla dünya görüşüyle Avrupalıdır. Dolayısıyla sporu ve spor kültürünü paranteze alarak bir Avrupa kültüründen söz etmek olanaksızdır (Erdemli, 1999).

Erdemli çalışmasında sporun tanımını yapmaktansa sporun belirleyici özelliklerini tanıtmayı tercih etmiştir. Sporun özelliklerini aşağıda verildiği şekilde açıklamıştır:

- Spor bir insan olayıdır. İnsandan başka hiçbir varlık spor yapmaz.
- Spor insanın tüm varlığına ilişkindir... insanın bedensel, tinsel bütün varlığıyla katıldığı bir oyundur. Orada insan kendisiyle karşılaşır, kendisini tanır, kendisini aşma etkinliklerine girer.
- Spor özel bir bilinçle yapılır. Spora ne zorla başlanır ne de zorla sürdürülür. Spor bir başkası veya bir başka şey için yapılmaz.
- Spor öğrenilir.
- Spor tek kişiye özgü değildir. Spor bir paylaşımdır, bir toplumsallaşmadır. Her spor dalı bütün insanlara özgüdür. Spor her insanın kendine özgü gerçekleştirdiği özel bir yaşama biçimidir.
- Spor bir oyundur. Spor günlük yaşamın üstünde, kendimizle ilgili özel bir bilinçle oyun oynadığımız bir alandır. Spordan oyun olma özelliği kaldırılırsa, spor önemli özelliklerini yitirir. Spor insandaki haz ögesine yönelik bir etkinliktir. Sistemleri oluşturan kurallar bakımından bir toplumsal anlaşmadır. Her oyun gibi bir ahlaktır.
- Spor bir eğlencedir. Oyun olma özelliği sporu bir eğlence durumuna getirir. Spor insanın yarar kaygısı gütmeyen gerçekleştirdiği yapıcı-yaratıcı bir oyundur.
- Spor amacı kendisinde olan bir eylemdir. Spor herhangi bir çıkar kaygısıyla yapılmaz. Yapılırsa özelliklerini yitirir. Bu çıkar yalnızca sporla sağlanacak bir yarar bile olsa, spor kendisi için yapılması gereken bir etkinliktir.
- Spor insanın yaşamına çok yönlü katkıda bulunan bir etkinliktir.
- Spor yalnızca yarışma değildir.
- Spor kendi başına bir ahlak olayıdır. Bu ahlakın içinde spor bir hoşgörü, özgürlük, soyluluk bağlamı olarak kendini gösterir.
- Spor kurumlaşmayı getiren bir olaydır.
- Spor bir aydınlanma olayıdır.
- Spor bir hümanizmadır. Spor insana kendisini bilmesini, geliştirmesini, mükemmelleşmesini, dürüstlüğü, diğer insanlarla kardeşliği, bütünleşmeyi, hoşgörüyü, öz ben ve başkası saygısını aşılmasını, demokratik bir olay olması bakımından bir hümanizmadır.
- Spor bilim temelli bir olaydır. Sportif kabiliyetin belirlenmesinden, sportif yönlendirmeye, temel ilkelere eğitime, beslenmeden antrenmana, malzemenin yarışmaya bir sporcu pedagoji, psikoloji, fizyoloji, anatomi, genetik, hormon bilimi, hareket bilimi, tıp, değişik teknolojiler, ekonomi, tarih, sosyoloji, antropoloji, istatistik, çevre bilimi gibi birçok bilimsel çalışmanın desteğiyle başarıya ulaşır.
- Spor bir güzellik yaratma olayıdır, bir estetik olayıdır. Başarılı bir sportif davranış aynı zamanda güzel bir davranıştır. Sporun gerek yapana ve gerekse de izleyene verdiği coşku buradan kaynaklanır.
- Spor dünya görüşü ve yaşama anlayış sunan bir olaydır. Kurallarının tüm insanlara özgü olması, insanı dinamik ve gelişen bir yaşamaya sokması, tüm insanların eşitliğine ve kardeşliğine dayanması spordan hareketle olimpizm adı verilen bir dünya görüşü ve yaşama anlayışının doğmasına neden olur (Erdemli, 1999).

Yukarıda belirtilen sporun belirleyici özellikleri ile ilgili özetle şöyle diyebiliriz: Spor temelde bir insan ve kültür olayıdır, bir ahlaktır, bir aydınlanma yoludur ve bir hümanizmadır. Tüm insanlar arasındaki ortak dildir ve tüm insanlara

özgü bir yaşam biçimidir. Bu bakımdan spor kendi başına amacı olan, yani kendisi için yapılması gereken bir insan etkinliğidir (Erdemli, 1999).

Bunlara göre, sporun temel özellikleri, spor olayını yaratan ve spor yapan insanın temel özellikleri ile aynıdır denebilir. Spor yapan insan yalnızca sporla sınırlı değildir, yaşamının bütünüyle doğrudan dolaylı pek çok ilişki içindedir (Erdemli, 1999). Ayrıca, bütün bu özelliklerle görülen spor yapan insan ile Avrupalı insanın bütünleştiği görülmektedir. Bu Avrupa kültürü ile spor kültürünün iç içe olmasından kaynaklanan bir durumdur (Erdemli, 1999).

11 Temmuz 2007 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Spor Üzerine Beyaz Kitap (*White Paper on Sport*) kısaca Beyaz Kitap (*White Paper*), Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan "spor" tanımını şu şekilde vermektedir: fiziksel olarak formda olmayı ve ruhsal sağlığı ifade etmek veya iyileştirmek, sosyal ilişkiler kurmak veya her düzeydeki rekabette sonuç elde etmek amaçlarıyla, planlı veya plansız katılım yoluyla gerçekleşen fiziksel aktivite (Taş, 20212). Erdemli'nin bahsettiği sporun belirleyici özellikleri ve Avrupa spor politika belgelerinde yer alan tüm amaç ve hedefler ile ilgili ifadeler arasındaki benzerlikler açıkça görülebilmektedir. Bu benzerlikler neticesinde Avrupa Birliği spor politika belgeleriyle resmi olarak güvence altına alınan spor ile ilgili Avrupa tarafından hedeflenen davranış ve tutumların zaten sporun doğasında olduğu yorumlanabilir.

2.2. Avrupa'da Sporda Yaşanan Olumsuzluklar

Günümüz Avrupa'sında yaşamaya egemen olan gününbirlik kaygılar, sporda da kendisini göstermekte ve spor güncel yaşama kaygılarının bir aleti durumuna getirilmekte, yarar üreten bir etkinliğe dönüştürülmektedir. Giderek merkezinde insan bulunan bu uluslar-üstü etkinlik, bir yandan kaba ideolojilerin ve gerek uluslararası karşılaşmalarda, gerekse de Olimpiyat Oyunlarında tanık olduğumuz katı ulusalcılığın gösteri aracına dönüşürken, diğer yandan acımasız bir profesyonellik anlayışıyla sporcu, başarı için yetiştirilen, desteklenen, yönlendirilen, başarı baskısı altında çalışan bir makine durumuna düşürülmektedir. Yalnızca başarının güdülendiği ve yayılarak gelişen bu anlayışta giderek çocuk sporcular doğalarına aykırı düzeyde zorlanabilmektedirler (Erdemli, 1999). Erdemli'nin de vurguladığı gibi Avrupa Birliği de sorumluluk bilinciyle spor ile ilgili mevcut sorunları biraz da olsa Erasmus+ spor projeleri ile azaltmaya çalışmaktadır. Bu konu bu çalışmanın sonraki iki bölümünde ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Velittin Balcı'ya göre, çeşitli sektörlerin gelişimi ve aşırılıklar gibi birçok konu, Avrupa Birliği çalışmaları içerisinde; halk sağlığı, eğitim, sosyal politikalar, çevre, kişi hakları çerçevesindeki hukuksal düzenlemelerle, çeşitli programlar aracılığıyla veya projeler yapılarak iyileştirilmeye çalışılmaktadır. Spor da bunlardan birisidir ve bu konuların içinde etkili şekilde yer almaktadır. Sporun kendi yapısını iyileştirecek projeler sürdürülmekte, anlaşmalar yapılmakta ve raporlar yayınlanmaktadır. Çünkü spor, kitleleri etkileyen, ekonomik ve sosyal fonksiyonları olan bir yapıya sahiptir ve bundan bütün Avrupa Birliği etkilenmektedir. Sosyal bütünleşme, ırkçılıkla mücadele ve hoşgörünün desteklenmesi, ulaşılması istenen hedefler arasındadır. Sporun kendi yapısı içerisinde yer alan özel sorunlar da üye ülkelerin tamamında giderilmeye çalışılmaktadır. Örneğin, spor federasyonlarının yapılanmaları, liglerin statüsü, yayın ve bilgilendirme hakları, transfer ve serbest dolaşım, holiganizm ve diğer şiddet hareketleri, yarışmaların statüleri, spor pazarlaması ve istihdam, büyüyen spor sektörü ve ekonomiye etkisi, toplum sağlığı ve herkes için spor, sporda doping kullanımı ve bununla mücadele, erken profesyonelleşme ve diğer benzeri konular, Avrupa Birliği ve spor kavramında sporun özel sorunları olarak ele alınmakta ve düzenlemelere gidilmektedir. Balcı, Türkiye'nin bu çalışmalardan kendine pay çıkarması ve yararlanması gereken noktaları tartışmaya başlaması gerektiğini vurgulamıştır (Balcı, 2003). Balcı'nın bu ifadesiyle, bu çalışmada Türkiye'nin Avrupa Birliği spor projelerinden bugüne kadar ne derecede ve ne şekilde yararlandığı ve bundan sonra yararlanabileceği konularına değinilecektir.

2.3. Avrupa Anlaşmalarında Spor

07 Şubat 1992 tarihinde Maastricht'te imzalanan Avrupa Birliği Antlaşmasında AB'ye spor ile ilgili özel bir yasal yetki verilmemiştir. Ancak spor, AB Antlaşmasının hükümlerinin birçoğunda doğrudan veya dolaylı olarak uygulandığı bir alandır. Bu nedenle, spor sektörü AB hukuk uygulamalarının dışında tutulmamaktadır. Spor, ekonomik bir faaliyet olduğu takdirde, AB İç Pazarı ve rekabet hükümlerine tabidir. Ayrıca, AB vatandaşlığı, eşit muamele veya ayrımcılık yapmama gibi Antlaşma hükümleri doğrudan spora uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra spor, sağlık, eğitim, istihdam, ekonomi ve çevre gibi bir kaç alandaki Avrupa politikaları ve bunların altında yatan yasal çerçeve ile spor giderek daha fazla etkileşim içinde olmaktadır. Avrupa Mahkemeleri tarafından verilen hükümler ve

çeşitli Komisyon kararları, spor sektörünün bazı özgüllüklerini vaka bazında kabul etmişlerdir ve bu sayede AB Hukukunun spora uygulanması konusunda biraz rehberlik sağlamışlardır (Commission of the European Communities, 2007d).

Ekonomik alan ile başlayan AB bütünleşmesi, zaman içerisinde siyasi ve teknik alanları da sürece dâhil etmiştir (Bolçay, 2019). Bu sürecin bir parçası olarak, 18-19 Ekim 2007 tarihlerinde Lizbon’da düzenlenen Gayri-Resmi Zirvede Avrupa Birliği’nin kurumsal yapısına bazı değişiklikler getiren ve üzerinde siyasi mutabakat sağlanan Lizbon Antlaşması, ya da şimdiki adıyla Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma (*Treaty on the Functioning of the European Union-TFEU*), 13 Aralık 2007 tarihinde AB Zirvesi marjında Lizbon’da imzalanmış olup, 27 üye ülkede onay sürecinin tamamlanmasının ardından 01 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir (Dışişleri Bakanlığı, 2021). Avrupa Birliği Antlaşması (TEU, Maastricht; 1992) ve Avrupa Topluluğu Kuruluş Antlaşması (TEC, Roma; 1957) değişikliğe giderek TEC’nin yeni adı Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma olmuştur (Alexandrakis, 2012). 29 Ekim 2004 tarihinde Roma’da imzalanan ve sadece taslak olarak kalan Avrupa için bir Anayasa Oluşturan Antlaşmasının Beşinci Kısım Başlık “Eğitim, Gençlik, Spor ve Mesleki Eğitim” Madde III-282’de yer aldığı şekliyle, Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma’nın Üçüncü Kısım Başlık XII “Eğitim, Mesleki Eğitim, Gençlik ve Spor” Madde 165 ile spor ilk defa bir Avrupa Antlaşması’nda yer almıştır. Böylelikle spor ilk defa AB’nin yetki alanlarından biri haline gelmiştir (Taş, 2012). Ancak, Madde 165 ile “Avrupa Parlamentosu ve Konsey, olağan yasama usulü uyarınca hareket ederek ve Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi’ne danıştıktan sonra, Üye Devletler’in kanun ve ikincil düzenlemelerinin uyumlaştırılması hariç olmak üzere, teşvik tedbirleri kabul eder” ifadesiyle Avrupa Birliği’ne hiçbir şekilde yasal yetki verilmediği anlaşılmıştır. Alexandrakis, spor için söz konusu “teşvik tedbirlerinin” AB Spor Programı ile gerçekleşebileceğini belirtmiştir (Alexandrakis, 2012). Avrupa Konseyi 2014-2020 dönemi için Erasmus Programına spor alanını ekleyerek aynen de bunu yapmıştır.

Madde 165’te Avrupa Birliği’nin “Spor” alanı ile ilgili görev ve sorumlulukları şu şekilde ifade edilmiştir:

1. ...Birlik, sporun kendine özgü niteliğini, gönüllülük esasına dayalı yapısını ve sosyal ve eğitsel işlevini göz önünde tutarak, sporda Avrupa boyutunun geliştirilmesine katkıda bulunur.

2. Birlik eylemi aşağıdakileri hedefler:

...

- spor karşılaşmalarında dürüstlük ve şeffaflığın ve spordan sorumlu kurumlar arasında işbirliğinin teşvik edilmesi ve başta en genç sporcular olmak üzere, sporcuların bedensel ve ahlaki bütünlüğünün korunması yoluyla, sporda Avrupa boyutunun geliştirilmesi.

3. Birlik ve üye devletler, eğitim ve spor alanında, başta Avrupa Konseyi olmak üzere, üçüncü ülkelerle ve yetkili uluslararası örgütlerle işbirliğini geliştirirler (Başbakanlık, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, 2011).

Lizbon Antlaşması spora özel olarak mevzuat kabul etmesine izin vermemesine rağmen spor sektörü için önemli bir adım sayılmaktadır. Antlaşma, AB'ye Üye Devletler'in eylemlerini destekleme, koordine etme ve tamamlama imkânı sağlamaktadır (Mumcu, 2019). Ayrıca, sporda gerçek Avrupa boyutunun yolunu açmaktadır. Özellikle gençlerde, sporcu kadın ve erkeklerin fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü korumaktadır (Pandektis, 2008). Madde 165 ile Birliğin spor alanına yayılma eğiliminde olduğu görülmektedir. AB'nin "çeşitlilik içinde birlik" olarak ifade bulan sloganıyla, sporun birlik, beraberlik ve dayanışma gibi amaçları örtüşmektedir. Bu nedenle sporun dil, milliyet ve etnik ayırım yapmadan insanları ve toplumları bir araya getiren bir araç olması AB'nin temel bütünleşme ilkelerine potansiyel katkı sağlamaktadır (Bolçay, 2019).

165. Maddesinin ilk fıkrasında dikkat edilmesi gereken husus, söz konusu alandaki yetkinin hâlâ öncelikli olarak üye devletlerde olduğu; aslında bu çerçevede ilgili fıkrada belirtildiği gibi, sporun gönüllülük esasına dayalı olarak, kendine özgü (doğasını ve yapısını) ekonomik ve sosyal işlevlerini dikkate alarak (Mumcu, 2019), ulusal spor federasyonları aracılığıyla yürütülen faaliyetlerine, AB'nin sadece Avrupa düzeyinde katkıda bulunacağıdır. "Sporun Avrupa Boyutu" terimiyle Avrupa Birliği kendi spor politikası aracılığıyla spor alanında ortak bir Avrupa resmi oluşturmayı hedeflemektedir (Candan, 2018).

Maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde AB spor politikasının üç somut hedefi belirlenmiştir. Bu hedeflerden ilkinin spor müsabakalarında adil yaklaşım (Mumcu, 2019), dürüstlük, şeffaflık, eşitlik, öngörülebilirlik, doğruluk, hakkaniyet, fırsat eşitliği ve açıklığın teşviki oluşturmaktadır. Bu hedefle ilgili öncelikle doping, şike ve sporda şiddetle mücadele çabalarının ekonomik olarak desteklenmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, sınır ötesi spor müsabakalarına sporcuların katılması için gerekli imkânların sağlanması ve bu amaçla AB'nin temel ilkeleri arasında yer alan uyrukluğa dayalı ayrımcılık yasağı ilkesinin spor alanına özgü biçimde hassasiyetle uygulanması gerekmektedir. Bu fıkrada ikinci hedef olarak, spordan sorumlu

kurumlar arasında işbirliğinin teşvik edilmesi belirlenmiştir. Bu amaçla, Birlik tarafından söz konusu kurumlar arasında ortak toplantılar düzenlenerek, Spor Birlik ve Federasyonları arasında bilgi ve deneyimlerin paylaşılması öngörülmüştür. Avrupa Birliği özellikle genç sporculara büyük önem vermektedir. Bu nedenle belirlenen üçüncü hedef olarak sporcuların fiziksel ve ruhsal bütünlüğünün korunması belirlenirken genç sporcuların desteklenmesi ayrıca zikredilmiştir. Bu amaçla yasal yollardan doping ile mücadele ve aynı zamanda gençlerin profesyonel düzeyde spor yapmaya yönlendirilmesi hedefler arasında yer almaktadır (Candan, 2018). Özellikle bu kapsamda sporcuların sağlık koşullarını güvence altına almak amacıyla dışarıdan gelen tehlikelere karşı etkili bir anti-doping politikasının oluşturulması gerekmektedir. Bu hassas konu, başta genç sporcular olmak üzere tüm sporcuları anti-doping konusunda eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerini de içermektedir (Candan, 2018).

Maddenin üçüncü fıkrasında Avrupa Birliği düzeyinde spor alanının dış boyutuna yer verilirken, Birliğin bu alanda uluslararası işbirliği inisiyatifini üye devletlerle birlikte kullanması gerektiği gösterilmiştir. AB spor alanında Erasmus+ gibi ortak programlar aracılığıyla üye devletlerle birlikte eğitim ve spor alanında uluslararası alanda işbirliği imkânlarını geliştirecek faaliyetler yürütecektir (Candan, 2018). Özetle ilgili madde, sporun Avrupa boyutunu desteklemeyi ve geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu amaç, Avrupa Birliği'nin ortak hedefinin göstergesidir. Bu yeni gelişmelerle, aynı zamanda her üye devletin ulusal kültür değerlerinden birisi olan spor alanının, daha fazla biçimde Avrupa Birliği düzeyine ulaştırılması hedeflenmiştir. Ayrıca, Avrupa Birliği, sporun Avrupa boyutunu desteklerken, sosyal ve eğitsel işlevini de göz önünde bulundurmaya zorundadır (Candan, 2018). Bu madde kapsamında, Avrupa Birliği spor alanını birincil mevzuatının içine alması, AB Hukuku açısından önemli bir yenilik oluşturmaktadır. Maddede belirlenen amaçlar çerçevesinde, AB'nin spor politikası ve spor hukuku alanındaki yetkisinin sınırları belirlenmiştir. AB, gelecekte bu alanda bazı tedbirler alırken spor alanının özerkliği ilkesine uygun düzenleme yapmak ve Avrupa sporunun, spor yayınları ve doping gibi yapısal sorunlarını dikkate almak zorunluluğu bulunmaktadır. Devletler, sporun özerkliği ilkesini zedelemeyen spora gereken desteği vermekle yükümlüdür. Sporun desteklenmesi ve mevcut sorunlarının çözümlenmesi için gerekli önlemlerin alınması, devletin işbirliği ile ancak mümkün olacaktır (Candan, 2018). Söz konusu madde uyarınca, AB'ye üye devletlere ait spor politikalarının desteklenmesi ve

koordinasyonu yetkisi verilerek, Avrupa Birliği birincil hukuku içine yerleştirilmiştir. Her ne kadar geçmişte Kurucu Antlaşmalarda açıkça bu alanda Avrupa Birliği'nin düzenleme yapma yetkisi bulunmasa da, Avrupa Komisyonu'nun daha önce spor alanında bazı düzenleme ve faaliyetlerde bulunduğu ve yine Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) bu alana ilişkin önemli kararlar verdiği görülmektedir (Candan, 2018). Son olarak, spor politikalarında herhangi bir uyumlaştırma ngrmeksizin AB kurumlarının teşvik edici önlemler ve tavsiyeler sunmasına izin verilmiştir (Mumcu, 2019).

Lizbon Antlaşması'nın açtığı bu yolda, 2010 yılındaki AB Konseyi, sporun "eğitim, gençlik ve kültür" alanına eklenmesi yönünde karar almıştır. Artık bu politikanın kapsamı "eğitim, gençlik, kültür ve spor" olarak genişletilmiştir (Taş, 2012). Bu sayede, 2014-2020 dönemi için Erasmus Programına spor alanı ilk defa eklenmiştir. Bu alışmada, Avrupa Birliği politikasına spor alanının eklenmesi sonucu spor alanında yapılan projeler incelenecektir.

Lizbon Antlaşması, Beyaz Kitap'ın ilk kapsamlı politika girişimidir. Antlaşma, AB politika paydaşları arasında güçlendirilmiş bir işbirliği sağlamaktadır ve aynı zamanda Avrupa düzeyinde yapılandırılmış diyalog yoluyla spor paydaşları ile daha yakın bir çalışma ilişkisini teşvik etmektedir (Yılmaz, 2018). Spor, Beyaz Kitap'ın yayınlanması ve ardından 2009 Lizbon Antlaşması'nın 165. Maddesi ile AB gündeminde kalıcı yer edinmiştir (Bolçay, 2019). Bir politika alanı olarak spor, AB lkelerinin uygulamaları ile uzun yıllardır gelişme göstermektedir (Mumcu, 2019).

Garcia ve Weatherill, Lizbon Antlaşması'na sporu dâhil etmek, Avrupa Mahkemesi ve Komisyon tarafından alınan kararları kontrol etme girişimi olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca, Lizbon Antlaşması reformlarından sonra spor kuruluşlarının sporun artık AB'nin içi olmadığını iddia edememesinin önemli olduğunu ve aksine, ancak sınırlı ölçüde ve yalnızca sporun "zel doğasına" saygı gösterildiği sürece, sporun AB'nin içi olduğunu iddia etmeleri beklendiğini ifade etmektedirler (Garcia and Weatherill, 2012). Taş'a göre, AB sporu siyasi ve sosyo-ekonomik bir araç olarak ele almakta ve ekonomi, sosyal politika, dış ilişkiler gibi diğer politika alanlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunabilecek bir uluslararası politika aracı olarak değerlendirmektedir. Uluslarüstü bir spor politikası henüz oluşmamış olsa da, AB bu alandaki etkinliğini programları ve fonları yoluyla arttırmaktadır (Taş, 2012).

2.4. Beyaz Kitap'ın Tarihsel Gelişimi

Spor, AB'ne Üye Devletler'in ve uluslararası kuruluşların sorumluluğunda olması, AB'nin spor alanında doğrudan bir yasal yetkisinin veya yasal dayanağının olmaması ve Avrupa Birliği'nin resmi bir AB Spor Politikası bulunmaması nedeniyle, diğer birçok başka AB politikalarının spor üzerinde, özellikle de ekonomik yönleriyle ilgili, etkileri olmuştur. Ayrıca, AB'nin spora yaklaşımı Avrupa Adalet Divanı'nın (ECJ) içtihatlarıyla büyük ölçüde şekillenmiştir. Walrave (1974), Dona (1976), Bosman (1995), Deliège (2000) ve Lehtonen (2000) gibi bir dizi emsal kararlar AB içinde spor politikaları üzerinde büyük öneme sahiptir (EOC, 2011). Böylelikle, mahkeme, sporun ekonomik faaliyet teşkil ettiği durumlarda AB Hukukuna uygun olması gerektiği kuralını iyice yerleştirmiştir (Hellmund, 2011). ECJ kararları genellikle tek pazar yasalarına dayanmaktaydı ve kararların birçoğu hareket özgürlüğü ve rekabet ile ilgiliydi. Bu yasaların spora uygulanması, AB'nin spor sektörüne müdahalesine ilişkin spor paydaşları arasında kaygı yaratmıştır. Bu endişelere yanıt olarak, Avrupa Komisyonu 2007'de sporla ilgili konuları kapsamlı bir şekilde ele almak için ilk girişim olarak Beyaz Kitap'ı yayınlamıştır. Beyaz Kitap'ın yayınlanmasından kaynaklanan ve akabinde spor ilgililerin istişarelere katılmaları sporla ilgili Avrupa politikası oluşturma ile alakalı olup politikayı şekillendirmede etkili olmaya çalışan paydaşların çeşitliliğinin önemli bir göstergesidir (Chatzigianni, 2014). AB sporla giderek daha fazla ilgilenererek, *Beyaz Kitap* ile daha kapsamlı bir AB spor politikasının temelini oluşturmuştur (European Olympic Committees, 2011).

Beyaz Kitap, Avrupa Komisyonu'nun bölgede sporun gelişimi konusunda konsolide bir pozisyon formüle etmeye yönelik ilk kapsamlı ve ayrıntılı girişimidir. AB politikasının yeni bir alanı olarak sporla ilgili temel hükümleri tanımlar. Avrupa spor hareketinin gelişimi için ana yönergeleri formüle eder ve politikaların uygulanması için özel araçları belirler. Kitap ayrıca, spor organizasyonunun temellerini, sosyal işlevini dikkate alarak, yönetim sisteminin özelliklerini ve ekonomik yönlerin düzenlenmesinin özelliklerini ortaya koymaktadır (Zuev and Popova, 2018).

Beyaz Kitap ile Avrupa Komisyonu spora ilişkin konuları ilk kez bütüncül bir bakış açısıyla ele almıştır. Burada Komisyon'un amacı, AB politikasındaki spor anlayışının statüsünü değiştirmektir. Kitap'ta Avrupa toplumunda sporun karşılaştığı

ticari baskılar, genç sporcu istismarları, doping, ırkçılık, şiddet, yolsuzluk ve para aklama gibi konulara dikkat çekilerek (Candan, 2018), Avrupa’da sporun rolü konusuna stratejik bir yaklaşım kazandırmak, belli başlı sorunlara ilişkin tartışmaları cesaretlendirmek, AB düzeyinde oluşturulan politikalarda sporun görünürlüğünü artırmak, sektörün ihtiyaçları ve kendine özgü özellikleri konusunda kamu bilincini artırmak (Taş, 2012) ve AB’de uygun eylem seviyelerinin belirlenmesine yer verilmiştir (Bolçay, 2019).

Getirilen yeni düzenleme sonucu, sporun artık AB'nin yetkili olduğu alanlardan birisi haline gelmesiyle, söz konusu yeni ve açık yetkinin varlığı, AB'nin spor alanındaki eylem ve faaliyetlerinin artması için yeni olanaklar sağlaması beklentisini de beraberinde getirmiştir (Candan, 2018). Candan’ın da ifade ettiği gibi, AB spor alanındaki eylemlerini ve faaliyetlerini 2014-2020 döneminde hem Erasmus+ Programı’na spor alanını dâhil ederek hem de yeni girişimler başlatarak yeni olanaklar sağlamıştır ve halen sağlamaya devam etmektedir. Bu konular bu çalışmanın ikinci ve üçüncü bölümlerinde daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Beyaz Kitap’ın oluşturulma kararının verilme nedenlerinden biri kitabın, deneyimlerin, sorunların yalnızca Üye Devletler tarafından ele alınmasında ve çözülmesinde ilerlemenin kaydedilemediğini ve AB'nin bir takım düzenleyici olmayan araçla bunları başarabilme konusunda yardımcı olabilecek bir konumda olduğunu gösterdiği alanlarda Üye Devletler arasında işbirliğini geliştireceği düşüncesidir. Kitap ilk kez Komisyonun spor alanındaki tüm farklı müdahalelerine ve sporun diğer AB politikalarıyla etkileşimlerine ilişkin bir genel bakış sunacaktır. AB Antlaşması'nın hedeflerine ulaşmak için gerekli olanın ötesine geçmeyecektir. Beyaz Kitap’ın her şeyden önce, herhangi bir düzenleyici öneri gerektirmeyen siyasi bir belge olduğu belirtilmektedir (Commission of the European Communities, 2007d).

Beyaz Kitap’ta üç ana tema bulunmaktadır. Bu temalar; sporun toplumsal rolü, ekonomik boyutu ve örgütlemesidir. Sporun toplumsal rolü; fiziksel aktivite ile halk sağlığının güçlendirilmesi, dopingle mücadele, sporun eğitim ve öğretimdeki rolünün güçlendirilmesi, spor yoluyla gönüllü katılımı ve aktif vatandaşlığı teşvik etmek, sosyal içerme, bütünleşme ve fırsat eşitliği için spor potansiyelini kullanma, önleyici tedbirlerin güçlendirilmesi ve ırkçılık ve şiddet ile mücadele, değerlerin dünya ile paylaşılması ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi alt başlıklarını içermektedir. Sporun ekonomik boyutu aslında sporun finansmanı ve istatistikleri

kapsarken alt başlıkları ise; kanıt temelli spor politikalarına geçiş ve spor için halk desteği temellerinin güçlendirilmesidir. Sporun örgütlenmesinde; sporun özel yapısı, yönetim, serbest dolaşım ve milliyet, transferler, sporcuların ajansları, reşit olmayanların korunması, yolsuzluk, kara para aklama ve diğer mali suçlar, kulüpler için lisanslama sistemleri ve kitle iletişim araçları başlıkları bulunmaktadır (Bolçay, 2019).

Beyaz Kitap'ın ana temaları dışında dört amacı bulunmaktadır. Bu amaçlar:

1. Avrupa Komisyonu'nun spor temasına ve AB vatandaşlarının günlük yaşamındaki rolüne katkı sağlamak,
2. Sporun diğer AB politikaları üzerindeki etkisinin tanınmasını sağlamak,
3. Spor dünyasının ihtiyaç ve özelliklerinin tanımlanmasını sağlamak ve
4. AB Hukukuna saygı göstererek ve spor kuruluşlarının bağımsızlığı ilkesine bağlı kalarak AB düzeyinde spor için gelecekteki fırsatların açılmasını sağlamaktır.

Bunların dışında Beyaz Kitap, Avrupa Komisyonu'nu spor alanında diğer paydaşlarla bir araya getiren bir platform oluşturmuştur. “Yapılandırılmış Diyalog” çerçevesinde amaç, spor otoriterleri ve diğer paydaşlar ile Komisyon arasında platform sağlanarak Avrupa sporu tartışmalarına ve danışma süreçlerine katkı sağlamaktır. Paydaşlar ile yapılan geniş çaplı istişareler Komisyonun Antlaşmalar kapsamındaki yükümlülüklerinden biridir. Yapılandırılmış diyalog özellikle, Avrupa spor federasyonları, Avrupa Olimpik ve Paralimpik Olimpiyat Komiteleri, Ulusal Federasyonlar ve Ulusal Olimpiyat Komiteleri, Avrupa düzeyinde temsil edilen spor alanındaki diğer aktörler ile UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*-Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) ve WHO (*World Health Organization*-Dünya Sağlık Örgütü) gibi Birleşmiş Milletler (BM) organları ile yapılmaktadır. Yapılandırılmış diyalog çalışmaları her yıl Komisyon tarafından düzenlenen ve finanse edilen “AB Spor Forumu”nda bir araya gelmektedir. Ayrıca, Komisyonun spor politikasına yön vereceği düşünülen “Pierre De Coubertin Eylem Planı” ise elli üç somut proje önerisiyle birlikte Beyaz Kitap'a eşlik etmiştir (Bolçay, 2019).

AB Komisyonu, politikalarında sporun ve sporun kendine özgü özelliklerinin daha iyi teşvik edilmesi için hükümet ve hükümet dışı paydaşlardan büyük beklenti ile karşı karşıya kalmıştır. Talepler, son derece profesyonelleştirilmiş sporla ilgili sorunlarından halk düzeyindeki endişelere kadar uzanmaktaydı. AB düzeyinde sporla

ilgili tartışmalar, AB'nin spora müdahalesi için önceliklerin belirlenmesi ihtiyacını da ortaya koymuştur (Commission of the European Communities, 2007d).

AB Üye Devletleri, AB politikası oluşturulmasında sporun görünürlüğünün artırılması ve AB Spor Bakanları tarafından belirlenen sporun önceliklerinin (sporun sosyal işlevi, spor ve sağlık, sporda gönüllülük, dopinge mücadele, sporda eğitim-öğretim ve sporun ekonomik boyutu) yanı sıra Avrupa Birliği düzeyinde tam yetki ile sporun ele alınması için Komisyona defalarca çağrı yapmışlardır. AB spor yöneticileri arasında spor üzerine bir AB girişimi fikrinin ilk kez tartışıldığı Mart 2006'dan bu yana, Üye Devletler süreci tam olarak desteklemişlerdir, somut teklifler hazırlamışlardır ve sporla ilgili bir girişim için politik öneriler yayınlamışlardır. Bunlar AB Spor Bakanlarının Kasım 2006 Brüksel'de, Mart 2007 Stuttgart'ta ve daha sonra çalışma düzeyinde belirli toplantılarda yapılmıştır (Commission of the European Communities, 2007d).

Beyaz Kitap'ın hazırlanması ile ilgili AB girişiminin genel amacı, sporun Avrupa'daki rolüne ilişkin stratejik yönelim vermek, belirli sorunlar üzerinde tartışmayı teşvik etmek, AB politikalarının oluşturulmasında sporun görünürlüğünü ve sektörün özellikleri ve ihtiyaçlar hakkında farkındalığı artırarak Avrupa'da sporu teşvik etmektir. Bu nedenle girişim, gerçekçi ve orantılı olduğu ve AB Hukukunun spora etkin bir şekilde uygulanmasına zarar vermediği sürece paydaşların beklentilerini karşılamayı amaçlamaktadır. Girişim ayrıca, AB düzeyinde gerekli başka eylemleri belirlemeyi hedeflemektedir. Spordaki çeşitlilik ve çok sayıdaki paydaş ve spor sektörünün heterojenliği göz önüne alındığında, girişim, bütün Avrupa spor manzarasındaki önemli gelişmeleri ilgilendiren unsurları içeren kapsamlı bir yaklaşımı benimsemeyi amaçlamaktadır. Böyle bir konsolide yaklaşım şimdiye kadar bulunmamaktaydı (Commission of the European Communities, 2007d).

Sporun altında yatan yasal bağlamı dikkate alarak girişim şunları amaçlamaktadır:

1. Sporun aşağıda verilen AB'nin politika hedeflerine ve stratejilerine katkıda bulunmasını sağlamak:

- **Lizbon Stratejisi:** Beyaz Kitap girişimi, sporun sürdürülebilir büyüme ve daha fazla ve daha iyi istihdam açısından Lizbon hedeflerine ulaşmayı amaçlayan politikaların desteklenmesinde geçerli katkı sağlayabileceğini göstermelidir. Amaç, sporun artan ekonomik önemini, özellikle GSYİH (gayri safi yurtiçi hasıla)

açısından, ve ikincil etkileri yoluyla Avrupa ekonomileri ve işgücü piyasaları üzerinde olumlu etki yaratabilecek sporun güçlü istihdam potansiyelini geliştirmek. Girişim, sporun bu potansiyelini kullanmaya uygun eylemleri ve politikaları belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu tartışmada, ekonomik faydaları temsil eden sporun sosyal değeri unutulmamalıdır (örneğin; gönüllü spor sektörünün katma değeri, eğitim aracılığıyla dolaylı etki, bölgesel kalkınma ve AB'nin daha fazla çekiciliği) (Commission of the European Communities, 2007d).

- **AB Vatandaşları Gündemi, Herkes için Eşit Fırsatlar, Sosyal Entegrasyon ve Sosyal Uyum:** Yaş, ırk, cinsiyet, engellilik ve sosyal kökenden bağımsız olarak spor, insanları en çok büyüleyen ve bir araya getiren insan faaliyeti alanlarından biridir. Spor hareketinin Avrupa'da güçlü bir geleneksel dayanağı bulunmaktadır ve bugün AB'deki en önemli sosyal hareketlerden biridir - tabandan en üst düzeye, daha az kaynaklara sahip sporlardan daha profesyonelleştirilmiş seyirci sporlarına ve organize olmayan fiziksel aktiviteden organize sporlara. Dayanışmayı, sosyal hoşgörüyü ve kapsayıcılığı teşvik etme ve gençlerin önemli yaşam ve istihdam becerilerini geliştirmelerini sağlama konusunda spor alanının başarılı olduğu kanıtlanmıştır. Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde çeşitli plan ve projeler aracılığıyla spor, sosyal yeniliğin ve sosyal uyumun geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Commission of the European Communities, 2007d).

Önerilen girişim, belirli eylemler yoluyla (örneğin; vatandaşlık, gençlik, hayat boyu öğrenme, sağlık, kültürler arası diyalog, vatandaşların serbest dolaşımı) spor sektörünün AB vatandaşlarının gündemine katkı sağladığını ve AB'yi vatandaşlarına yakınlıştırarak AB'nin bütünleşme ve uyum hedeflerini ilerletmede, farklı politikalar aracılığıyla, Komisyona yardımcı araç olduğunu göstermelidir (Commission of the European Communities, 2007d).

- **AB Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanı:** Diğer sosyal faaliyetler gibi spor, ırkçılık, şiddet, doping, yolsuzluk, dolandırıcılık, kara para aklama veya gençlerle ilgili hukuk ihlalleri gibi anti sosyal veya cezai istismarlara duyarsız değildir. Bahsi geçen istismarlar Avrupa entegrasyonunun temel değerlerini hiçe saymaktadır ve sporun toplumdaki rolünü tehlikeye atmaktadır. Spor alanındaki, sadece kolluk kuvvetleri değil, tüm ilgili paydaşlar arasındaki koordinasyonun ve işbirliğinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, ceza gerektiren suçların önlenmesine ve bunlarla mücadele edilmesine katkıda bulunmalıdır. Spor, suç önlemede ve korunmasız grupların sosyalleşmelerinde giderek daha önemli bir araç haline gelmelidir.

Önerilen girişim kapsamında, çok disiplinli yaklaşım içinde uygun tedbirlerin belirlenmesi, temel hakların ve vatandaşların yüksek düzeyde güvenliğinin sağlanması konusundaki AB'nin çabalarının karşılanmasına katkıda bulunabilir (Commission of the European Communities, 2007d).

- **AB'nin Halk Sağlığı Gündemi:** Spor ve sağlık arasındaki yakın etkileşim, sağlığı geliştiren fiziksel aktivite (*HEPA-health-enhancing physical activity*) kavramı içinde yatmaktadır. Fiziksel aktivite eksikliğinden kaynaklı aşırı kilo oluşumu, hem bireyler üzerindeki risk hem de ulusal sağlık bütçeleri üzerindeki etkisi nedeniyle, önemli bir toplumsal sorun haline gelmiştir. Özellikle aşırı kilo ve obezite ile mücadele konusunda AB'nin halk sağlığı alanındaki stratejik hedeflerini desteklemede, spor sektörünün kilit rolü ve potansiyelleri, gençlik, vatandaşlık ve hayat boyu öğrenme programları aracılığıyla, halk sağlığı ve araştırma gibi alanlarda, giderek daha fazla kullanılmalıdır. Ayrıca, fiziksel aktiviteyi teşvik etme çabası olan tüm paydaşlar arasında işbirliğini geliştirebilecek ağlar ve platformlar tanımlanmalıdır (Commission of the European Communities, 2007d).

Sportif aktivitenin, spor tesislerinin ve spor etkinliklerinin çevre üzerinde etkileri bulunmaktadır. Sporun "yeşilleştirilmesi", spor aktivitelerinin sorumlu çevre yönetimi ile sağlanabilir ve böylece sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkıda bulunabilir. Politikalarını ve işletmelerini geliştirirken, kamu yöneticileri, spor kuruluşları ve spor etkinliği organizatörleri, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanmasını destekleyebilirler (Commission of the European Communities, 2007d).

- **AB'nin Dış Boyutu:** Sporun, AB'nin dış profilini yükseltmesine, AB'nin kamu diplomasisinin bir unsuru olarak üçüncü ülkelerle ilişkilerine olumlu katkıda bulunmasına ve dış politika alanlarında hizmet vermesine destek sağlayabilecek dış boyutu bulunmaktadır. Sporun, barışa ve kalkınmaya katkıda bulunma potansiyeli uluslararası düzeyde kabul edilmiştir. Önerilen girişim, sporun eğitim, sağlık, çocuk hakları, ayrımcılıkla mücadele, sosyal entegrasyon veya çatışma sonrası yeniden yapılanma ve çevresel değerleri teşvik etmede bir araç olarak rol oynayabilecek AB dış politika ve programları alanlarını belirlemeye yardımcı olmalıdır. Bunun için de uluslararası kuruluşlar, spor yönetim organları ve sivil toplum kuruluşları gibi diğer paydaşlarla koordinasyon ve sinerjiye ihtiyaç duyulacaktır (Commission of the European Communities, 2007d).

- **Demokrasi, şeffaflık ve hesap verebilirlik:** Demokrasi, şeffaflık ve hesap verebilirlik Birlik için önemli yol gösterici ilkelerdir ve spor alanında da AB

vatandaşlarının beklentilerini karşılamak için çok önemlidir. Bu nedenle, planlanan girişim dâhilinde, bir yandan ulusal ve Avrupa düzeyindeki karar vericilere sporun toplumsal ve ekonomik açıdan önemli rolünün daha iyi anlatılması, diğer yandan da Komisyonun sporu siyasi ve yasal açıdan ele alıp spor paydaşlarına daha iyi anlatması öngörülmelidir. Komisyon, en iyi uygulamaların paylaşılmasını desteklemede ve AB Hukukunun spora uygulanmasıyla ilgili konuları netleştirmede ve ayrıca sporda iyi yönetim için ortak ilkeler dizisi geliştirmeye yardımcı olmada rol oynayabilir. Bunu, sporun özerkliğine ve çeşitliliğine bağlı kalarak yapmalıdır (Commission of the European Communities, 2007d).

2. Sporun toplumsal rolü, ekonomik boyutu ve sporun özel örgütlenmesi ile ilgili üç farklı alanda aşağıda verilen zorluklar doğrultusunda Avrupa katma değeri olan somut öncelikli eylemleri belirlemek:

I. Sporun toplumsal rolü ile ilgili sorunlar:

- Halk sağlığı ve fiziksel hareket (örneğin; fiziksel hareket eksikliği ve aşırı kilo ve obezite, kardiyovasküler hastalıklar ve osteoartrit toplum ve bireyler için doğrudan ve dolaylı riskler oluşturması);

- Doping mücadelesi (örneğin; birey ve toplum sağlığına, açık ve eşit rekabet ilkesine ve spor imajına yönelik tehdit);

- Eğitim ve öğretim (örneğin; fiziksel hareket ve spor yoluyla aktarılan değerlerin eğitim alanında yeterince dikkate alınmamaktadır. Fiziksel harekete ve eğitimde spora harcanan zaman optimalin altındadır ve bu durum makul bir maliyetle iyileştirilebilir. Avrupa spor sektöründeki fazla hareketliliği karşılayabilecek yeterince eğitim programları uygulanmamaktadır. Böylelikle, yerli sporcuların kotaları nedeniyle ayrımcılık olabilmektedir);

- Sporda gönüllülük, aktif vatandaşlık ve kâr amacı gütmeyen spor organizasyonları (örneğin; spor katılımında yeni akımlar, amatör spor kulüplerindeki azalan gönüllü sayısı ve bir kulüpte gönüllü katılımın ortalama süresindeki düşüş, kâr amacı gütmeyen spor organizasyonlarının finansmanı, AB çapında karşılaştırılabilir veri eksikliği);

- Sporda ve spor aracılığıyla sosyal içerme (örneğin; spor faaliyetleri erişiminde yetersiz temsil edilen grupların ayrımcılığı, sosyal uyumu ve sosyal içermeyi geliştirebilecek spor potansiyellerinden yararlanmamak, AB çapında karşılaştırılabilir veri eksikliği);

- Sporda şiddet ve ırkçılıkla mücadele (örneğin; ırkçı ve yüksek düzeyde şiddet içeren davranışlar, spor aracılığıyla aktarılan olumlu değerlere katkıda bulunan sporun rolünü riske atmaktadır ve Avrupa entegrasyonunun temel değerlerini hiçe saymaktadır);

- Dış boyutunda spor (örneğin; üçüncü ülkeler ile ilgili olarak AB'nin hedeflerine, özellikle kalkınma politikaları ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği konusunda, ulaşılmasına katkıda bulunabilecek fakat kullanılmayan spor potansiyeli);

- Sürdürülebilir kalkınma (örneğin; spor uygulamaları, spor tesisleri ve spor etkinliklerinden kaynaklanan çevreye olası zararlar) (Commission of the European Communities, 2007d).

II. Sporun ekonomik boyutuyla ilgili sorunlar:

- Sporun makroekonomik etkisi (örneğin; sürdürülebilir büyüme ve daha fazla ve daha iyi istihdam ile ilgili Lizbon hedeflerine katkıda bulunmak için sporun kullanılmayan ekonomik potansiyeli);

- Sporla ilgili ekonomik kanıtlar (örneğin; AB çapında sporun ortak istatistiksel tanımının ve karşılaştırılabilir istatistiksel verilerin eksikliği nedeniyle ulusal ve Avrupa politika oluşumunda sporun ekonomik ağırlığının hafife alınması);

- Spora kamu ve özel sektör desteği (örneğin; kâr amacı gütmeyen spor yapılarının kamu sektör desteğine bağlı olması gerçeğiyle birlikte Üye Devletler'in bütçelerindeki baskı; taban sporunun finansmanını etkileyen gelişmeler; belirli KDV (Katma Değer Vergisi) muafiyetleri ve indirimleri ile ilgili uygulama kuralların ve istisnaların olası rasyonelleştirilmesi; büyük sponsorluk anlaşmaları profesyonel sporlarında görülebilir ancak taban sporlarında daha az görülebilir);

- Sporun bölgesel kalkınmaya katkısı (örneğin; sporun yerel ve bölgesel kalkınma, kentsel dönüşüm ve kırsal kalkınma için bir araç olarak kullanılmayan potansiyeli) (Commission of the European Communities, 2007d).

III. Sporun örgütlenmesi ile ilgili sorunlar:

- "Avrupa Spor Modeli" (örneğin; Avrupa'da sporun nasıl organize edildiğine dair belirli özellikler, değerler ve gelenekler var olmaya ve korunmayı hak etmeye devam ederken; sporda yeni paydaşların ortaya çıkmasıyla birleşen yeni sosyo-ekonomik gerçekler, geleneksel Avrupa spor modelini zorlamaktadır).

- Sporda serbest dolaşım ve vatandaşlık sorunları (örneğin; profesyonel ve amatör sporlarında serbest dolaşım hakkıyla ilgili devam eden ayrımcılıklar; ulusal şampiyon unvanlarının ve bireysel sporların özgüllükleri ile ilgili çözülmemiş sorunlar);

- Transferler (örneğin; transfer kurallarının olmaması spor müsabakalarının bütünlüğünü tehdit etmektedir; sporcuların transferleri, ilgili finansal akışların yasallığı konusunda endişelere yol açmaktadır);

- Sporcu temsilcileri (örneğin; sporcuların Avrupa pazarında sporcu temsilcilerinin kötü uygulamaları ve bazı spor dallarında sporcu maaşlarındaki artış hakkındaki raporlar: yolsuzluk, kara para aklama ve yaşı küçük sporcuların istismarı spor imajını zedelemektedir; Üye Devletler'indeki farklı düzenlemeler);

- Küçükleri korunması (örneğin; ilgili yasal düzenlemelerin olmasına rağmen genç sporcu ticaretinin devam etmesi);

- Yolsuzluk, dolandırıcılık ve kara para aklama (örneğin; hızla gelişen ve giderek serbestleşen bahis pazarlarında Avrupa boyutunda sınır ötesi suçlar, şike gibi yasadışı faaliyetlerde artış);

- Kulüpler için lisanslama sistemleri (örneğin; profesyonel spor kulüpleri için Avrupa ve ulusal düzeylerde AB rekabeti ve iç pazar hükümleriyle uyumlu, sağlam öz düzenleyici lisanslama sistemlerinin eksikliği);

- Medya (örneğin; profesyonel ve amatör sporları ve kulüpler arasında medya hakları gelirlerinin yeniden dağılımına ilişkin sorunlar ve sağlam dayanışma mekanizmaları; yeni medya ve etkileşimli televizyon hizmetlerinin ortaya çıkması için sporun bir itici güç olduğunun kabul edilmemesi) (Commission of the European Communities, 2007d);

2a. AB Hukukununun spor sektörüne uygulanmasıyla ilgili bilgiler geliştirmek,

2b. AB düzeyinde faydalı bir şekilde ele alınabilecek spordaki en acil yönetim sorunlarını belirlemek,

2c. sporun para kaynağı ile ilgili temel bileşenleri tanımlamak,

2ç. AB çapında sporla ilgili karşılaştırılabilir verilerin toplanmasını teşvik etmenin yollarını belirlemek,

2d. obezite ile mücadelede fiziksel aktivite ve sporun kullanılması için güçlerin birleştirilmesi gerektiği konusunda farkındalık yaratmak,

2e. AB eğitim ve öğretim politikaları ve planlarında spor konularının daha fazla entegrasyonu. (Commission of the European Communities, 2007a).

3. Sporu teşvik etmeye uygun devam eden AB programlarını ve eylemlerini belirlemek:

Spor için belli bir AB bütçesinin olmaması göz önüne alınacak olunursa, Beyaz Kitap girişimi, sporla ilgili faaliyetleri finanse etmeye uygun AB programları ve eylemleri belirlemelidir. Amaç, sporu, mevcut programlarının (örneğin sağlık, gençlik, vatandaşlık, hayat boyu öğrenme ve araştırma) yanı sıra gelecekteki eylemlerle yaygınlaştırmak ve uygun olduğu hallerde spor ve fiziksel aktivite ile ilgili özel hükümleri dâhil etmektir. Buna ek olarak, girişim, AB mali araçlar (örneğin Yapısal Fonlar, özellikle Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu ve Avrupa Sosyal Fonu, dış ilişkiler ve kalkınma işbirliği alanındaki araçlar, vesaire) dâhilinde sporla ilgili projelere parasal desteğinin nasıl sağlanabileceğini belirtmeyi ve gelecekteki Avrupa Yılları tarafından sağlanan fon olanakları içinde spor sektörünün dikkate alınmasını sağlamayı amaçlamaktadır (Commission of the European Communities, 2007d). Burada da belirtildiği gibi, Erasmus programına spor alanının eklenmesi için Avrupa'nın ilgili fonları ek bütçe sağlayarak Erasmus+ 2014-2020 döneminde spor programı eklenmiştir. Bu dönemdeki bütçeler ayrıntılı olarak bu çalışmanın ikinci bölümünde ele alınacaktır.

4. AB düzeyinde sporla ilgili işbirliği ve diyalogu geliştirmenin yollarını desteklemek:

Sosyal rolüne sadık kalan ve aynı zamanda örgütsel yönleriyle AB'nin ekonomik ve yasal düzeni ile uyumlu olan sporu, Avrupa'da teşvik etmek için, bazı ortak ilkelerin elde edilmesinde yardımcı olmak adına, sporun öncüleri (örneğin spor yönetim organları, Üye Devlet yetkilileri, AB kurumları) arasında daha iyi bir koordinasyon gerekmektedir (Commission of the European Communities, 2007d).

Siyasi açıdan, Üye Devletler'in şu anki resmi olmayan hâliyle daha yapılandırılmış bir çalışma yöntemi - önceliklerin ortak tanımına ve Spor Bakanlarına ilerleme hakkında bazı raporların verilmesine izin veren - ile etkili bir işbirliği tasarlanmalıdır. Teknik düzeyde, girişimin önerdiği yeni AB eylemleri, Üye Devletler'in kendileri tarafından belirlenen sorunların neticeleridir ve mevcut, ancak nispeten yeni, işbirliği yapıları üzerine kuruludur (örneğin; "Spor ve Sağlık" Çalışma Grubu; "Spor ve Ekonomi" Çalışma Grubu; "Kâr Amacı Gütmeyen Spor Örgütleri"). Girişim, bu yapılar içindeki çalışmaları daha fazla desteklemeyi ve tesis etmeyi amaçlamaktadır (Commission of the European Communities, 2007d).

Komisyunun, spor paydaşlarıyla diyalog için bir platform sağlayarak Avrupa'daki spor tartışmasına katkıda bulunmada önemli bir rolü bulunmaktadır. Antlaşmalara göre “ilgili taraflarla” geniş istişare, Komisyunun görevlerinden biridir. Önerilen girişim, sporun Avrupa paydaşları ile iyileştirilmiş, iyi yapılandırılmış ve kapsayıcı bir diyalog kurmayı ve belirlenen zorlukları daha iyi ele almayı (örneğin; yeni ağlar, toplantı formatları ve platformlar ile spor üzerine sosyal diyalog kurarak) amaçlamaktadır. Girişim, sporun farklı boyutlarını ve spordaki mevcut yönetim yapılarını hesaba katmak zorunda kalmaktadır (Commission of the European Communities, 2007d).

Beyaz Kitap'ın AB ve vatandaşları üzerine olumlu sosyal, ekonomik, çevresel ve dış etkileri beklenmektedir.

Sosyal etki:

Kapsamlı yaklaşımı sayesinde Beyaz Kitap'ın Avrupa'da ve daha az ölçüde ulusal politika oluşturmada sporun önemli sosyal işlevlerinin görünürlüğünü artırması beklenmektedir. Somut olarak, Beyaz Kitap'ta önerilen eylemler aracılığıyla sporun, sağlık, gençlik, vatandaşlık, eğitim-öğretim, istihdam, sosyal içerme ve sosyal entegrasyon, araştırma ve bölgesel kalkınma gibi AB'nin diğer politika alanlarında daha iyi yaygınlaştırılmasının sağlanması ve bu yönelimin Üye Devlet düzeyinde yansıtılması muhtemeldir (Commission of the European Communities, 2007d).

Bir diğer olumlu etki ise, sağlık, gönüllülük, içerme ve sporun finansmanı gibi alanlarda AB'nin sağlam siyasi açıklamalar yapmasından kaynaklanmaktadır. Böylece Kitap kendini konumlandırır, gelecekteki politikaların önünü açar ve taban spor sektörünün çıkarlarını destekler. Beyaz Kitap'ın doping, şiddet ve ırkçı davranışlar ve suç gibi spora yönelik büyük tehditlerle mücadele üzerindeki olası doğrudan etkisi oldukça sınırlıdır ve diğer paydaşlarla yakın işbirliği gerektirir. Ancak, Beyaz Kitap'ın mevcut ağları güçlendirerek ve daha koordineli yaklaşımları teşvik ederek dolaylı etkisi beklenmektedir. Sporun toplumsal rolüne ilişkin önerilen eylemler, paydaşların Konsey'in Nice Deklarasyonu'nu daha iyi uygulama beklentilerine olumlu katkı sağlayacaktır (Commission of the European Communities, 2007d).

Ekonomik etki:

Beyaz Kitap'ın, ekonomik boyutuyla ilgili AB politika alanlarında sporun görünürlüğünü artırması beklenmektedir. Spor sektörü üzerinde karşılaştırılabilir istatistiksel ekonomik verilerin sağlanmasını teşvik etmek için önerilen eylem önemli etki yaratabilir. Sporun finansmanına ilişkin önerilen eylemlerin spor kuruluşlarının ekonomik durumu üzerinde herhangi bir ani etkisi olmayacaktır. Ancak, Avrupa ve ulusal politika oluşumunda, spor sektörünün belirli sorunları ve ihtiyaçları ile ilgili bilinçlendirme konusunda dolaylı etkisi olacaktır. Ayrıca, orta ve uzun vadede taban spor sektörünün finansmanını güvence altına almak için kamu ve özel kaynaklarından oluşan çözümler ile ilgilenen paydaşlara katkısı olacaktır. Beyaz Kitap'ta öngörüldüğü gibi, spor ve sağlık alanında daha iyi koordine edilmiş yaklaşımlar, AB Üye Devletler'inde fiziksel aktivite ve azaltılmış sağlık hizmetleri maliyetleri arasındaki pozitif korelasyonun giderek daha görünür hâle getirilmesine yardımcı olacaktır (Commission of the European Communities, 2007d).

Çevresel etki:

Komisyonun üst seviyede çevre korumasını destekleme misyonu doğrultusunda, Beyaz Kitap'ta önerilen eylemlerin şu sonuçları elde etmeleri beklenmektedir: EMAS-Eko-Yönetim ve Denetim Programı (*Eko-Management and Audit Scheme*), AB Çevre Etiketleri (AB Eko-Etiketi) ve Yeşil Kamu Alımları (*Green Public Procurement*) gibi gönüllü programlarının uygulanmalarını teşvik ederek spor etkinliklerin, spor tesislerin ve spor müsabakaların daha sorumlu bir yönetim ve toplumun geneline çevresel değerlerin yayılması. Beyaz Kitap, spor kuruluşlarının çevresel performanslarını iyileştirmek için anlamlı çevresel hedefler belirlemelerine ve spor derneklerinin öncülük ettiği çevresel girişimleri teşvik etmeyi amaçlamaktadır (Commission of the European Communities, 2007d).

AB dışında etki:

Spor, kalkınma hedeflerinin daha fazla gerçekleştirilmesine olumlu katkı sağlayabilmektedir. Bu, siyasi diyalog ve sporla ilgili projeler için dış yardımı birleştiren çok taraflı yapılar, büyük uluslararası spor kuruluşlarının kendi yardım programları ve sivil özelleşmiş ağların oluşturulması ile uluslararası düzeyde (örneğin, BM Binyıl Kalkınma Hedefleri) tanınmaktadır. AB düzeyinde, 2005 yılında Avrupa Parlamentosu kalkınma ve sporla ilgili kararı kabul etmiştir.

Komasyon ve FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği), futbolu ACP (Afrika, Karayip ve Pasifik Devletleri Örgütü) ülkelerinde kalkınma aracı haline getirmek için bir Mutabakat Zaptı imzalamışlardır. Hâlihazırda var olan programlara ve eylemlere ilişkin tamamlayıcı veya yenilikçi eylemler ve dış yardım programlarında sporla ilgili eylemlerin yaygınlaştırılması, tüm paydaşların (BM düzeyinde Üye Devletler'in kamu yetkilileri, spor federasyonları ve uluslararası spor ilişkilerinde özel kuruluşlar) yakın işbirliği ile, üçüncü ülkelerinde olumlu etki sağlayabilmektedir. Spor, AB'nin kamu diplomasisinin bir parçası olarak, ortak ülkelerle diyalogu giderek daha fazla destekleyecektir (Commission of the European Communities, 2007d).

Sporla ilgili olası bir Beyaz Kitap ile sonuçlanabilecek istişareler çerçevesinde ve 30 Ağustos 2006 tarihinde Avrupa spor federasyonlarına gönderilen taslak kitaptan sonra o tarihlerde spordan sorumlu Avrupa Komisyonu Üyesi Ján Figel Avrupa spor federasyonları ile bir araya gelmiştir. Toplantıda Komiser Figel Komisyonun Avrupa sporunda yer alan tüm paydaşlarla kitap konusunu danışmak istediğinin altını çizmiştir. Sporun toplumsal ve ekonomik faydalarının yanı sıra AB'de sporun gelişmesi ve tanıtımı için en uygun ortamı yaratmaya yardım etmeye hazır olduğunu vurgulamıştır. Komiser Figel Beyaz Kitap şeklini alabilecek bir siyasi girişim başlatma ihtiyacını açıklamıştır ve AB ile spor hareketi arasındaki etkileşimin Avrupa sporu için olumlu sonuçlar getirmesi bağlamında yönetim konularının önemini belirtmiştir (Figel, 2006).

Katılımcıların çoğu, Avrupa'da Spor Üzerine Beyaz Kitap'ın çıkma olasılığını olumlu karşılamıştır ve Avrupa'daki spor organizasyonlarının özerkliğine ve sporun belirli özelliklerine riayet ederek, sporda iyi yönetişimi destekleme konusunda AB'nin yardımcı olabilecek konuları özetlemişlerdir. Bazı federasyonlar, sporda küçüklerin korunması, sporda bahis oyunu, doping (UNESCO dopingle mücadele sözleşmesini imzalamaları için Komisyonun AB Üye Devletler'ine hemen başvurması istenmiştir), sporcu haklarının korunması, spor uygulamalarında (eğlence ve rekabet) eşit erişim ve sporun okullarda ve gençler için teşvik edilmesi gibi AB'nin eyleme geçebileceği başka alanlar belirlenmiştir (Figel, 2006).

2.5. Beyaz Kitap

Tüm paydaşlarla iki yıl boyunca müzakere döneminin ardından Avrupa Komisyonu 11 Temmuz 2007 tarihinde Spor Üzerine Beyaz Kitap'ı kabul etmiştir.

Beyaz Kitap'ın eylemleri Avrupa Parlamentosu Kültür ve Eğitim Komitesi'nin (CULT) 8 Mayıs 2008 tarihli kararı ile onaylanmıştır (European Parliament, 2008). Bu Kitap, Komisyonun Antlaşmalarda açık yetkisinin olmadığı bir sektörü içeren ilk kapsamlı politika belgesidir. Kitabın devam eden uygulamaları AB Üye Devletleri ve spor hareketi ile yakın işbirliği gerektirmektedir (Alexandrakis, 2012).

Beyaz Kitap'ta spor, Avrupa Birliği'nin stratejik dayanışma ve refah hedeflerine önemli katkı sağlayan, büyüyen bir sosyal ve ekonomik olgu olarak ifade edilmektedir. Uluslar ve kültürler arası barış ve anlayışın yanı sıra gençlerin eğitimi için sporu geliştirmeyi amaçlayan Olimpiyat ideali Avrupa'da doğmuştur ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi ile Avrupa Olimpiyat Komiteleri tarafından teşvik edilmiştir (Commission of the European Communities, 2007a).

Birçok insan düzenli olarak spor faaliyetlerine katılmakta olup, spor Avrupa vatandaşlarını cezbetmektedir. Kişisel gelişimine ve tamamlamasına katkı sağlayan takım ruhu, dayanışma, hoşgörü ve “fair play” (*adil oyun*) gibi önemli değerleri oluşturmaktadır. AB vatandaşlarının topluma aktif katılımını teşvik eder ve böylece aktif vatandaşlığın teşvik edilmesine destek olur. Komisyon, sporun Avrupa toplumundaki temel rolünü, özellikle de sporu vatandaşlara yaklaştırma ve doğrudan vatandaşları ilgilendiren konuları ele alma bakımından, kabul etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Bununla birlikte spor; ticari baskı, genç sporcuların istismarı, doping, ırkçılık, şiddet, yolsuzluk ve kara para aklama gibi Avrupa toplumunda ortaya çıkan yeni tehditler ve zorluklarla da karşı karşıya gelmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Kitap, günlük hayatımızda sporun önemi konusunda Avrupa tartışmasına Avrupa Komisyonunun katkısıdır. Kitapta, sporla ilgili konular ilk kez Avrupa Birliği seviyesinde kapsamlı ve tutarlı şekilde ele alınmaktadır. Sporun yavaş yavaş Avrupa gündeminde bir konu haline gelmesi Beyaz Kitap'tan önce yirmi yılı aşkın bir süreye dayanmaktadır. Avrupa Komisyonu spor kurumlarıyla ilk diyalogunu 1991 yılında birinci Avrupa Spor Forumu'nda başlatmıştır. Kitabın genel amacı, Avrupa'da sporun rolü üzerine stratejik yönelim vermek, belirli sorunlar üzerinde tartışmayı teşvik etmek, AB politika oluşturma sürecinde sporun görünürlüğünü ve sektörün ihtiyaçları ile özellikleri konusunda halkın farkındalığını artırmak, sporu AB'nin diğer politikalarına dâhil ederek desteklemek ve AB kurallarının uygulanması için rehberlik sağlayarak Avrupa sporunda daha iyi yönetim koşullarını

oluşturmaktır. Kitap girişimi, AB Hukukunun spora uygulanması gibi önemli konuları resmetmeyi ve AB düzeyinde sporla ilgili daha fazla eylem düzenlemeyi amaçlamaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Beyaz Kitap sıfırdan başlamamaktadır. *The Europe of the Citizens* (1985) (Vatandaşların Avrupası) için komitenin *Adonino Report* (Adonino Raporu), Avrupa toplumunda sporun önemini kabul eden Topluluk belgesi olup, 1985 yılında Milano Avrupa Konseyi tarafından onaylanmıştır. Spor yoluyla topluluğa ait olma bilincini artırmak için kampanyaların başlamasına sebep olmuştur. Spor, topluluk müktesebatının uygulanmasına tabidir ve bazı alanlarda Avrupa politikaları spor üzerinde halihazırda önemli ve artan bir etkiye sahiptir. Avrupa Birliği Hükümeti ve Devlet Başkanları Amsterdam Antlaşması'nı (1997) ve Nice Antlaşması'nı (2000) kabul ederek, sporun sosyal önemini vurgulamak ve özel niteliklerini tanımak için iki Bildirge kabul etmiştir. Nice Deklarasyonu spor kuruluşlarının ve Üye Devletleri'nin spor işlerini yürütmede birincil sorumluluğa sahip olduklarını işaret etmektedir. Ancak, Topluluk, bu alanda doğrudan herhangi bir yetkiye sahip olmasa da, çeşitli Antlaşma hükümleri altında sporun doğasında bulunan sosyal, eğitimsel ve kültürel işlevleri dikkate almaktadır ve sporun sosyal rolünün korunması için gerekli olan etik kurallara ve dayanışmaya saygı duyulması ve beslenmesi için sporu özel kılmaktadır (Commission of the European Communities, 2007b).

Kitap, sporun toplumsal rolüne, ekonomik boyutuna ve Avrupa'daki organizasyonuna ve bu girişimin takibine odaklanmaktadır. Daha fazla AB eylemi için somut öneriler, Pierre de Coubertin'in adını taşıyan ve Komisyon tarafından uygulanacak veya desteklenecek faaliyetleri içeren bir Eylem Planı'nda bir araya getirilmiştir (Commission of the European Communities, 2007a).

2.5.1. Sporun Toplumsal Rolü

Spor, Avrupa Birliği vatandaşlarını büyük ölçüde ilgilendiren ve yaşa veya sosyal kökene bakılmaksızın onları bir araya getirme ve ulaştırma potansiyeline sahip bir insan etkinliği alanıdır. Kasım 2004 tarihli bir Eurobarometer anketine göre, Avrupa vatandaşlarının yaklaşık % 60'ı, ya bireysel ya da dernek veya federasyona üye 700,000 civarı spor kulübüne bağlı olarak, düzenli spor faaliyetlerine katılmaktadır. Aynı araştırma sonucuna göre, AB vatandaşlarının %38'i haftada en az bir kez spor yapmaktadır. Sportif faaliyetlerin büyük çoğunluğu amatör yapılarda gerçekleşmektedir. Profesyonel sporun önemi giderek artmaktadır ve sporun

toplumsal rolüne eşit derecede katkıda bulunmaktadır. Spor, Avrupa vatandaşlarının sağlığını iyileştirmenin yanı sıra eğitsel bir boyuta sahiptir ve sosyal, kültürel ve rekreasyonel bir rol oynamaktadır. Sporun toplumsal rolü, Avrupa Birliğin dış ilişkilerini güçlendirme potansiyeline de sahiptir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor, sosyal içirme, eğitim-öğretim ve halk sağlığı üzerindeki olumlu etkileri aracılığıyla akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye ve yeni istihdama katkıda bulunma konusunda güçlü bir potansiyele sahiptir. Nüfusun sağlığını ve üretkenliğini iyileştirerek ve yaşlılık süresince daha yüksek bir yaşam kalitesi sağlayarak sosyal güvenlik ve sağlık harcamalarındaki artışı sınırlamaya fayda sağlamaktadır. Sosyal engelleri yıkarak sosyal kaynaşmaya katkıda bulunmaktadır ve eğitim-öğretim üzerindeki etkisiyle nüfusun istihdam edilebilirliğini artırmaktadır. Sporda gönüllü faaliyet, özellikle gençler arasında istihdam edilebilirliğe, sosyal içermeye ve ayrıca daha yüksek sivil katılıma katkıda bulunabilmektedir. Öte yandan spor, başta genç sporcular olmak üzere, sporcuların ve vatandaşların korunması gereken doping, şiddet ve hoşgörüsüzlük gibi bir takım tehditlerle uğraşmaktadır (European Commission, 2011).

Fiziksel Aktivite İle Halk Sağlığının Güçlendirilmesi

Spor ve fiziksel aktivite; fazla kilo ve obezite, diyabet ve kardiyovasküler hastalıkları gibi kronik durumların önlenmesine ve sağlığın geliştirilmesine büyük katkı sağlayabilmektedir. Fazla kilo ve obeziteden etkilenen çocuk sayısının, hâlihazırda aşırı kilolu olan yaklaşık 14 milyon AB vatandaşının (bunun en az 3 milyonu çocuk) yanı sıra, yılda 400,000'den fazla arttığı tahmin edilmektedir. Fiziksel aktivite eksikliği yaşam kalitesini düşürmektedir ve bireylerin hayatlarını riske atmaktadır. Fazla kilo ve obezitenin varlığı önemli bir toplumsal sorun haline gelmiştir. Sağlık bütçeleri üzerindeki etkisi ve iş gücündeki optimal olmayan sağlık koşulu nedeniyle daha düşük üretkenliğin bir sonucu olarak ekonomik bir yük haline gelmiştir. Obezite, AB sağlık hizmetleri giderlerinin %7'sini oluşturduğu tahmin edilmektedir ve artan obezite eğilimi göz önüne alındığında bu miktarın daha da artacağı tahmin edilmektedir (Commission of the European Communities, 2007b). Sağlığı geliştiren fiziksel aktivite için bir araç olarak spor hareketinin diğer tüm sosyal hareketlerden daha büyük bir etkisi bulunmaktadır. Spor, insanlar için

çekicidir ve olumlu bir imaja sahiptir (Commission of the European Communities, 2007a).

Ancak, spor hareketinin sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteyi teşvik etme potansiyeli genellikle yeterince kullanılmamaktadır ve geliştirilmesi gerekmektedir. WHO yetişkinler için günde en az 30 dakika orta derecede fiziksel aktivite (spor dâhil ama sadece bununla sınırlı olmamak kaydıyla) ve çocuklar için 60 dakika önermektedir. Bazı araştırma sonuçları daha fazla fiziksel aktivitenin tavsiye edilebileceğini göstermektedir ve böylelikle AB'de fiziksel aktiviteyi teşvik eden yönergelerin faydalı olabileceği ileri sürülebilir. Bu tür yönergeler, çocuklar, yetişkinler ve yaşlılar gibi ayrı yaş grupları için farklı öneriler sunabilir (Commission of the European Communities, 2007b). Üye Devletleri'ndeki kamu yetkilileri ve özel kuruluşların tümü bu amaca ulaşmaya katkıda bulunmalıdır. (Commission of the European Communities, 2007a).

Komisyon, fazla kilo, obezite ve diğer sağlık risklerini azaltmak için tutarlı stratejiler tanımlamak ve uygulamak amacıyla Üye Devletler'de bakanlık düzeyinde teşvik edilecek sağlık, eğitim ve spor sektörleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesini tavsiye etmektedir. Spor ve sağlık arasındaki bağlantı, aşırı kilo ve obezite ile mücadelenin çok ötesine geçmektedir. Alkol, tütün, kolesterol, kardiyovasküler hastalıkları, metabolik sendromu ve kanserin oluşturduğu riskler gibi bulaşıcı olmayan diğer sağlık tehditlerin azaltılmasında spor mükemmel katkı sağlayabilmektedir. Spor aynı zamanda psikolojik sağlığı da desteklemektedir. Doğru eğitim ve bilgilendirme ile sporla ilgili yaralanmalar şeklindeki potansiyel olumsuz etkilerinden kaçınılmalıdır (Commission of the European Communities, 2007b).

Fiziksel aktivite, organize sporlardan "aktif işe gidip gelme" veya bahçecilik gibi açık hava etkinliklerine kadar bir dizi etkinliği kapsamaktadır. Son yıllarda, daha fazla araba, bilgisayar ve internet gibi teknolojilerin kullanımı, televizyon izlemek ve bilgisayar oyunları oynamak gibi hareketsiz faaliyet faktörlerinin neden olduğu fiziksel aktivite seviyelerindeki düşüşü tersine çevirmek için proaktif adımlar atılmalıdır (Commission of the European Communities, 2007b). Bu bağlamda Komisyon, Üye Devletleri, öğretmenlerin eğitimi de dâhil, ulusal eğitim-öğretim sistemleri aracılığıyla aktif yaşam kavramının nasıl destekleneceğini incelemeye teşvik etmektedir. Spor organizasyonların, sağlığı geliştiren fiziksel aktivite potansiyellerini göz önünde tutmaya ve bu amaçla faaliyetlerde bulunmaya özendirilmektedir.

Komisyon, halk düzeyine odaklanarak, özellikle gençlerle ilgili bilgi ve iyi uygulamaların paylaşımını sağlayacaktır (Commission of the European Communities, 2007a).

Dopingle Mücadelede Güçlerin Birleştirilmesi

Doping, Avrupa sporu dâhil dünya sporu ve birey ile toplum sağlığı için tehdit oluşturmaktadır. Açık ve adil rekabet ilkesini baltalamaktadır. Genel olarak, spor için demotive edici bir faktördür ve profesyonel sporcuyu anlamsız bir baskı altına sokmaktadır. Ayrıca, spor imajını etkilemektedir (Commission of the European Communities, 2007a). Doping ile ilgili bazı vaka belgelerinde ciddi kalıcı hastalık, sakatlık ve hatta ölüm olayları yer almaktadır. Amatörler arasında bile daha önce görülmemiş seviyelerde doping yapılmaktadır, bu durum da takibi hatta polisi daha da zorlaştırmaktadır. Birçoğunun giderek daha genç yaşta doping maddesi almaya başladığı bilindiğinden, çocuklar ve gençlerle ilgili olarak özel bir sorun ortaya çıkmaktadır (Commission of the European Communities, 2007b).

Yasadışı maddeler içeren doping uygulamaları, ceza hukuku sorunları da dâhil olmak üzere sosyal düzen ve spor camiasının bütünlüğü için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Ağlar içinde hareket eden kişiler tarafından uygulanan genelleştirilmiş ve sistematik bir yasa ihlaline dayanmaktadırlar. Doping için kullanılan birçok madde, yasa dışı uyuşturuculara ilişkin ulusal mevzuat ve uluslararası uyuşturucu sözleşmeleri kapsamındadırlar. Bu maddelerin bulundurulması yasa dışı olsa da, genellikle kolayca elde edilebilir. Bu bakımdan, dikkate değer bir yaptırım açığı görülmektedir. Doping maddelerinin ticareti suç toplumu için düşük risk ve yüksek yatırım getirisinin çekici karışımını sunabilir çünkü doping maddelerinin ticareti genellikle ağır cezalara tabi değildir (Commission of the European Communities, 2007b).

Avrupa düzeyinde dopingle mücadele hem kanun yaptırım hem de sağlık ve önleme boyutunu hesaba katmalıdır. Komisyon, yasadışı doping maddeleri ticaretinin AB genelinde yasadışı uyuşturucu ticareti ile aynı şekilde ele alınmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca, halk sağlığından sorumlu tüm aktörleri sağlığı tehdit eden yönleri ile dopingi ele almaya davet etmektedir. Spor organizasyonları doping maddeleri, bunları içerebilecek reçeteli ilaçlar ve bunların sağlık üzerindeki etkileri konusunda kadın erkek genç sporcuların daha iyi bilgilendirilmesini ve eğitilmesini

sağlamak için iyi uygulama kuralları geliştirmeye davet etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Özellikle Avrupa Konseyi, WADA (*World Anti-Doping Agency* - Dünya Dopingle Mücadele Ajansı) ve UNESCO karşısında ortak tutum tanımlayarak ve Hükümetler, ulusal anti-doping kuruluşları ve laboratuvarlar arasında bilgi ve iyi uygulama değişimi sağlayarak, AB dopingle mücadelede daha koordineli bir yaklaşımdan fayda sağlayacaktır. Üye Devletler tarafından UNESCO Sporda Dopinge Karşı Uluslararası Sözleşmesinin doğru şekilde uygulanması bu bağlamda özellikle önemlidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Dopingin önlenmesi ve doping yaptırımları, spor kuruluşlarının ve Üye Devletler'in görev alanında olmaya devam etmektedir. Komisyon, dopingle mücadeleyi ve WADA'nın, ulusal dopingle mücadele örgütlerinin (NADO - *National Anti-Doping Organizations* – Ulusal Dopingle Mücadele Kurumları), akredite laboratuvarların, Avrupa Konseyi'nin ve UNESCO'nun önemli rollerini desteklemektedir. NADO'ların giderek bağımsız organlar olarak örgütlenmelerini de olumlu karşılamaktadır. Ayrıca, Üye Devletleri'nin tüm ilgili paydaşlar arasında koordinasyonunun sağlanmasını amaçlayan ulusal dopingle mücadele eylem planlarını benimsemeye ve paylaşmaya teşvik etmektedir. Fitness merkezlerinde de geçerli olmak üzere, doping maddelerin kullanımını önleyici tedbirler getirilmesi gerekmektedir. (European Commission, 2011).

Pek çok paydaş dopingle mücadele konusunda daha aktif bir AB yaklaşımı için, örneğin Birliğe verilen yetkiler ölçüsünde Avrupa Konseyi Dopingle Mücadele Sözleşmesi'ne katılımı gibi, çağrıda bulunmuştur. Komisyon, organize ağlar tarafından doping maddelerinin ticaretine karşı ceza hukuku hükümlerinin getirilmesi veya mevcut hükümlerin güçlendirilmesi konusunda AB Üye Devletleri genelindeki mevcut eğilimi teşvik etmektedir (European Commission, 2011).

Eğitim ve Öğretimde Sporun Rolünü Geliştirmek

Birçok paydaş, gençler arasında azalan fiziksel aktivite eğilimleri ve buna bağlı olarak hareketsiz davranış ve obezitedeki artış nedeniyle okullardaki spor ve fiziksel aktivitenin durumu hakkında endişe duymaktadır. Somut fiziksel ve zihinsel sağlık sorunları, okullarda, okul müfredatı içinde veya dışında, spor ve fiziksel aktivite için yeterli bir zaman dilimi sağlanarak kısmen ele alınabilir. Beden eğitimi ders saatinin ayarlanması bazı ülkelerde endişe vericidir. 2002'den bu yana, AB genelinde

ilköğretim müfredatında (haftada 121 dakikadan 109 dakikaya) ve ortaöğretim müfredatında (haftada 117 dakikadan 101 dakikaya) beden eğitimi için ayrılan ortalama sürede genel bir azalma olmuştur. Okul çağındaki çocukların her gün en az bir saat hafif fiziksel aktivite yapmaları tavsiye edilirken, yaklaşık %80'inin sadece okulda fiziksel aktivite yaptıkları gerçeği endişe vericidir. Okul müfredatı dışında okullarda fiziksel aktiviteyi güçlendirmek amacıyla okullar ve spor kulüpleri arasındaki işbirliği anlaşmaları gibi yenilikçi çözümler araştırılmalıdır (Commission of the European Communities, 2007b).

Spor, örgün ve yaygın eğitimdeki rolü sayesinde Avrupa'nın insan kaynaklarını güçlendirmektedir. Spor yoluyla aktarılan değerler, kişisel çaba için bilgi, motivasyon, beceri ve isteklilik geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Okulda ve üniversitede spor faaliyetlerinde harcanan zaman sağlık ve eğitim konusunda fayda sağlamaktadır ancak bunların hâlâ iyileştirilmeleri gerekmektedir. 2004 Avrupa Spor Aracılığıyla Eğitim Yılı sırasında kazanılan deneyime dayalı olarak Komisyon, 18 Aralık 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından "Hayatboyu Öğrenme İçin Temel Yeterliliklere İlişkin Tavsiye Kararına" uygun olarak sosyal ve yurttaşlık yeterliliklerinin geliştirilmesi dâhil, eğitim ve öğretim alanındaki çeşitli politika girişimleriyle, spor ve fiziksel aktivitenin desteklenmesini teşvik etmektedir. Sporun ayrıca ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadele etme rolü bulunmaktadır. (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor kariyerlerinin ömrünün kısa olma eğiliminde olması göz önüne alındığında, spor kariyerlerinin sonunda profesyonel sporcuların işgücü piyasasına yeniden entegrasyonunu sağlamak için Komisyon, genç kadın erkek sporcuları için erken dönemde "çift kariyer" eğitiminin ihtiyacının ve ahlaki, eğitsel ve mesleki çıkarlarını korumak için yüksek kalitede yerel eğitim merkezlerinin sağlanmasının dikkate alınması hususundaki önemini vurgulamaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Uygun koşullarda yetenekli genç kadın erkek sporcuların eğitimine yatırım ve destek, sporun her düzeyde sürdürülebilir gelişimi için çok önemlidir. Komisyon, yetenekli genç sporcuları için eğitim sistemlerinin herkese açık olması gerektiğini ve AB vatandaşları arasında milliyete dayalı ayrımcılığa yol açmaması gerektiğini vurgulamaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Okul müfredatı içinde ve dışında spor ve fiziksel aktiviteye harcanan zaman düşük maliyetle artırılabilir. Bazı Üye Devletler'inde beden eğitimi programlarının

kalitesi ve ilgili öğretmenlerin nitelikleri kaygılandırmaya devam etmektedir. Spor organizasyonları ve eğitim kurumları arasındaki işbirliği her iki sektör için de faydalıdır ve üniversiteler tarafından desteklenebilir. Avrupa Konseyi'nin 2008 yılında "çift kariyer" konusunu ele alma çağrısına takiben Komisyon, genç üst düzey sporcularına, spor eğitimlerine paralel olarak, kaliteli eğitim verilmesinin sağlanmasının önemini vurgulamaktadır. Genç sporcular, özellikle üçüncü ülkelerden Avrupa'da antrenman yapmak ve yarışmak için gelenler, korunmasızlıklarından dolayı birçok riskle karşı karşıya kalmaktadır. Spor eğitim merkezlerinin ve personelinin kalitesi, sporcuların ahlaki ve eğitimsel gelişimlerini ve mesleki çıkarlarını korumak için yeterince yüksek olmalıdır (European Commission, 2011).

Üye Devletler ve spor hareketi, spor sektöründe daha nitelikli personel ihtiyacının farkındadır. AB içinde artan hareketlilik ile birlikte, spordaki yüksek profesyonellik seviyesi ve meslek çeşitliliği, Avrupa Yeterlilik Çerçevesine (EQF) referanslamanın avantajından yararlanabilmeleri için ulusal yeterlilik sistemlerine sporla ilgili yeterliliklerin dâhil edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Gönüllüler tarafından kazanılan niteliklerin onaylanması ve tanınması ve ayrıca denetime tabi sporla ilgili meslekler için gerekli nitelikler konusunda daha fazla şeffaflık gerekmektedir (European Commission, 2011).

Beyaz Kitap'ta Komisyon tarafından spor ile ilgili uygulanacak ve desteklenecek eylemler yer alırken, Pierre de Coubertin Eylem Planı, spor organizasyonlarının özerkliği ve yetki ikame ilkesini dikkate alarak ve riayet ederek, sporla ilgili faaliyetlerinde Komisyona rehberlik etmeye amaçlamaktadır. Beyaz Kitap'ın Eğitim ve Öğretim başlığı altında Pierre de Coubertin Eylem Planı'nda aşağıdaki faaliyetlerin hedeflendiği belirtilmektedir:

- Hayatboyu Öğrenme Programı (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig) kapsamında spor aracılığıyla eğitim fırsatlarına katılımı desteklemek,
- Spor sektöründe EQF ve Mesleki Eğitim ve Öğretim için Avrupa Kredi Sisteminin (ECVET) uygulanmasına yönelik projeler belirlemek,
- Fiziksel aktiviteleri aktif olarak destekleyen okullara Avrupa etiketi ödülü vermek ve
- Takımların yerel olarak eğitilmiş sporculardan oluşan belirli bir kota içermesini gerektiren kuralların analizini tamamlamak.

Bu çalışmanın konusu itibariyle görüyoruz ki Beyaz Kitap'ın hazırlanmasından bu yana Eğitim ve Öğretimde sporun AB Eğitim Programlarından 2007-2013 yılları

arasındaki Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamında desteklenmesi ifade edilmiştir. Ancak, spor projelerine ile defa 2014-2020 yılları arasında Erasmus+ Programı altında yer verilmiştir. Erasmus+ 2021-2027 dönemi kapsamında da desteklenmeye devam etmektedir.

Spor Yoluyla Gönüllü Katılımın ve Aktif Vatandaşlığın Teşvik Edilmesi

Gönüllü faaliyet, bütün AB Üye Devletler'indeki spor faaliyetlerinin organizasyonunun, idaresinin ve uygulanmasının temelini oluşturmaktadır. Rakamlar, AB genelinde yaklaşık 700,000 spor kulübünde 10 milyon civarı aktif gönüllü olduğunu göstermektedir. Bazı Üye Devletler'inde, yetişkinlerin %10'undan fazlası gönüllü olarak spor sektöründe yer almaktadır ve çoğu ülkelerde spor, gönüllü çalışmanın kilit alanlarından birini oluşturmaktadır. Ayrıca, spor gönüllülüğü, Avrupa'da sporun özelliklerinin temel taşlarından biri olarak kabul edilmelidir. Bu gerçekler, spor gönüllülüğünü, "Avrupa'da gönüllülük" üzerine genel tartışmanın ötesinde, AB düzeyinde müzakere için önemli bir konu haline getirmektedirler (Commission of the European Communities, 2007b).

Bir takıma katılım, adil oyun, oyun kurallarına uyum, başkalarına saygı, dayanışma ve disiplin gibi ilkeler, kâr amacı gütmeyen kulüplere dayalı amatör spor organizasyonu ve gönüllülük gibi unsurlar aktif vatandaşlığı pekiştirmektedir. Spor organizasyonlarında gönüllülük, tanınması ve geliştirilmesi gereken yaygın eğitim için birçok fırsat sağlamaktadır. Spor aynı zamanda gençlerin topluma katılımı ve aidiyeti için ilgi çekici olanaklar sağlamaktadır ve insanların suç işlemekten uzaklaşmalarına yardımcı olma konusunda yararlı etkiye sahip olabilmektedir. Bununla birlikte, insanların, özellikle de gençlerin, spor yapma biçiminde yeni eğilimler bulunmaktadır. Toplu olarak veya organize bir yapıdan ziyade bireysel olarak spor yapma eğilimi artmaktadır. Bu da amatör spor kulüplerinde azalan bir gönüllü tabanıyla sonuçlanmaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Sosyal İçerme, Entegrasyon ve Fırsat Eşitliğini Sağlamak İçin Sporun Potansiyelini Kullanmak

Engelli bireyler, sportif faaliyetlere başkalarıyla eşit şartlarda katılma hakkına sahiplerdir. AB ve Üye Devletler, bu hakları etkin kılmak için uygun önlemleri alma yükümlülüğünü içeren BM Engelli Hakları Sözleşmesi'ni imzalamışlardır. Bu Sözleşme hükümlerinin tam olarak uygulanmasının sağlanması önemlidir

(Commission of the European Communities, 2007a). Komisyon, Üye Devletler'ini ve spor organizasyonlarını engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alacak şekilde spor altyapılarının uyarlanmasını teşvik etmektedir. AB nüfusunun yaklaşık %10'unu engelli vatandaşlar temsil etmektedir. Engelliler için sporda fırsat eşitliği kavramı üç esas temele dayanmaktadır: (a) sporcu olarak spor tesislerine erişim, (b) seyirci olarak spor tesislerine erişim ve (c) spor yapmak isteyen engellilere destek (örneğin; ekipman maliyeti, personelin eğitimi ve tesislerin uyarlanması). Bunların amacı, sporun eğitsel ve sosyal değerlerinin engelliler için de önemli olduğunu göstermek tir. Bu bağlamda, spor (rekabetçi ve rekreasyonel), engelliler için entegrasyon, istihdam yaratma ve eşitlik için kesişen bir araçtır. Sporcu olarak spor faaliyetlerine erişimleri ve sporcu ve/veya seyirci olarak spor tesislerine erişimlerine binaen, engellilerin spora erişim konusu bir sorun olmaya devam etmektedir. Özellikle engelli kız ve erkek çocukları, bilhassa okuldaki sınıf arkadaşlarıyla beden eğitimi derslerinde, sağlıklı yaşlılarıyla spor yapma konusunda aynı imkânlardan yararlanamamaktadırlar. Bu nedenle, erken yaşta spor yapma alışkanlığını kazanamamaktadırlar (Commission of the European Communities, 2007b). Tüm öğrencilerin ve özellikle engelli çocukların spora eşit erişimini sağlamak için özel kıstaslar benimsenmelidir. Üye Devletler ve yerel makamlar, spor alanlarının ve konaklama yerlerinin engelliler için erişilebilir olmasını sağlamalıdır (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor, ortak bir aidiyet duygusunu ve katılımı teşvik etmektedir ve bu nedenle mültecilerin, göçmenlerin ve yabancı kökenli kişilerin ev sahibi toplumuyla olumlu etkileşim kurlmalarını sağlamaktadır ve böylece entegrasyonu ve kültürlerarası diyalogu desteklemektedir (European Commission, 2011). Bu bağlamda, spor için uygun alanların sağlanması ve sporla ilgili faaliyetlerin desteklenmesi önemlidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor ayrıca azınlıkların ve diğer korunmasız veya dezavantajlı grupların sosyal içermelerini teşvik etmek ve çatışma sonrası bölgeler de dâhil olmak üzere toplulukların birbirini daha iyi anlamalarına katkıda bulunmak için etkili bir araçtır (European Commission, 2011). Konsey, yoksulluk ve dışlanma ile mücadeledeki hedefleri arasında "dışlanma riski altındaki kişilerin yararına eğitim, adalet ve kültür, spor ve eğlence gibi diğer kamu ve özel hizmetlere etkin erişimlerini sağlayacak hizmetleri ve bunlara eşlik eden önlemleri geliştirmek" hedefini benimsemiştir. Nice Deklarasyonu, "bireysel istekler ve olanaklar göz önünde bulundurularak, sportif

faaliyetlerin her erkek ve kadın için erişilebilir olması gerektiğini" vurgulamaktadır. Deklarasyon ayrıca, "fiziksel veya zihinsel engelliler için, fiziksel ve sportif faaliyetlerin yapılması, bireysel yetenek, rehabilitasyon, sosyal entegrasyon ve dayanışmanın geliştirilmesi için özellikle olumlu bir fırsat sağladığını ve bu nedenle teşvik edilmesi gerektiğini" kabul etmektedir (Commission of the European Communities, 2007b).

Spor, ekonomik ve sosyal uyuma ve daha entegre olmuş toplumlara önemli katkı sağlamaktadır. Toplumun tüm sakinlerin spora erişimi olmalıdır. Bu nedenle, yeterli temsil edilmeyen grupların özel ihtiyaçları ve durumları ele alınmalıdır. Genç, engelli ve imkânı kısıtlı kişiler için sporun oynayabileceği özel rolü göz önünde tutulmalıdır. (Commission of the European Communities, 2007a). Komisyon, Avrupa Birliği ve Üye Devletler'in politikalarına, eylemlerine ve programlarına sosyal katılım için bir araç olarak sporun potansiyelinden daha fazla yararlanılabileceğine inanmaktadır. Buna, özellikle dezavantajlı bölgelerde sporun istihdam yaratmasına ve ekonomiği büyütmesine ve canlandırmasına olan katkısı da dâhildir (Commission of the European Communities, 2007a).

Bazı sporlarda kadınlar yeterince temsil edilmemektedir. Fırsat eşitliğinin cinsiyet boyutu tüm AB politikalarına yerleştirilerek yaygınlaştırılmıştır. Komisyon, "Kadın ve Erkek Eşitliği için 2006-2010 Yol Haritası"nı (*Roadmap for equality between women and men 2006-2010*) Mart 2006'da uygulamıştır. Bütün Üye Devletlerde veriler farklılık gösterse veya hiç bulunmasa da, spora katılım, spor etkinliklerinin organizasyonu ve yönetimi, sporda liderlik pozisyonları ve kadın sporcularından oluşan yarışmaların medyada yer alması açısından farklı derecelerde kadınların sporda yetersiz temsil edildiğine dair genel bir izlenim oluşmaktadır (Commission of the European Communities, 2007b).

Irkçılık ve Şiddet ile Mücadelede Önleyici Tedbirlerin Güçlendirilmesi

Seyirci şiddeti ve kargaşası Avrupa çapında bir fenomen olmaya devam etmektedir ve buna bağlı riskleri azaltmak için tasarlanmış önlemleri içeren bir Avrupa yaklaşımına ihtiyaç bulunmaktadır. Avrupa Konseyi ile işbirliği içinde, AB eylemi şu ana kadar uluslararası futbol etkinliklerinde polis sağlayarak vatandaşlara yüksek düzeyde güvenlik sağlamaya odaklanmıştır. Önleme ve kolluk kuvvetlerine odaklanan diğer spor disiplinlerini de kapsayan daha geniş bir yaklaşım için, polis hizmetleri, adli makamlar, spor kuruluşları, taraftar kuruluşları ve kamu makamları

gibi ilgili paydaşlar arasında daha güçlü bir işbirliği gerekmektedir (European Commission, 2011).

AB Temel Haklar Ajansı'nın bir raporuna göre, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve diğer hoşgörüsüzlük biçimleri, amatör düzeyde dâhil olmak üzere Avrupa sporunda sorun oluşturmaya devam etmektedir. Üye Devletler, Ceza Hukuku Yoluyla Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığının Belirli Biçimleri ve İfadeleriyle Mücadeleye İlişkin 2008/913/JHA Konsey Çerçeve Kararının tam ve etkili bir şekilde iç hukuka aktarılmasını sağlamaya ve bu olgulara karşı mücadeleyi hedefleyen faaliyetleri desteklemeye teşvik edilmektedir (European Commission, 2011).

Farklı şekillerde şiddet spor karşılaşmalarında, özellikle futbol sahalarında, rahatsız edici bir sorun olmaya devam etmektedir. Şiddet, kentsel alanlar da dâhil olmak üzere, stadyumların içinden dışarıya doğru kaymaktadır. Komisyon, Üye Devletler, uluslararası kuruluşlar (örneğin Avrupa Konseyi), spor kuruluşları, kolluk kuvvetleri ve diğer paydaşlar (örneğin destekçi örgütleri ve yerel yönetimler) ile diyalogu sağlayarak ve teşvik ederek olayların önlenmesine katkıda bulunmaya kararlıdır. Kolluk kuvvetleri, spor şiddetinin altında yatan nedenleriyle tek başına üstesinden gelememektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Komisyon ayrıca polis teşkilatı ve/veya spor otoriteleri arasında risk destekçileri hakkında işletimsel bilişimin ve iyi uygulamaların paylaşımını teşvik etmektedir. Özellikle, kalabalık yönetimi ve holiganlık üzerine polis eğitime ayrı bir önem verilecektir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor, cinsiyet, ırk, yaş, engellilik, din ve inanç, cinsel yönelim ve sosyal veya ekonomik geçmişe bakılmaksızın tüm vatandaşları kapsamaktadır. Komisyon, AB'nin değerleriyle bağdaşmayan her tür ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve antisemitizmi defalarca kınamıştır. Komisyon, spor federasyonlarına maçlar sırasında ırkçı taciz mücadelelerinde mevcut girişimlere dayalı olarak prosedürler uygulamaları gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca, kulüplerin lisans sistemlerindeki ayrımcılığa ilişkin hükümlerin güçlendirilmesini tavsiye etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Avrupa Değerlerini Dünyanın Diğer Bölgeleriyle Paylaşmak

Sporun rolü AB dış ilişkilerinin farklı konularında da bulunmaktadır: dış yardım programlarının ve ortak ülkelerle diyalogun bir unsuru olarak ve AB'nin kamu diplomasisinin bir parçası olarak. Somut eylemler yoluyla spor; eğitimi,

sağlığı, kültürler arası diyalogu, kalkınmayı ve barışı destekleme konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. AB, kalkınma politikalarında sporu ele alırken, Birleşmiş Milletler, Üye Devletler, yerel makamlar ve özel kuruluşların mevcut programları ile sinerji oluşturmak için elinden gelen çabayı göstermektedir. Mevcut eylemlere ve programlara ilişkin tamamlayıcı veya yenilikçi eylemler uygulamaktadır. Afrika, Karayipler ve Pasifik ÷lkelerinde futbolu kalkınma gücü haline getirmek için 2006 yılında Komisyon ile FIFA arasında imzalanan mutabakat zaptı bu açıdan bir örnek sayılmaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Özellikle AB üyesi olmayan ÷lkelerden elit sporcuların hızlı vize ve göçmenlik prosedürleri, AB'nin uluslararası çekiciliğini artırmak için önemli bir unsurdur. Üçüncü ÷lkelerle devam eden vize kolaylaştırma anlaşma süreçlerinin ve Olimpiyat Oyunları sırasında Olimpik aile üyelerine uygulanan vize rejiminin birleştirilmesinin tamamlanmalarının yanı sıra, AB'nin üçüncü ÷lkelerden gelen sporcular için daha fazla (geçici) kabul mekanizmaları geliştirmesi gerekmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Sürdürülebilir Kalkınmanın Desteklenmesi

Spor aktivitelerinin uygulanması çevreyi etkileyebilmektedir. Örneğin, spor etkinliklerinin doğal kaynakların kullanımı, atık üretimi ve biyolojik çeşitliliğin kaybı üzerinde önemli etkileri görülebilir. Öte yandan, çevresel koşullar spor aktivitelerini ve performansını riske atabileceğinden, çevre de sporun yapılmasını etkileyebilmektedir. Mesela, 2007 yılında Avrupa'daki daha sıcak iklim koşulları, kış sporlarının yapılmasını etkilemiştir. Sağlıksız çevre sadece profesyonel sporcuları etkilemekle kalmaz, aynı zamanda bireylerin başta spor yapma motivasyonlarını da engelleyebilmektedir. Su kirliliği, hava kirliliği, stratosferik ozon bozulması, habitat kaybı, toksik atıklar, pestisit kalıntıları, gürültü, trafik emisyonları, iklim değişikliği ve kapalı alan hava kalitesi, güvenli ve eğlenceli spor uygulamalarına yönelik tehditler arasında yer almaktadırlar (Commission of the European Communities, 2007b).

Spor, spor tesisleri ve spor etkinliklerinin tümünün çevre üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. AB'nin yeşil projesi, sera gazı emisyonu, enerji verimliliği, atık bertarafı ve toprak ile suyun arıtılması gibi konuları ele almaya uygun çevreye duyarlı yönetimi desteklemek önemlidir. Avrupa spor organizasyonları ve spor etkinliği organizatörleri, faaliyetlerini çevresel olarak sürdürülebilir kılmak için

çevresel hedefleri benimsemelilerdir. Sorumlu kuruluşlar, spor etkinliklerine ev sahipliği yapmak için teklif verirken, doğal kaynakların daha rasyonel kullanımıyla ilgili ekonomik faydalar gibi belirli faydalar bekleyebilirler (Commission of the European Communities, 2007a).

2.5.2. Sporun Ekonomik Boyutu

Spor, ekonominin büyük ve hızlı büyüyen bir sektörünü temsil etmektedir ve ortalama büyüme oranlarını aşan istihdam etkileri ve katma değer ile büyümeye ve istihdama önemli katkı sağlamaktadır. Küresel GSYİH'nın yaklaşık %2'si spor sektöründen oluşmaktadır. Büyük spor etkinlikleri ve yarışmaları, Avrupa'da turizmin daha fazla gelişmesi için güçlü bir potansiyel sağlamaktadır. Bu nedenle spor, Avrupa 2020 stratejisinin iştirakçisidir. Kanıta dayalı politika oluşturma için bir temel olarak karşılaştırılabilir verilere ihtiyaç bulunmaktadır. Sporun genel ekonomik önemine rağmen, sportif faaliyetlerin büyük çoğunluğu gönüllü faaliyetlere dayalı kâr amacı gütmeyen yapılarda gerçekleşmektedir. Bu tür yapıların finansmanının sürdürülebilirliği kaygı sebebi olabilir ve bu nedenle profesyonel ve taban sporları arasındaki finansal dayanışma güçlendirilmelidir (European Commission, 2011).

Spor, makro-ekonomik etkisi hafife alınmış, dinamik ve hızlı büyüyen bir sektördür. Lizbon'un büyüme ve istihdam yaratma hedeflerine katkıda bulunabilmektedir. Yerel ve bölgesel kalkınma, kentsel dönüşüm veya kırsal kalkınma için bir araç olarak hizmet edebilmektedir. Sporun turizm ile sinerjisi bulunmaktadır. Spor ile eğlence tesislerinin altyapılarının iyileştirilmesi ve finanse edilmesi için yeni ortaklıkların oluşumunu canlandırabilmektedir. Sporun ekonomik ağırlığına ilişkin güvenilir ve karşılaştırılabilir veriler genellikle eksik olsa da, önemi ulusal hesaplar, büyük ölçekli spor etkinliklerinin ekonomisi ve yaşlanan nüfus da dâhil olmak üzere fiziksel hareketsizlik maliyetleri üzerine yapılan çalışmalar ve analizlerle doğrulanmaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

2006 yılında Avusturya'nın AB Dönem Başkanlığı sırasında sunulan bir araştırmada, spor 2004 yılında AB GSYİH'nın %3,7'sini ve 15 milyon kişinin istihdamını veya işgücünün %5,4'ünü, daha geniş anlamda 407 milyar avro katma değer, oluşturduğu ileri sürülmüştür. Sporun bu katkısı daha görünür hâle getirilmelidir ve AB politikalarında teşvik edilmelidir. Sporun ekonomik değerinin büyüyen bir kısmı fikri mülkiyet haklarıyla bağlantılıdır. Bu haklar, telif hakkı, ticari iletişim, ticari markalar ve görüntü ile medya haklarıyla ilgilidir. Giderek

küreselleşen dinamik bir sektörde, fikri mülkiyet haklarının dünya çapında etkili bir şekilde uygulanması, spor ekonomisinin dirliği için önemli hâle gelmektedir. Ayrıca, spor alıcıların AB içinde sınır ötesi düzeydeki spor etkinliklerine uzaktan erişim imkânına sahip olmalarının garantilenmesi de önemlidir. Öte yandan, sporun genel ekonomik önemine rağmen, spor faaliyetlerinin çoğu tüm vatandaşların spor faaliyetlerine erişimini sağlamak için kamu desteğine bağlı olan kâr amacı gütmeyen yapılarda gerçekleşmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Kanıt Dayalı Spor Politikalarına Geçiş

Lizbon Antlaşması'ndaki spor hükümlerini uygulayabilmek için politika oluşturulabilmesi adına, sporun sosyal ve ekonomik yönlerine ilişkin AB çapında karşılaştırılabilir kaliteli veriler de dâhil olmak üzere, sağlam kanıt temeli gerekmektedir. AB'de sporun daha iyi bilinebilmesi için, geliştirilmiş işbirliği içinde akademisyenler, spor endüstrisi, spor hareketi ve ulusal ve Avrupa kamu yetkilileri yer almalıdırlar (European Commission, 2011).

AB düzeyinde, sporla ilgili kapsamlı ve karşılaştırılabilir istatistikler neredeyse yok denecek kadar az sayılmaktadır. Spor, NACE (Avrupa Topluluklarında Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması) kod 92.6 ile istatistiksel olarak tanımlanmaktadır. Bu kod yalnızca “spor tesislerinin işletilmesi” ve “diğer spor hizmetlerini”, yani sporun ana faaliyet alanlarını kapsamaktadır. İstatistiksel tanım, spor faaliyetlerinden (örneğin; spor malzemeleri üreticileri ve perakendecileri, spor medyası, spor eğitimi) doğrudan etkilenen sektörleri ve sağlık ile turizm gibi sektörlerdeki diğer sporla ilgili faaliyetleri kapsamamaktadır. Spora katılım, spor türleri ve yürütenlerin profili gibi diğer alanlarda belirli veri toplanmamaktadır. Sporun makro-ekonomik etkisinin sürekli olarak küçümsenmesi, temel olarak sporun istatistiksel olarak çok dar çerçevede tanımlanmasından kaynaklanmaktadır. Bir tarafta sporun istatistiksel olarak bir ekonomik sektör kapsamında ve diğer tarafta sporun ortak anlayış olarak değerlendirilmesi arasında bir çelişki söz konusudur. Uzmanlar için tekrarlayan esas sorunlardan biri ekonomik ve istatistiksel anlamda “spor” tanımının olmamasıdır (Commission of the European Communities, 2007b).

Spor İçin Halk Desteği

Spor organizasyonlarının, kulüp ücretleri ve bilet satışları, reklam ve sponsorluk, televizyon ve medya hakları, spor federasyonları arasında gelirin yeniden dağılımı, ticari satış, kamu desteği vesaire olmak üzere, birçok gelir kaynağı

bulunmaktadır. Bazı durumlarda, iyi işleyen yeniden dağılım sistemi mevcut olsa bile, bazı spor organizasyonların ticari işletmecilerinden kaynak erişimi diğer işletmecilere göre oldukça daha iyi sayılmaktadır. Taban sporunda eşit fırsatlar ve spor faaliyetlerine açık erişim ancak halkın güçlü duyarlılığı ile temin edilebilir. Komisyon, herkes için spor ve taban sporunda halk desteğinin önemini bilmektedir ve bu desteği, Topluluk hukukuna uygun olarak yapılması şartıyla, teşvik etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Halkın spora desteği birçok farklı şekilde yapılabilir, örneğin:

- Kamu bütçelerinden doğrudan sübvansiyonlar,
- Tamamen veya kısmen devlete ait bahis işletmecilerinden sağlanan sübvansiyonlar veya bahis hizmetleri sağlama ruhsatından elde edilen doğrudan gelirler,
  - Özel vergi oranları,
  - Daha düşük faizli krediler,
  - Daha düşük komisyonlu garantiler,
  - Spor tesislerinin kamu finansmanı,
  - Kamuya ait belediye tesislerinin özel bir kulüp veya kurum tarafından düşük fiyatla satın alınması,
  - Kamu kurumları tarafından düşük fiyata spor tesislerinin kiralanması,
  - Belediye tarafından spor tesislerinin inşası veya onarımı için yapılan ödemeler,
    - Özel spor tesislerinde yapılan kamu çalışmaları,
    - Spor tesislerinde reklam alanlarının kamuya kazandırılması,
    - Spor tesisleri için arazi satışları, bağışlar veya arazi takası.

Spor, Avrupa toplumunun refahı için çok önemlidir. Sportif faaliyetlerin büyük çoğunluğu kâr amacı gütmeyen şekilde, çoğu da ayrımcılığın olmadığı sportif faaliyetlerin tüm vatandaşların erişimi için kamu desteğine bağlı olarak, yürütülmektedir. Bazı Üye Devletler'in karşılaştığı temel sorun, spor organizasyonlarına kamu desteğinde daha sürdürülebilir bir finansman modelinin nasıl sağlanacağıdır (Commission of the European Communities, 2007b).

Mayıs 2006'da Komisyon, işleyişi büyük ölçüde gönüllü faaliyetlere bağlı olan kâr amacı gütmeyen spor organizasyonları için kamu desteğinin önemini incelemek için Üye Devletler'in temsilcileriyle bir uzman toplantısı düzenlemiştir. Çalışmanın

sonucunda, kamu desteğinin niteliği Üye Devletler ve spor disiplinleri arasında farklılık olduğu saptanmıştır (Commission of the European Communities, 2007b).

Pek çok Üye Devlet'te spor kısmen, devlet tarafından işletilen veya yasal lisanslı kumar veya piyango hizmetlerinden alınan vergi ya da harçla finanse edilmektedir. Komisyon, Üye Devletleri'nin spor organizasyonlarına uzun vadede destek olmak için sürdürülebilir finansman modelini geliştirme ve sürekli kılma konusunda planlama yapmaya davet etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Dolaylı vergilendirme alanında, AB'nin KDV mevzuatı, Üye Devletler'in KDV ile ilgili mevzuatının uygulanmasının mal ve hizmetlerin serbest dolaşımını engellememesini veya rekabeti bozmamasını sağlamayı amaçlayan Konsey Yönetmeliği 2006/112/EC'de düzenlenmiştir. Yönetmelik, Üye Devletlere sporla ilgili belirli hizmetlerde vergi muafiyet olanağı ve muafiyetin geçerli olmadığı bazı durumlarda indirimli oran uygulama imkânı sağlamaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Komisyon şu anda AB genelinde daha tutarlı bir yaklaşım elde etmek, piyasa bozulmalarını önlemek ve mevcut ihtiyaçları karşılamak için kamu yararına kuralları modernize etmek amacıyla kamu kuruluşlarını düzenleyen KDV kanunlarını ve belirli faaliyetlere ilişkin muafiyetleri incelemektedir. Spor kulüpleri için işgücü maliyetlerinin etkisiyle, farklı Üye Devletlerdeki kulüpler arasındaki dengesizliklerin örneğinde olduğu gibi, farklı ulusal vergi kanunlarında uyumsuzluklar olabilmektedir (Commission of the European Communities, 2007b).

Sporun Sürdürülebilir Finansmanı

Ticari satış veya spor etkinliklerinin yeniden iletiminin lisanslanması gibi spor alanındaki fikri mülkiyet haklarının kullanılması, profesyonel sporlar için önemli gelir kaynaklarını temsil etmektedir. Bu kaynaklardan elde edilen gelir genellikle spor zincirinin alt kademelerine kısmen yeniden dağıtılmaktadır. Komisyon, AB rekabet yasasına ve İç Pazar kurallarına uygun olarak, bu gelir kaynaklarının etkin korunmasının, Avrupa'daki spor faaliyetlerinin bağımsız finansmanını garantileyebilmek konusunda önemli olduğunu düşünmektedir. Spor medya haklarının lisanslanması, İç Pazar ve rekabet yasasının riayet edilmesini sağlarken, farklı pazar taleplerini ve kültürel tercihlerini karşılamalıdır. Medya haklarının toplu satışı, spordaki finansal dayanışma ve yeniden dağıtım mekanizmalarının iyi bir

örneğidir. AB Antlaşması Madde 101(1) medya haklarının toplu satışını kısıtlamaktadır. Bununla birlikte, toplu satış, olumsuz etkilerinden daha fazla avantaj sağlayabilir. Bu nedenle ortak satış, belirli koşullar sağladığı takdirde, AB Antlaşması Madde 101(1) kapsamında muafiyet kriterlerini karşılayabilir. Komisyon, spor derneklerine, halkın bilgi edinme hakkını koruyarak ve AB rekabet yasasına uygun şekilde, gelirlerin yeterince yeniden dağıtımını sağlamak için medya haklarının toplu satışına yönelik mekanizmalar oluşturmalarını tavsiye etmektedir (European Commission, 2011).

Özel işletmeciler veya Devlet tarafından yürütülen kumar faaliyetleri (spor bahisleri ve piyangolar dâhil), tüm AB Üye Devletler’inde sporun finansmanına doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunmaktadır. Katkılar, Devlet tarafından yürütülen piyangolar ile spor hareketi arasındaki mali bağlantılar, spora finansman sağlayan mali katkılar, belirli haklardan yararlanma ve sponsorluk anlaşmalarından oluşabilir. Spor paydaşları kumar faaliyetlerinden spora sürekli gelir akışının zorluklarının farkındadırlar. İç Pazarda kumar hizmetlerinin hükümlerini daha fazla ele alırken, spor sektörünün finansal istikrarını ve spor için özel ve kamu kaynaklarından sürdürülebilir fonlamanın sağlanmasına yönelik çağrılar dikkate alınmalıdır. Fikri mülkiyet hakları ve kumar faaliyetleriyle ilgili alanlarda, özellikle spor müsabakalarının organizatörlerinin düzenledikleri etkinliklerle alakalı mülkiyet haklarının kapsamı ve sporda imaj hakları konularına ilişkin Üye Devletler arasında düzenleyici yaklaşımlar farklılık göstermektedir (European Commission, 2011).

AB Devlet Yardımı Kurallarının Spora Uygulanması

Spor, tüm AB Üye Devletler’inde kamu yetkilileri tarafından çeşitli şekillerde finanse edilmektedir. “*De minimis*” tüzüğü kapsamına giren çok küçük miktarlardaki yardımlar gibi bazı önlemler, AB Antlaşması Madde 107(1) kapsamı dışında kalabilmektedir. Bu maddede belirtilen koşullar karşılandığında, AB Antlaşması Madde 107’de belirtilen istisnalardan biri geçerli olmadığı takdirde, Devlet yardımı AB Hukuku ile ilke olarak bağdaşmamaktadır. Spora yönelik devlet yardımları, Genel Blok Muafiyeti Tüzüğü kapsamına girmemekle birlikte, bu Tüzük’ün belirli hükümleri kapsamına girebilmektedir ve bu durumda Komisyona önceden bildirimde bulunmaya gerek kalmaksızın uyumlu kabul edilebilmektedir. Aksi takdirde, yeni bir yardım AB Antlaşması Madde 108(3) uyarınca Komisyona önceden bildirilmesi

gerekmektedir ve ancak Komisyon lehte karar çıkardıktan sonra verilebilir (European Commission, 2011).

Bölgesel Kalkınma ve İstihdam Edilebilirlik

AB fonları, sürdürülebilir spor yapılarını destekleyen projeler ve eylemler için kullanılabilir. Örneğin, yerel ve bölgesel kalkınma, kentsel dönüşüm, kırsal kalkınma, istihdam edilebilirlik, istihdam yaratma ve işgücü piyasası entegrasyonu için bir araç olarak sporun değerinden tam olarak yararlanabilmek için Operasyonel Programları'nda belirlenen öncelikler doğrultusundaki yatırımları Yapısal Fonlar destekleyebilmektedir. Bölgesel paydaşlar (belediyeler ve bölgeler) spor finansmanı ve spora erişim konusunda çok önemli rol oynamaktadırlar (European Commission, 2011).

2.5.3. Sporun Örgütlenmesi

Avrupa'da sporla ilgili siyasi tartışmalar genellikle "Avrupa Spor Modeli" olarak adlandırılan modele büyük önem atfetmektedir. Örneğin; *Independent European Sport Review*, bu modeli oluşturduğu iddia edilen Avrupa sporun çeşitli özelliklerini tanımlamaktadır: üyeler arasında belirli bir derecede dayanışmaya ve demokratik işleyişe izin veren ve açık yarışmalarla birleştirilmiş bir piramit örgütlenme yapısı (Commission of the European Communities, 2007b).

Komisyon, Avrupa sporunun belirli değerlerinin ve geleneklerinin teşvik edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bununla birlikte, Avrupa spor yapılarının çeşitliliği ve karmaşıklığı göz önüne alındığında, Avrupa'da birleşik bir spor organizasyon modeli tanımlamaya çalışmanın gerçekçi olmadığı düşünülmektedir. Ayrıca, Üye Devletler'in çoğunda ortak olan ekonomik ve sosyal gelişmeler (artan ticarileşme, kamu harcamalarının önündeki zorluklar, artan katılımcı sayısı ve gönüllü çalışan sayısındaki durgunluk) Avrupa'da sporun örgütlenmesinde yeni zorluklarla sonuçlanmıştır. Yeni paydaşların (örgütlü disiplinlerin dışındaki katılımcılar, profesyonel spor kulüpleri, vesaire) ortaya çıkışı; spor hareketi içindeki çıkarların temsili, yönetim ve demokrasi ile ilgili yeni sorular yöneltmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Komisyon, spor yönetiminde en iyi uygulamaların paylaşılmasını teşvik etme rolü oynamaktadır. Ayrıca, şeffaflık, demokrasi, hesap verebilirlik ve paydaşların (dernekler, federasyonlar, sporcular, kulüpler, ligler, taraftarlar ve benzeri) temsili gibi, Komisyon sporda iyi yönetim için ortak ilkeler geliştirmeye yardımcı

olabilmektedir. Bunu yaparken, Komisyon önceki çalışmalardan yararlanmaktadır. Kadınların yönetim ve liderlik pozisyonlarında temsil edilmesine de dikkat edilmelidir. Komisyon, spor organizasyonların ve temsilci yapıların (ligler gibi) özerkliğini kabul etmektedir. Ayrıca, Komisyon, yönetişimin esasen spor yönetim organlarının ve bir dereceye kadar Üye Devletleri ile sosyal ortaklarının sorumluluğunda olduğunu fark etmektedir. Bununla birlikte, spor organizasyonlarıyla yapılan diyalog neticesinde özellikle transferler, sporcu temsilci faaliyetleri, lisanslama sistemleri, kulüplere taraftarların katılımı, sporda suçluluk, küçüklerin ve medyanın korunması gibi konular Komisyonun dikkatini çekmiştir. Komisyon, AB Hukuku'na saygı duyulması koşuluyla, zorlukların çoğu iyi yönetim ilkelerine riayet eden öz denetim yoluyla ele alınabileceğini düşünmektedir ve gerektiğinde kolaylaştırıcı bir rol oynamaya veya harekete geçmeye hazırdır (Commission of the European Communities, 2007a).

1998'de Bosman sonrası dönemde Avrupa Komisyonu tarafından oluşturulan "Avrupa Spor Modeli" kavramını siyasi arenaya sokmuş olup ve daha sonra Beyaz Kitap'ta "gerçekçi" olmadığını bildirmesi Garcia'ya göre son yirmi yılda Avrupa sporunun yönetim yapılarındaki dönüşümlerin açık bir kabulüdür ve Komisyonun önceki konumundan ayrılması dikkate değerdir. Garcia, Komisyonun yeni Avrupa spor anlayışı için iki olası neden belirtmiştir. Birincisi, Komisyon, Avrupa Mahkemeleri ve Komisyon tarafından yasal müdahaleyi önlemeye çalışan spor yönetim organları tarafından "Avrupa Modeli" kavramının siyasallaştırılmasına ve yeniden tanımlanmasına yanıt vermektedir. İkincisi, Komisyon sadece yeni spor yönetiminin gerçekliğini kabul etmektedir. Garcia, bu bağlamda, Avrupa'da spor yönetiminin uluslararası federasyonlardan ulusal federasyonlara ve kulüplere kadar uzanan çok katmanlı eski piramidal ve dikey yapıdan paydaş ağlarının daha yatay konfigürasyonlarına dönüştüğünü savunmaktadır. Avrupa Komisyonu Beyaz Kitap ile birlikte, Avrupa spor modelinin eksiklikleri ve sporun geleneksel dikey yapısının çok karmaşık olduğunu kabul ederek, Kitap'ın bu süreçteki sadece bir başka adım olduğu ve ağ yapısı içinde Komisyon'un kendisini konumlandırmak için bunu kullandığını belirtmiştir. Komisyonun, yönetim yapılarında daha fazla paydaş temsili karşılığında federasyonların özel rolünün tanındığı, yönetim organlarına bir dereceye kadar "denetimli özerklik" sunan bir denetleyici rolü tercih ettiği ileri sürülmektedir. Komisyonun ikinci rolü ise bir ortak olarak spor yönetişiminde en iyi uygulamaları teşvik etmeye yardımcı olabileceği alanları belirlemektir (Garcia, 2009).

Sporun Özgünlüğü

Spor faaliyetleri AB Hukukuna tabidir. Sporun ekonomik bir faaliyet oluşturması halinde, Rekabet yasası ve İç Pazar hükümleri geçerlidir. Spor aynı zamanda, vatandaşlık temelli ayrımcılığın yasaklanması, AB vatandaşlığı ve istihdamda kadın ve erkek eşitliği gibi AB Hukuku'nun diğer önemli hükümlerine de tabidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Genellikle "sporun özgünlüğü" olarak anılan sporun belirli özellikleri bulunmaktadır. Avrupa sporun özgünlüğü iki prizma ile ele alınabilir:

- Erkekler ve kadınlar için ayrı yarışmalar, yarışmalara katılanların sayısındaki sınırlamalar veya sonuçlarla ilgili belirsizliği sağlama ihtiyacı ve aynı yarışmaya katılan kulüpler arasında rekabetçi bir dengeyi koruma gibi spor faaliyetlerinin ve spor kurallarının özgünlüğü;

- Özellikle spor organizasyonlarının özerkliği ve çeşitliliği, tabandan elit düzeye kadar yarışmaların piramit yapısı ve farklı seviyeler ve uygulayıcılar arasında örgütlü dayanışma mekanizmaları, ulusal bazda spor organizasyonu ve her spor alanına tek federasyon ilkesi dâhil olmak üzere spor yapısının özgünlüğü;

Avrupa mahkemelerinin içtihadı ve Avrupa Komisyonunun kararları, sporun özgünlüğünün kabul edildiğini ve dikkate alındığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, AB Hukuku'nun spora nasıl uygulandığı konusunda kılavuzluk etmektedirler. Yerleşik içtihatlarla uygun olarak, sporun özgünlüğü tanınmaya devam edilecektir, ancak AB Hukuku'nun uygulanmasının genel bir muafiyeti olarak yorumlanmamalıdır (Commission of the European Communities, 2007a).

"Personel Çalışma Belgesi" ve eklerinde ayrıntılı olarak açıklandığı gibi, rekabete aykırı etkileri var ise bunların izlenen hedeflerle orantılı ve içsel olması koşuluyla - Avrupa Komisyonu Antlaşması'nın hükümlerini ihlal etmeyen tekelleşme karşıtı - meşru hedeflere dayalı - örgütsel spor kuralları bulunmaktadır. Bu kuralların örnekleri ise "oyunun kuralları" (maçların süresi veya sahadaki sporcu sayısını belirleyen kurallar gibi), spor müsabakaları için seçim kriterleri ile ilgili kurallar, "ev ve deplasman" kuralları, kulüp müsabakalarında çoklu mülkiyeti engelleyen kurallar, milli takımların oluşumuyla ilgili kurallar, dopingle mücadele kuralları ve transfer dönemleriyle ilgili kurallardır (Commission of the European Communities, 2007a). Bununla birlikte, sporun düzenleyici hükümleri ile ilgili olarak belirli bir spor kuralının AB rekabet yasası ile uyumlu olup olmadığının değerlendirilmesi, ABAD

tarafından onaylanan Meca-Medina kararında olduğu gibi, yalnızca vaka bazında yapılabilmektedir. Mahkeme, AB Hukuku'nun spor kuralları üzerindeki etkisine ilişkin bir açıklama yapmıştır ve "yalnızca spor kuralları" kavramını, AB rekabet kurallarının spor sektörüne uygulanabilirliği sorusu ile ilgisi olmadığı için reddetmiştir (Commission of the European Communities, 2007a).

Mahkeme, rekabetçi sporun doğru yürütülmesinin ve organizasyonunun özündeki kısıtlayıcı etkilerinin, AB rekabet kurallarını ihlal etmemesi açısından, sporun meşru özgün menfaatleri ile orantılı olması koşuluyla, sporun özgünlüğünün dikkate alınması gerektiğini kabul etmiştir. Orantılılık testinin zorunluluğu, her bir davanın bireysel özelliklerinin dikkate alınması gerektiği anlamına gelmektedir ve rekabet yasasının spor sektörüne uygulanmasına ilişkin genel yönergelerin oluşturulmasına olanak tanımamaktadır (Commission of the European Communities, 2007a).

Serbest Dolaşım ve Sporcuların Uyuşu

Ulusal bazda spor ve yarışmaların organizasyonu, Avrupa spor yaklaşımının tarihsel ve kültürel geçmişin bir parçasıdır ve Avrupa vatandaşlarının istekleriyle uyumludur. Milli takımlar sadece kimlik açısından değil, taban sporuyla dayanışmayı sağlamak için de önemli bir rol oynamaktadırlar ve bu nedenle desteklenmeyi hak etmektedirler (Commission of the European Communities, 2007a).

Birliğin her vatandaşına Üye Devletler'in bölgelerinde serbest dolaşım ve ikamet hakkını tanıyan antlaşmalarda uyruk sebebiyle ayrımcılık yasaklanmıştır. Antlaşmalar ayrıca istihdam, ücret ve çalışma ile istihdamın diğer koşullarına ilişkin Üye Devletler'in çalışanları arasında uyruğa dayalı her tür ayrımcılığı ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Aynı yasaklar, hizmet tedariklerinde uyruğa dayalı ayrımcılıklarda da geçerlidir. Spor kulüplerine üyelik ve yarışmalara katılım, ev sahibi ülke sakinlerinin toplum entegrasyonunu destekleyen ilgili faktörlerdir (Commission of the European Communities, 2007a).

Eşit muamele, ayrımcılık yapmama hükümleri içeren anlaşmaları AB ile imzalayan Devletler'in topraklarında yasal olarak istihdam eden vatandaşları da ilgilendirmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spora erişim sosyal bir avantajdır. Sporun yüksek popülaritesi ve vatandaşların sosyal entegrasyonu için önemi göz önüne alındığında, serbest dolaşımın temel ilkelerinin kapsamı dışında tutulamaz. Serbest dolaşım ile ilgili Topluluk

mevzuatlarının spora uygulanması herhangi bir Topluluk kanun hükmünde ele alınmamıştır. Bu sadece ABAD'ın yerleşik içtihadının sonucudur. Mahkeme, başka bir Üye Devlet'te yasal olarak ikamet eden bir AB vatandaşının sosyal avantajları açısından eşit muamele hakkına sahip olduğuna karar vermiştir (Commission of the European Communities, 2007b).

Amatör spor, serbest dolaşımın temel ilkelerinin kapsamı dışında kalmamalıdır. Spor uygulamalarına ve tesislerine genel erişim Avrupa düzeyinde bir sorun olarak görülme de, vatandaş olmayanlar için kulüplere üyelik, sporcuların sınır aşırı hareketleri ve yarışmalara katılım ile ilgili sorunlar ortaya çıkmaktadır. Komisyon, spor kulüplerine üyeliğin ve yarışmalara katılımın, ikamet edenlerin ev sahibi ülkenin toplumuna entegrasyonunu teşvik etmek için önemli faktör olduğunu ve bu alanda AB vatandaşlarına karşı ayrımcılıktan kaçınılması gerektiğini teyit etmektedir (Commission of the European Communities, 2007b).

Komisyon, özellikle aşağıdakilerle ilgili olarak, serbest dolaşım ilkesinin sınırlı ve orantılı kısıtlamalarını (serbest dolaşım hakkındaki AB Antlaşması hükümlerine ve ABAD kararlarına uygun olarak) kabul ettiğini teyit etmektedir:

- Milli takım müsabakaları için milli sporcu seçme hakkı;
- Bir müsabakaya katılanların sayısına sınırlama getirme ihtiyacı;
- Takım sporlarında sporcuların transferleri için son tarihlerin belirlenmesi

(Commission of the European Communities, 2007a).

Transferler

Transfer kuralları olmadığı durumlarda belirli bir sezonda rakiplerine üstünlük sağlamak için sporcu toplayan kulüpler tarafından spor müsabakalarının bütünlüğünü zorlanabilmektedir. Aynı zamanda, sporcu transferine ilişkin her kural (rekabet hükümleri ve işçilerin serbest dolaşımına ilişkin kurallar) AB yasalarına uymalıdır (Commission of the European Communities, 2007a). 2001 yılında Avrupa Komisyonu'nun rekabet yasasının ihlal edildiği iddialarına ilişkin bir davanın ve Komisyon ile yapılan görüşmelerin ardından futbol yetkilileri spor kulüpleri tarafından yapılan antrenman masraflarının bedeli, uluslararası futbol transferleri, transfer dönemlerinin oluşturulması, reşit olmayan sporcuların okul eğitiminin korunması ve ulusal mahkemelere erişim teminatı ile ilgili FIFA Yönetmeliklerini revize etmeyi taahhüt etmişlerdir (Commission of the European Communities, 2007a). AB Hukuku'nun gerekliliklerini dikkate alırken spor kulüpleri arasında

rekabetçi bir denge sağlayan böyle bir sistemi Komisyon iyi uygulama örneği olarak görmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Sporcu transferlerindeki finansal akışlar yasaya uygunluk konusunda kaygılara neden olmaktadır. Komisyon, transferlerle ilgili para akışlarındaki şeffaflığı artırmak için bir bilgi ve doğrulama sisteminin etkili bir çözüm olabileceğini ve böyle bir sistemin yalnızca bir kontrol fonksiyonuna sahip olması, ancak finansal işlemlerin doğrudan ilgili taraflar arasında yapılması gerektiğini düşünmektedir. Spora göre, sistem ilgili Avrupa spor kuruluşu veya Üye Devletler'indeki ulusal bilgi ve doğrulama sistemleri tarafından işletilebilir (Commission of the European Communities, 2007a).

Sporcu Temsilcileri

Sporcular için gerçek bir Avrupa pazarının gelişmesi ve bazı spor dallarında sporcu maaşlarının artması, sporcu temsilci faaliyetlerinde artışa neden olmuştur. Giderek daha karmaşık hâle gelen yasal ortamda, birçok sporcu (aynı zamanda spor kulübü) sözleşmelerinin müzakere ve imza süreçlerinde temsilci hizmeti talep etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Yolsuzluk, kara para aklama ve reşit olmayan sporcuların istismar örnekleri ile sonuçlanan bazı temsilci faaliyetlerinde kötü uygulama haberleri yer almaktadır. Bu uygulamalar genel olarak spora zarar vermektedir ve ciddi yönetim konusunu gündeme getirmektedir. Sporcuların, özellikle de küçüklerin, sağlığı ve güvenliği korunmalı ve suç faaliyetleriyle mücadele edilmelidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Temsilciler farklı Üye Devletler'inde farklı düzenlemelere tabilerdir. Bazı Üye Devletler sporcu temsilcilerine ilişkin özel yasalar çıkarırken diğerleri ise sporcu temsilcilerine atıfta bulunarak iş temsilcilerine ilişkin genel yasayı kullanmaktadır. Ayrıca, bazı uluslararası federasyonlar (FIFA, FIBA - Uluslararası Basketbol Federasyonu) kendi düzenlemelerine geçmiştir. Bu nedenlerle, Avrupa Parlamentosu ve paydaşlar sporcu temsilcilerinin faaliyetlerini düzenleyecek bir AB yasama girişimi için AB'ye defalarca çağrı yapılmışlardır (Commission of the European Communities, 2007a). Avrupa Parlamentosu tarafından profesyonel futbolun geleceğine ilişkin alınan bir kararda Avrupa Komisyonu'nu UEFA'nın (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği) sporcu temsilcilerini düzenleme çabalarını desteklemeye davet etmiştir. Bu destek, gerekirse, futbolcu temsilcisi olarak biri

faaliyet göstermeden önce katı standartlar ve denetleme kriterleri; temsilcilerin ticari faaliyetlerinde şeffaflık; temsilcilerin sözleşmelerinde minimum uyumlaştırılmış standartlar; Avrupa yönetim organları tarafından etkin bir izleme ve disiplin sistemi; temsilci lisanslama sisteminin ve temsilci kaydının getirilmesi; çift temsilin ve sporcu tarafından temsilci ödemenin kaldırılması gibi konuları içeren sporcu temsilcilerine ilişkin bir yönerge şeklinde olabilir. Bu nedenle, sorunun boyutunun daha fazla analiz edilmesi gerekmektedir; daha fazla bilgiye ihtiyaç bulunmaktadır ve AB düzeyinde önerilen herhangi bir çözümün etkisi dikkatlice değerlendirilmelidir (Commission of the European Communities, 2007b).

Küçüklerin Korunması

Genç sporcuların istismarı devam etmektedir. En ciddi sorun, yarışmalar için seçilmeyip yabancı bir ülkede terk edilen ve genellikle bu şekilde yasadışı bir konuma düşüp daha fazla istismara neden olan çocuklarla ilgilidir. Bu olaylar, çoğu durumlarda, insan ticaretinin yasal tanımına girmese de, AB ve Üye Devletleri tarafından tanınan temel değerler göz önüne alındığında kabul edilmemektedir. Sporun değerlerine de aykırıdır. Üye Devletler'in göçmenlik yasalarında refakatsiz küçükler için koruyucu önlemler titizlikle uygulanmalıdır. Küçüklerin sporda cinsel istismarı ve tacizine karşı da mücadele edilmelidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Avrupa Parlamentosu, profesyonel futbolun geleceğine ilişkin kararında, bazı kulüplerin çok küçük çocuklarla (16 yaş altı) sözleşme yapmaları nedeniyle yerli sporcu girişiminin çocuk ticaretine yol açmamasını sağlayabilmek için ek düzenlemelerin, kulüp ve antrenman faaliyetlerine paralel olarak genç sporcularına genel ve mesleki eğitim fırsatının verilmesinin ve Avrupa'da kariyerlerine başlayamayan üçüncü ülkelerden gelen genç sporcuların güvenli bir şekilde evlerine dönmelerinin sağlanmasının gerektiğini belirtmiştir. Avrupa Parlamentosu genç yabancı yeteneklerin istihdamı ile ilgili olarak göçmenlik yasasına her zaman uyulması gerektiği konusunda ısrar etmektedir ve nihai olarak seçilmeyen gençlerin sosyal dışlanmalarını önlemek için eylem çağrısında bulunmaktadır. Parlatentonun tavsiyeleri üzerine, Komisyon sorunu 22 Haziran 1994 tarih ve 94/33/EC sayılı Gençlerin İş Yerinde Korunmasına İlişkin Konsey Direktifinin uygulanması bağlamında ele almaktadır. Sporcu temsilcilerinin faaliyetlerinin daha etkili bir şekilde düzenlenmesi, spor kulüpleri için daha iyi lisanslama sistemleri ve spor

sektöründe sosyal diyalog, sporda küçüklerin korunması için faydalı olacaktır (Commission of the European Communities, 2007b).

Yolsuzluk, Kara Para Aklama ve Diğer Mali Suçlar

Yolsuzluk, kara para aklama ve diğer mali suç türleri sporu yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde etkilemektedir (Commission of the European Communities, 2007a). Spor sektöründeki yolsuzluklarla ilgili birçok rapor sunulmuştur. Üye Devletler'in kamu veya özel sektöründeki yolsuzluk suçlarına AB cezai yaptırımların bulunmakla birlikte, Komisyon, spor sektörüne özgü zorluklarından bu önlemlerin etkinliğini optimize etmek için hâlâ daha fazlasının yapılabileceğine inanmaktadır. Bu konuyu AB mekanizmalarıyla ele almak bugüne kadar mümkün olmamıştır. Avrupa Parlamentosu birçok suç faaliyetinin (şike, yolsuzluk vesaire), birçok spor kulübünün karşı karşıya kaldığı finansal kriz, maaş enflasyonu ve harcama sarmalının sonucu olduğunu düşünmektedir (Commission of the European Communities, 2007b).

Spor sektörü yüksek düzeyde uluslararasılaşmış olup, yolsuzluğunda da sınır ötesi bağlantıları bulunduğu bir gerçektir. Avrupa boyutundaki yolsuzluk sorunlarının Avrupa düzeyinde ele alınması gerekmektedir (Commission of the European Communities, 2007a). Spor kuruluşları için bir güvenilirlik sorunu yarattığı için yolsuzluk özellikle spora zarar vermektedir. Spor sektörü sorunu tek başına çözememektedir. Birçok büyük spor kuruluşu ve kanun uygulayıcı kurumlar devlet kurumlarıyla daha yakın çalışmaları gerektiğinin farkındadır. Yolsuzluk uygulamalarına karşı mücadelenin nasıl ele alındığı ve bunun daha etkili hâle nasıl getirilebileceği konusunda spor kuruluşlarından katkı sağlamaları istenmelidir. Hem ulusal hem de Avrupa düzeyinde kamu-özel ortaklıklarının geliştirilmesi, yolsuzluk, kara para aklama ve şike gibi sorunlarla mücadele konusunda kilit önem taşıyacaktır (Commission of the European Communities, 2007b). AB kara para aklama ile mücadele mekanizmaları, spor sektöründe de etkin bir şekilde uygulanmalıdır (Commission of the European Communities, 2007a).

Kulüplerin Lisanslama Sistemleri

Komisyon, sporda iyi yönetimi teşvik etmenin bir aracı olarak Avrupa ve ulusal düzeylerde profesyonel kulüpler için sağlam lisanslama sistemlerinin faydalarını kabul etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Lisanslama sistemleri, erişimin yalnızca sportif değerlere dayalı olduğu iddia edilen Avrupa'daki rekabetin geleneksel açıklığı ile finansal değerlerin baskın olduğu profesyonel liglerdeki kapalı rekabetin alternatif yaklaşımı arasında bir uzlaşmayı temsil etmektedir. Dolayısıyla, lisanslama sistemleri, asgari finansal ve yönetim standartlarını eşit olarak yerine getirmeleriyle birlikte, bir kulübün genellikle son derece profesyonelleşmiş yarışmalara katılma hakkına sahip olması için spor liyakatinin ana kriter olmaya devam ettiği, spora Avrupa Yaklaşımı denilen evrimi temsil etmektedirler. Sonuç olarak, bu durum kulüplerin mali ve sosyal sürdürülebilirliğini iyileştirmelidir (Commission of the European Communities, 2007b). Lisanslama sistemlerin genel amacı tüm kulüplerin mali yönetim ve şeffaflık konusunda aynı temel kurallara uymalarını sağlamaktır. Aynı zamanda ayrımcılık, şiddet, küçüklerin korunması ve antrenmanı ile ilgili hükümleri de içerebilmektedir. Bu tür sistemler, rekabet ve İç Pazar hükümleriyle uyumlu olmalı ve sporun doğru örgütlenmesi ve yürütülmesi ile ilgili meşru bir amacın peşinden gitmek için gerekenin ötesine geçmemelidir (Commission of the European Communities, 2007a).

Çabalar, lisanslama sistemlerinin uygulanması ve kademeli olarak güçlendirilmesi üzerinde yoğunlaştırılması gerekmektedir. Avrupa müsabakalarına giren kulüpler için bir lisanslama sisteminin yakında zorunlu olacağı futbol örneğinde, eylem, ulusal düzeyde lisanslama sistemlerinin kullanımını geliştirmeye ve teşvik etmeye odaklanmalıdır (Commission of the European Communities, 2007a).

Medya

Televizyon hakları Avrupa'da profesyonel spor için temel gelir kaynağı olduğu için, spor medyası (özellikle televizyon) ve spor sektörü arasındaki ilişkiyle ilgili konular çok önemli hâle gelmiştir. Diğer taraftan, spor medya hakları birçok medya operatörü için içerik karar kaynağıdır (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor, yeni medya ve etkileşimli televizyon hizmetlerinin ortaya çıkışının arkasındaki itici güç olmuştur. Komisyon, toplum için büyük önem taşıyan veya fazla ilgi gören spor etkinliklerinin yayınlarında vatandaşların bilgi edinme ve geniş erişim haklarını desteklemeye devam edecektir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor etkinliklerin medya haklarının satışının bazı belirli özellikleri Avrupa Topluluğu Kuruluş Antlaşması'nın rekabet hükümlerinde yer almaktadır. Spor medya hakları, bazen bireysel kulüpler adına bir spor derneği tarafından toplu olarak satılmaktadır (kulüplerin bireysel olarak haklarını pazarlamanın aksine). Medya haklarının ortak satışı rekabet endişelerini artırsa da, Komisyon bunu belirli koşullar altında kabul etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

Spor müsabakaları için medya haklarının ortak satışı, karşılıklı destek ve gelirlerin sporla uğraşan herkes, (amatörler, gönüllüler, antrenman merkezlerindeki gençler, spor öğretmenleri, vesaire), arasında yeniden dağılım ilkelerine dayalı olarak, gelirlerin yeniden dağılımını kolaylaştırabilmektedir. Ancak, ortak satış sisteminin otomatik olarak gelirlerin adil bir şekilde yeniden dağılımına yol açmadığını belirtmek önemlidir. Avrupa Konseyi Nice Bildirgesi'nde ifade edilen dayanışma ilkesi doğrultusunda yeniden dağılım biçimi üzerinde anlaşmaya varılması, ulusal liglerin, spor federasyonlarının ve ilgili kulüplerin temel sorumluluğudur. Sağlam bir dayanışma mekanizması ile eşlik edilmesi koşuluyla, spor medya haklarının bireysel satışı temelinde de finansal dayanışmanın sağlanabileceği dikkate alınmalıdır (Commission of the European Communities, 2007b).

Toplu satış, gelirin yeniden dağılımı için önemli ve bu nedenle sporda daha fazla dayanışmanın sağlanması için bir araç olabilmektedir. Komisyon, profesyonel ve amatör sporları arasında ve en küçükleri de dâhil olmak üzere, kulüpler arasında eşit gelir dağılımının önemini kabul etmektedir (Commission of the European Communities, 2007a).

2.6. Spor Müsabakalarının Bütünlüğü ve Spor Sektöründe Avrupa Sosyal Diyalogu

Takım sporlarında kulüp lisanslama sistemleri, müsabakaların bütünlüğünü sağlamak için önemli bir araçtır. Ayrıca, iyi yönetimi ve finansal istikrarı geliştirmenin etkili bir yoludur. Komisyon, Avrupa futbolunda finansal *fair play*'i iyileştirmeyi amaçlayan önlemlerin kabul edilmesini memnuniyetle karşılarken, bu tür önlemlerin İç Pazar ve rekabet kurallarını riayet etmeleri gerektiğini hatırlatmaktadır. Şike, sporun etiğini ve bütünlüğünü ihlal etmektedir. İster bahis veya ister spor hedefleri etkilemek olsun, bunların ikisi de bir çeşit yolsuzluktur ve bu nedenle ulusal ceza hukuku tarafından tasdik edilmiştir. Uluslararası suç ağıları

yasadışı bahislerle bağlantılı şikelerde rol oynamaktadır. Sporun dünya çapındaki popülaritesi ve bahis faaliyetlerinin sınır ötesi doğası nedeniyle, sorun çoğu zaman ulusal yetkililerin görev alanını aşmaktadır (European Commission, 2011).

Sosyal diyalog, Avrupa sosyal modelinin temel taşıdır ve işverenlere, sporculara ve spor çalışanlarına, genel AB yasal ve kurumsal çerçevesinde özerk diyalog yoluyla spor sektöründeki iş ilişkilerini şekillendirme fırsatı vermektedir. 2008 yılında profesyonel futbol sektöründe Avrupa Sosyal Diyalog Komitesi kurulmuştur (European Commission, 2011).

2.7. Avrupa Komisyonu Çalışma Planları ve Pierre de Coubertin Eylem Planı

Lizbon Antlaşması'nın ardından Avrupa Konseyi'nin ve AB Üye Devletler'in hükümet temsilcilerinin bir araya gelmesiyle bugüne kadar dört farklı döneme ait Avrupa Birliği Spor Çalışma Planı hazırlanmıştır (Council of the European Union, 2011, 2014, 2017, 2020). Çalışma planlarının amacı sporda Avrupa boyutunu geliştirmektir. 2011 yılında kabul edilen ilk çalışma planı ile dopinge mücadele; sporda iyi yönetim; sporda eğitim-öğretim; spor, sağlık ve katılım; spor istatistikleri ve sporun sürdürülebilir finansmanı konularında altı uzman grubu oluşturulmuştur (Council of the European Union, 2011). 2014 yılında kabul edilen ikinci çalışma planının ilkelerinden birinin Erasmus+ Programı kapsamında başlatılan faaliyetlerin spor alanındaki etkisini tamamlamak ve güçlendirmek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu, çalışma planında belirlenen öncelikli temaları ve ilgili ana konuları desteklemek için Erasmus+ Programı'nın ve diğer ilgili AB programlarının mali kaynaklarını kullanmaya davet edilmiştir (Council of the European Union, 2014). 2017 yılında kabul edilen çalışma planında ise mali kaynaklarına Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları eklenmiştir (Council of the European Union, 2017).

Pierre de Coubertin Eylem Planı, Beyaz Kitap'ta tanımlanan tüm sorunları ve zorlukları ele almaktadır. Eylem Planı'nda öngörülen özellikli faaliyetler, mevcut politikaların ve eylemlerin geliştirilmesinin yanı sıra, yeni önlemler içeren belgelerin bir karışımından oluşmaktadır. Söz konusu karışım; çalışmalar ve anketler, platformlar ve ağlar, siyasi işbirliği ve yapılandırılmış diyalog, öneriler ve programların yanı sıra diğer finansal araçların harekete geçirilmesi şeklinde almaktadır (Commission of the European Communities, 2007b).

2.8. AB Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü

Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü (DG EAC), Avrupa Komisyonu'nun spor alanında kanıta dayalı Avrupa politikasının geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu şubesidir. DG EAC'nin temel görevi, üye ülkeler arasında işbirliği teşvik etmek ve eşgüdümlü olarak çalışmanın sağlanması ve sporun AB'nin diğer politikalarının da göz önünde bulundurulmasını sağlamaktır. Daha özeldense Beyaz Kitap'a göre hareket ederek, "Pierre De Coubertin Eylem Planı"nı uygulamaktır (Bolçay, 2019). DG EAC, Erasmus+ Programı aracılığıyla Avrupa genelinde fiziksel aktivite ve sporu destekleyen girişimleri yönetmekten de sorumludur. Avrupa Birliği'nin yürütme kolu olarak Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu'na, yani DG EAC örneğinde Eğitim ve Kültür Komitesi'ne karşı sorumludur. DG EAC, bölgesel ve yerel kuruluşlar arasındaki etkileşimi teşvik etmek ve dolayısıyla Avrupa vatandaşlarının daha fazla dâhil olmasına yardımcı olmak amacı olan birçok üst düzey ve taban girişimine sponsorluk yapmaktadır.

DG EAC'nin spor alanındaki faaliyetlerinin ana hatları aşağıdaki belgelerle belirlenmiştir:

- Avrupa Birliği Spor Çalışma Planı
- Spor Üzerine Beyaz Kitap
- Sporda Avrupa Boyutunun Geliştirilmesi Tebliği

DG EAC, spor alanında üç ana faaliyet alanına sahiptir:

- Sporun bütünlüğü - özellikle küçüklerin korunması, sporun özgünlüğü, yolsuzluk ve şike ile mücadelenin yanı sıra dopingle mücadele ve iyi yönetişimin teşvik edilmesi,

- Sporun ekonomik boyutu - özellikle sporda yenilik, spor ve dijital tek pazar,

- Spor ve toplum - özellikle sosyal içerme, antrenörlerin rolü, sporda ve spor aracılığıyla eğitim, spor ve sağlık, spor ve çevre, spor ile medya ve spor diplomasisi (European Commission, 2021b).

Spor ve Bütünlük

Sporda şiddet bir sorun olmaya devam etmektedir. Saha içinde ve dışında şiddet, hem sporun hem de sporcuların rol model olarak imajını etkilemektedir. Şiddet içeren davranış, sporun olumlu değerleri aktarma aracı olarak rolünü de tehlikeye atabilmektedir. Komisyon, sporda şiddetin yalnızca büyük spor etkinliklerindeki seyircileri ilgilendirmedigini; ne yazık ki, şiddet ve çeşitli

hoşgörüsüzlük biçimleri, yerel amatör kulüplerin sahalarında ve saha dışında, özellikle takım sporları bağlamında birçok şekilde ortaya çıktığını kabul etmektedir. AB Temel Haklar Ajansı'nın sporda ırkçılık ve etnik ayrımcılıkla ilgili araştırması, hem amatör sporlarda hem de gençlik sporlarında ırkçılık ve ayrımcılığın giderek yaygınlaştığını göstermektedir (European Commission, 2021c).

Komisyon, seyirci şiddetinin önlenmesi konusunda karardır. 2002/348/JHA sayılı Konsey Kararı (2007/412/JHA sayılı Konsey Kararı ile değiştirilen) ile Ulusal Futbol Bilgi Noktaları arasında bir veri alışverişi geliştirilmiştir. Polis ve/veya spor yetkilileri artık yüksek riskli taraftarlar hakkında operasyonel bilgi alışverişinde bulunabilmektedir. Ayrıca Komisyon, Polis İşbirliği El Kitabı'nın yaygınlaştırılmasını teşvik etmekte ve polis memurları ile güvenlik personelinin Avrupa çapında spor karşıtı şiddet ile mücadele eğitimini desteklemektedir. Bunların yanı sıra Komisyon, UEFA ile mevcut işbirliğini, şiddet alanını da dâhil ederek, pekiştirmeyi ve güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Komisyon, 2016 yılından bu yana spor etkinliklerinde (ProS4 ve ProS4+ projeleri) emniyet ve güvenliği teşvik etme konusunda Avrupa Konseyi'ni desteklemektedir (European Commission, 2021c). Ayrıca, Erasmus+ Programı (2014-2020), spor eylemleri aracılığıyla şiddet gibi sporun bütünlüğüne yönelik sınır ötesi tehditleri ele almaktadır.

Profesyonel sporun profili, baskıları, prestiji ve potansiyel finansal ödülleri spor takımlarında ve üst düzey etkinliklerinde dopinge yol açan temel faktörler arasında yer almaktadır. Doping yalnızca profesyonel sporcular arasında sınırlı değildir. Artan sayıda amatör ve eğlence amaçlı sporcu, performans artırıcı ilaçlar kullanmaya teşvik edilmekte veya baskı altında tutulmaktadır. Doping, bireysel sporların profesyonelleri arasında ciddi sağlık sorunları ve hatta ölümle bağlantılı olmasının yanı sıra, halkın spor algısını olumsuz etkilemektedir ve spor katılımcıların motivasyonunu düşürmektedir. Bu süreçte şeffaf ve adil rekabet ilkelerini ciddi şekilde baltalamaktadır. Profesyonel ve amatör sporlarda artan doping seviyeleri, spor etkinliklerinin ve takımların kârlılığını ve sponsorluğunu da olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle Komisyon, Üye Devletler ile bu konuya odaklanan ulusal, bölgesel ve yerel eylemleri koordine etmek için girişimler geliştirmektedir. Önceleri, dopinge mücadele politikaları özellikle test ve yaptırımlar ile sınırlıydı. Ancak artık, AB'de doping yanlısı kültürü önlemek için daha fazla çaba gerektiğine dair farkındalık artmıştır (European Commission, 2021d).

Eğitim ve önleme, yalnızca üst düzey rekabetçi sporcuları değil, daha geniş kitleleri hedeflemelidir. Araştırmalar antrenörlerin, eğitmenlerin, destek personelinin, akranların ve ebeveynlerin karar almada, özellikle dopingle mücadele konusunda, büyük rol oynadıklarını göstermiştir. Ayrıca, dopingden kaçınılabilecek veya kaçınılması gereken tek yöntem caydırıcılık değildir. AB düzeyindeki politikaların sporda dopingle mücadelede kültür değişikliğindeki rolü çok önemlidir. Komisyon bu nedenle, Üye Devletler, Avrupa Konseyi, WADA ve UNESCO ile düzenli temas hâlinindedir. Avrupa Konseyi ayrıca AB düzeyinde dopingle ilgili müzakerelere kapsamlı şekilde katılmıştır. DG EAC, 2009 yılından bu yana dopingle mücadele alanındaki projeleri desteklemekten de sorumludur (European Commission, 2021d) ve dopingle mücadeleyi Erasmus+ spor programının öncelikli alanlarından biri olarak eklemiştir

Şike uluslararası bir olgudur ve genellikle suç şebekelerinin denetimsiz kumar pazarlarının istismarlarına bağlı olarak kumar ile bağlantılıdır. Sporcuların dikkate değer finansal cazibelere ve spor amaçlarını ve sonuçlarını etkileme baskısına maruz kalmalarıyla, şike spor etkinliklerinin bütünlüğünü tehdit etmektedir. Rekabetçi sporların adil kalmasını sağlamaya yönelik daha kapsamlı çabaların bir parçası olarak ve spor takımlarının, organizasyonların ve etkinliklerin itibarından ödün verilmeyerek, Avrupa Komisyonu şikeyle mücadelede aktif rol oynamaktadır. Bu, ilgili alanlarda AB mevzuatının koordinasyonu ve Avrupa ile küresel düzeyde şike ile mücadele yöntemleri konusunda kilit uluslararası kuruluşlarla işbirliği yoluyla gerçekleşmektedir (European Commission, 2021e). Avrupa Komisyonu'nun şike ile mücadele konusundaki girişimlerinden biri Erasmus+ Programı kapsamında şikeyle mücadele ile ilgili projeleri finanse etmektir.

Spor ve Ekonomi

Spor yeniliği, sürdürülebilir kalkınmayı ve kentsel dönüşümü teşvik ederek ve bölgelerin genel çekiciliğini artırarak bölgesel büyümeye, istihdama ve sosyal kaynaşmaya doğrudan katkıda bulunmaktadır. Son yıllarda, çeşitli çalışmalar sporun yerel ve bölgesel kalkınmaya katkısının yanı sıra bu katkıyı teşvik etmek için yapısal fonların olumlu etkilerini kanıtlamıştır. Bununla birlikte, bu katkı hâlâ azımsanmaktadır ve bu nedenle bölgeler arasında yetersiz finanse edilmektedir. 2007'den günümüze Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları (ESIFs) tarafından desteklenen spor temelli girişimlerin çeşitliliği, bölgesel ekonomiyi ve sosyal

kalkınmayı teşvik etme konusunda spor ve fiziksel aktivitenin birer aktif araç olarak potansiyellerini belgelemiştir. Bu nedenle, ülkelerin ve bölgelerin çekiciliğine ve turistik potansiyeline, kentsel kalkınmalarına veya aktarılabılır becerilerin geliştirilmelerine sporun katkıda bulunduğu gösterilmiştir. Sporun ayrıca yenilik ve BİT gelişimi için fırsatlar sağladığı ve çevre dostu ulaşım sistemlerinin uygulanması, sağlık sorunlarının üstesinden gelinmesi ve sosyal uyumun iyileştirilmesi gibi büyük sosyal zorluklara çözümler sunduğu da kanıtlanmıştır (European Commission, 2021f).

Spor organizasyonlarına yönelik kamu desteği, AB düzeyinde spor politikasında önemli bir konu olmaya devam etmektedir. Çalışma planı aracılığıyla Komisyon, kamu ve özel finansmanın aşağıdaki unsurlarına odaklanarak spor için güvenli ve sürdürülebilir bir gelecek inşa etmeyi amaçlamaktadır:

- Spor sektörünün finansmanını etkileyebilecek diğer politika alanlarındaki (örneğin rekabet hukuku, Devlet Yardımı kuralları, İç Pazar hükümleri, ortak KDV planı) gelişmeler,

- Spor sektörü ve faaliyetleri için finansman sağlayabilecek AB finansal araçlar (programlar ve fonlar) ve

- Farklı kuruluşlar ile Üye Devletler arasında en iyi uygulamaların değişimi (European Commission, 2021g). Erasmus+ Programı, özellikle taban düzeyinde, sporda iyi uygulamaların değişimine katkıda bulunmaktadır.

Spor ve Toplum

Fırsatlara eşit erişimin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması AB'nin temel ilkeleridir. Cinsiyet eşitliği, Avrupa Komisyonu'nun spor da dâhil olmak üzere tüm politikalarında yaygınlaştırılması gereken temel ilkelerinden biridir. AB Spor Çalışma Planı, Komisyonun spor alanındaki eylem ve girişimlerinin ana hedeflerinden biri olarak cinsiyet eşitliğini teşvik etmektedir. İstatistikler, kadınların hareketsizlik düzeylerinin AB'deki genel nüfusun endişe verici eğilimlerinden bile daha yüksek olduğunu gösterdiğinden, asıl zorluk daha fazla kız çocuğunu ve kadını spora katılmaya teşvik etmektir (European Commission, 2021h).

Avrupa Komisyonu, sporda cinsiyet eşitliğinin önemi konusunda farkındalığı artırmak için tüm Üye Devletler ve spor kuruluşları ile aktif olarak çalışmaktadır. Cinsiyet eşitliği de spor kuruluşlarında iyi yönetişimin temel ilkelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Sporda cinsiyet eşitliği de Erasmus+ sporkapsamında finanse

edilmeye uygun tüm öncelikleri destekleyen genel bir ilkedir ve kadın sporunu destekleyen projeler aktif olarak teşvik edilmektedir. AB, sporda cinsiyete dayalı şiddete ve spor ile medyada olumsuz cinsiyet klişelerine karşı mücadele ederek, güvenli ve olumlu bir spor ortamı sağlamak için çaba göstermektedir. Sporda eşitliği teşvik etmek karmaşık, çok kuşaklı bir süreçtir. Bu nedenle Komisyon şunları amaçlamaktadır:

- Genç nesillere ilham verebilecek kadın rol modellerini geliştirmek,
- Engelleri kaldırarak ve kadınların spor kuruluşlarında liderlik rollerini üstlenmelerini cesaretlendirerek, karar alma pozisyonlarında cinsiyet dengesini sağlamak,
- Antrenörlük eğitime ve nihayetinde daha dengeli bir mesleğe erişimi kolaylaştırarak, antrenörlükte cinsiyet eşitliğini desteklemek (European Commission, 2021h).

Spor, genel sağlığı iyileştirme ve sağlıkla ilgili diğer birçok durumun etkisini azaltma konusunda hayati bir rol oynamaktadır. Düzenli egzersiz ve spora katılım, fiziksel ve zihinsel olarak formda kalmak için çok önemlidir. Spor aktiviteleri, kilo ve obezite sorunlarının üstesinden gelmeyi desteklemektedir. Bireysel sağlık faydalarının yanı sıra, spor ve fiziksel aktiviteye katılımın doğrudan ve dolaylı olumlu ekonomik etkileri görülmüştür. Araştırmalar, Avrupa genelinde çok sayıda insanın egzersiz yapmadığını göstermektedir. Egzersiz ve spor faaliyetlerine katılım eksikliği, genel sağlık, önlenabilir hastalık oranları ve erken ölümlerin sayısı üzerinde ciddi bir etkiye sahiptir. Fiziksel hareketsizlikle ilgili ciddi sosyal ve ekonomik maliyetler de söz konusudur. Sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteyi düzenleme yükümlülüğü Üye Devletlere ait olmakla birlikte, Komisyon ulusal eylemleri destekleyebilir, koordine edebilir ve tamamlayabilir (European Commission, 2021i).

Üye Devletler’inde etkili politikaların geliştirilmesini teşvik etmek için, AB spor alanındaki faaliyetlerin çoğunu artık Sektörler Arasında HEPA’nın Teşvik Edilmesine İlişkin Konsey Tavsiyesi’ni uygulamaya yönelik düzenlemiştir. DG EAC, HEPA’nın teşvik edilmesini Erasmus+ Programı’nın bir önceliği olarak kabul etmiştir. Program kapsamında, özellikle AB Fiziksel Aktivite Kılavuzları’nın daha fazla uygulanmasını destekleyecek faaliyetlere odaklanan kanıta dayalı önlemleri güçlendirmeye yönelik politika ve diyalog çalışmaları, projeler ve etkinlikler desteklenmeye devam edecektir (European Commission, 2021i).

Spor ve fiziksel aktivite, sosyal içirme ve entegrasyon için değerli etkenlerdir. Bu tür faaliyetler, göçmenler ve ayrımcılık riski altındaki insanlar gibi, ötekileştirilmiş ve imkânları kısıtlı gruplara, diğer sosyal gruplarla etkileşim ve entegre olma fırsatları sağlamaktadır. Spor ayrıca engelli bireylere yeteneklerini sergileme ve kalıp yargılara meydan okuma fırsatı sunmaktadır. Sporun sosyal ve toplumsal katkısı, ötekileştirilmiş ve imkânları kısıtlı gruplar için her zaman tam potansiyeline ulaşamamaktadır. Bu grupların çoğu, spor insanları, gönüllüler ile komite ve yönetim organlarının üyeleri arasında yerel, ulusal veya Avrupa düzeyinde yeterince temsil edilmemektedir (European Commission, 2021j).

2.9. AB Gençlik, Spor, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü'nün Girişimleri

DG EAC, bölgesel ve yerel kuruluşlar arasındaki etkileşimi teşvik etmek ve dolayısıyla Avrupa vatandaşlarının daha fazla dâhil olmalarını destekleme amacı taşıyan birçok üst düzey ve taban girişimine sponsorluk yapmaktadır (European Commission, 2021k).

Avrupa Spor Haftası

Girişim, Avrupa vatandaşlarını yalnızca söz konusu hafta boyunca değil, tüm yıl boyunca formda kalmayı "*#BeActive*" olmayı teşvik etmektedir. Spor ve fiziksel aktivite beden ve zihinsel sağlığımıza katkıda bulunmaktadır. Fiziksel aktivite eksikliği sadece toplum ve insan sağlığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olmakla kalmaz, aynı zamanda ekonomik maliyetler ile sonuçlanmaktadır. Ayrıca spor, hoşgörü mesajlarını ve Avrupa genelinde vatandaşlığı güçlendirme potansiyeline sahiptir. Sporun bir sosyal içirme aracı olarak rolünün teşvik edilmesi, Avrupa toplumunda süregelen zorlukların ele alınmasını desteklemektedir (European Commission, 2021k).

Sporun, refahımızı korumanın yanı sıra, kapsayıcı ve ekonomik olarak canlı bir toplum inşa etmedeki önemini vurgulayan ve giderek artan araştırmalara rağmen, bazı Üye Devletlerde fiziksel aktivite seviyeleri şimdilik sabittir, hatta düşmektedir. Avrupa Spor Haftası bu zorluğu karşılamayı amaçlamaktadır. Hafta, spor ve fiziksel aktiviteye katılımı teşvik etmektedir ve her ikisinin de sayısız faydaları hakkında farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Yaş, altyapı veya *fitness* düzeyi ne olursa olsun herkese açıktır. Bireylerin, kamu yetkililerin, spor hareketinin, sivil toplum

kuruluşlarının ve özel sektörün spor alanında işbirliği yapmalarına katkıda bulunmaktadır (European Commission, 2021k).

Avrupa Komisyonu öncülüğünde bu girişim, büyük ölçüde merkezi olmayan bir yapıya sahiptir ve Avrupa genelinde gerçekleştirilmektedir. Hafta, hedeflerini desteklemeye sıkıca bağlı olan ulusal koordinatörlerin ve birçok farklı paydaşların yakın işbirliğini içermektedir. Girişim, Avrupa, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde eğitim, iş yeri, açık alan, spor kulüpleri ve *fitness* merkezleri konuları etrafında geniş bir faaliyet yelpazesini gerçekleştirmektedir. Girişim, Batı Balkanlar ve Doğu Ortaklıklarından bölge ve ülke katılımlarıyla Avrupa dışına çıkmıştır. Hafta, *#BeActive* ödüllерinin takdim edilmeleriyle sona ermektedir (European Commission, 2021k).

AB Spor Forumu

Yine Avrupa Komisyonu öncülüğünde ve desteğiyle, kamu politikası, AB kurumsal, özel girişim ve eğitim alanlarından temsilcilerin ve spor alanındaki diğer uzmanların AB'de sporun zorluklarını, fırsatlarını ve geleceğini tartışmalarına olanak sağlayan AB Spor Forumu adında yıllık etkinlik düzenlenmektedir. Forum, Avrupa Komisyonu ve spor paydaşları arasında yapılandırılmış diyalog için ana platformdur. Forumun temel amacı, AB spor gündeminin uygulanmasında kaydedilen ilerlemenin envanterini çıkarmak ve paydaşların mevcut planlanan ve gelecekteki olası faaliyetler hakkında görüşlerini almaktır. İşbirliği, dopingle mücadele, yolsuzluk, ayrımcılık, hareketlilik ve birçok diğer konuları keşfederek üst düzey grup tartışmaları ve paneller ile gerçekleşmektedir. Forum, spor dünyasının karşı karşıya kaldığı zorlukları aşmak isteyen uzmanlar için ciddi bir girişimdir. Böylelikle, bu alandaki liderler, AB ve ötesinde, sporun ekonomi, ölçek ve yenilik konularına nasıl uyum sağladığına dair daha fazla bilgi sahibi olabilmektedir (European Commission, 2021l).

***#BeInclusive* AB Spor Ödülleri**

Spor eğlencelidir, heyecan vericidir ve insanları bir araya getirmektedir. Bu, onu sosyal engelleri yıkmak, bir Avrupa kimlik duygusu yaratmak ve daha kapsayıcı bir dünya inşa etmek için güçlü bir araç haline getirmektedir. Avrupa Komisyonu her yıl, dezavantajlı gruplar için sosyal içermeyi geliştirmek için sporun gücünü tanıyan çalışmaları olan kuruluşları ödüllendirmektedir. Avrupalı kuruluşları her türlü geçmişi olanları; etnik azınlıklar, mülteciler, göçmenler, engelli bireyler, savunmasız

gençler veya zorlu sosyal koşullarla karşı karşıya kalan diğer grupları dâhil etmenin yapıcı bir araç olarak sporu her zamankinden daha fazla kullanmaktadır. Kazanan projeler, ayrımcılık yapmama ve içermeye konularında en iyi uygulama örnekleri olarak sunulmaktadır ve bu nedenle ödüller, Avrupa'daki diğer kuruluşlar ve bireyler arasında yeni ve yenilikçi fikirleri ve girişimleri teşvik etmeyi ve spor yoluyla sosyal entegrasyonu daha ileriye götürmeyi amaçlamaktadır (European Commission, 2021m).

SHARE Girişimi

Avrupa Komisyonu tarafından 2018 yılında başlatılan *SHARE* girişiminin temel amacı, bölgesel ve yerel kalkınma bağlamında spor ve fiziksel aktivitenin rolü konusunda farkındalık yaratmaktır. Girişim, sporun rolünün Avrupa, ulusal ve bölgesel düzeylerde politika ve yatırım kararlarının bir parçası olarak yeterince dikkate alınmasını sağlamaktadır (European Commission, 2021n).

Herkes İçin Sağlıklı Yaşam Tarzı (HL4A)

Tartu Sağlıklı Yaşam Tarzı Çağrısı'nı takiben, HL4A, Avrupa Komisyonu'nun spor ve aktif yaşantıyı gıda ve diğer politikalarla bağlantı kurmayı amaçlayan iki yıllık kampanyasıdır. Kampanya, sağlık ve refahı arttıran faaliyetlerden herkesin yararlanabileceğini vurgulayarak, Komisyonu'nun nesiller ve sosyal gruplar arasında sağlıklı bir yaşam tarzını geliştirmeye olan bağlılığını göstermektedir. HL4A girişiminin üç temeli bulunmaktadır:

- Farkındalık: Tüm nesiller boyu sağlıklı yaşam tarzı konusunda gelişmiş farkındalık,
- Erişim: Dezavantajlı gruplara ulaşabilmek için özellikle ayrımcılık yapmamaya ve içermeye odaklanarak, spora, fiziksel aktiviteye ve sağlıklı beslenmeye daha kolay erişim;
- Bütünsel yaklaşım: Gıda, sağlık, esenlik ve spora bütünsel yaklaşım için birlik olmak.

HL4A, spor hareketi ve ötesi, ulusal (bakanlıklar), yerel ve bölgesel yetkililer ile uluslararası kuruluşlar da dâhil olmak üzere tüm sivil topluma açıktır (European Commission, 2021o).

Erasmus+ spor Bilgi Günü

Avrupa Komisyonu (EC) ve Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı (EACEA) tarafından düzenlenen Erasmus+ spor Bilgi Günü, spor alanındaki önemli politikaların sahada somut eylemlere dönüştürülmesine imkân sağlamaktadır. EC ve EACEA, spor politikası hakkında güncellemeler, tavsiyeler, rehberlik ve en iyi uygulamaları ile kaçınılması gereken yaygın hataları vurgulayarak, başvuru ve seçim prosedürleri gibi pratik bilgi vermektedir. Etkinlik, Erasmus+ spor programını geliştirebilecek fikirler üretmek için işbirlikçi ve enerjik bir forum sağlamaktadır. Aynı zamanda, katılımcılar için ağ kurma, program ülkelerinden ortaklar bulma ve EACEA ve EC'den proje görevlileriyle doğrudan çalışma konusunda fırsat sunmaktadır (European Commission, 2021p).

3. AVRUPA SPOR POLİTİKALARININ ERASMUS PROGRAMI'NA UYGULANMASI

Araştırmanın bu bölümünde Avrupa Birliği Erasmus+ Programı ve Avrupa Birliği spor politikalarının bu programa ne şekilde yansıdığı incelenecektir. Erasmus+ Programı kapsamında program ülkeleri tarafından Avrupa Komisyonu'na yapılan spor proje başvurusu sonucu kabul edilen projelerin alanları, sayıları ve bütçeleri değerlendirilecektir.

3.1. Avrupa Birliği Erasmus+ Programı'nda Spor Alanına Yer Verilmesi

Avrupa Birliği (AB) Programları, üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirerek ortaklık bilincinin yerleşmesini desteklemek, AB politikalarının ve mevzuatının uygulanmasına ve AB'nin karşılaştığı sorunlara ortak çözümler üretilmesine katkı sağlamak amacıyla tematik alanlarda oluşturulmakta ve belirli bir dönem için uygulanmaktadır (Dışişleri Bakanlığı, 2014). Çalışmanın bu bölümünde, Avrupa Birliği Programlarından Erasmus+ Programı kapsamında 2014 yılından 2020 yılına kadar programın spor eylemine Avrupa Birliği'nin ve Avrupa Komisyonu'nun spor politikalarının ne şekilde yansıdığı ve program ülkelerinin spor projelerine katılım durumu incelenecektir. Proje başvuruları, başvuru sonuçları ve dağıtılan hibeleri ile ilgili bir veri analizi ve değerlendirmesi yapılacaktır. Araştırmanın en önemli amacı, Türkiye'nin de ulusal katkısı bulunan Erasmus+ spor projelerinden “spor” ile ilgili faaliyet veya çalışmalar yürüten tüm yerel, bölgesel ve ulusal kurumlar, kuruluşlar, sosyal girişimler, dernekler, vakıflar, spor kulüpleri, spor federasyonları, yükseköğretim kurumları, sendikalar, okullar ve diğer kurumlar aracılığıyla bugüne dek ne kadar yararlandığını tespit etmek ve sonuçlarını yorumlamaktır.

3.2. Türkiye'nin Erasmus+ Programı'na Katılması

Ülkemizin 2014-2020 döneminde uygulanmakta olan AB Programlarından yedisine katılımına karar verilmiştir (Dışişleri Bakanlığı, 2014). Programlar şunlardır; Eğitim, Öğretim, Gençlik ve Spor Programı: Erasmus+; Araştırma ve Yenilik Çerçeve Programı: Horizon 2020 (UFUK 2020); İşletmeler ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı: COSME; Yaratıcı Avrupa; İstihdam ve Sosyal Yenilik: EaSI; Customs 2020 ve Fiscalis 2020 (Dışişleri Bakanlığı, 2014). İlki Erasmus+ olmak üzere, Türkiye her bir programa 2014 ve 2015 yılları arasında farklı tarihlerde katılmıştır.

UFUK 2020'den sonra en yüksek bütçesi olan AB Programı, Erasmus+ Programı'dır. Erasmus+, Türkiye dâhil, 33 Avrupa ülkesini - bu ülkeler Erasmus Program ülkesi olarak da adlandırılmaktadır - (28 Avrupa Birliği üyesi ülke, 3 EFTA - Avrupa Serbest Ticaret Birliği - ülkesi ve 2 AB aday ülke) içinde barındırmaktadır. Erasmus+ Avrupa Birliği'nin 2014-2020 dönemi için eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarındaki hibe programıdır (European Union, 2013). Program, yurt dışında eğitim, öğretim, staj, profesyonel gelişim, iş tecrübesi, yaygın öğrenme temelli gençlik aktiviteleri, gönüllü çalışma faaliyetleri ile kurumlar arasındaki işbirliklerini desteklemektedir (Türkiye Ulusal Ajansı, 2021). Kısaca, Erasmus+ Programı bireylerin bilgi ve becerilerinin gelişimine ve kurumların kapasitelerinin artırılmasına destek olmaktadır. Programın bağlı olduğu ilgili AB Mevzuatı, Avrupa Parlamentosu'nun ve Konseyi'nin (AB) 1288/2013 sayılı ve 11 Aralık 2013 tarihli "Erasmus+: Eğitim, Öğretim, Gençlik ve Spor Programının Kurucu Tüzüğü" dür (European Union, 2013). Ülkemiz 2014-2020 dönemi için Erasmus+ Programı'na 19 Mayıs 2014 tarihinde Brüksel'de imzalanan ve 18 Haziran 2014 tarihinde yürürlüğe giren "Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Eğitim, Öğretim, Gençlik ve Spor Alanlarındaki Birlik Programı Olan Erasmus+'ya Katılımı ile İlgili Anlaşma", kısaca "Katılım Anlaşması" ile programın tüm eylemlerine herhangi bir sınırlama olmaksızın katılım sağlamıştır (Dışişleri Bakanlığı, 2014). 17.06.2014 tarih ve 29033 sayılı Resmi Gazete' de yer alan 2014/6458 Karar Sayısında, Katılım Anlaşması'nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 03.06.2014 tarihli ve 4651622 sayılı yazısı üzerine, 31.05.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun'un 3. ve 5. maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 16.06.2014 tarihinde kararlaştırıldığı ifade edilmektedir (Cumhurbaşkanlığı, 2014). Türkiye'de Erasmus+ Programı'nı yürüten kurum Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'dır (Türkiye Ulusal Ajansı). Türkiye Ulusal Ajansı 2018 yılında 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Dışişleri Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu olan Avrupa Birliği Başkanlığı'nın ilgili kuruluşu olmuştur. Kuruluş kararnamesinde belirtildiği gibi Ajansın, Avrupa Birliği'nin eğitim ve gençlik programlarını Türkiye'de duyurmak, katılım çalışmalarını yürütmek, koordine etmek ve izlemek, bunları Komisyona raporlamak, Komisyon ile program uygulamaları hakkında gerekli görüşmeleri yapmak ve uygulama sözleşmelerini imzalamak gibi görevleri ve yetkileri bulunmaktadır (Cumhurbaşkanlığı 2018).

3.3. Erasmus+ Programı ve Hedefleri

Erasmus+ Programı üç Ana Eylem ve iki Özel Eylem'den oluşmaktadır. Programın faaliyetleri, “Bireylerin Öğrenme Hareketliliği”, “Yenilik ve İyi Uygulamaların Değişimi için İşbirliği” ile “Politika Reformuna Destek” başlıkları altında 3 temel gruba ayrılmıştır. Alt programlar olarak da “Spor Destekleri” ve “Jean Monnet Faaliyetleri” desteklenmektedir (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2016).

Genel anlamda, Erasmus+ Programı, eğitim, öğretim ve gençlik faaliyetlerinin modernize edilmesinin yanı sıra, bireysel yeteneklerin ve istihdam edilebilirliğin artırılmasını hedeflemektedir. Aynı zamanda, sporda şiddet, doping, şike ve ırkçılık gibi sorunların çözümü konusunda katkı sunmayı amaçlamaktadır. Program, eğitim, gençlik ve spor alanındaki projeleri destekleyerek, rekabetçi bir ekonominin ve iş piyasalarının ihtiyaç duyduğu becerilere sahip sosyal ve beşeri sermayenin gelişimine katkı sağlamaktadır. Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'da, eğitimin kalitesinin artırılması ve sporun gelişimine yönelik olarak Üye Devletler arasında işbirliğinin ve faaliyetlerin desteklenmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, Erasmus+ Programı AB'nin eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarındaki politikalarının bir uygulama aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Erasmus+ Programı, Avrupa 2020 hedefleri çerçevesinde oluşturulmuş olup, “Eğitim ve Öğretim Stratejik Çerçevesi”, “Yükseköğretimin Modernleştirilmesi Hakkında Komisyon Tebliği”, “Gençlik Alanında Yenilenen Avrupa İşbirliği Çerçevesi”, “AB Gençlik Stratejisi (2010-2018)”, “Spor Üzerine Beyaz Kitap”, “Sporda Avrupa Boyutunun Geliştirilmesi” ve “Sporda AB İş Planı” gibi Avrupa Komisyonu'nun ve Avrupa Konseyi'nin Politika belgeleri ile uyumludur (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2016).

Aslında Erasmus Programı, 1987 yılında sadece AB üye ülkeleri arasında yürütülmeye başlamıştır. 2003 yılında pilot uygulama ile Türkiye'nin katılımına açık olmuştur ve 2004 yılında Türkiye tam katılım hakkı elde etmiştir. Erasmus Programı 2007-2013 yılları arasında ise bir isim değişikliği ile Erasmus Hayatboyu Öğrenme Programı adıyla faaliyetlerine devam etmiştir ve son olarak önceki programlara göre daha etkin ve daha kolay uygulanabilir olması amacıyla yapılan bazı değişiklikler ile 2014-2020 yılları için “Erasmus+” adıyla karşımıza çıkmıştır.

Başta Yükseköğretim Kurumları olmak üzere, meslek eğitim kurumları, okullar, yetişkin eğitim kurumları dâhil tüm kamu, yerel, özel veya tüzel kurumları,

dernek, vakıf, kulüp veya sivil toplum kuruluşları bu programdan yararlanabilmektedir. Yani, programın geniş bir kitleye yayılan sektörel yelpazesi bulunmaktadır.

Avrupa Birliği Erasmus+ Programı'nın 01 Ocak 2014 tarihinden itibaren uygulanması için 14,774,524,000.00 Avroluk bütçe belirlemiştir. Yıllık bütçeler çok yıllık mali çerçeve sınırları dâhilinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından belirlenir. Programın bütçe dağılımı ise şu şekildedir: Eğitim ve öğretim %77,5 (toplam bütçenin %33,3'ünü temsil eden %43'ü yükseköğretime; toplam bütçenin %17'sini temsil eden %22'si mesleki eğitim ve öğretime; toplam bütçenin %11,6'sını temsil eden %15'i okul eğitimine ve toplam bütçenin %3,9'unu temsil eden %5'i yetişkin eğitime), Gençlik %10, Öğrenci Kredi Garanti Fonu %3,5, Jean Monnet %1,9, Ulusal Ajanslara işletme hibesi %3,4, idari harcama %1,9 ve Spor %1,8. Belirlenen bütçelerde en fazla %5'ini aşmayacak şekilde bir esneklik söz konusu olabilmektedir (European Union, 2013). Görüldüğü üzere Erasmus+ Programı'nın en düşük bütçesi Spor alanına ayrılmıştır. Bu bütçenin en fazla %10'u Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa spor etkinliklerine tahsis edilebilmektedir. Erasmus+ Programı'na katılım için ülkemizin Avrupa Birliği'nin genel bütçesine mali katkı ödeyeceği Katılım Anlaşması'nda belirtilmiştir. Türkiye'nin Ulusal Katkısı 496,000,000.00 Avro ve Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından koordine edilen Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) Katkısı 437,000,000.00 Avro olup, toplam ulusal katılım payımız 933,000,000.00 Avrodur. Ödemenin yıllara göre dağılımı ise şu şekildedir: 2014 yılı için 123 milyon Avro, 2015 yılı için 135 milyon Avro, 2016 yılı için 135 milyon Avro, 2017 yılı için 135 milyon Avro, 2018 yılı için 135 milyon Avro, 2019 yılı için 135 milyon Avro ve 2020 yılı için 135 milyon Avro (Cumhurbaşkanlığı, 2014). Türkiye'nin mali katkı yapma koşulu Avrupa Topluluğu ile Türkiye Cumhuriyeti arasında 26 Şubat 2002 tarihinde imzalanan Türkiye'nin Birlik Programlarına katılımının genel ilkelerini tesis eden bir Çerçeve Anlaşması ile garanti altına alınmıştır. Anlaşmanın 5. maddesi, Türkiye'nin her bir Birlik Programı'na katılımına ilişkin, mali katkı dâhil, özel hüküm ve koşulların Komisyon ve Türkiye'nin yetkili makamları tarafından belirlenmesine karar verilmiştir (European Communities, 2002).

Lizbon Antlaşması'nın getirdiği yeniliklerinden bir tanesi kapsamında, Erasmus+ Programı'na "Spor" alanı ilk defa içine dâhil edilmiştir ve yetkisi Avrupa Komisyonu'na verilmiştir. Avrupa Birliği'nin "Spor" alanı ile ilgili görev ve

sorumlulukları Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkındaki Antlaşma'nın Başlık XII Eğitim, Mesleki Eğitim, Gençlik ve Spor Madde 165'te belirtilmiştir (Başbakanlık, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, 2011).

Özetle, spor alanı, spordan sorumlu kuruluşlar arasında işbirliğini teşvik etmek şartıyla, Avrupa boyutunun geliştirilmesini amaçlayan faaliyetleri desteklemektedir (European Commission, 2020). Spor Destekleri, sporda Avrupa boyutunun sistematik olarak geliştirilmesine katkı, spor ve fiziksel aktiviteler ile ilgili bilginin ve teknik uzmanlığın (*know-how*) değişimi ve paylaşımı için fırsatlar sunmak amacıyla oluşturulmuştur. Bu kapsamda, spor ile ilgili alanlardaki işbirliği ortaklıklarının kurulmasına ve kâr amacı gütmeyen spor etkinliklerinin düzenlenmesine destek sağlanmaktadır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2016). Avrupa Komisyonu'nun 18 Ocak 2011 tarihli "Sporda Avrupa Boyutunun Geliştirilmesi" başlıklı tebliğinde Birlik düzeyinde spor alanında uygulanması gereken eylemler ile ilgili fikirler ortaya konulmaktadır ve Avrupa kimliğini artırmak için Avrupa Komisyonu ve AB Üye Devletler tarafından alınması gereken somut eylemlerin listesi üç geniş başlık altında verilmektedir: Sporun toplumsal rolü, sporun ekonomik boyutu ve spor organizasyonu. Yerli sporlar dâhil, sporun katma değerini ve Birliğin kültürel ile tarihi mirasına yaptığı katkıyı da dikkate almak gerektiği ifade edilmektedir (European Union, 2013).

"Erasmus+: Eğitim, Öğretim, Gençlik ve Spor Programı Kurucu Tüzüğü'nün" spor ile ilgili bölümde yani dördüncü bölümde ifade edildiği gibi Erasmus+ Programındaki spor alanı, aşağıdaki hedeflere ulaşmak için taban sporu (amatör sporcular tarafından yerel düzeyde uygulanan organize spor ve herkes için spor anlamına gelmektedir) konusunda Avrupa ortaklıklarını desteklemeyi amaçlamaktadır:

- Doping, şike ve şiddetin yanı sıra her türlü hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık gibi sporun bütünlüğüne getirilen sınır ötesi tehditler ile mücadele etmek,

- Sporda iyi yönetimi ve sporcuların çift-kariyerlerini (üst düzey spor eğitiminin, genel eğitimi veya iş ile kombinasyonu anlamına gelmektedir) teşvik edip desteklemek,

- Herkes için spora daha fazla katılım ve eşit erişim aracılığıyla sosyal içerme, eşit fırsatlar ve sağlığa faydalı fiziksel aktivitelerin önemi konusunda farkındalık ile birlikte sporda gönüllü faaliyetleri teşvik etmek (European Union, 2013).

Spor alanındaki üç temel eylem (İşbirliği Ortaklıkları, Küçük İşbirliği Ortaklıkları ve Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri) kapsamındaki projeler özellikle aşağıdakileri sağlamalıdır:

- Program Ülkelerinde spor ve fiziksel aktiviteler hakkında bilgi ve farkındalığın artırılması,
- Sosyal içerme, eşit fırsatlar ve sağlığı destekleyen faaliyetlerin özendirilmesinde sporun rolüyle ilgili farkındalığın artırılması,
- Spor ve fiziksel aktivite alanında aktif olan kurum/kuruluşlar arasında işbirliğinin güçlendirilmesi,
- Program Ülkeleri'nden spor kuruluşlarının ve ilgili kurum/kuruluşların, gelişmiş ağılara daha iyi katılımının sağlanması ve
- İyi uygulamaların daha iyi paylaşılması (European Commission, 2020).

Yukarıda verilen hedeflere ulaşabilmek için aşağıdaki ulus ötesi faaliyetler gerçekleştirilebilmektedir:

- a. İşbirliğine dayalı ortaklıklara destek,
- b. Kâr amacı gütmeyen Avrupa spor müsabakalarına destek,
- c. Kanıt temelli politika oluşumuna destek,
- ç. Avrupalı paydaşlarla diyalog (European Union, 2013).

Herhangi bir program ülkesinden spor alanında faaliyet gösteren kamu kurumları ya da kâr amacı gütmeyen kuruluşlar Erasmus+ spor desteklerinden yararlanabilirler. Bu kurum ve kuruluşlar şöyle sıralanabilir; ulusal, bölgesel ya da yerel düzeyde spordan sorumlu kamu kurumları, Avrupa Sivil Toplum Kuruluşu, Yükseköğretim Kurumu, Sivil Toplum Kuruluşu/dernek/sosyal girişim, Spor sektörünü (veya bir kısmını) temsil eden kuruluş/dernek, Araştırma Enstitüsü/Merkez, Okul/Enstitü/Eğitim Merkezi-Genel Eğitim (Okul Öncesi/Ortaöğretim seviyesi), Spor Kulübü, Spor Federasyonu ve Spor Ligi. Erasmus+ spor destekleri, Komisyon merkezli projeler olduğundan, başvuruların doğrudan Brüksel'deki Eğitim, İşitsel ve Görsel Kültür Yürütme Ajansı'na sunulması gerekmektedir.

Avrupa Birliği'nin resmi gazetelerinde Avrupa Komisyonu Erasmus+ Programı için her yıl teklif çağrısına çıkmaktadır. Bu teklif çağrılarında desteklenecek eylemler, her bir eylem için ayrılan bütçeler, projelerin geçerlilik süreleri, başvuru için uygun kurum/kuruluş ve ülkeler ile projelerin son başvuru tarihleri yer almaktadır. Bu kapsamda, yayınlanan teklif çağrıları neticesinde, 2014-2020 yılları arasında Türkiye dâhil 33 Erasmus Program ülkesi spor alanında

yukarıda belirtilen hedefler doğrultusunda spor projeleri yürütmüştür veya yürütmeye devam etmektedir.

Çalışmanın bulguları aktarılmadan önce bazı hususlar hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir. Sırbistan ancak 01 Ocak 2019 tarihinde Erasmus+ Program ülkesi olduktan sonra programdan yararlanmaya başlamıştır. Bu nedenle, belirtilen tarihten önce ülkenin kabul edilen veya başvuru bir Erasmus+ spor projesi bulunmamaktadır. Söz konusu tarihten sonra Erasmus Programı'na dâhil olan ülke sayısı 34'e yükselmiştir. Ayrıca, Birleşik Krallık 31 Ocak 2020 tarihinde Avrupa Birliği'nden ayrılmış olup, Avrupa Birliği ilişkilerinin geleceğine dair konularda Avrupa Komisyonu ile müzakereleri 24 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sonuçlandırıldığı için 2019 yılında yapılmış olan 2020 Erasmus+ spor proje başvuruları sonucunda kabul edilen projeleri bulunmaktadır. Son olarak, bu çalışmada ülkemizin ortak olarak yer aldığı toplam 130 spor projesi değerlendirmeye alınmamıştır.

3.4. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Bulguları

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye ve Erasmus Program ülkeleri tarafından yürütülen Erasmus+ spor projelerini araştırmaktır ve boyutunu ortaya koymaktır. Avrupa Komisyonu'nun web sayfalarından elde edilen bilgiler kullanılarak ülkelerin başvuru sayıları, kabul edilen proje başvuru sayıları ve başarı yüzdeleri tablolatırılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen ülkelerin başarı durumlarını tespit edebilmek için her yıl başvuru yapmamış ve boxplot grafiğine göre uç değer kabul edilen ülkeler analize dâhil edilmemiştir. Araştırmaya dâhil edilen verilerin normal dağılıma uygunluğunu tespit edebilmek için normallik testli uygulanmıştır. Örneklem sayısı 50'den küçük olduğu için verilerin normal dağılıma uygunluğunu test etmek amacıyla Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır (Yazıcıoğlu, 2004). Testin uygulandığı veri setinin ise normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Ülkelerin proje başvuru sayıları, kabul edilen proje sayıları ve başarı oranları arasındaki ilişkiyi tespit edilebilmek için tek örneklem t-testi analiz yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır.

Tablo 3.1. 2014-2020 yıllarında Avrupa Komisyonu tarafından Erasmus+ Programı ve spor alanı için ayrılan bütçe ve Türkiye tarafından kullanılan Erasmus+ spor bütçesi

Proje Yılı	Erasmus+ Programı'na* Ayrılan Bütçe (€)	TR Bütçe Katkısı (€)	Erasmus+ Program Bütçenin %	Spor Alanına Ayrılan Bütçe (€)	Erasmus+ Programı'na Ayrılan Bütçenin %	Türkiye Tarafından Kullanılan Erasmus+ Program** Bütçesi (€)
2014	1,507,300,000.00	123,000,000.00	8,16	16,600,000.00	1,1	88,620,000.00
2015	1,736,400,000.00	135,000,000.00	7,77	16,800,000.00	0,97	96,030,000.00
2016	1,871,100,000.00	135,000,000.00	7,22	27,400,000.00	1,46	101,300,000.00
2017	2,157,100,000.00	135,000,000.00	6,26	31,800,000.00	1,47	104,420,000.00
2018	2,490,900,000.00	135,000,000.00	5,42	37,400,000.00	1,5	111,030,000.00
2019	2,733,400,000.00	135,000,000.00	4,94	48,600,000.00	1,78	Proje Yılı Devam Etmektedir
2020	3,207,400,000.00	135,000,000.00	4,21	57,600,000.00	1,8	Proje Yılı Devam Etmektedir
Genel Toplam	15,703,600,000.00	933,000,000.00	5,94	236,200,000.00	1,5	501,400,000.00

Tablo 3.2. Avrupa Komisyonu tarafından Erasmus+ Programı ve spor alanı için ayrılan bütçe ve Türkiye tarafından kullanılan Erasmus+ spor bütçesi

Proje Yılı	Türkiye'de Koordinatör Olarak Yürütülen Spor Projelerine Verilen Toplam Hibe*** Avro €	Erasmus+ Programı'na Ayrılan Bütçeye göre Türkiye'de Koordinatör Olarak Yürütülen Spor Projelerine Verilen Toplam Hibenin%	Erasmus+ Spor Alanına Ayrılan Bütçenin %	Türkiye'de Koordinatör Olarak Yürütülen Spor Proje Sayısı	Türkiye'nin Ortak**** Olduğu "Spor Proje" Sayısı
2014	393,280.00	0,003	2,37	1	6
2015	0	0	0	0	6
2016	40,795.00	0	0,15	1	12
2017	305,005.00	0,001	0,96	2	13
2018	430,620.00	0,002	1,15	4	17
2019	898,376.00	0,003	1,85	10	33
2020	1,041,946.00	0,003	1,81	14	43
Genel Toplam	3,110,022.00	0,002	1,32	32	130

Kaynak: Avrupa Komisyonu verilerinden derlenmiştir.

*Ana Eylem 1 (KA1) - Bireylerin Öğrenme Hareketliliği

Ana Eylem 2 (KA2) - Yenilik ve İyi Uygulamaların Değişimi İçin Merkezi Fırsatlar

Ana Eylem 3 (KA3) - Politika Reformuna Destek Jean Monnet Spor ve bunların tüm eylemlerin alt programları

Not: 2014 Teklif Çağrısının yayınlama tarihi: 26.04.2013.

2015 Teklif Çağrısının yayınlama tarihi: 02.10.2014.

2016 Teklif Çağrısının yayınlama tarihi: 20.10.2015.

2017 Teklif Çağrısının yayınlama tarihi: 20.10.2016.

2018 Teklif Çağrısının yayımlama tarihi: 25.10.2017.

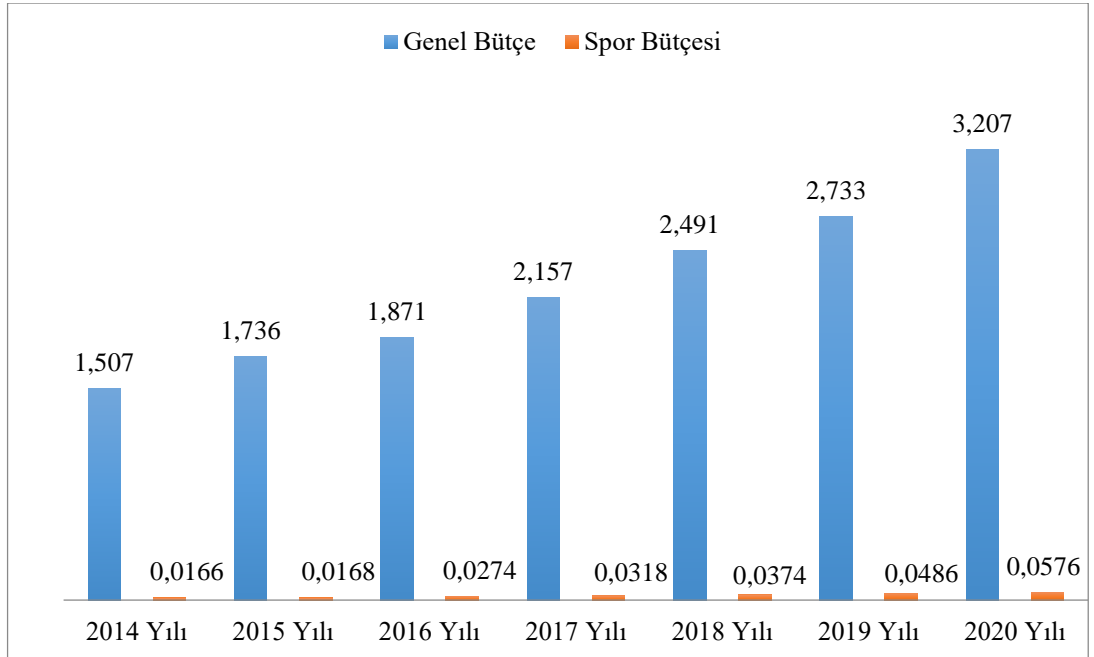
2019 Teklif Çağrısının yayımlama tarihi: 24.10.2018.

2020 Teklif Çağrısının yayımlama tarihi: 05.11.2019.

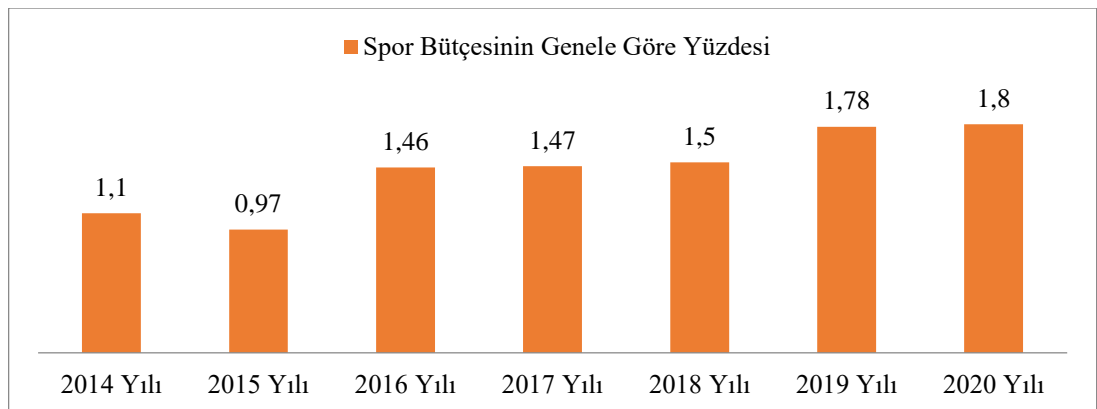
**Program Bütçesi öğrenim (okul eğitimi, yükseköğretim, mesleki eğitim, yetişkin eğitim), staj, gönüllülük, gençlik hareketliliği ve işbirliği ortaklıkları kapsamaktadır. "Spor programı" bunun dışındadır çünkü spor projesi başvuruları Avrupa Komisyonu'na yapılmaktadır ve proje bütçesi Avrupa Komisyonu tarafından hibelenir. Bu bütçeler Türkiye Ulusal Ajansı tarafından Avrupa Komisyonu'na sunulan yıllık faaliyet raporlarından edinilmiştir.

***Avrupa Komisyonu'na yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sonucu verilen hibedir. Proje bütçesinde yapılan herhangi bir değişiklik buraya yansımamaktadır.

****Ortak olunan projelerde Türkiye 9. ortağa kadar çıkmaktadır. Ortaklık sıralamasında ortağın projede öncelik veya önemlilik sıralaması anlamına gelmemektedir.

Şekil 3.1. Avrupa Komisyonu tarafından Erasmus+ Programı ve spor alanı için ayrılan spor bütçesinin genele göre yıllık yüzde grafiği

Şekil 3.2. Spor bütçesinin genele göre yıllık yüzde grafiği

Tablo 3.1. ve 3.2’de Erasmus+ Programı’nın genel bütçesi Avrupa Komisyonu tarafından her yıl artırıldığı gözlenmiştir. Benzer şekilde, spor projelerine ayrılan bütçe de her yıl giderek artmıştır. Yıl artışı ile Erasmus+ Programı’nın genel bütçesi ve spor projelerine ayrılan bütçenin genel olarak doğru orantılı olduğu, buna karşın spor projelerine ayrılan bütçenin genele göre çok daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durumu daha net açıklamak adına Şekil 3.1. ve 3.2.’ye bakılırsa spor bütçesinin genel bütçeye göre elde ettiği en yüksek değerin 2020 yılına ait %1,80’lik çok düşük bir değer olduğu görülmektedir. Tablo 3.1. ve 3.2’de spor bütçelerinde yıllık artış trendi saptanmış olsa da Şekil 3.2’de bu artışın genel bütçenin 2015 yılında %1,1’den %0,97’ye gerilediği görülmektedir. Bu gerileme haricinde yıllar geçtikçe spor bütçesinin az da olsa artış gösterdiği tespit edilmiştir. Erasmus+ Programı’na ayrılan bütçeye göre Türkiye’de koordinatör olarak yürütülen “spor” projelerine verilen toplam hibenin yüzde oranlarının sayısal olarak sıfıra yakın olduğu, sayısal olarak ifade edilemeyecek kadar az olduğu söylenebilir. Erasmus+ spor alanına göre Türkiye’de koordinatör olarak yürütülen “spor” projelerine verilen toplam hibenin yüzde oranlarının sayısal olarak bakıldığında Türkiye Erasmus+ Programı’nın ilk yılında, yani 2014 yılında, 2,37 ile en yüksek oranını gerçekleştirmiştir.

Tablo 3.3. Ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sayısı, kabul edilen proje sayısı ve başarı oranı (2014-2016)

ÜLKE	PROJE YILI								
	2014			2015			2016		
	B	K	%	B	K	%	B	K	%
Almanya	17	3	17,65	10	2	20	12	6	50
Avusturya	14	3	21,43	7	4	57,14	6	1	16,67
Belçika	9	1	11,11	10	1	10	9	5	55,56
Bulgaristan	17	0	0	18	2	11,11	14	5	35,71
Çekya	7	0	0	8	1	12,5	7	4	57,14
Danimarka	14	3	21,43	8	1	12,5	14	5	35,71
Estonya	0	0	0	0	0	0	1	1	100
Finlandiya	3	1	33,33	5	1	20	7	2	28,57
Fransa	22	3	13,64	21	4	19,05	15	9	60
Hırvatistan	12	0	0	12	2	16,67	20	8	40
Hollanda	17	3	17,65	14	4	28,57	9	2	22,22
İngiltere	20	3	15	18	2	11,11	19	7	36,84
İrlanda	3	1	33,33	4	1	25	3	1	33,33
İspanya	19	2	10,53	31	5	16,13	34	12	35,29
İsveç	3	1	33,33	2	0	0	5	3	60

Tablo 3.3. (devam)

İtalya	118	12	10,17	98	7	7,14	113	32	28,32
İzlanda	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Kıbrıs Rum Kesimi	6	0	0	0	0	0	1	0	0
Letonya	4	0	0	16	3	18,75	5	1	20
Litvanya	25	1	4	9	1	11,11	5	1	20
Lüksemburg	4	1	25	1	0	0	1	0	0
Macaristan	19	1	5,26	22	1	4,55	16	5	31,25
Makedonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malta	3	0	0	2	0	0	1	1	100
Norveç	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polonya	35	2	5,71	19	1	5,26	13	4	30,77
Portekiz	8	0	0	9	3	33,33	16	3	18,75
Romanya	15	0	0	7	3	42,86	10	3	30
Sırbistan	0*	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovakya	2	0	0	3	0	0	7	2	28,57
Slovenya	16	1	6,25	19	3	15,79	22	5	22,73
Türkiye	23	1	4,35	16	0	0	13	1	7,69
Yunanistan	18	2	11,11	29	1	3,45	28	11	39,29
TOPLAM	473	45	9,51	419	53	12,65	426	140	32,86

Tablo 3.4. Ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sayısı, kabul edilen proje sayısı ve başarı oranı (2017-2019)

ÜLKE	PROJE YILI								
	2017			2018			2019		
	B	K	%	B	K	%	B	K	%
Almanya	17	3	17,65	17	8	47,06	24	8	33,33
Avusturya	7	3	42,86	9	3	33,33	10	5	50
Belçika	9	4	44,44	15	5	33,33	21	8	38,1
Bulgaristan	15	8	53,33	27	11	40,74	37	18	48,65
Çekya	11	3	27,27	12	1	8,33	15	4	26,67
Danimarka	7	3	42,86	13	5	38,46	13	3	23,08
Estonya	2	0	0	1	0	0	2	1	50
Finlandiya	5	1	20	9	6	66,67	14	2	14,29
Fransa	16	10	62,5	15	8	53,33	21	9	42,86
Hırvatistan	16	11	68,75	28	6	21,43	57	20	35,09
Hollanda	13	4	30,77	13	5	38,46	20	11	55
İngiltere	17	7	41,18	14	8	57,14	11	5	45,45
İrlanda	4	2	50	4	3	75	8	3	37,5
İspanya	35	16	45,71	35	10	28,57	46	15	32,61
İsveç	2	0	0	7	3	42,86	13	4	30,77
İtalya	102	36	35,29	148	49	33,11	182	51	28,02
İzlanda	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Kıbrıs Rum Kesimi	2	1	50	2	1	50	7	3	42,86

Tablo 3.4. (devam)

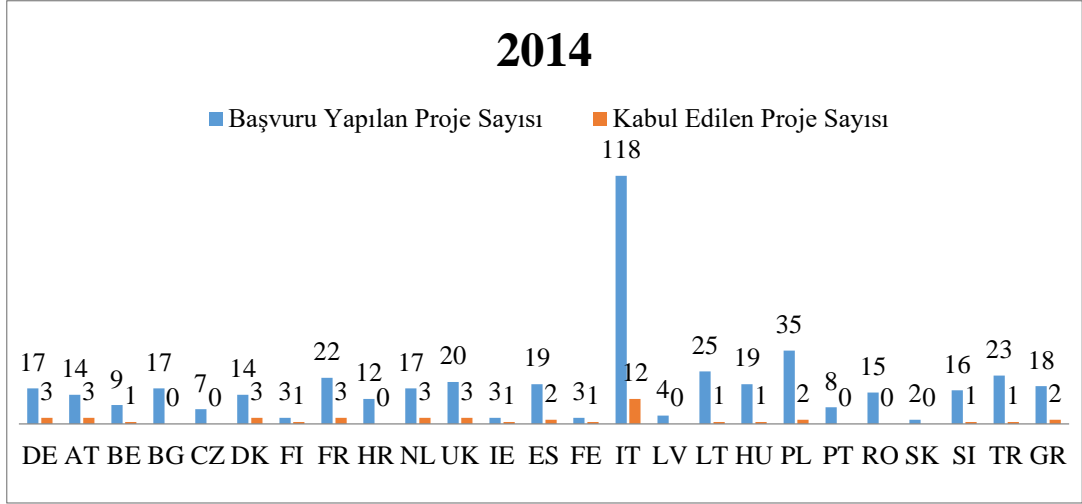
Letonya	8	2	25	8	3	37,5	8	2	25
Litvanya	10	3	30	10	6	60	12	5	41,67
Lüksemburg	1	0	0	2	1	50	0	0	0
Macaristan	11	4	36,36	12	4	33,33	14	8	57,14
Makedonya	4	1	25	5	2	40	9	2	22,22
Malta	4	1	25	2	1	50	0	0	0
Norveç	0	0	0	3	2	66,67	3	0	0
Polonya	20	6	30	19	7	36,84	23	7	30,43
Portekiz	19	8	42,11	22	6	27,27	31	7	22,58
Romanya	6	5	83,33	18	9	50	30	14	46,67
Sırbistan	0	0	0	0	0	0	21	8	38,1
Slovakya	6	2	33,33	4	2	50	6	3	50
Slovenya	17	9	52,94	23	9	39,13	29	12	41,38
Türkiye	8	2	25	21	4	19,05	35	10	28,57
Yunanistan	16	8	50	30	11	36,67	41	12	29,27
TOPLAM	410	163	39,51	548	199	36,31	765	260	33,99

*B: Başvuru Yapılan Proje Sayısı , * K: Kabul edilen proje sayısı, *%: Başarı Oranı, *(-) işareti başvuru yoktur anlamına gelmektedir.

Not: Program ülkelerine ait 2020 Erasmus+ yıllık raporları henüz yayınlanmamıştır. Bu nedenle, bu tabloya 2020 sayıları eklenememiştir.

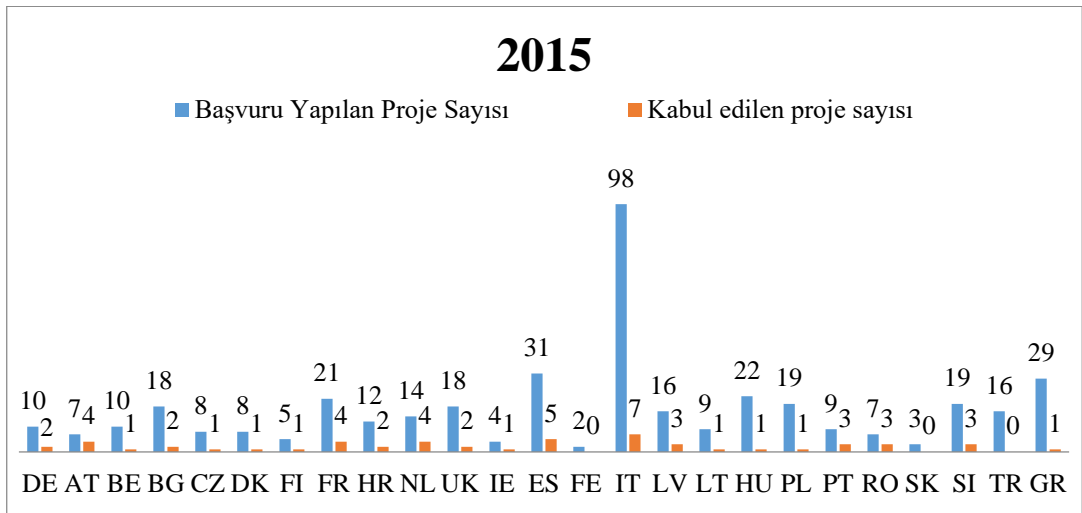
Tablo 3.3. ve 3.4. incelendiğinde 2014-2019 yılları arasında ülke bazında başvurulmuş proje sayısı, kabul edilen proje sayısı ve başarı oranları görülmektedir. Değerler incelendiğinde hem başvuru hem kabul sayısı açısından 2019 yılının en yüksek değerlere sahip olduğu ve başarı oranının (%33,99) az da olsa ortalamasının (%28,27) üzerinde olduğu göze çarpmaktadır. Başarı oranı bakımından en yüksek değere sahip olan yıl %39,51 ile 2017 yılı olsa da 410 başvuru ile en düşük başvuru sayısının da 2017 yılına ait olduğu görülmektedir. 2014-2019 yılları arasında toplam 4156 proje başvurusu yapıldığı ve bunların 1175 tanesinin kabul edildiği, başarı oranının ise %28,27 olduğu görülmektedir. Program ülkelerin 2020 yılına ait yıllık raporları henüz yayınlanmadığı için, ülke bazında başvurulmuş ve kabul edilen proje sayıları hakkında bilgi edinilememiştir. Öte yandan, Avrupa Komisyonu genel sayıları yayınlamıştır. Komisyon, 2020 yılında toplam geçerli proje başvuru sayısının 1107 ve kabul edilen proje sayısının 315 olduğunu bildirmiştir. Bu durumda, 2020 yılına ait değerler incelendiğinde geçerli proje başvuru sayısı ve kabul edilen proje sayısı açısından 2019 yılını geride bırakarak en yüksek değerlere sahip olduğu ve başarı oranının 28,45 değer ile ortalama ile hemen hemen eşit olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 3.3 ve 3.4'teki verilerin yıllara ve ülkelere göre başvuru ve kabul edilen proje sayıları aşağıdaki grafiklerle incelenmiştir. Her yıl en az 1 başvurusu olmayan ülkeler grafiklere dâhil edilmemiştir.

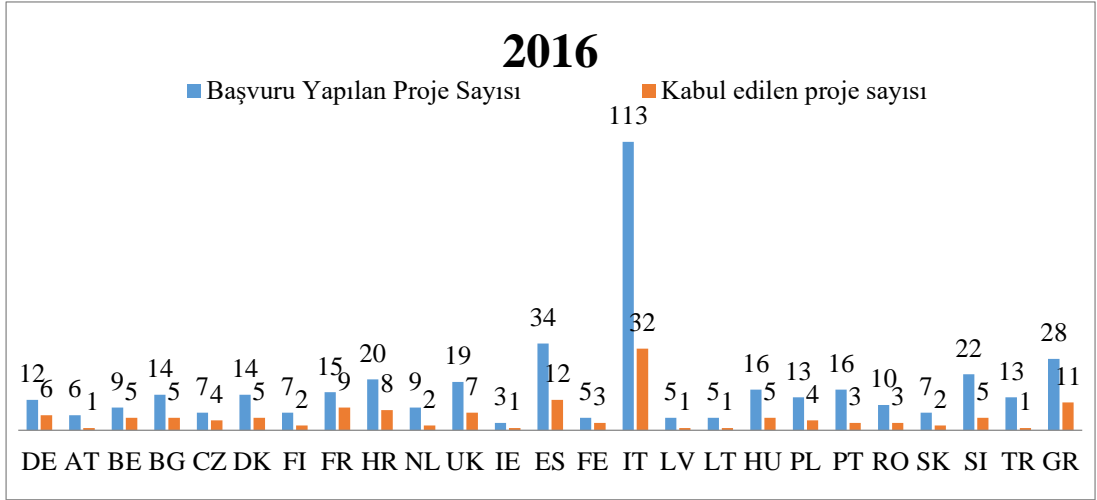
Şekil 3.3. 2014 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

2014 yılında en çok başvuru yapan ülke İtalya'dır. İtalya'dan sonra Polonya, Litvanya, Türkiye ve Fransa en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedirler. Ancak proje başvuruları kabul edilen proje sayıları kadar yüksek değildir. Kabul edilen proje sayısı başvuru sayısına oranla az olsa da 2014 yılında proje başvurusu en çok kabul edilen ülke İtalya'dır.

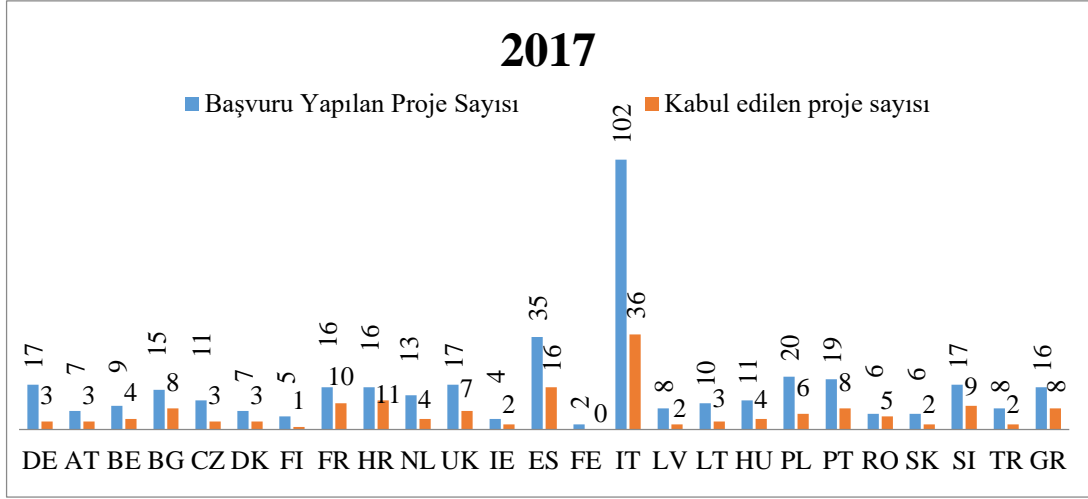
Şekil 3.4. 2015 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

2014 yılındaki benzer trend 2015 yılında da görülmektedir. Proje başvuru sayısında 2014 yılına göre azalma olsa da 2015 yılında yine en çok proje başvurusu yapan ülke İtalya'dır. İtalya'dan sonra İspanya, Yunanistan, Macaristan ve Fransa en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedir. Ancak proje başvuruları kabul edilen proje sayıları kadar yüksek değildir. Kabul edilen proje sayısı diğer ülkelerin kabul edilen başvuru sayısından çok farklı olmasa da 2015 yılında proje başvurusu en çok kabul edilen ülke yine İtalya'dır.

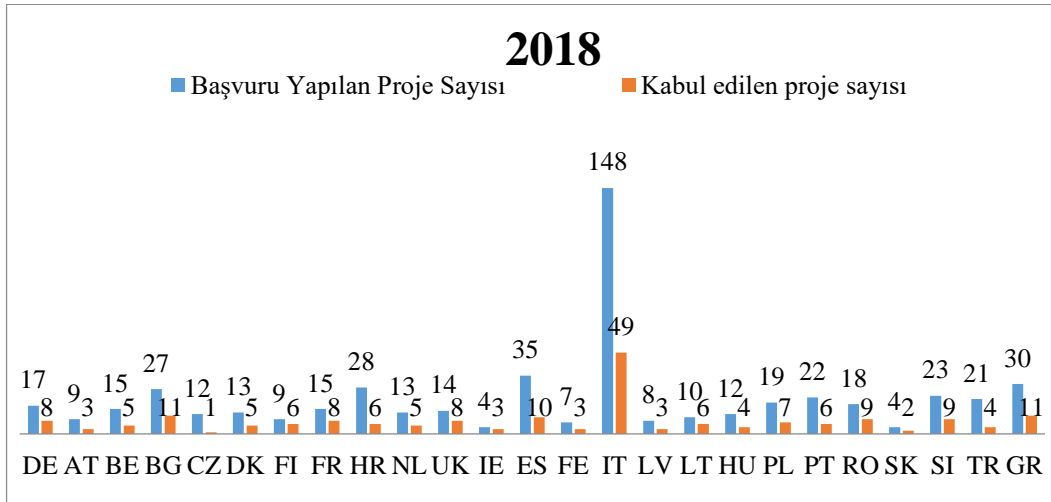
Şekil 3.5. 2016 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

Proje başvuru sayısına göre, 2016 yılında da 2014 ve 2015 yılına benzer bir trend olduğunu söylemek mümkün olsa da kabul edilen proje sayısı için aynı durum geçerli değildir. Proje başvuru sayısı bir önceki yıla göre artış göstererek 2016 yılında yine en çok proje başvurusu yapan ülke İtalya olmuştur. İtalya'dan sonra İspanya, Yunanistan, Slovenya ve Fransa en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedirler. Birçok ülkenin 2014 ve 2015 yıllarına göre kabul edilen proje sayılarında gözle görülür bir artış söz konusudur. 2016 yılında, ikinci en yüksek kabul edilen proje sayısının yaklaşık 2,6 katı ile proje başvurusu en çok kabul edilen ülke yine İtalya'dır.

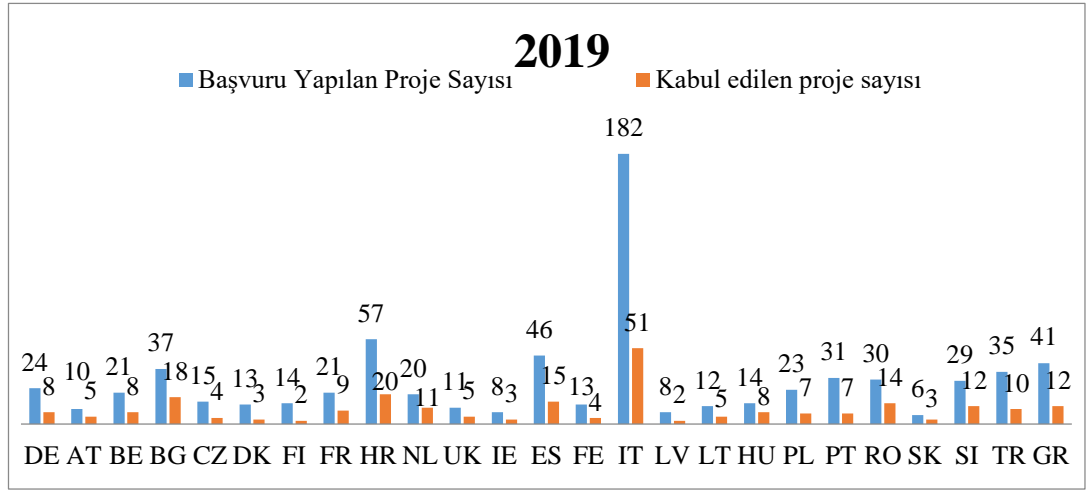
Şekil 3.6. 2017 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

Proje başvuru sayısına ve kabul edilen proje sayısına göre 2016 yılından seyreden trendin 2017 yılında da görüldüğünü söylemek mümkündür. Bir önceki yıla göre bir miktar azalış gösterse de 2017 yılında yine en çok proje başvurusu yapan ülke İtalya olmuştur. İtalya'dan sonra İspanya en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedir. Birçok ülkenin önceki yıllara göre kabul edilen proje sayılarında gözle görülür bir artış söz konusudur. Kabul edilen proje sayısına göre; ikinci en yüksek kabul edilen proje sayısının yaklaşık 2,3 katı ile 2017 yılında proje başvurusu en çok kabul edilen ülke yine İtalya'dır.

Şekil 3.7. 2018 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

İtalya dışındaki ülkeler için proje başvuru sayısına ve kabul edilen proje sayısına göre 2017 yılında seyreden trendin 2018 yılında da görüldüğünü söylemek mümkündür. Bir önceki yıla göre %45'lik artışla 2018 yılında yine en çok proje başvurusu yapan ülke İtalya olmuştur. İtalya'dan sonra İspanya, Yunanistan, Hırvatistan, Bulgaristan en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedirler. 2018 yılında, ikinci en yüksek kabul edilen proje sayısının yaklaşık 5 katı ile proje başvurusu en çok kabul edilen ülke yine İtalya'dır.

Şekil 3.8. 2019 yılı ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru ve kabul edilen proje sayıları grafiği

2019 yılında bir çok ülke için hem proje başvuru sayısında hem de kabul edilen proje sayısında artan bir trend olduğunu söylemek mümkündür. Bir önceki yıla göre yaklaşık %22'lik artışla 2019 yılında yine en çok proje başvurusu yapan ülke İtalya olmuştur. İtalya'dan sonra Hırvatistan, İspanya, Yunanistan, Bulgaristan en çok proje başvurusu yapan ülkelerin başında gelmektedirler. 2019 yılında, ikinci en yüksek kabul edilen proje sayısının yaklaşık 2,5 katı ile proje başvurusu en çok kabul edilen ülke yine İtalya'dır. Tüm yıllara kıyasla 2019 yılında İtalya hem proje başvurusu hem de kabul edilen proje sayısı en yüksek ülke olmayı başarmıştır.

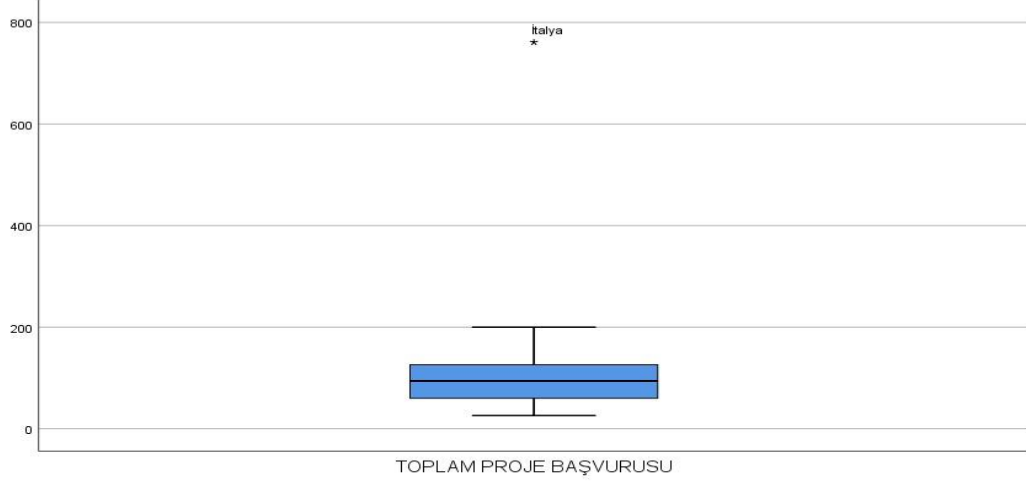
Tablo 3.5. Yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sayısı ile kabul edilen proje sayısı başarı oranına göre ülke sıralaması (2014-2019)

SIRA	ÜLKE	TOPLAM PROJE BAŞVURUSU	TOPLAM KABUL EDİLEN PROJE SAYISI	BAŞARI ORANI %	TOPLAM HİBE
1	İrlanda	26	11	42.31	10,242,608.52
2	Kıbrıs Rum Kesimi	12	5	41.67	1,265,179.00
3	Romanya	86	34	39.53	3,549,617.88
4	Fransa	110	43	39.09	9,960,814.69
5	Sırbistan	21	8	38.10	981,737.00
6	Avusturya	53	19	35.85	4,965,690.51
7	Bulgaristan	128	44	34.38	7,273,064.56
8	İsveç	32	11	34.38	2,223,727.39
9	Hollanda	86	29	33.72	9,893,223.29
10	Estonya	6	2	33.33	646,417.21
11	Norveç	6	2	33.33	625,613.00
12	Belçika	73	24	32.88	7,257,322.00
13	Hırvatistan	145	47	32.41	8,664,548.24
14	İngiltere	99	32	32.32	8,953,748.51
15	Slovakya	28	9	32.14	1,319,000.92
16	Slovenya	126	39	30.95	6,615,189.86
17	Almanya	97	30	30.93	9,624,786.33
18	Finlandiya	43	13	30.23	3,603,884.01
19	İspanya	200	60	30	15,293,639.56
20	Danimarka	69	20	28.99	7,900,274.31
21	Makedonya	18	5	27.78	241,215.00
22	Yunanistan	162	45	27.78	11,059,309.96
23	Portekiz	105	27	25.71	6,252,653.83
24	Malta	12	3	25	177,637.00
25	İtalya	761	187	24.57	35,559,376.60
26	Macaristan	94	23	24.47	3,593,209.53
27	Litvanya	71	17	23.94	2,101,326.40
28	Letonya	49	11	22.45	2,402,623.16
29	Lüksemburg	9	2	22.22	700,837.74
30	Çekya	60	13	21.67	2,623,747.31
31	Polonya	129	27	20.93	3,898,699.59
32	Türkiye	116	18	15.52	2,068,076.00
TOPLAM		3032	860	28.36	191,538,798.91

Kaynak: Avrupa Komisyonu verilerinden derlenmiştir.

Tablo 3.5'te de görüleceği gibi 2014-2019 yıllarında ülkemizin toplam 116 proje başvurusu ile program ülkeler arasında en çok proje başvurusu yapan 8. ülke konumundadır. Ancak, kabul edilen proje sayısının toplam proje başvuru sayısına oranını gösteren başarı oranına bakıldığında Türkiye 32 ülke arasından 32. sırada yer almaktadır. Bu oranın gerçek başarı sıralamasını yansıtmadığının analiz edilmesi gerekmektedir. Projelere ayrılan bütçeler projelerin kendi özel koşullarınca

değişim gösterebilmektedir. Bu yüzden bütçeler arası farkı sadece proje sayıları arasındaki farka bağlamak yanlış olacaktır. Bu duruma bir örnek Tablo 3.3. ve Tablo 3.4'de karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 3.9. Ülke bazında yapılan Erasmus+ spor projeleri başvuru sayıları boxplot kutu grafiği

Yukarıda yer alan grafiklerde de görüldüğü gibi İtalya'nın başvuru sayısı ve kabul edilen proje sayıları normal trendin çok üzerinde bir eğri çizmektedir. Bu durumu bize boxplot kutu grafiği daha net şekilde göstermektedir. İtalya bu dağılımın çok dışında kalmaktadır. Bu nedenle, normal dağılım testinde her yıl başvuru yapmamış ülkeler ve İtalya yer almamaktadır. Geriye kalan 24 ülke için normallik testi yapılmıştır.

Tablo 3.6. 24 ülkeye ait toplam proje başvurusu, toplam kabul edilen proje sayısı, başarı oranı %, toplam hibe (milyon €) miktarlarına göre normallik testi tablosu

Normallik Testi	Shapiro-Wilk z istatistiği	P
Toplam Proje Başvurusu	0,969	0,65
Toplam Kabul Edilen Proje Sayısı	0,938	0,147
Başarı Oranı %	0,98	0,893
Toplam Hibe (Milyon€)	0,933	0,114

*p<0,05

Normallik tablosu incelendiğinde bütün P değerlerinin $\alpha=0,05$ önem düzeyinden büyük oldukları görülmektedir. Bu durumda bütün grupların normal dağılıma sahip oldukları söylenebilir. Bu nedenle ülkeler arası proje başvuru sayısı,

kabul edilen proje başvuru sayısı ve başarı oranları arasındaki ilişkiyi tek örneklem t-testi ile inceleyebiliriz.

Tablo 3.7. 24 ülkeye ait toplam proje başvurusu, toplam kabul edilen proje sayısı, başarı oranı %, toplam hibe (milyon €) miktarlarına göre tek örneklem t-testi tablosu

Tek Örneklem T- Testi Bulguları						
	N	Genel Ortalama	Türkiye Verileri	S.S.	t istatistiği	P
Toplam Proje Başvurusu	24	91,13	116	44,022	-2,768	0,011
Toplam Kabul Edilen Proje Sayısı	24	26,92	18	13,818	3,161	0,004
Başarı Oranı %	24	30,1075	15,52	6,41671	11,137	0,000
Toplam Hibe (Milyon €)	24	6,30596	2,068	3,665254	5,664	0,000

p<0,05, **N: Test edilen ülke sayısı, *** S.S.: Standart Sapma

Tek örneklem t-testini 24 ülke için ayrı ayrı yorumlamak mümkündür. Ancak, araştırmanın amacı Türkiye'nin söz konusu ülkelere göre durumunu incelemek olduğundan, Türkiye için kıyaslama yapabilmek adına Türkiye'ye ait bilgiler Tablo 3.7.'ye eklenmiştir. Tablo 3.7. değerleri incelendiğinde Türkiye'nin diğer 23 ülkeden %5 önemle daha fazla spor projesi başvurusu yaptığı görülmektedir. Türkiye'nin ortalama bir Erasmus+ program ülkesine göre 25 tane daha fazla spor proje başvurusu yapabildiğini söylemek mümkündür. Buna karşın, toplam kabul edilen spor projesi sayısının 18 olduğu ve bunun genel ortalamadan 9 proje daha düşük olduğu görülmektedir. Bu fark t testi analizi sonucunda %5 önemle anlamlı bulunmuştur. Aynı sonuca başarı oranı verileri incelendiğinde de ulaşılabilmektedir. Başarı oranı bulguları ile Türkiye'nin proje kabulündeki başarısının genelin yaklaşık yarısı kadar olduğu ve bu farkın %0,5 önemle anlamlı olduğu görülmektedir. Son olarak spor projeleri için toplam hibe miktarlarına bakıldığında Türkiye ortalamasının genel ortalamadan yaklaşık 4.24 milyon avro daha düşük olduğu ve bu farkın %0,5 önemle anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, Türkiye'nin oldukça iyi bir başvuru sayısı olsa da kabul edilen proje sayısının ve dolayısıyla başarı yüzdesinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.8. Erasmus+ yıllık çalışma programlarında spor alanının üç proje türü için belirlenen bütçeler

Yıl	Küçük İşbirliği Ortaklıkları Proje Bütçesi (€)	İşbirliği Ortaklıkları Proje Bütçesi (€)	Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri Proje Bütçesi (€)	Toplam (€)
2014	0	14,777,390.00	5,000,000.00	19,777,390.00
2015	0	15,838,788.00	2,000,000.00	17,838,788.00
2016	4,563,000.00	20,096,966.00	3,300,000.00	27,959,966.00
2017	5,000,000.00	22,341,400.00	4,000,000.00	31,341,400.00
2018	6,500,000.00	23,882,860.00	7,000,000.00	37,382,860.00
2019	8,000,000.00	35,772,680.00	5,000,000.00	48,772,680.00
2020	10,000,000.00	42,587,779.00	5,000,000.00	57,587,779.00
Toplam	34,063,000.00	175,297,863.00	31,300,000.00	240,660,863.00

Kaynak: Avrupa Komisyonu yıllık çalışma planlarından derlenmiştir.

Not 1: 2014 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 27 Kasım 2013, 07 Mart 2014, 05 Haziran 2014.

2015 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 30 Eylül 2014, 25 Haziran 2015.

2016 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 14 Eylül 2015, 26 Şubat 2016.

2017 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 05 Eylül 2016, 10 Şubat 2017.

2018 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 17 Ağustos 2017, 15 Şubat 2018.

2019 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 11 Ekim 2018, 15 Şubat 2019.

2020 yıllık iş programların yayınlama tarihleri: 07 Ağustos 2019, 12 Haziran 2020, 14 Ağustos 2020.

Not 2: 2015-2020 yıllarına ait ilk yıllık iş programlarının yayınlama tarihleri teklif çağrılarının yayınlama tarihlerinden öncedir. Yıllık iş programlarında yapılan tüm değişiklikler ise sonradır. Fakat 2014 yılına ait yıllık iş planı ve değişiklikleri 2014 yılının teklif çağrısından sonra yayınlanmışlardır.

Tablo 3.8. incelendiğinde 2014-2020 yılları arasında hangi tür projeye yıl yıl ve toplamda ne kadar bir bütçe ayrıldığı görülmektedir. Bütün yılların toplamına bakıldığında en büyük bütçenin 175,297,863.00 € ile İşbirliği Ortaklıkları Projelerine ayrıldığı görülmektedir. Bunun, proje türünün bütçesinin Küçük İşbirliği Ortaklıklarından çok daha yüksek olması ve Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri proje türüne göre proje başvurusu ve uygulamasının çok daha kolay olması nedeniyle tercih edildiği düşünülebilir. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünün bütçesinde en üst sınır 60,000.00 Avrodur. İşbirliği Ortaklıkları proje türünün bütçesinde en üst sınır 400,000.00 Avrodur. İşbirliği Ortaklıkları proje başvurusunda beş farklı program ülkesinden beş ortak gerekirken Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri proje başvurusunda on iki farklı program ülkesinden ortak gerekmektedir. Yıllara göre ayrı ayrı toplamlara bakıldığında tüm proje türlerinin en büyük bütçenin 57,587,779.00 € ile 2020 yılına ait olduğu

görülmektedir. Ayrıca, 2014 ve 2015 yıllarında Küçük İşbirliği Ortaklıkları projelerine hiç bütçenin olmamasının nedeni ise o yıllarda Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türü olarak ayrı bir proje türünün olmamasıdır. Söz konusu yıllarda sadece iki proje türü bulunmaktaydı. Proje türünün biri İşbirliği Ortaklıkları ve diğeri ise Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinleriydi. İşbirliği Ortaklıkları proje türünün bütçesinde en üst sınır 500,000.00 Avro olup 60,000.00 Avronun altındaki bütçesi olan projeleri de kapsamaktaydı. Takip eden grafiklerde bütçelerin yıllara ve proje türlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiği görsel olarak da sunulmuştur.

Tablo 3.9. Yıl bazında kabul edilen proje sayısı ve dağıtılan hibe

Yıl*	Toplam “Spor” Proje Sayısı**	Toplam Dağıtılan Hibe €***
2014	45	20,376,466.07
2015	53	18,848,021.79
2016	140	28,109,068.74
2017	163	37,951,610.91
2018	199	36,951,030.28
2019	260	49,302,601.12
2020	315	58,914,781.83
Genel Toplam	1175	250,453,580.74

Kaynak: Avrupa Komisyonu verilerinden derlenmiştir.

*Erasmus+ spor proje süreleri 12 ay ile 36 ay arası değişmektedir. Bu nedenle, 2014-2017 yıllarına ait bilgiler “tamamlanmış” projelere aittir. Ancak, proje bütçesinde yapılan her hangi bir değişiklik buraya yansımamaktadır.

**2018, 2019 ve 2020 yıllarına ait proje sayıları “kabul edilen” proje sayılarıdır. Proje sayılarında tamamlanmış veya henüz tamamlanmamış projeler yer alabilmektedir. İptal edilen projelerin bilgileri yer almamaktadır.

***Avrupa Komisyonu’na yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sonucu verilen toplam hibedir. Proje bütçesinde yapılan her hangi bir değişiklik buraya yansımamaktadır.

Not:

2014 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 05.12.2014

2015 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 07.10.2015

2016 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihleri: 12.04.2016, 20.09.2016

2017 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 20.01.2018

2018 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 24.09.2018

2019 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 27.09.2019

2020 Erasmus+ spor proje seçim sonuçları yayınlama tarihi: 20.10.2020

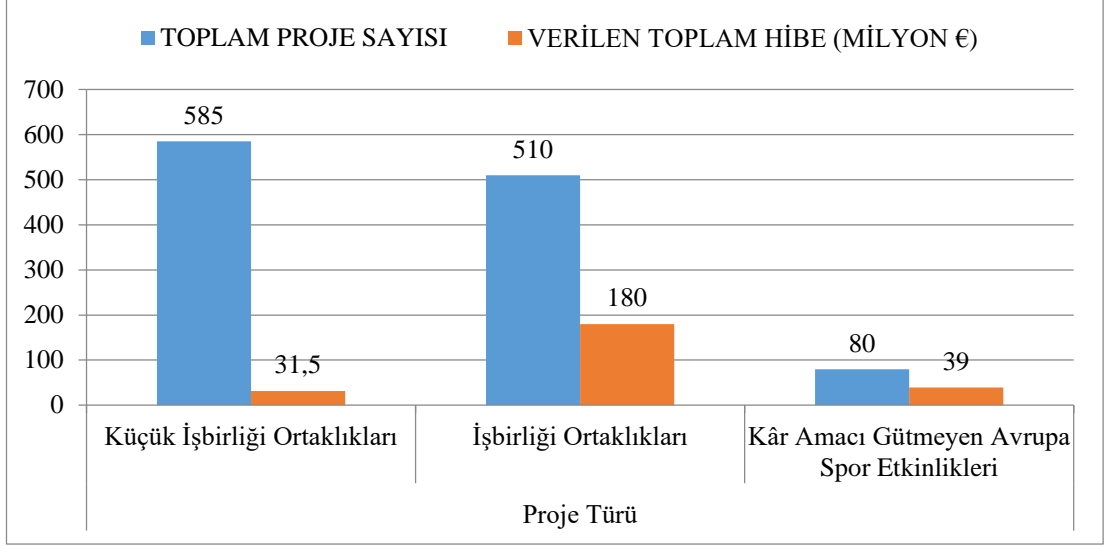
Tablo 3.9. incelendiğinde 2014-2020 yılları arasında kabul edilmiş (tamamlanan veya devam eden) spor proje sayıları, o sene dağıtılan toplam hibe ve genel toplamlar görülmektedir. Yıllar geçtikçe spor proje sayısında sürekli bir artış dikkat çekerken, dağıtılan toplam hibe miktarının 2015 ve 2018 yıllarında bir düşüş

yaşadığı ama genel anlamda bir yükseliş halinde olduğu görülmektedir. Hem spor projesi sayısı açısından hem de dağıtılan toplam hibe bakımından en yüksek değerlerin 2020 yılına ait olduğu görülmektedir. Takip eden grafiklerde spor proje sayısının ve dağıtılan toplam hibe miktarının 2014-2020 yılları arasındaki dağılımı görsel olarak sunulmuştur. Tablo 3.9. ve 3.8. karşılaştırıldığında her yıl ayrılan ve dağıtılan bütçe arasında fark olduğu dikkat çekmektedir. Bunun birçok nedeni bulunmaktadır. Nedenlerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Dağıtılması planlanan proje bütçeleri, talep edilen proje bütçelerine tahsis edilen bütçeler ile tam olarak denk gelememektedir; kabul edilen proje daha sonra iptal edilerek projenin bütçesi tekrar Avrupa Komisyonu'nda kalabilir veya başlayan bir proje ise geri gönderilebilir (bu durumda, yedek listelerden projeler asıla alınabilir ve bu projelerin bütçeleri farklı olabilir); başlayan projeler devam ederken ara rapor esnasında projenin ihtiyacı doğrultusunda ek hibe alınabilir (Avrupa Komisyonu Erasmus+ Programı'na ayrılan bütçeden programın eylemleri arasında transfer yapabilir ya da spor alanına aktarılacak başka kaynaklar kullanabilir) ya da bütçe azaltmaya gidilebilir. Sonuç olarak, dağıtılması planlanan ve gerçekte dağıtılan hibe toplamaları arasında yaklaşık 10,000,000.00 Avro olduğu ortaya çıkmaktadır. Yıllara göre bakıldığında, her yıl yaklaşık 1.000.000.00 Avroluk fark olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Proje türü bazında 2014-2020 yıllarına ait toplam proje sayısı ve toplam dağıtılan hibe

Proje Türü	Toplam Proje Sayısı	Verilen Toplam Hibe €
Küçük İşbirliği Ortaklıkları	585	31,556,953.78
İşbirliği Ortaklıkları	510	180,071,119.30
Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri	80	38,825,507.66
Genel Toplam	1175	250,453,580.74

Kaynak: Avrupa Komisyonu verilerinden derlenmiştir.

Şekil 3.10. 2014-2020 Erasmus+ döneminde proje türüne göre toplam proje sayıları ve hibe dağılımı grafiği

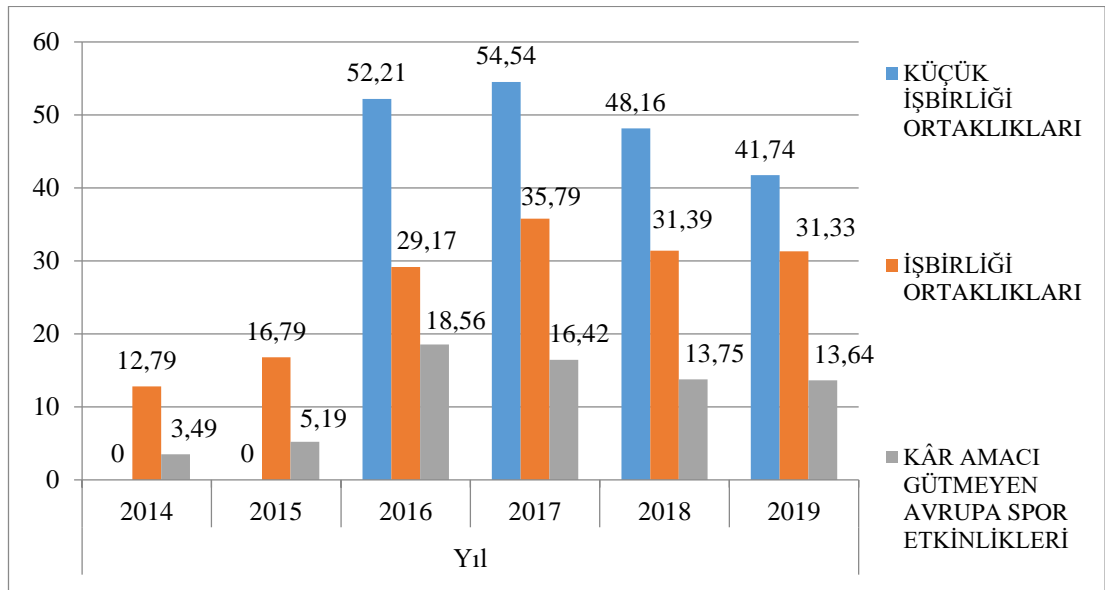
Tablo 3.10. incelendiğinde 2014-2020 Erasmus+ döneminde hangi proje türünden toplamda kaç tane proje kabul edildiği ve bu projelere toplamda ne kadar hibe dağıtıldığı görülmektedir. Değerler incelendiğinde Küçük İşbirliği Ortaklıkları'nın 585 proje ile en yüksek değere sahip olduğu buna karşın en az hibeyi aldığı görülmektedir. İşbirliği Ortaklıkları ise 510 projeye karşın yaklaşık 180 milyon € ile en fazla hibe alan proje türüdür. Yine göze çarpan bir diğer durum ise Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri'nin toplamda sadece 80 projesi olmasına rağmen Küçük İşbirliği Ortaklıkları'ndan daha fazla hibe almış olmasıdır. Bunun nedeni ise yukarıda da belirtildiği üzere bütçelerindeki farklı üst sınırlarıdır. Tablo 3.8. ile karşılaştırıldığında proje türü bazında belirlenen toplam bütçeler arasında fark olduğu saptanmaktadır. Bunun nedeni Tablo 3.9. açıklamasında ifade edilmiştir. Ayrıca, Küçük İşbirliği Ortaklıkları projeleri için belirlenen bütçenin altında bütçe dağıtıldığı ve bunun tersine İşbirliği Ortaklıkları ve Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri projeleri için dağıtılan bütçelerin belirlenen bütçelerin çok üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Yine burada proje türleri arasında bütçe transferleri söz konusudur. Takip eden grafiklerde proje sayıları ve hibe miktarları ayrı ayrı ve birlikte olmak üzere görsel olarak sunulmuştur.

Tablo 3.11. Alanına göre yapılan Erasmus+ spor projesi başvuru sayısı, kabul edilen proje sayısı ve başarı oranları (2014-2019)

Yıl	Küçük İşbirliği Ortaklıkları			İşbirliği Ortaklıkları			Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri		
	Başvurulan Proje Sayısı	Kabul Edilen Proje Sayısı	Başarı Oranı %	Başvurulan Proje Sayısı	Kabul Edilen Proje Sayısı	Başarı Oranı %	Başvurulan Proje Sayısı	Kabul Edilen Proje Sayısı	Başarı Oranı %
2014	0	0	0	305	39	12,79	172	6	3,49
2015	0	0	0	268	45	16,79	154	8	5,19
2016	113	59	52,21	216	63	29,17	97	18	18,56
2017	154	84	54,54	190	68	35,79	67	11	16,42
2018	245	118	48,16	223	70	31,39	80	11	13,75
2019	345	144	41,74	332	104	31,33	88	12	13,64
Toplam	857	405	47,26	1534	389	25,36	658	66	10,03

Kaynak: Avrupa Komisyonu verilerinden derlenmiştir.

Not: 2020 Erasmus+ Yıllık Rapor yayınlanmamıştır. Bu nedenle, bu tabloya eklenmemiştir.

Şekil 3.11. 2014-2020 Erasmus+ döneminde proje türüne göre proje başvuru başarı oranları

Tablo 3.11’de verilen alanına göre yapılan Erasmus+ spor projesi başarı oranlarını Şekil 3.11. bize daha net açıklamaktadır. 2014 ve 2015 yıllarında Küçük İşbirliği Ortaklıkları türünün proje başvurusu olmadığı için başarı oranı hesaplanmamaktadır. Ancak 2016 ve 2017 yıllarında İşbirliği Ortaklıkları proje türüne kıyasla, daha az proje başvurusu yapılmış olmasına rağmen başarı oranı daha yüksektir. 2018 ve 2019 yıllarında ise Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünde yapılan proje başvuru sayısı diğer iki proje türü için yapılan başvuru sayısını

geçmektedir. Diğer iki türden daha fazla başarı oranına sahiptir. Başvurulan proje sayıları uygunluk kriterlerini karşılayan projelerdir. Kabul edilmeyen projeler ise hibe kriterlerinde kabul edilen projelere göre yetersiz kalanlardır. Her proje türünün hibe kriterleri farklıdır ve her yıl projenin kabul edilmesi için farklı puan eşiği bulunmaktadır. Hibe kriterleri her proje türü için değişmektedir. Ancak büyük bir fark ile İşbirliği Ortaklıkları proje türü için her yıl ayrı kategoriler için gösterge mahiyetinde tahsisatlar yapılmıştır. En son 2020 proje yılı için aşağıda belirtildiği şekilde yapılmıştır:

Öncelik 1 ve 2 - yaklaşık %30 (sporda katılımı ve fiziksel aktiviteyi destekleyen projeler),

Öncelik 3 ve 4 - yaklaşık %20 (becerilerin geliştirilmesine özel olarak odaklanmak suretiyle sporda ve spor aracılığıyla eğitimi ve Sporcuların Çift Taraflı Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzları'nın (*EU Guidelines on Dual Careers of Athletes*) uygulanmasını destekleyen projeler ile sporda gönüllü faaliyetleri destekleyen projeler),

Öncelik 5, 6 ve 7 - yaklaşık %20 (anti-doping, şike ile mücadele ve sporda iyi yönetim gibi sporun bütünlüğünü destekleyen projeler),

Öncelik 8 ve 9 - yaklaşık %30 (sporda şiddet, ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlük ile mücadeleyi amaçlayan projeler ile sporda sosyal içerme ve fırsat eşitliğinin teşvik edilmesini amaçlayan projeler).

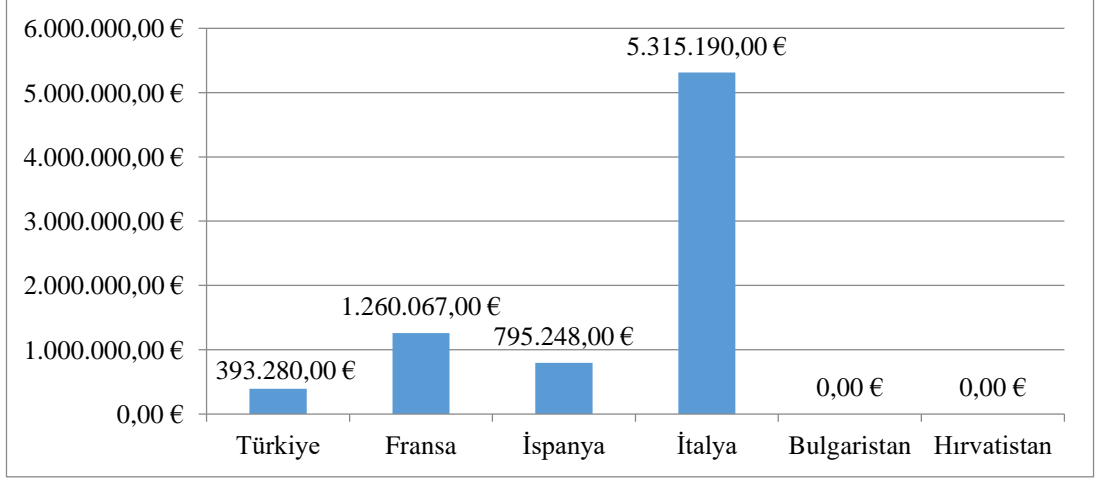
Tablo 3.12. Erasmus+ spor projesine Sahip Ülkelerin 2014-2020 Yıllarına Ait Toplam Proje Sayısına Göre Ülke Sıralaması

SIRA	ÜLKE	TOPLAM PROJE SAYISI	TOPLAM BÜTÇE €
1	İtalya	234	43,605,227.46
2	İspanya	81	19,528,829.56
3	Hırvatistan	68	11,339,982.24
4	Bulgaristan	63	10,257,846.56
5	Fransa	61	14,706,651.69
6	Yunanistan	60	13,909,051.96
7	Slovenya	57	9,955,153.67
8	Romanya	49	5,104,376.88
9	Almanya	42	12,098,979.33
10	İngiltere	38	10,791,370.51
11	Hollanda	38	12,101,876.29
12	Polonya	38	5,413,356.59
13	Belçika	36	10,959,291.33
14	Portekiz	34	8,285,221.66
15	Macaristan	32	4,679,585.13
16	Türkiye	32	3,110,022.00
17	Avusturya	25	6,509,156.51
18	Danimarka	22	8,787,908.11
19	Litvanya	22	2,676,616.40

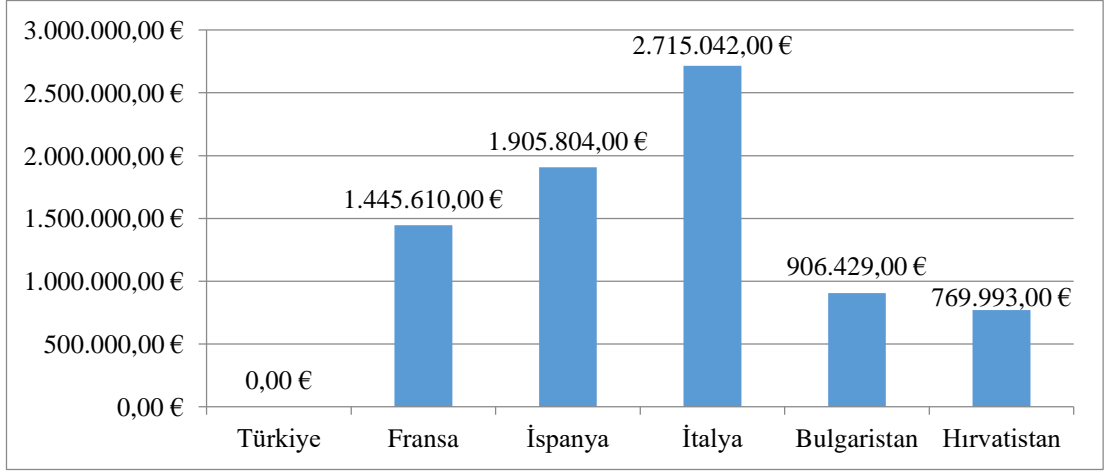
Tablo 3.12. (devam)

20	Çekya	21	4,337,367.31
21	İrlanda	18	12,508,496.52
22	Finlandiya	17	4,172,322.01
23	Letonya	17	3,077,517.76
24	Slovakya	15	2,272,120.92
25	Sırbistan	13	1,212,629.00
26	İsveç	12	2,615,181.39
27	Makedonya	7	351,215.00
28	Kıbrıs Rum Kesimi	7	1,962,044.00
29	Norveç	5	1,348,283.00
30	Malta	4	577,560.00
31	Lüksemburg	4	1,152,587.74
32	Estonya	3	1,045,752.21
GENEL TOPLAM		1175	250,453,580.74

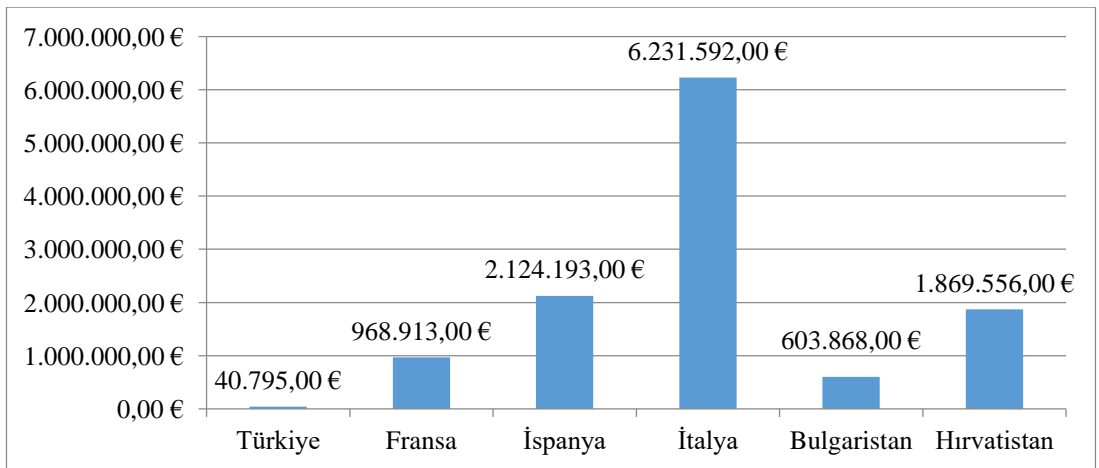
Tablo 3.12. incelendiğinde tablodaki ülkelerin 2014-2020 yılları arasında aldıkları bütçeler (Avro bazında) görülmektedir. Türkiye 32 proje sayısı ile 32 program arasında 16. sırada olmasına rağmen Türkiye'nin aldığı toplam bütçeye bakıldığında proje sayısının daha düşük olup Türkiye'den daha fazla bütçe alan ülkelerin olduğu gözlenmektedir. Bu ülkeler Avusturya, Danimarka, Çekya, İrlanda ve Finlandiya'dır. Bu durumun nedenine bakıldığında adı geçen ülkelerin proje türlerinin önemli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Proje türleri arasında hibe üst sınırları Tablo 3.8'in yorumunda daha önce belirtilmiştir. Türkiye'nin 32 projesinden 27'si Küçük İşbirliği Ortaklıkları ve 5'i İşbirliği Ortaklıkları projeleridir. Türkiye'ye kıyasla diğer ülkelere de bakıldığında, Avusturya'nın 9 Küçük İşbirliği Ortaklıkları ve 16 İşbirliği Ortaklıkları, Çekya'nın 11 Küçük İşbirliği Ortaklıkları, 8 İşbirliği Ortaklıkları ve 2 Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri, Danimarka'nın 1 Küçük İşbirliği Ortaklıkları, 13 İşbirliği Ortaklıkları ve 8 Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri, Finlandiya'nın 7 Küçük İşbirliği Ortaklıkları, 8 İşbirliği Ortaklıkları ve 2 Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri ve İrlanda'nın 2 Küçük İşbirliği Ortaklıkları, 9 İşbirliği Ortaklıkları ve 7 Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri projelerinin kabul edildiği tespit edilmiştir.

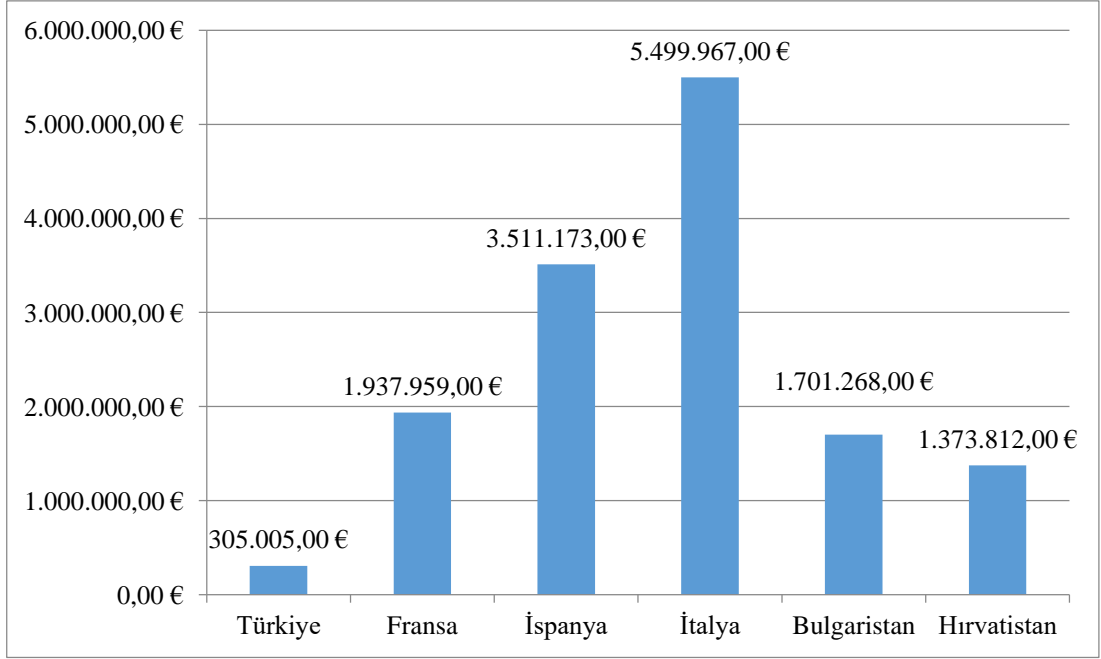
Şekil 3.12. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2014 hibe grafiği

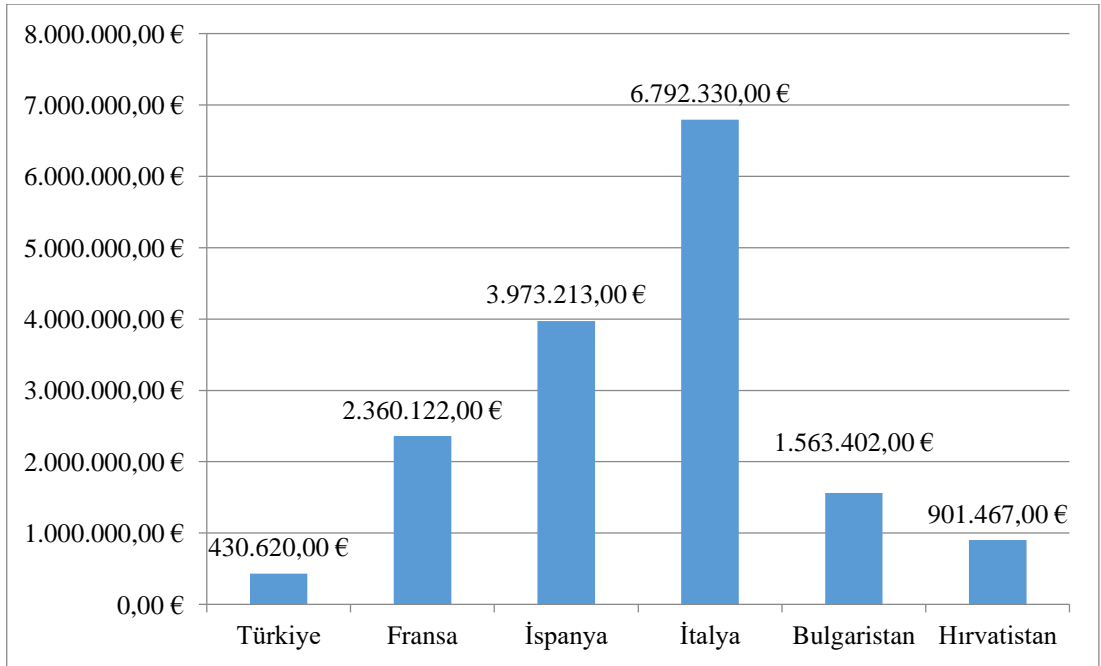
Şekil 3.13. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2015 hibe grafiği

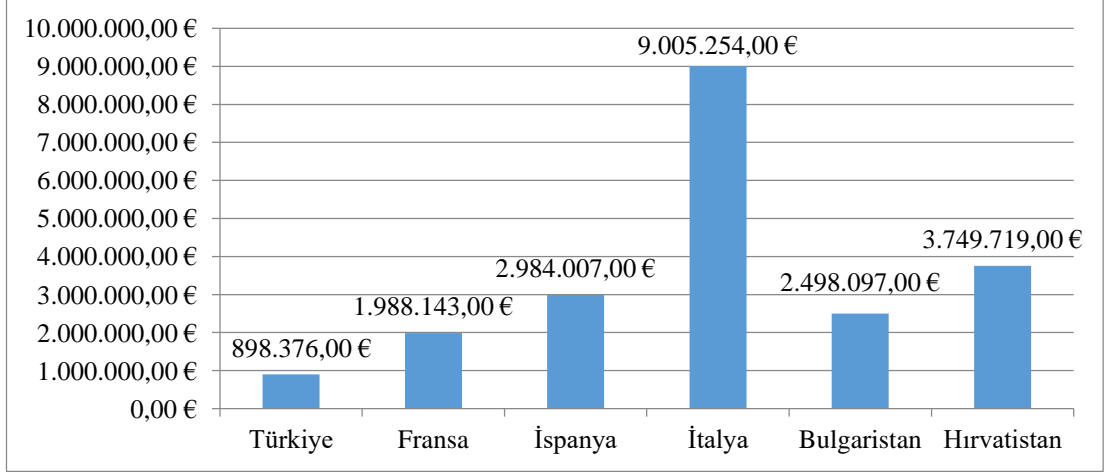
Şekil 3.14. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2016 hibe grafiği

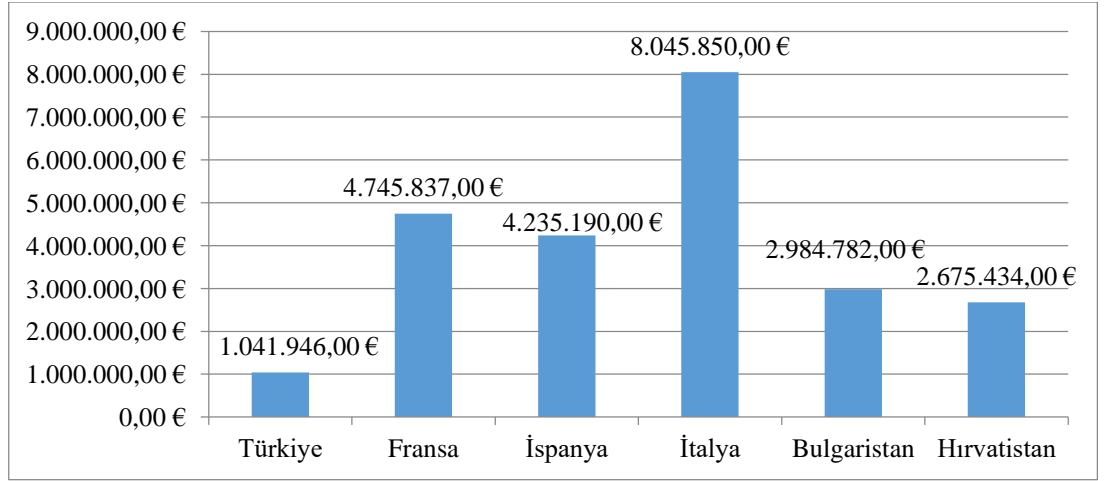
Şekil 3.15. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2017 hibe grafiği

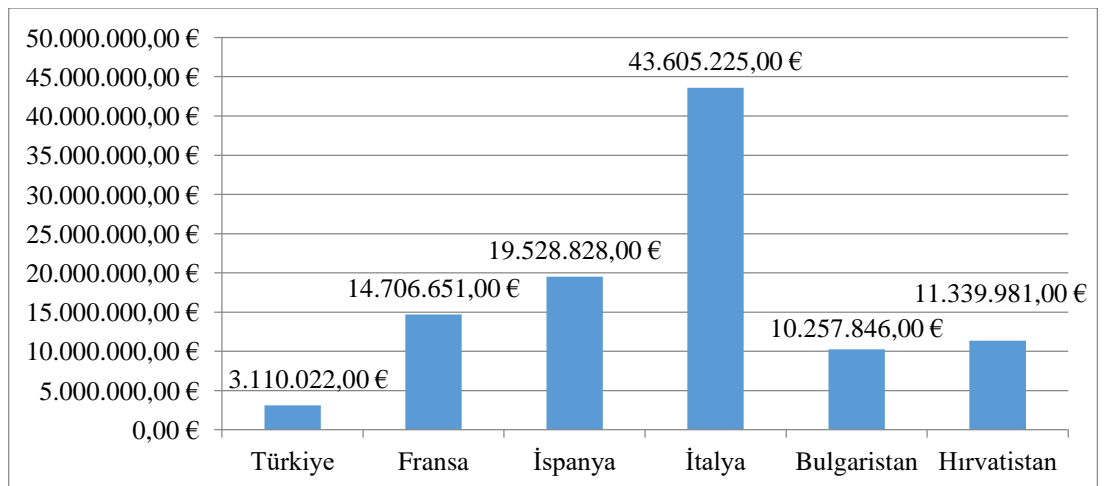
Şekil 3.16. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2018 hibe grafiği

Şekil 3.17. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2019 hibe grafiği

Şekil 3.18. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen 2020 hibe grafiği

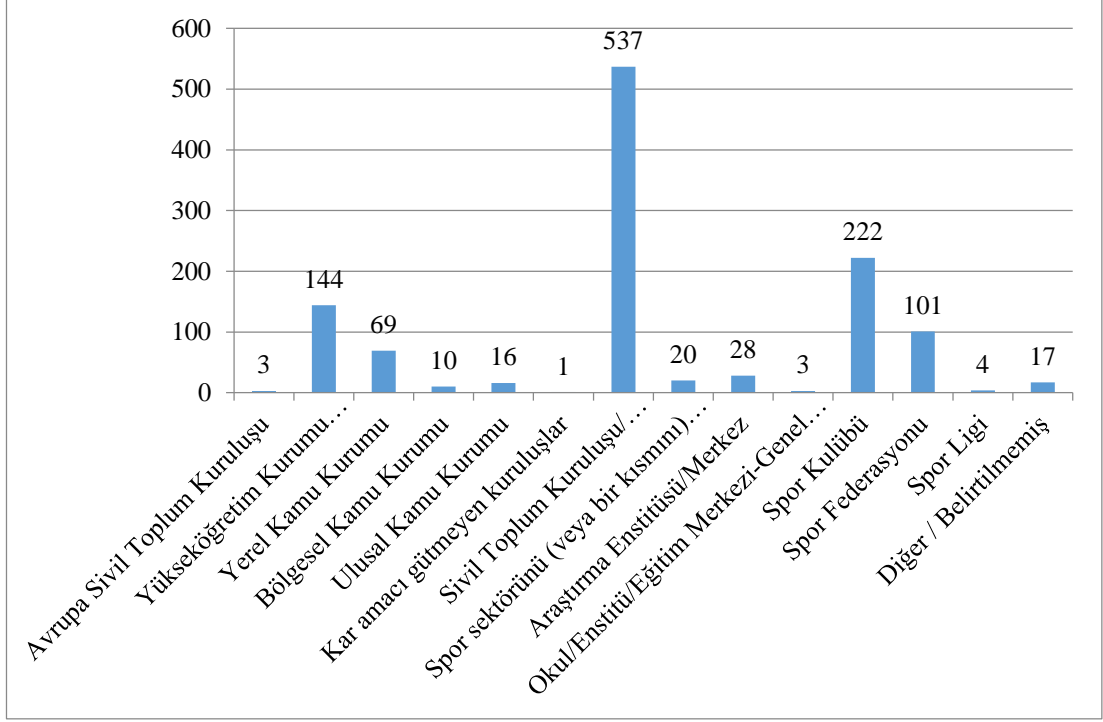

Şekil 3.19. 2014-2020 Erasmus+'nın 7 yıllık döneminde en çok spor projesi sahibi ilk 5 ülke ve Türkiye'ye verilen toplam dönem hibe grafiği

Şekil 3.12'den Şekil 3.19'e kadar yer alan değerler incelendiğinde 2014 yılında Bulgaristan ve Hırvatistan hiç bütçe almadığı ve 2015 yılında ise Türkiye hiç bütçe almadığı görülmektedir. 2014-2020 yılları için toplamda 3,110,022.00 Avro ile 6 ülke arasında en az bütçe alan ülke olduğu saptanmaktadır. İtalya ise toplamda 43,605,225.00 Avro ile en fazla bütçe alan ülke olarak göze çarpmaktadır. Grafiklerde her bir yıl için söz konusu ülkelere verilmiş bütçelerin dağılımı ayrı ayrı görsel olarak sunulmaktadır.

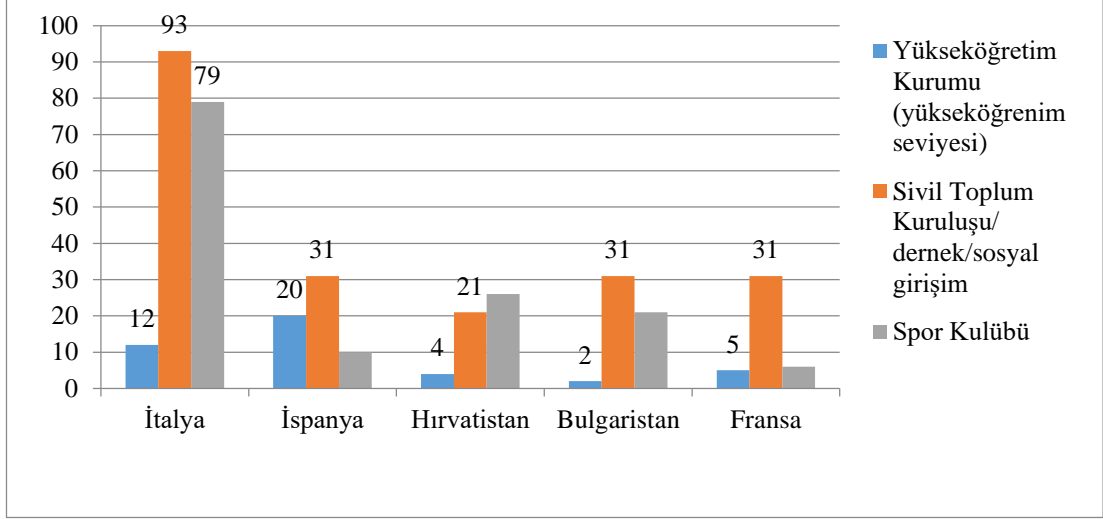
Tablo 3.13. Erasmus+ program ülkelerinin 2014-2020 yılları arasında spor proje koordinatörlerin kurum/kuruluş türleri ve sayıları

ÜLKE	Avrupa Sivil Toplum Kuruluşu	Yükseköğretim Kurumu (yükseköğretim seviyesi)	Yerel Kurumu	Bölgesel Kurumu	Ulusal Kurumu	Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar	Sivil Toplum Kuruluşu/dernek/sosyal girişim	Spor sektörünü (veya bir kısmını) temsil eden kuruluş/dernek	Araştırma Enstitüsü/Merkez	Okul/Enstitü/Eğitim Merkezi-Genel Eğitim (Okul Öncesi/Ortaöğretim seviyesi)	Spor Kulübü	Spor Federasyonu	Spor Ligi	Diğer / Belirtilmemiş	Toplam
İtalya	1	12	21	1	1		93	4	3	1	79	12	1	5	234
İspanya		20	9	1	1		31	1	2		10	5		1	81
Hırvatistan		4	3	1	1		21	2			26	10			68
Bulgaristan		2					31				21	8	1		63
Fransa		5	3	2	2		31	1			6	10	1		61
Yunanistan		18	2	1			22		2		14			1	60
Slovenya		4	6		1		16	1	9		14	5		1	57
Romanya		6					38		1	2	1	1			49
Almanya		10		2			14	2	4		5	5			42
Hollanda		6			1		22		1		2	5		1	38
Polonya	1		4	1	1		20		1		5	2		3	38
İngiltere		19			1		15	1				1		1	38
Belçika		6	1				19	2	1		2	4		1	36
Portekiz		8	10	1	2		13								34
Macaristan			1				16				10	5			32
Türkiye		5	4		1		11				8	3			32
Avusturya		5					17					2	1		25
Danimarka		1			1		17		2			1			22
Litvanya		3			1		13				5				22
Çekya			1				9				3	7		1	21
İrlanda		2				1	11	2			1	1			18
Letonya		1	2				14								17
Finlandiya	1	4	2				2	1				5		2	17
Slovakya		1					10	1			1	2			15
Srbistan		1					7				2	3			13
İsveç							10				1	1			12
Kıbrıs Rum Kesimi		1			2		1		1		1	1			7
Makedonya							5				2				7
Norveç							3	2							5
Malta											3	1			4
Lüksemburg							2		1			1			4
Estonya							3								3
GENEL TOPLAM	3	144	69	10	16	1	537	20	28	3	222	101	4	17	1175

Şekil 3.20. Erasmus+ program ülkelerinin 2014-2020 yılları arasında spor proje koordinatörlerin kurum/kuruluş türleri ve sayılarına göre grafiği

Tablo 3.13 ve Şekil 3.20 incelendiğinde 2014-2020 yıllarında Erasmus+ spor projesi olan ülkelerin proje koordinatörlerinin hangi kurum/kuruluş türünden kaç tane projeleri olduğu görülmektedir. Tablo ve grafikte görüldüğü gibi açık farkla en fazla proje yapılan türün "Sivil Toplum Kuruluşu/Dernek/Sosyal Girişim" olduğu görülmektedir. Sırası ile "Spor Kulübü", "Yükseköğretim Kurumu (yükseköğretim seviyesi)" ve "Spor Federasyonu" kurum/kuruluş türleri "Sivil Toplum Kuruluşu/Dernek/Sosyal Girişim" kurum/kuruluş türünden sonra en yüksek proje sayılarına sahiptirler. "Avrupa Sivil Toplum Kuruluşu" 3 proje, "Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlar" 1 proje, "Okul/Enstitü/Eğitim Merkezi-Genel Eğitim (Okul Öncesi/Ortaöğretim seviyesi)" 3 proje ve "Spor Ligi" 4 proje ile en az projeye sahip 4 kurum/kuruluş türleridir. Söz konusu kurum/kuruluş türlerinde bir tercih veya tercih edilmeme durumunun veya proje başvurusu yapıp projesi kabul edilmeyen kurum/kuruluşlar ve projeleri kabul edilen kurum/kuruluşların arasında bir bağlantının olup olmadığı ayrıca araştırılabilir.

Şekil 3.21. Erasmus+ program ülkelerinin 2014-2020 yılları arasında en fazla spor projesine sahip ilk 5 ülke ile en fazla spor projesine sahip ilk 3 spor proje koordinatörlerin kurum/kuruluş türleri ve sayıları

Tablo 3.13 ve Şekil 3.21. incelendiğinde 2014-2020 yıllarında en fazla spor projesine sahip ilk 5 ülke ve bu ülkelerin Erasmus+ spor proje koordinatörlerinin kurum/kuruluş türlerine göre en fazla seçilmiş ilk 3 tür görülmektedir. İtalya, İspanya, Bulgaristan ve Fransa'da “Sivil Toplum Kuruluşu/Dernek/Sosyal Girişim” kuruluş türü en yüksek proje sayısına sahipken Hırvatistan'da en yüksek proje sayısına sahip kurum/kuruluş türünün "Yükseköğretim Kurumu (yükseköğretim seviyesi)" olduğu dikkat çekmektedir. “Yükseköğretim Kurumu” ve “Spor Kulübü” kuruluş türleri söz konusu ülkelerin en çok projeye sahip kuruluş türü 2. ve 3. sıralamasında değişiklik göstermektedir. Türkiye de söz konusu dört ülke ile benzer bir trend göstermiştir. On bir proje ile “Sivil Toplum Kuruluşu/Dernek/Sosyal Girişim” birinci sırada, 8 proje ile “Spor Kulübü” ikinci sırada ve “Yükseköğretim Kurumu” 5 proje ile üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye'nin diğer proje sahipleri proje sırasıyla “Yerel Kamu Kurumu” (4 proje), “Spor Federasyonu” (3) ve Ulusal Kamu Kurumudur (1).

3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Türkiye'nin 2014-2020 yılları arasında kabul edilen Erasmus+ spor projesinin toplam sayısı 32 ve toplam bütçesi 3,110,022.00 Avrodur. Bu sonuçlara göre, Erasmus program ülke sıralamasında, Türkiye kabul edilen proje sayısı açısından 16. ve bütçe açısından 21. sıradadır. Erasmus program ülke sayısı göz önünde bulundurulursa Türkiye'nin ortalamanın içinde yer aldığı söylenebilir. Ancak, 2014-2019 yıllarında ülkemizin toplam 116 proje başvurusu ile program ülkeler arasında

en çok proje başvurusu yapan 8. ülke konumunda olmasına rağmen, toplam proje başvuru sayısı, kabul edilen (başka bir deyişle hibe tahsisi alan) proje sayısı ve başarı oranına bakıldığında Türkiye en son sırada yer almaktadır. Bunun en önemli neden Avrupa Komisyonu tarafından hibe tahsisi için belirlenen kriterler ve her yıl değişmekte olan puan eşiği olduğu düşünülmektedir. Hibe tahsisi açısından dikkate alınmak için proje teklifleri, 100 üzerinden en az 60 puan almalıdır. Küçük İşbirliği Ortaklıkları ve İşbirliği Ortaklıkları Proje tekliflerinde dört ayrı hibe kriteri kategorilerinin her birinde azami puanın en az yarısını almalıdır. Kriterler şunlardır: Projenin uygunluğu (azami 30 puan), proje tasarımının ve uygulamasının kalitesi (azami 20 puan), proje ekibinin ve işbirliği düzenlemelerinin kalitesi (azami 20 puan) ile etki ve yaygınlaştırma (azami 30 puan). Bunlardan biraz farklı olarak, Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri proje tekliflerindeki kriterler şunlardır: projenin uygunluğu (azami 30 puan), proje tasarımının ve uygulamasının kalitesi (azami 40 puan) ve etki ve yaygınlaştırma (azami 30 puan) (European Commission, 2020). 2020 yılı Erasmus+ spor proje başvurularındaki puan eşiği 80 ve 85 arasında değişmiştir. Puan eşiğinin çok yüksek olması projelerdeki rekabetin çok fazla olduğunu ve azami 60 puanın hiçbir şekilde yeterli olmadığını göstermektedir.

Türkiye'nin kabul edilmiş 32 Erasmus+ spor projesine bakıldığında, proje koordinatör kurumları 5 Yükseköğretim Kurumu (Üniversite), 2 Yerel Kamu Kurumu, 3 Ulusal Kamu Kurumu, 15 Sivil Toplum Kuruluşu/Dernek, 4 Spor Kulübü ve 3 Spor Federasyonundan oluşmaktadır. Erasmus+ spor desteklerinden yararlanabilen kurum veya kuruluşlarının türlerine bakıldığında, bu kurum veya kuruluşlarımızın çeşitlerinin oldukça sınırlı olduğu söylenilebilir. Ayrıca, spor alanında 3 farklı eylemden Türkiye 27 proje ile "Küçük İşbirliği Ortaklıkları" (bu proje türünün bütçesinde en üst sınır 60,000.00 Avrodur) tercih etmiştir. "İşbirliği Ortaklıkları" (bu proje türünün bütçesinde en üst sınır 400,000.00 Avrodur) eylem kapsamında ise 5 projesi ve "Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri" (bu proje türünün bütçesinde en üst sınır 500,000.00 Avrodur) eylemi kapsamında hiç projesi bulunmamaktadır. 2014-2020 yılları arasında Erasmus program ülkelerinden kabul edilen toplam 1175 spor projesinin eylem dağılımı ise şu şekildedir: 585 Küçük İşbirliği Ortaklıkları, 510 İşbirliği Ortaklıkları ve 80 Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri.

Projelerde tercih edilen konular şu şekildedir: “Sporda şiddeti sınırlama ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları” (1 proje), “sporda sosyal içermeyi, fırsat eşitliğini ve spora katılımı geliştirmek” (4 proje), “sporda gönüllü faaliyetleri teşvik etmek” (2 proje), “Avrupa geleneksel sporlarının ve oyunlarının tanıtılması” (1 proje), “sporda sosyal içermeyi ve fırsat eşitliğini teşvik etmek” (16 proje), “becerilerin geliştirilmesine özel olarak odaklanmak suretiyle sporda ve spor aracılığıyla eğitimin teşvik edilmesi” (3 proje), “özellikle en genç olanları olmak üzere, eğitim ve yarışma şartlarının iyileştirilmesi suretiyle sporcuların sağlık ve güvenlik tehlikelerine karşı korunması” (2 proje), “gönüllülerin, antrenörlerin, yöneticilerin ve kâr amacı gütmeyen kuruluş personelinin hareketliliğinin desteklenmesi” (1 proje), “Avrupa geleneksel sporlarının ve oyunlarının tanıtılması” (1 proje) ve “becerilerin geliştirilmesine özel olarak odaklanmak suretiyle sporda ve spor aracılığıyla eğitimin teşvik edilmesiyle sporcuların çift kariyer ile ilgili Avrupa Birliği rehberinin uygulanmasını teşvik etmek” (1 proje). Ancak, Türkiye’nin Erasmus+ spor projeleri arasında hiç tercih edilmeyen konular veya o konuda kabul edilmeyen projeler de bulunmaktadır. Bu konular şunlardır: “Sağlığa Geliştiren Fiziksel Aktiviteler Konsey Tavsiyesi ve AB Fiziksel Aktivite Kılavuzu’nu özellikle destekleyerek spor ve fiziksel aktiviteye katılımı teşvik etmek”; “Sporda iyi yönetimi geliştirmek”; “Özellikle eğlence ortamlarında dopinge mücadele etmek”. “Şike ile mücadele etmek”; “Sporda şiddet, ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlük ile mücadele etmek” ve “Özellikle Avrupa Spor Haftası’nı destekleyerek spor ve fiziksel aktiviteye katılımı teşvik etmek”. Türkiye’nin spor projeleri arasında en çok tercih edilen veya kabul edilen proje konusu 16 proje ile “sporda sosyal içermeyi ve fırsat eşitliğini teşvik etmek” ortaya çıkmaktadır.

Belirtilen yıllarda Türkiye’nin proje başvuru sayısı 8 ila 35 arasında değişmekte iken, 2020 yılında Türkiye büyük bir artış ile proje başvuru sayısını 59’a çıkarmıştır. Bunun nedenlerinden birini Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın özel girişimiyle, Erasmus+ Programını Türkiye’de yürüten Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) ile birlikte Erasmus+ Spor Desteklerine yönelik proje tekliflerinin sayısının artırılması için gerçekleştirdikleri eylemler olarak açıklayabiliriz. 27 Şubat 2020 tarihinde bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda Erasmus+ spor destekleri hakkında bilgilendirmeler yapıldı ve örnek uygulamalar katılımcılar ile paylaşıldı. Proje

başvuru öncesinde Spor Federasyon temsilcileri ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın irtibatı devam etmiş. Gençlik ve Spor Bakanlığı bu sayede 2020 yılında Türkiye, Spor Destekleri çağrısına 59 proje başvurusuyla rekor sayıya ulaştığını düşünmektedir (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2021).

Türkiye'nin toplam 207 Üniversite (129 Devlet ve 74 Vakıf) (Yükseköğretim Kurulu, 2021), 64 Spor Federasyonu, 15,828 Spor Kulübü (Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2018) ve 83.614.362 milyonluk nüfusu (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021) göz önünde bulundurulduğunda, diğer Erasmus Program ülkeleri ile kıyaslandığında ve projelerinin sayısı ve bütçesine bakıldığında bu araştırmanın sonucunda Türkiye Erasmus+ spor projelerinden önemli ölçüde yararlanmadığı görülmektedir. Türkiye'nin proje koordinatör kurumlarına bakıldığında, en çok ilgi duyan veya proje başvurusunda başarılı olan sivil toplum kuruluşu/derneklerdir. Yükseköğretim Kurumu (Üniversite) ise ikinci sırada yer almaktadır. Erasmus+ spor projeleri alanında en çok "Küçük İşbirliği Ortaklıkları" tercih edilmiştir. Bunun nedeni ise proje bütçenin en düşük olduğu için projenin kabul edilme ihtimalinin daha yüksek olduğu düşüncesi olabilir.

Türkiye'nin projelerinde birçok farklı konunun işlenmediği gözlenmektedir. Bu konular; Eğitim ve Kültür, Mali Kontrol, Mali ve Bütçesel Hükümler fasıllarında kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen Avrupa Birliği Müktesebatına uyum çalışmalarını izleyen ve koordine eden Dışişleri Bakanlığı'nın (Avrupa Birliği Başkanlığı, Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel Müdürlüğü, Ekonomik Mali ve Sosyal Politikalar Daire Başkanlığı) Fasıllar 26-Eğitim ve Kültür'de ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'nde (15.11.2012 tarihli ve 11709 sayılı yazısı üzerine, 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 18 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 26.11.2012 tarihinde kararlaştırılmış) yer aldığı halde işlenmemesi nedeni dikkat çekmektedir. 2020 proje başvuru sayısında daha önceki yıllara göre en fazla %20 artışının nedenini her ne kadar Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Federasyon temsilcileri ile irtibatta kalmalarına bağlamış olsa da 2020 yılında sadece bir spor federasyonunun projesi kabul edilmiştir.

Mevcut durum değerlendirildiğinde, Türkiye'nin spor ile bağlantılı kurum veya kuruluşların Erasmus+ spor projelerine aktif katılmamalarının nedenleri merak uyandırmaktadır. Bu sebeplerin arasında Erasmus+ spor projeleriyle ilgili bilgi, motivasyon veya deneyim eksikliği gibi nedenler var ise bu sebeplerin araştırılması

ve sınırlılıkların ortadan kaldırılabilmesi için önlemler alınması ve spor projelerin yukarıda bahsedilen hedef ve etkilere ulaşabilmesi açısından çok önemlidir.

Ülkemizin Erasmus+ spor projelerine ayrılan bütçeden önemli ve verimli ölçüde faydalanabilmesi için hem daha fazla hem de daha nitelikli proje başvuruları yapılması gerekmektedir. Bunun için de başta ülkemizin spor ile ilgili en yetkili kurumu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye Ulusal Ajansı, eşgüdümlü olarak spor alanında faaliyet gösteren daha geniş bir kitleye (ulusal, bölgesel ya da yerel düzeyde spordan sorumlu kamu kurumları, spor sektörünü temsil eden kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, sivil toplum kuruluşları, dernekler, araştırma enstitüleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar, spor kulüpleri, spor federasyonları, spor ligleri ve benzeri) her il ve ilçede bilgilendirme toplantıları, seminerler, çalıştaylar, proje yazma eğitimleri gibi etkinlikler düzenleyebilir.

4. TÜRKİYE'DE SPOR POLİTİKALARI BAĞLAMINDA YÜRÜTÜLEN PROJELERİN ANALİZİ

Çalışmanın bu bölümünde 2014-2020 yılları arasında Erasmus+ Programı spor alanı kapsamında ülkemizden Avrupa Komisyonu'na yapılan proje başvuru sonucu kabul edilen 32 proje incelenecektir. Projelerin ve koordinatör kurum/kuruluşların profili de çıkartılacaktır. Bunun yanı sıra, proje koordinatörlerine/irtibat kişilerine tamamlanan veya devam eden projeleri ile ilgili gönderilen görüşme formun (Ek 1'e bakınız) cevapları değerlendirilecektir.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Modeli

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de yürütülen Erasmus+ spor projelerini analiz ederek, Türkiye'deki başka ilgili kurum ve kuruluşlarına Erasmus spor projeleri hakkında önemli bilgi kaynağı sağlamak ve Erasmus spor projelerinden daha fazla nasıl yararlanılabileceği konusunda girişimlerde bulunmalarını teşvik etmektir. Görüşme formu proje koordinatörlerine/irtibat kişilerine e-mail yoluyla Google Survey aracılığı link bağlantısı vererek iletilmiştir. Görüşme formunun doldurulması için 2 haftalık süre verilmiştir. Süre sonunda istenilen sayıda cevaplar alınmadığı için ilgili koordinatör telefon ile aranarak ek süre verilmiştir ve daha sonra ikinci kez bir ek süre daha verilmiştir. Görüşme formu 23 sorudan oluşmaktadır. Hazırlanan sorular demografik sorular ve proje için fikir edinme, yazım, ekip, uygulama, sonuçlandırma ve yayma konularını değerlendirmeye yöneliktir. Proje sahibi koordinatörlerin/irtibat kişilerinin iletişim bilgilerine, Avrupa Komisyonu'nun *Project Card* veri tabınından veya projenin kendi resmi web sayfasından veya proje sahibi kurum/kuruluşun resmi web sayfasından ulaşılmıştır. Söz konusu 32 proje koordinatörü incelendiğinde, koordinatörlerin bir veya birden fazla (1 ila 7 arasında değişmektedir) projeye sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, bu koordinatörlerin farklı kurum/kuruluşların altında farklı Erasmus+ spor projesi yürüttükleri de görülmüştür. Bu nedenle, 32 farklı projeden sadece 17 proje için görüşme formunun yanıtladığı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, bazı katılımcılar tarafından doldurulan görüşme formundaki her soru yanıtlanmamıştır. Bazı sorular boş geçilmiştir.

Görüşme formunda yer alan sorular yarı yapılandırılmış çoktan seçmeli veya açık uçlu bilgi sorularından oluşmaktadır. Soruların çoğu açık uçlu olduğu için her

bir katılımcının sorulara verdiği yanıtlar tek tek incelenmiştir. Ayrıca 16 katılımcının demografik sorulara verdiği yanıtlar ile proje bazında çoktan seçmeli sorular frekans tabloları ile sunulmuştur. Görüşme formun ölçme hedefleri aşağıda verilmektedir:

1. Erasmus+ spor projesi hakkında bilgi kaynağı,
2. Proje sahibi kurum/kuruluş profili, personel sayısı, personel nitelikleri kurum/kuruluşun çalışma alanları,
3. Proje eylem türü, fikri, alanı ve konusu seçilme/tercih edilme nedenleri,
4. İşlenmeyen konuların seçilmeme nedenleri,
5. Proje amaçları, hedefleri,
6. Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı,
7. Projenin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde beklenen ve sonuçlanan etkisi
8. Ortakların ülke ve statü profili,
9. Koordinatörün spor projesi yazma tecrübesi,
10. Proje bütçenin verimli kullanımı,
11. Erasmus+ spor projeleri ile ilgili bilgi paylaşımı konusunda düşünceleri ve
12. Sorunlarımızın tespiti.

Tablo 4.1. Türkiye'nin 2014-2020 Erasmus+ spor projeleri

Proje Türü	Proje Yılı	Proje Adı	Verilen Hibe €	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Bulunduğu Şehir
İÖ	2014	Fans Against Violence	393,280.00	Türkiye Basketbol Federasyonu	İstanbul
KİÖ	2016	Strong Kids	40,795.00	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale
İÖ	2017	Development of Preschool Physical Activity Program for Strengthening of Grassroots Sports in EU	263,175.00	Spor Gönüllüleri Derneği	İstanbul
KİÖ	2017	Sport and Physical Activity Against Children's Technology Addiction	41,830.00	Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu	Ankara
KİÖ	2018	Traditional Games are Meeting	56,950.00	Karasu Gençlik, Sanat Ve Spor Kulübü Derneği	Sakarya

Tablo 4.1. (devam)

KİO	2018	Women Empowerment in Sport	58,270.00	İstanbul Kültür Ve Spor Derneği	İstanbul
İO	2018	Sport Has the Power to Change the Europe! European Sport Volunteers as a Social Leader and Social Innovator	266,260.00	Spor Gönüllüleri Derneği	İstanbul
KİO	2018	Integrating Disabled People into Social Life With the Hypotherapy-Hydrotherapy Method	49,140.00	İnönü Üniversitesi	Malatya
KİO	2019	Let the Disabled Join the Board	59,493.00	Aktif Gençlik Ve Spor Kulübü Derneği	Çanakkale
KİO	2019	Social Inclusion of Hearing Impaired Youth Through Sport	54,070.00	Esenler Gençlik Ve Spor Kulübü Derneği	Çanakkale
KİO	2019	Sport for All for Sport: Gathering Popularity for Disabled Sport	53,430.00	Pendik Belediyesi	İstanbul
KİO	2019	Bocce for Everyone Form 7 to 70 Years	56,925.00	Karasu Gençlik, Sanat Ve Spor Kulübü Derneği	Sakarya
KİO	2019	Combating With Hazards Through Olympic Values	57,775.00	Türk Spor Vakfı	İstanbul
KİO	2019	Darts4blind	58,775.00	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Kahramanmaraş
KİO	2019	Integration of Refugees Through Sport	50,880.00	Sorgun Gençlik Derneği	Yozgat
KİO	2019	Experiential Learning for Education Through Sports	59,950.00	Deneyimsel Eğitim Merkezi Derneği	İstanbul
KİO	2019	Three- Points Shot to Health	58,225.00	Karasu Gençlik, Sanat Ve Spor Kulübü Derneği	Sakarya
İO	2019	Encouraging Students to Pursue Grassroot Sports Activities Outdoor in an Eco-Friendly Manner	388,853.00	Gazi Üniversitesi	Ankara

Tablo 4.1. (devam)

KİO	2020	Supporting Pre-Schoolers' Psychomotor Skills for Encouraging Them to Do Sport	58,730.00	Pendik Belediyesi	İstanbul
KİO	2020	Enable the Cooperation for Inclusive Sport Actions for all	59,980.00	Engeli Olan Bireyler Ve Aileleri Gelişim Merkezi Derneği	Mersin
KİO	2020	Move at Home	54,400.00	Karasu Gençlik, Sanat Ve Spor Kulübü Derneği	Sakarya
KİO	2020	Do Nature Sports, Protect Nature, Save Your Future	56,190.00	Spor Elçileri Derneği	Malatya
KİO	2020	Shoot a Basket into the Life	59,896.00	Aktif Gençlik Ve Spor Kulübü Derneği	Çanakkale
KİO	2020	Let's Remove Borders With Kin-Ball	55,660.00	Spor Elçileri Derneği	Malatya
KİO	2020	Sport Without Border	59,600.00	Esenler Gençlik Ve Spor Kulübü Derneği	Çanakkale
KİO	2020	Sitting Darts	47,425.00	Türkiye Bocce Bowling ve Dart Federasyonu	Ankara
KİO	2020	Let's Swim Beyond the Handicaps	55,775.00	Karasu Kaymakamlığı	Sakarya
KİO	2020	Korfball for Gender Equality	54,975.00	Karasu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Sakarya
KİO	2020	Cycle! 2 Wheels Enough for Our Planet	60,000.00	Karasu Kaymakamlığı	Sakarya
İO	2020	Social Inclusion of African Athletes in Europe	313,545.00	İstanbul Bilgi Üniversitesi	İstanbul
KİO	2020	Our Name is Fair Play 4 Inclusion!	51,336.00	Sistem Ve Jenerasyon Derneği	Ankara
KİO	2020	Silent Rackets for Better Inclusion	54,434.00	Ego Spor Kulübü Derneği	Ankara

*KİO: Küçük İşbirliği Ortaklıkları **İO: İşbirliği Ortaklıkları

Tablo 4.1. incelendiğinde 9 spor projesi ile en çok projeye sahip ilimizin İstanbul olduğu görülmektedir. İstanbul'u takip eden illerimiz ise 7 proje ile Sakarya, 5'er proje ile Ankara ve Çanakkale, 3 proje ile Malatya ve 1'er proje ile Mersin,

Kahramanmaraş ve Yozgat'tır. Türkiye'de 81 il arasından sadece 8 ilin Erasmus+ spor projesinin olması dikkat çekmektedir. Bu durumun araştırılmaya ve iyileştirilmeye değer bir konu olduğu sonucuna varılmaktadır. Koordinatör kurum/kuruluşlarına bakıldığında ise sadece 23 farklı kurum/kuruluşun spor projesi olduğu tespit edilmiştir. Dört proje ile en fazla proje sahibi koordinatör kuruluş Karasu Gençlik, Sanat ve Spor Kulübü Derneği'dir. İkişer projeye sahip kurum/kuruluşları ise Spor Gönüllüleri Derneği, Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği, Pendik Belediyesi, Spor Elçileri Derneği, Esenler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği ve Karasu Kaymakamlığı. Diğer kurum/kuruluşların ise birer projeleri bulunmaktadır. Karasu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de bir projesi sayarsak sadece Karasu ilçesinden 7 projenin kabul edildiği gözlenmektedir. Böylelikle, Erasmus+ spor proje başvurularında en başarılı ilçemizin Karasu olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.2. Bulgular: Kişisel Bilgiler

Tablo 4.2. Kişisel bilgiler: Eğitim durumu

Eğitim Seviyesi	Frekans	Yüzde
Lisans	7	41,2
Yüksek Lisans	6	35,3
Doktora	4	23,5
Toplam	17	100,0

Tablo 4.2. incelendiğinde araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının eğitim seviyelerinin Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora'dan oluştuğu görülmektedir. Eğitim seviyelerine göre; "Lisans" eğitim seviyesinin 7, "Yüksek Lisans" eğitim seviyesinin 6, "Doktora" eğitim seviyesinin ise 4 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında "Lisans" eğitim seviyesinin %41,2'lik yüksek bir yüzdeye sahip olduğu dikkat çekmektedir. "Yüksek Lisans" eğitim seviyesinin %35,3'lik ve "Doktora" eğitim seviyesinin %23,5'lik yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. İlköğretim veya ortaöğretim mezunu hiçbir katılımcının olmaması proje başvurusunu yapabilmek için belirli bir düzeyde bilgi, yeterlilik ve nitelik gerekliliğiyle ilgili olmalıdır.

Tablo 4.3. Kişisel bilgiler: Yurt dışında eğitim durumu

Yurt Dışında Eğitim	Frekans	Yüzde
Gördüm	4	23,5
Görmedim	13	76,5
Toplam	17	100,0

Tablo 4.3’de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının yurt dışı eğitim bilgileri yer almaktadır. Tablo 4.3. incelendiğinde yurt dışında eğitim gören 4 ve yurt dışında eğitim görmeyenlerin 13 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında yurt dışında eğitim görmeyen katılımcıların %76,5’lik yüksek bir yüzdeye sahip olduğu dikkat çekmektedir. Yurt dışında eğitim gören katılımcıların %23,5’lik yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, bir Erasmus spor projesi yazabilmek için yurtdışında eğitim görmüş olmanın çok etkisinin olmadığı ancak spor projelerinin Avrupa Birliği resmi dillerinden birinde yazılması gerektiği için söz konusu dillerden birinin yazma becerisinin gerekli olduğu yalnızca Türkçe bilmenin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4. Kişisel bilgiler: Yaş

Yaş	Frekans	Yüzde
20-30	3	17,6
31-40	5	29,4
41-50	4	23,5
51 ve üzeri	5	29,4
Toplam	17	100,0

Tablo 4.4’te araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının yaş aralıklarına göre frekansları ve frekanslara ait yüzde oranları yer almaktadır. “20-30” yaş aralığında 3, “31-40” yaş aralığında 5, “41-50” yaş aralığında 4, “51 ve üzeri” yaşında olanların ise 5 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında yaş aralıkları yüzdeleri arasında eşit bir dağılım olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 4.5. Kişisel bilgiler: Meslek/Görev

Meslek	Frekans	Yüzde
Akademisyen	4	23,5
Araştırma Görevlisi	1	5,9
Devlet Memuru/STK Genel Koordinatörü	1	5,9
Öğretmen	6	35,3
Pazarlamadan Sorumlu Şirket Yetkilisi	1	5,9
Proje Koordinatörü	1	5,9
Sivil Toplum Çalışanı	1	5,9
Spor Uzmanı	1	5,9
Şirket ortağı/Pazarlama Yöneticisi	1	5,9
Toplam	17	100,0

Tablo 4.5’de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının meslek bilgileri yer almaktadır. Tablo 4.5. incelendiğinde katılımcıların mesleklerinden en yüksek frekansa sahip olan meslek grubu 6 frekans değeri ile “Öğretmen” ve ikinci sıradaki meslek grubu 4 frekans değeri ile “Akademisyen”lerdir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında “Öğretmen” meslek grubunun %35,3’lik yüzde ile en yüksek yüzde oranına sahip olduğu görülmektedir. “Akademisyen” meslek grubu %23,5’lik yüzde ile ikinci sırada yer almaktadır. Diğer meslek gruplarında birer frekans ile %5,9 frekans oranına sahip oldukları görülmektedir. Böylelikle, Erasmus+ spor projelerine eğitim sektöründeki bireylerin daha fazla ilgi gösterdiği ve spor sektöründen daha çok katılım beklerken, tam tersine bir kişinin projeye katıldığı saptanmıştır.

Tablo 4.6. Kişisel bilgiler: Meslek/Görev süresi

Meslekteki Yıl	Frekans	Yüzde
1-5	5	29,4
6-10	3	17,6
11-20	3	17,6
21 ve üzeri	6	35,3
Toplam	17	100,0

Tablo 4.6’da araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının meslekteki yıl aralıklarına göre frekansları ve frekanslara ait yüzde oranları yer almaktadır. “1-5” yıl aralığında 5, “6-10” yıl aralığında 3, “11-20” yıl aralığında 3, “21 ve üzeri” yıla sahip olanların ise 6 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında “21 ve üzeri” yıl aralığının %35,3’lik yüzde ile en yüksek yüzde oranına sahip olduğu görülmektedir. “1-5” yıl aralığı %29,4’lik yüzde

ile ikinci sırada yer almaktadır. “6-10” ve “11-20” yıl aralıklarının ise %17,6 frekans oranına sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuca göre, meslekteki süre anlamında tecrübe değil, proje yazma tecrübenin önemli olduğu yorumlanabilir.

Tablo 4.7. Kişisel Bilgiler: Unvan

Unvan	Frekans	Yüzde
Diğer	13	76,5
Dr. Öğr. Üyesi	2	11,8
Prof. Dr.	2	11,8
Toplam	17	100,0

Tablo 4.7’de, görüşme formunda “Unvan” bilgisi ile ilgili; “Öğr. Gör.”, “Dr”, “Dr. Öğr. Üyesi”, “Doç. Dr.”, “Prof. Dr.” ve “Diğer” seçeneklerinden ilgili unvana sahip katılımcıların frekansları ve frekanslarına ait yüzde oranlarına yer verilmiştir. “Diğer” unvanların 13, “Dr. Öğr. Üyesi” unvanının 2 ve “Prof. Dr.” unvanı olanların 2 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında “Diğer” unvanlarının %76,5’lik oran ile en yüksek yüzde oranına sahip olduğu görülmektedir. “Dr. Öğr. Üyesi” ve “Prof. Dr.” unvanlarının ise %11,8’lik frekans oranına sahip oldukları görülmektedir. Tablo 4.5’den edindiğimiz bilgiye göre en fazla katılımcı eğitim sektöründendir. Tablo 4.7.’ye göre katılımcıların ağırlıklı olarak unvansız olması söz konusu eğitim sektörünün ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinden oluştuğunu göstermektedir.

4.3. Bulgular: Proje Türü

Tablo 4.8. Proje türü - eğitim seviyesi çapraz tablolama

Proje Türü * Eğitim Seviyesi Çapraz Tablolama			Eğitim Seviyesi			Toplam
			Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	
Proje Türü	Küçük İşbirliği Ort.	Frekans	7	4	2	13
		Proje Türü İçi Yüzde	53,8%	30,8%	15,4%	100,0%
	İşbirliği Ort.	Frekans	0	2	2	4
		Proje Türü İçi Yüzde	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%
Toplam		Frekans	7	6	4	17
		Proje Türü İçi Yüzde	41,2%	35,3%	23,5%	100,0%

Tablo 4.8’de 17 katılımcının proje türüne göre eğitim seviyelerinin frekansları ve bu frekanslara ait yüzde oranları yer almaktadır. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje

türüne göre “Lisans” eğitim seviyesinin 7, “Yüksek Lisans” eğitim seviyesinin 4, “Doktora” eğitim seviyesinin ise 2 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında “Lisans” eğitim seviyesi %53,8’lik yüksek bir yüzdeye sahip olduğu dikkat çekmektedir. İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre “Yüksek Lisans” ve “Doktora” eğitim seviyelerinin ikişer frekans ile %50 frekans oranına sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuca göre, İşbirliği Ortaklıkları proje başvurularının, başvuru ve hibe kriterleri daha zorlu, detaylı ve kapsamlı olduğu için daha yetkin ve spesifik olarak alanında uzmanlaşmış kişilere uygun olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 4.9. Proje türü - yurt dışında eğitim çapraz tablolama

Proje Türü * Yurt Dışında Eğitim Çapraz Tablolama		Yurt Dışında Eğitim		Toplam
		Gördüm	Görmedim	
Proje Türü	Küçük İşbirliği Ort.	0	13	13
	İşbirliği Ort.	4	0	4
Toplam		4	13	17

Tablo 4.9’da 17 katılımcının proje türüne göre yurt dışı eğitim bilgilerinin frekansları yer almaktadır. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre bakıldığında yurt dışında eğitim görmeyenler 13 frekans değerine sahiptir. Küçük İşbirliği Ortaklıkları türüne göre projesi olanlar yurt dışında eğitim görmemişlerdir. Diğer taraftan İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre bakıldığında yurt dışında eğitim görenler 4 frekans değerine sahiptir. Yani, İşbirliği Ortaklıkları türüne göre projesi olan 4 katılımcı yurt dışında görmüştür. Bunun nedeni, Tablo 4.8’de verilen açıklamanın bir devamı şeklindedir, proje başvurusunda dil hakimiyetinin de önemli olduğunu görmekteyiz.

Tablo 4.10. Proje türü - yaş çapraz tablolama

Proje Türü * Yaş Çapraz Tablolama		Yaş				Toplam
		20-30	31-40	41-50	51 ve üzeri	
Proje Türü	Küçük İşbirliği Ort.	3	3	3	4	13
	İşbirliği Ort.	0	2	1	1	4
Toplam		3	5	4	5	17

Tablo 4.10’da 17 katılımcının proje türüne göre yaş aralıklarının frekansları yer almaktadır. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre bakıldığında “20-30” yaş aralığında 3, “31-40” yaş aralığında 3, “41-50” yaş aralığında 3, “51 ve üzeri”

yaşında olanların ise 4 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre bakıldığında “31-40” yaş aralığında 2, “41-50” yaş aralığında 1, “51 ve üzeri” yaşında olanların ise 1 frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türü yaş aralıklarına göre her gruptan katılımcıya sahip iken, İşbirliği Ortaklıkları proje türü 4 katılımcının ise 31 yaş üzeri oldukları görülmektedir.

Tablo 4.11. Proje türü - meslek çapraz tablolama

Proje Türü * Meslek Çapraz Tablolama	Meslek									Toplam
	Akademisyen	Araştırma Görevlisi	Devlet Memuru/STK Genel Koordinatörü	Öğretmen	Pazarlamadan Sorumlu Şirket Yetkilisi	Proje Koordinatörü	Sivil Toplum Çalışanı	Spor Uzmanı	Şirket ortağı/Pazarlama Yöneticisi	
Küçük İşbirliği Ort.	2	1	1	6	0	1	1	1	0	13
Ort. İşbirliği Ort.	2	0	0	0	1	0	0	0	1	4
Toplam	4	1	1	6	1	1	1	1	1	17

Tablo 4.11’de 17 katılımcının proje türüne göre mesleklerinin frekansları yer almaktadır. Küçük İşbirliği Ortaklıkları türüne göre katılımcıların mesleklerinden en yüksek frekansa sahip olan meslek grubu 6 frekans değeri ile “Öğretmen” ve ikinci sıradaki meslek grubu 4 frekans değeri ile “Akademisyen”lerdir. “Araştırma Görevlisi”, “Devlet Memuru/STK Genel Koordinatörü”, “Proje Koordinatörü”, “Sivil Toplum Çalışanı” ve “Spor Uzmanı” meslek grupları ise birer frekans değerine sahiptirler. İşbirliği Ortaklıkları proje türüne göre katılımcıların “Akademisyen” meslek grubu 2, “Pazarlamadan Sorumlu Şirket Yetkilisi” ve “Şirket ortağı/Pazarlama Yöneticisi” meslek grubu birer frekans değerine sahiptirler.

4.4. Bulgular: Araştırma Soruları

Aşağıdaki tablo 4.12. incelendiğinde araştırmaya katılan toplam 17 katılımcıdan 16’sının “Projedeki rolünüz nedir?” sorusuna yanıt verdiği ve 1 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Koordinatörlük” görevinin 12 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdeler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerlerine göre “Koordinatörlük” görevinin 17 kişi içinde %70,6’lık yüksek bir yüzdeye sahip olduğu dikkat

çekmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerinde ise 16 kişi içinde “Koordinatörlük” görevinin %75 ile oldukça yüksek bir yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Bu durum şöyle değerlendirilebilir: Avrupa Komisyonu’nun *Project Card* veri tabanından, projenin veya proje sahibi kurum/kuruluşun resmi web sayfasında yer alan irtibat bilgileri bu kişilere aittir ya da soru formları kendilerine bir şekilde yönlendirilmiş olabilir. Bunu tespit etmek zor görünmektedir.

Tablo 4.12. Araştırma soruları: Soru 1: Projedeki rolünüz nedir? (koordinatör, yardımcı, idari işler vesaire)

	Projedeki Rolü	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Araştırmacı	1	5,9	6,3
	İdari İşler	1	5,9	6,3
	Koordinatör	12	70,6	75,0
	Yasal Temsilci	2	11,8	12,5
	Total	16	94,1	100,0
Kayıp Gözlem		1	5,9	
Total		17	100,0	

Tablo 4.13. Soru 2: Projeniz hangi alanın altında yer alıyor?

Proje Alanı	Frekans	Yüzde
Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler	4	23,5
Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım	11	64,7
Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi	2	11,8
Toplam	17	100,0

Tablo 4.13’de, 17 katılımcının “Projeniz hangi alanın altında yer alıyor” sorusunun proje alanı seçeneklerinden; işaretlenen seçeneklere ait frekanslar yüzde oranları yer almaktadır. Sekiz proje alanı içerisinde sadece 3 alanda seçim yapıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım” alanının 11 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzde değerleri incelendiğinde 17 cevap içinde “Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım” alanı %64,7 ile yüksek bir yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Tespit edilen değerler ve hiç seçilmeyen 5 alanın arasında “Dopingle mücadele etmek” ve “Şike ile mücadele etmek” alanların yer alması, Avrupa Komisyonu’nun veri tabanından ve ilgili raporlarından edinilen bilgiler ile örtüşmektedir.

Soru 3: Proje alanınızı seçerken, kararınızı etkileyen nedenler/faktörler nelerdir? (özel ilgi, ülke sorunu, farkındalık yaratma, vesaire)

Bu soru açık uçlu bir soru olduğu için bütün cevaplar birbirinden farklı verilmiştir. Bu nedenle bu ve buna benzer diğer soruların cevapları tek tek verilecektir. Soru 3'ün katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtı sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 3. Katılımcı (K3) bu soruya yanıt vermemiştir.

K1 (Küçük İşbirliği Ortaklıkları Görüşme Formu 1. Katılımcı): Kurumumuz ve hizmet verdiğimiz hedef gruplarımızın ihtiyaç ve istekleri ile kurumsal kapasitemiz doğrultusunda projemizin çalışma alanlarını ilgili çalışma arkadaşlarımız ile belirliyoruz.

K2: Farkındalık yaratmak.

K4: Özel ilgi, daha önce deneyimimiz olması ve programın öncelikli alanlarından olması.

K5: Özel ilgi ve proje alanında çalışma deneyimleri.

K6: Yereldeki olanaklarımız.

K7: Sığınmacı ve mülteci öğrencilerimizin olması.

K8: Engeli Olan Bireyler ve Aileleri Gelişim Merkezi Derneği'nin genel koordinatörüyüm. Derneğimiz engeli olan bireylerin ve ailelerinin sosyal hayata aktif katılımlarında destek olmak amacıyla projeler yapmaktadır. O nedenle bu alanı seçtik.

K9: Teknoloji bağımlılığına karşı sporla farkındalık oluşturma.

K10: Engelli bireylerin rehabilitasyonu.

K11: Dezavantajlı bireylere yönelik projelere özel ilgi.

K12: Sık görülen sakatlıklar.

K13: Farkındalık yaratma.

İ1 (İşbirliği Ortaklıkları Görüşme Formu 1. Katılımcı): Çalışma alanım ve sosyal bir sorun olduğunu düşünüyorum.

İ2: Çevre duyarlılığı.

İ3: Farkındalık yaratma, bu yaş grubu için artan sorunlar.

İ4: Ülke sorunu, farkındalık yaratma.

Cevapların geneline bakıldığında, proje alanını seçerken katılımcıları etkileyen en yaygın faktörlerin daha önceki deneyimleri, ilgi alanları, mevcut olanakları ve farkındalık oluşturma hedeflerinin olduğu görülmektedir.

Tablo 4.14. Soru 4: Proje alanınızı seçerken özellikle tercih etmediğiniz alan(lar) var mıydı?

Evet/Hayır	Frekans	Yüzde
Evet	3	17,6
Hayır	14	82,4
Toplam	17	100,0

Tablo 4.14. incelendiğinde araştırmaya katılan 17 katılımcının “Proje alanınızı seçerken özellikle tercih etmediğiniz alan(lar) var mıydı?” sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 kişinin 14’ünün “Hayır” cevabını, geri kalan 3 kişinin ise “Evet” cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerine bakıldığında verilen 17 cevabın %17,6’sının “Evet” ve %82,4’ünün “Hayır” olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde “Hayır” cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların çoğunun proje alanı seçerken özellikle tercih etmedikleri alan veya alanların olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.15. Soru 4a: (soru 4’ün yanıtı “evet” ise), hangi alan/alanlar?

Tercih Edilmeyen Alan/Frekans	Frekans	Yüzde
Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler	3	50,0%
Sporda iyi yönetime ilişkin	1	16,7%
Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım	2	33,3%

Tablo 4.15’te “Proje alanınızı seçerken özellikle tercih etmediğiniz alan(lar) var mıydı?” sorusuna 17 katılımcıdan “Evet” cevabını veren 3 katılımcının proje alanlarında tercih etmedikleri konulara ilişkin bilgiler yer almaktadır. 8 proje alanı içerisinde sadece 3 alanda seçim yapıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde

“Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler” alanının 3 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzde değerleri incelendiğinde 17 kişi içinde “Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler” alanının %50 ile yüksek bir yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. “Proje alanınızı seçerken özellikle tercih etmediğiniz alan(lar) var mıydı?” sorusuna “Evet” cevabını veren 3 katılımcı, söz konusu proje alanlarını tercih etmeme nedenleri ile ilgili soruyu yanıtsız bırakmışlardır. Tercih edilmeyen alanların özellikle tercih edilmeme nedenleri araştırılmaya değer bir konu olduğu düşünülebilir. Proje koordinatörlerinin alan tercih kararlarında kişisel, yerel, ulusal veya uluslararası düzeyde etkileyen faktörlerin olup olmadığı ve bunların ne olduğu merak uyandırmaktadır.

Soru 5: Proje ortaklarınızda ülke ve kurum/kuruluş tercihlerinizi etkileyen nedenler/faktörler nelerdir? (alanda tecrübeli, arkadaş, vesaire)

Soru 5’e katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır.

K1: Birincil neden ilgili ülke ve ortağın belirlediğimiz alandaki çalışmalarıdır. İlgili alanda sürekli çalışmalarda bulunması bizler için önemli. İkinci önceliğimiz de tecrübedir. Projenin yürütülmesi esnasında konusuna hâkim ve beklentilerinizi karşılayacak olan ortaklar projenin yönetiminde sizlere kolaylık sağlayacaktır. Üçüncüsü de ortak ağlar veya arkadaş denilebilir, fikir alışverişi daha önce çalıştığımız ve aynı ortak ağlarda yer aldığımız arkadaşlarla daha çok olmaktadır.

K2: Tecrübeli, yaygınlaştırma kapasitesi güçlü, temsil gücü yüksek, verilen görevi yapmada güven veren kurum, önceki ortaklıklarda geliştirilen ilişkiler.

K3: Daha önce tanıdığımız ortaklarla işbirliği yapılmasının uygulayacağımız ilk Erasmus+ spor projesinde bizlere iletişim ve proje yönetimi açısından önemli bir avantaj sağlayacağını düşünerek 2014 yılından bu yana çalıştığımız uluslararası kurumlar tercih edilmiştir. Aynı zamanda örtüşen çalışma alanları ve ortak ülkelerde de kadınların spora katılımının düşük olması tercih sürecinde göz önünde bulundurulmuştur.

K4: Bir tanesi proje ağımdan olması ve diğer iki tanesi proje alanında çalışan kuruluşlar olmaları nedeniyle tercih edildi.

K5: Tecrübeli ve geçmiş projelerde çalıştığımız arkadaşları tercih ettik.

K6: Deneyimli ve daha önce proje koordine etmiş olan kuruluşlar.

K7: Deneyim ve tanıdığımız kişiler olmaları etkili oldu.

K8: Yunan ortağımızın tecrübeli olması seçim nedenimizdi. Sloven ve Romen ortağımızla uzun süreli işbirliğimizin devam etmesi sebebiyle seçtik. Mersin MEMi projenin kamu ayağının güçlenmesi için seçtik.

K9: Alanında tecrübeli ve proje konusunda yetkinlik.

K10: Daha önce benzer hedef kitleyle projeler gerçekleştirmiş kurumlar olması.

K11: Tecrübe.

K12: Sorumluluk sahibi kurumlar.

K13: Alanda tecrübeli ve özellikle spor alanında çalışanlar.

İ1: Her proje bir araştırma sorununa en iyi çözümü bulacak ortaklıkları kurmak konusundaki başarısıyla da değerlendirilir. Bizim buradaki çabamız bunu sağlamaktır. Özellikle sivil toplum ve akademiye bir araya getirecek çalışmalar önemli.

İ2: Alanda tecrübeli.

İ3: Alanında tecrübeli oluşu.

İ4: Tecrübe alanları.

Cevapların geneline bakıldığında, katılımcıların proje ortaklarını seçerken ülke ve kurum/kuruluş tercihleri etkileyen en yaygın faktörlerin ortaklarının güvenilir ve tanıdık olmalarıdır. Bunların yanı sıra, ortaklarının çalışılan konu hakkında tecrübeli, bilgi sahibi ve yetkin olmaları önemli nedenler arasında yer almaktadır.

Soru 6: Erasmus+ spor projenizin eylemini, yani “Küçük İşbirliği Ortaklıkları”, özellikle neden seçtiniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha yüksek, ortak sayısı daha az, bütçe kontrolü daha kolay, vesaire)?

Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarının verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır.

K1: Daha önce yer almadığınız bir alanda görece daha az zorlayıcı bir başvuru yapmak her zaman avantajdır. Daha az ortakla proje yönetiminin ilkelerini de

öğrenmiş olursunuz. Bizler için spor alanında merkezi bir projeye ilk kez başvurduğumuzda aradığımız şeyler yönetilebilir ve ihtiyaçlarımızı karşılayabilir olmasıydı. Bu anlamda geçtiğimiz iki senede başvurduğumuz iki spor projemiz de bu amaçlar doğrultusunda hibelendirilmiştir.

K2: Tecrübe edinmek ve kabul edilme olasılığının daha yüksek olması (format daha basit).

K3: AB fonlarının STK'lar tarafından yapılan çalışmalarda önemli ölçüde saygınlığı ve tanınmayı da beraberinde getirmesi Brüksel merkezli bir proje başvurusu yapmamızda önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanında dernek idari ve finansal kapasitemizi göz önünde bulundurarak Küçük İşbirliği başvurusu yaparak da kapasite gelişiminde önemli bir adım atacağımızı düşündük.

K4: Bir yerel dernek olarak bütçe kontrolü ve uygulamasının diğer eylemlere göre daha kolay olması nedeniyle.

K5: Kabul edilme oranı daha yüksek diye.

K6: Uygulaması ve raporlaması daha kolay.

K7: Bu alanda daha önce deneyimimiz ve bilgimiz olması nedeniyle seçtik.

K8: Çalışma alanımıza ve hedeflerimize uygun olduğu için seçtik.

K9: Ortak sayısı, uygulanabilirlik, tecrübe kazanma.

K10: Uygulanabilirliği ve ortaklar arası iletişimin daha kolay olması.

K11: Projenin amacını gerçekleştirme noktasında tercih edilen ülkelerin o alandaki etkililiği.

K12: Sonuçları daha kullanılabilir ve alanım ile ilgili.

K13: Bütçe kontrolü daha kolay.

Cevapların geneline bakıldığında, katılımcıların Küçük İşbirliği Ortaklıkları eylemini seçme nedenleri arasında en sık görülen etkileyici faktörlerin proje başvurusunun, uygulamasının ve raporlamasının basit olması, az sayıda ortak

gerektirmesi, kabul edilme olasılığın yüksek olması ve tecrübe kazanabilmek olduğu saptanmıştır.

Soru 6: Erasmus+ spor projenizin eylemini, yani “İşbirliği Ortaklıkları”, özellikle neden seçtiniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha yüksek, ortak sayısı daha az, bütçe kontrolü daha kolay, vesaire)?

İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarının verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır.

İ1: Çözüm bulmak istediğimiz sorunun ele alınma yoluna uygun.

İ2: Çevre bilinci geliştirmek.

İ3: Projenin büyük ölçekli bir bütçeye sahip oluşu.

İ4: Daha önce de büyük ölçekli işbirliği ortaklığını tercih etmiştik, deneyimden dolayı yine bu çağrıya yöneldik.

Cevaplara bakıldığında, seçmiş oldukları proje eyleminden katılımcıların genel anlamda çalışmak istedikleri konu hakkında daha yetkin oldukları için daha geniş kapsamlı ve konuya özel proje yürütme konusunda özgüvenli oldukları söylenebilmektedir.

Soru 7: “İşbirliği Ortaklıkları” eylemini neden seçmediniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha düşük, ortak sayısına ulaşmak daha zor, bütçe kontrolü daha zor, vs.)?

Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 11. katılımcı cevap vermemiştir. Diğer katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır:

K1: Kurum olarak Erasmus+ projelerinin tüm süreçlerine hâkimiz. KA2 projeleriyle bir tutabileceğimiz İşbirliği Ortaklıklarında da projeler gerçekleştirebiliriz. Ancak ihtiyaçlarımız ve kurumsal kapasitemiz el verdiğince önümüzdeki seneden itibaren işbirliği ortaklıklarında da yer alacağız.

K2: Yeterince tecrübeli insan kaynağına sahip olmamak.

K3: Derneğimizin idari ve finansal kapasitesi göz önünde bulundurularak bu aksiyon tercih edilmemiştir.

K4: Yereldeki sinerjimiz gelişirse ileride diğer eylemler de denenebilir, ancak kabul edilme olasılığının daha düşük olması ve iş yoğunluğu nedeniyle şimdilik seçmedik.

K5: Kabul edilme oranı düşük.

K6: Kabul edilmesi zor.

K7: Kabul edilme oranı ve bilgi yetersizliği.

K8: Çalışma alanımıza ve hedeflerimize uygun olmadığı için seçmedik.

K9: Kabul edilme olasılığı düşük olması sebebiyle.

K10: Zaten bu tarz projelerimiz vardı ve bu projelerin çokluğu proje ekibimizi zorlayabilirdi.

K12: Yazdım ama onaylanmadı. Tekrar deneyeceğim.

K13: Bütçe kontrolü daha zor.

Genel anlamda cevaplara bakıldığında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarının İşbirliği Ortaklıkları projesi seçmeme nedenleri arasında en büyük etkenin kabul edilme zorluğu olduğu görülmektedir. Bu zorluk derecesinin proje başvurularında cesaretsizliğe yol açmasında en büyük faktörün proje yazma tecrübesinin olmaması olarak düşünülmektedir. Bu durumun iyileştirilmesi için ülkemizin yetkili kurumların adım atmaları ve eylemlerde bulunmaları gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. İşbirliği Ortaklıkları projesinin seçilmemesinin diğer faktörleri ise proje koordinatör kurum/kuruluşlarının tecrübesi ve insan kaynaklarının kapasiteleridir.

Soru 7: “Küçük İşbirliği Ortaklıkları” eylemini neden seçmediniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha düşük, ortak sayısına ulaşmak daha zor, bütçe kontrolü daha zor, vs.) sorusuna işbirliği katılımcılarının verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır.

İ1: Daha uygulama odaklı bir proje fonu. Biz üniversite olarak araştırma odaklı bir proje olmasını önemsedik.

İ2: Küçük olduğu için.

İ3: Bütçenin proje yönetimi için az olması.

İ4: Daha önce de büyük ölçekli işbirliği ortaklığını tercih etmiştik, deneyimden dolayı yine bu çağrıya yöneldik.

Soru 8: Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri eylemini neden seçmediniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha düşük, ortak sayısına ulaşmak daha zor, bütçe kontrolü daha zor, konular daha detaylı, vs.)

8. soruya katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 11. katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

K1: Yine kurumsal kapasite ile ifade edilebilir. Yeterli tecrübe ve kapasite ile önümüzdeki yıllarda gerçekleştirilebilir.

K2: Yeterince tecrübeli insan kaynağına sahip olmamak.

K3: Derneğimizin idari ve finansal kapasitesi göz önünde bulundurularak bu aksiyon tercih edilmemiştir.

K4: Bu tür projeler için tam zamanlı en az bir personel gerektiğini düşünüyoruz, biz ise yerel ve gönüllü bir kuruluşuz, dolayısıyla ancak destek kuruluş görevi yapabiliriz.

K5: Kabul edilme oranı düşük.

K6: Kabul edilmesi zor.

K7: Kabul edilme oranı ve bilgi yetersizliği.

K8: Çalışma alanımıza ve hedeflerimize uygun olmadığı için seçmedik.

K9: Proje konusunda tecrübe kazanılması ile birlikte Avrupa Birliği projeleri daha sonra planlanmıştır. Nitekim 2020 yılında bu konuda proje yazılmış ve hibe almaya uygun bulunmuştur. Proje 23-30 Eylül tarihleri arasında başarılı bir şekilde sonuçlandırılmıştır.

K10: Projelerle ilgili talepte bulunan taraf olmadık. Genelde daha önceki projelerimizden ötürü bizimle iletişime geçen yurtdışından kurumların projelerini seçtik. Yani şu proje olsun, bu proje olmasın diye düşünmedik. Hangi projede faydalı olacağımızı düşündüysük o projelere katıldık ve önceliğimiz proje yararlanıcılarına

faydalı olacağımızı düşündüğümüz projeleri hayata geçirmek oldu. Hippoterapi-Hydrotherapi projemizi de bu düşünceyle koordinatör kurum olarak hayata geçirdik.

K12: Kapsamlı ve zor olduğunu düşünüyorum.

K13: Daha düşük bütçeli olduğu için.

İ1: Etkinlik odaklı bir proje planladık. Söylediğim gibi biz önce konuyu oluşturup sonra buna uygun bir fon aradık. Doğru olanın da bu olduğuna inanıyorum.

İ2: Bilmiyorum.

İ3: Ortak sayısına ulaşmak daha zaman alıyor.

İ4: Ortak sayısına ulaşmak zor.

Sorunun yanıtlarına bakıldığında, gene anlamda bilgi, tecrübe, insan kaynağının ve kurumsal kapasite yetersizliğinin yanı sıra kabul edilme olasılığının düşük olması nedeniyle Kâr Amacı Gütmeyen Spor Etkinlikleri proje eyleminin seçilmediği tespit edilmiştir. Bu konu ile ilgili olarak, ülkemizden Erasmus+ 2014-2020 döneminde hiç Kâr Amacı Gütmeyen Spor Etkinlikleri projesinin olmadığı dikkat çekmektedir. Söz konusu proje türü için 2020 Erasmus Program Rehberi'ne göre bir ülkede düzenlenen Avrupa çapındaki spor etkinliklerinde, en az 10 Program Ülkesi'nden katılımcılar yer almalıdır veya birkaç program ülkesinde eş zamanlı olarak düzenlenen spor etkinliklerinde, en az 10 farklı program ülkesinden katılımcılar yer almalıdır. Bu şartın yanı sıra, bu proje türü kapsamında farklı kategoriler için gösterge mahiyetindeki bütçe tahsisat oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Bütçenin yaklaşık %30'u - Avrupa Spor Haftası'nın uygulanmasına yönelik etkinlikler,
- Bütçenin yaklaşık %70'i - Avrupa Spor Haftası ile ilişkili olmayan etkinlikler (yani sporda gönüllülük, spor yoluyla sosyal içerme, sporda cinsiyet eşitliği, sağlığa faydalı fiziksel aktivite ile ilgili olanlar).

Yaklaşık 4 etkinlik, Avrupa Spor Haftası'nın uygulanmasına yönelik seçilmelidir. Bu etkinlikler, Avrupa Spor Haftası'nın uygulanması için belirlenen temalara (yani eğitim, işyerleri, dış mekânlar, spor kulüpleri ve fitness merkezleri) odaklanmalıdır. Avrupa Spor Haftası ile ilişkili olmayan yaklaşık 8 etkinlik

seçilmelidir. Gönüllülük, sosyal içerme, cinsiyet, HEPA ile ilişkili en az bir etkinlik sporun dış boyutuna (yani spor diplomasisine), en bir etkinlik de bu Eylemin hedeflerinin (sporda gönüllülük, sporda ve spor yoluyla sosyal içerme, sporda cinsiyet eşitliği, sağlığa faydalı fiziksel aktivite) desteklenmesinde halk sporlarının rolüne odaklanmalıdır. Belirtilen şartlardan anlaşıldığı üzere söz konusu proje türünün oldukça komplike ve kapsamlı olmasının en önemli tercih edilmeme nedeni olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, yine bu durumun iyileştirilmesi konusunda yetkin kurum ve kuruluşlarımızın önemli görevleri olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4.16. Soru 9: Projeniz devam ediyor mu?

Evet/Hayır	Frekans	Yüzde
Evet	11	64,7
Hayır	6	35,3
Toplam	17	100,0

Tablo 4.16. incelendiğinde araştırmaya katılan 17 katılımcının “Projeniz devam ediyor mu?” sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 kişinin 11’inin “Evet” cevabını, geri kalan 6 kişinin ise “Hayır” cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen 17 cevabın %64,7’sinin “Evet” ve %35,3’ünün “Hayır” olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde “Evet” cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların çoğunun projelerinin devam ettiği görülmektedir. Proje türüne göre proje süreleri değişmektedir. Bu nedenle, cevapların yorumlanması değil sadece proje sürelerinde açıklama yapılması gerekmektedir. Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünün süresi 24 aya kadar, İşbirliği Ortaklıkları proje türünün süresi 36 aya kadar ve Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri proje türünün süresi 12 aya kadar değişmektedir. Bu soru daha sonraki soruları için önemli olması sebebiyle sorulmuştur.

Soru 9a: (Soru 9’un yanıtı “evet” ise), yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde projeden beklediğiniz etkiler nelerdir?

Soru 9a’ya 11 katılımcının verdiği yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Engelli bireylerin topluma spor yoluyla kazandırılması, yerelde yer alan engelli spor kulüplerimize taraftar kazandırılması için çalışmalarımız sürüyor. Her ne kadar

sosyal medyadan ilgili hedef gruplarına ulaşırsak da pandemi nedeniyle istenilen seviyede olamamaktadır.

K2: Farkındalığın artırılması, iyi uygulama örnekleri.

K4: Yerelde proje alanında çalışan kamu ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği, bölgesel ve ulusal olarak engelli sporları için yaklaşım ve farkındalık gelişimi, engelli sporcuların uluslararası hareketliliğinin ve kültürlerarası farkındalığının artması.

K5: Yerelde farkındalık ve engelli sporlarında kalıcı mekanizmalar.

K6: Engellilerin spora katılımının artması.

K7: Spor yoluyla daha fazla sığınmacı ve mültecinin sosyal katılımının artması, dışlanmanın azalması.

K8: *Expected Impact of our project during & after the life-time project:*

25 NGO Staffs – Sport Club Staffs – Public Bodies Representatives from 5 organizations have increased their operational capacities by implementing EU-funded project.

Min. 50 organization representatives (including managers, trainers, people with disabilities and their relatives) have increased their awareness about Erasmus+ Sport action.

Each country has established structured and sustainable dialogue in sub-groups and enriched further collaboration opportunities at local level. The methodological capacities of 20 Sport Experts (Coaches, Trainers, Physical Education Teachers) from 4 countries will be raised on inclusive sport & physical activities. Transnational Project participants have received Certificate of Attendance. Min. 120 people with disabilities and their relatives.

K12: Basketbol antrenörlerinin kapasitesini geliştirmek.

K13: Mültecileri ülkeye daha çabuk adapte etme ve yerel insanlarla spor yoluyla daha çabuk kaynaşma.

İ1: Etki yaratması ve çözüme yönelik bir katkı sunması.

İ2: Ulusal ve uluslararası işbirlikleri ve ortak kültür oluşturma.

Cevaplara bakıldığında, genel anlamda katılımcıların projelerinden beledikleri yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde etki, “farkındalık yaratmak” tır. Farkındalığın neticesinde, sosyal katılım ve kalıcı mekanizmaların oluşturulması beklenmektedir. Bunlar birer etki çıktısı olarak düşünülebilir.

Soru 9 devam: (Soru 9’un yanıtı “hayır” ise), projenizi yürütürken gözlemlediğiniz eksiklikler veya sorunlar nelerdir?

“Projenizi yürütürken gözlemlediğiniz eksiklikler veya sorunlar nelerdir?” sorusuna 6 katılımcının verdiği yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K3: Projemiz uygulama süresince 3 ülkede 15-24 yaş arası genç kadınların spora katılım oranlarında artış ve farkındalık gözlenmesi için çalışmalar yaparak 12 ay boyunca uluslararası ve yerel faaliyetler gerçekleştirdik. Hedeflediğimiz tüm proje aktiviteleri önerildiği gibi gerçekleşti. Proje uygulama sürecini ortaklarımızla birlikte değerlendirdiğimizde yaygınlaştırma sürecinde sosyal medya ağırlıklı bir yöntem izlediğimizi ölçme şansımız oldu. Sonraki çalışmalarımızda yerel işbirliklerimizi de kullanarak daha çok odak grup çalışmaları ve yüz yüze yaygınlaştırma çalışmalarını tüm süreç boyunca gerçekleştirmek istediğimiz sonucuna ulaştık.

K9: Kayda değer bir eksiklik tespit edilmemiştir.

K10: Projelerimizi hayata geçirmekte neredeyse hiç zorluk yaşamadık fakat pandemi ile birlikte neredeyse tüm faaliyetlerimiz durma noktasına geldi.

K11: Herhangi bir eksiklik gözlemlemedim.

İ3: Ortaklar arasında koordinasyonun sağlanması ve zamanında işin bitirilmesi için paydaşların takibi.

İ4: Covid dönemi sebebi ile iş akışlarında aksama yaşanabildi, iş takibi bu dönemde önemli bir sorun haline geldi.

Yanıtlar incelendiğinde, Küçük İşbirlikleri Ortaklıkları proje yürütücülüğünde COVID-19 pandemisinin yarattığı sorunlar dışında hiç sorun yaşanmadığı ancak, İşbirliği Ortaklıkları’nda proje koordinasyonunda sorun yaşandığı tespit edilmiştir.

Soru 9b: Projeniz için verilen hibenin yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

6 katılımcının “Projeniz için verilen hibenin yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Verilen hibe doğrultusunda hedef ve ihtiyaçlarımızı belirlediğimiz için yeterli denilebilir.

K2: Özellikle kurdaki farktan dolayı, yeterli buluyoruz.

K3: Tahsis edilen hibe 4 uluslararası etkinliğin uygulanması ve 3 ülkede yuvarlak masa toplantıları, anket çalışmaları, yerel spor faaliyetleri, farkındalık çalışmaları, yaygınlaştırma seminerleri için yeterli olarak değerlendirilmektedir.

K4: Yeterli.

K9: Bu tür projelerin çıktısının daha fazla olabilmesi için bütçesel anlamda daha fazla rakamla desteklenebilir.

K10: Hibe konusunda eksiklik yaşamadık.

K11: Yeterli olduğunu düşünüyorum.

K12: Yeterli.

K13: İyi düzeyde.

İ2: Yeterli.

İ3: Yeterliydi.

İ4: Yeterli idi.

Katılımcıların yanıtlarına göre hepsi proje için verilen hibenin yeterli olduğunu düşünmektedirler. Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarında sadece biri daha fazla proje çıktısının olabilmesi için destek sağlanabilir ifadesi nedeniyle proje türü seçiminde İşbirliği Ortaklıkları proje türünün daha uygun olduğu düşünülmektedir.

Soru 9c: Sizce projeniz amaçlarına/hedeflerine ne derece ulaştı?

Projesi tamamlanan 11 katılımcının “Sizce projeniz amaçlarına/hedeflerine ne derece ulaştı?” sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Amacımıza ulaştı ancak belirlediğimiz kişi sayısında aşağılarda kaldı.

K2: Pandemi koşulları nedeniyle uygulamada güçlük çekmekteyiz

K3: Projemizle; Kadınların spora katılımı için STK'lar ve Spor Kulüpleri arası diyalog oluşturulmuştur ve işbirliklerimiz artarak devam etmektedir. Spor Koçları, beden eğitimi öğretmenleri ve gençlik çalışanları sporun dâhil etme ve toplumsal cinsiyet eşitliği için önemini kavrayarak gelecek çalışmalarımıza da metodolojik olarak katkı sağlamaktadır. Daha önce hayatında spora yer vermeyen 15-24 yaş arası genç kızlar, haftada en az 2 kere spor ya da fiziksel aktiviteye katıldıklarını belirtmişlerdir. Farkındalık kampanyalarının oluşturulmasında görev alan gençler, cinsiyet bazlı ayrımcılık konusunda fikir ve yetkinliklerini geliştirmişlerdir. Ayrıca İstanbul Maratonu sırasında, yaklaşık yüz kişiden oluşan uluslararası bir grupla halk koşusuna katılarak, projemizin görünürlüğü sağlanmış ve yine Final Konferansı gerçekleştirilerek yerel STK'lar, spor kulübü temsilcileri ve gençlere ulaşılmıştır.

K9: Farkındalık oluşturmak amacıyla yapılmış projede belirlenen hedeflere ulaşılmıştır. Ancak bu tür projelerin devam etmesinde fayda vardır.

K10: Proje hedeflerine yeterince ulaşıldığını düşünüyoruz.

K11: Orta seviyede.

K12: Hedeflenen ölçüde devam ediyor.

K13: Daha projemiz bitmedi.

İ2: Çalışıyoruz.

İ3: Gelen sonuçlardan ulaştığımızı düşünüyoruz fakat sürdürülebilir olması için yani proje bitiminden sonra projenin yaşaması için gönüllü çalışmaların ve desteğin devam etmesi gerekmektedir.

İ4: Covid engeli yaşadığımız için istediğimiz kitleyi online olarak da bir araya getirebildik, bu sebeple amacımız tam olarak gerçekleşemedi. Fakat sosyal medya sayesinde önemli bir etki oluşturuldu.

Verilen cevaplara bakıldığında, projelerin amaçlarına/hedeflerine ulaşılması konusunda COVID-19 pandemisinin yine olumsuz etkisinin yaşandığı görülmektedir.

Soru 9d: Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde projenizin etkileri nelerdir?

Projesi tamamlanan11 katılımcının verdikleri yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Erasmus+ spor projelerinin bilinirliği ve her hedef grubuna yönelik olarak çalışmalarımızı birçok kesime ulaştırdık.

K2: Ortakların yaygınlaştırma kapasitesi oldukça güçlü olduğundan, iyi uygulama örneklerinin etkili olacağını düşünüyoruz.

K3: Yerel olarak bu uygulama sonrasında derneğimizde ve ortak kuruluşlarımızda saha gönüllülerinde artış sağlanması, proje süresince hedeflediğimiz bir amaç olmakla beraber proje sonunda bizler için son derece olumlu bir dönüşüm olmuştur. Uygulama sürecinde Brüksel merkezli bir proje yönetim tecrübesi kazanarak uluslararası arenada önemli bir tanınırlığa sahip olduğumuzu düşünüyoruz. Bu proje sonrasında daha uzun soluklu projeler gerçekleştirmek için derneğimizin kurumsal kapasitesinde de olumlu bir artış gözlenmiştir. Ortak kuruluşlarımızla işbirliğimiz devam etmektedir. Bu proje tecrübesinin bize kattıkları sayesinde şu anda 5 farklı Erasmus+ spor projesinde yer almaktayız.

K9: Yerel, bölgesel ve ulusal fayda, uluslararası ortaklık ve işbirliğini geliştirme, uluslararası alanda hem ülkemiz hem de kurum adına tanınırlık kazanma, projenin diğer çıktıları ya da faydaları olarak değerlendirilebilir.

K10: Projemizin özellikle yerel anlamda etkili oldu. Yaygınlaştırma faaliyetleri ile de ulusal düzeyde dikkat çekmeyi başardık.

K11: Ulusal düzeyde proje konusunda farkındalıklar oluşup, uluslararası platformda ülkemizin proje alanı konusunda başarılı olması ortak ülkelere ülkemizin tanıtımına olumlu etki oluşturdu.

K12: Olumlu.

K13: Mültecileri ülkeye daha çabuk adapte etme ve yerel insanlarla spor yoluyla daha çabuk kaynaşma.

İ2: Henüz tamamlanmadı.

İ3: Hedef kitlenin bu alana bakışını değiştirecek, bilgisini arttıracak, çocukların spora katılımını teşvik edecek bir etki yaratıldı.

İ4: Farkındalık oluşturuldu ve bu konu hakkında eğitimlerin alınmasına fayda sağlandı.

Verilen cevaplara göre katılımcıların projelerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde etkilerinden en önemlisi farkındalık yaratmanın olduğu görülmektedir. Ayrıca, projeler ilgili kurum/kuruluşlarına tanırılık sağlamıştır.

Soru 9e: Tekrar Erasmus+ spor projesi yapmak ister misiniz ve neden?

Projesi tamamlanan 11 katılımcının sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Hedef gruplarımızın çokluğu ve bu alanda hizmet vermemizden ötürü hâlihazırda gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımız için hibe çalışmalarına devam edeceğiz.

K2: Evet, gönüllük çalışmalarını, uluslararası işbirliğini ve aktif olmayı seviyoruz.

K3: Evet, AB hibeleri hem ülkemizde hem Avrupa'da grassroot organizasyonlar için uzun vadeli planlamaları ve bu planlamaların gerçekleştirilmesi için yeterli finansal desteği beraberinde getirmektedir. AB etiketli, özellikle de Brüksel merkezli gerçekleştirilen spor projelerinin yerel olarak aktif çalışmalar kurgulayan kurumlar için önemli bir itibarı da sağladığını düşünüyoruz. Yapılan işbirlikleri ile kurumsal kapasitemizde nitelikli insan kaynağı da artarak çalışmalarda kalite sağlanmaktadır.

K9: Bu tür projelerin yazılmasında ve uygulanmasında fayda gördüğümüz için tekrar yazılmasını tabiki isteriz.

K10: Projelerimizi yapmaya elbette devam edeceğiz. Bu sayede bölgemizde yaşayan dezavantajlı gruplara spor alanında fırsat eşitliği yaratarak bölgesel kalkınmaya destek olduğumuzu düşünüyoruz. Üniversite olarak bu vizyonla gerek Erasmus+ gerek başka programlarda projelerimizi hayata geçirmeyi istiyoruz.

K11: Evet. Hibe desteği almak için.

K12: Evet, çünkü seviyorum.

K13: Evet yapmak isterim çünkü spor benim hayatım.

İ2: Evet. Proje aynı zamanda kendinizi ifade etmektir.

İ3: İsteriz, bir fikrin uluslararası işbirlikleri ile hayata geçmesinin en etkili yolu.

İ4: Elbette, projelerin hayata geçmesi ve uluslararası işbirlikleri için önemli buluyoruz.

Verilen cevaplardan anlaşıldığı üzere, tüm katılımcılar Erasmus+ spor projesini yürütmekten memnun oldukları için tekrar başvuru yapmayı düşünmektedirler.

Soru 9f: Projenizden elde ettiğiniz sonuçlar nelerdir?

11 katılımcının 9f sorusuna verdiği yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

K1: Engelli bireylerin spora yönelimlerinin kendilerine destek olunması halinde oldukça yüksek olduğu, fiziksel olarak sağlıklı bireylerin engelli sporculara destek vermek anlamında istekli olduğu görülmektedir.

K2: Projemiz henüz devam etmektedir.

K3: Projemizle spor koçları, beden eğitim öğretmenleri, spor alanındaki gençlik çalışanları Uluslararası bir eğitim kursuna katılarak yerelde spor faaliyetleri gerçekleştirdiler. Bu faaliyetler sonrasında Uluslararası Spor Etkinliği'ne katılan 16-30 yaş arası gençler, spor ve fiziksel aktivitenin önemini kavrayarak farklı ülkelerden akranlarıyla kültürler arası öğrenme yetkinliklerini geliştirdiler. İstanbul'da ev sahipliği yaptığımız Final Konferansı ve İstanbul Maratonu görünürlük etkinliği ile projemizin bizlerde yarattığı dönüşümü yaygınlaştırma şansı yakaladık. Bunun dışında ülkelerde yaptığımız yuvarlak masa toplantıları ve küçük ölçekli ihtiyaç analizleri (anket) ile mevcut durumu kendi yerel gerçekliklerimiz kapsamında ölçme şansı yakaladık. Proje sosyal medya hesaplarının kurulması ve farkındalık çalışmaları için 3 ülkeden gençler birlikte çalışma şansı yakaladı. Toplamda 4 faaliyet videosu, 1 proje genel özet videosu, 2 farkındalık videosu ve 1 poster gençler tarafından üretilmiştir.

K9: Bireyler için; sosyal ve kültürel fayda, bilinçlilik, sağlıklı yaşama teşvik, Fiziksel aktivite, Teknolojiyi yerinde ve zamanında kullanma gibi birçok çıktıyı sonuç olarak değerlendirebiliriz.

K10: Engelli bireylerin sosyal entegrasyonu Hippoterapi uygulamaları hakkında farkındalık oluşturulması, hidroterapi uygulamaları hakkında farkındalık oluşturulması, engelli çocukların vücut kompozisyonu açısından hippo ve hidro terapi yöntemlerinin ne denli faydalı olduğunun ortaya çıkması, engelli çocukların ve ailelerinin ruhsal iyi oluşlarına katkı sağlayan faaliyetlerin hayata geçirilmesinin sağlanması.

K11: Dezavantajlı bireylerin sosyal hayata entegrasyonunun sağlanması, at ve su ile terapiler sonucunda engelli bireylerin fiziksel anlamda iyileşmesine olanak sağlamıştır.

K12: Daha değil.

K13: Henüz projemiz bitmedi.

İ2: : Henüz tamamlanmadı.

İ3: Sosyal medyada yaratılan bir bilinçlendirme çalışması oluşturuldu. MEB ile yapılan protokol ile okul ziyaretleri gerçekleştirildi. Burada öğretmenlerin ve ebeveynlerin farkındalıklarının artırılması sağlandı, yöntemler aktarıldı. Bunun da sonuçları okul içi ve ev içi uygulamalarında karşılık buldu.

İ4: Bu konuda eğitimlerin alınmasına katkı sağladık.

Genel anlamda, tüm katılımcıların projelerinden birçok farklı sonuçlar elde ettikleri belirtilmiştir.

Soru 9g: Projenizden elde ettiğiniz sonuçları nasıl değerlendiriyorsunuz?

“Projenizden elde ettiğiniz sonuçları nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna 11 katılımcı tarafından verilen cevaplar aşağıda yer almaktadır.

K1: Çeşitli anket ve proje paylaşımlarının izlenme sayılarını değerlendirme ölçümüz, diğer yandan genel itibariyle pandeminin olmadığı dönemde beklenenin üstüne çıkmasını bekliyorduk.

K2: Projemiz henüz devam etmektedir.

K3: Planladığımız tüm faaliyetler başarılı bir şekilde yerine getirilmiştir. Tüm bu faaliyetler sonucunda derneğimizde ve ortak kuruluşlarımızda saha gönüllülerinde

artış görülmesi proje süresince yaptığımız çalışmaların devamının sağlanmasında bizlere önemli bir insan kaynağı gücü sağlamaktadır. Yerel ölçekte de kamu - STK işbirliklerimiz artmıştır.

K9: Bireylerin gelişimine katkı sunduğu, bilinçlilik kazandırdığı düşüncesindeyiz.

K10: Alanında yenilikçi ve farkındalık sağlayan sonuçların ortaya çıkması üniversitemiz adına elde ettiğimiz bir başarı olarak görüyoruz.

K11: Amaçların gerçekleştirilmesi anlamında elde edilen sonuçların olumlu etkiler oluşturduğunu ve bu projelerin farklı alanlarda da sorunlara ve problemlere çözüm üretmesi anlamında ilerleyen zamanlarda farklı projelerinde üretilmesine olanak sağladığı ve ihtiyaç olduğu görülmüştür.

K12: Daha fazla antrenöre yayarak değerlendireceğiz.

K13: İzleme ve değerlendirme yöntemleriyle.

İ1: : Çok yararlı olacak.

İ2: Projenin yarattığı sonuç başlangıç oldu, farkındalık yaratıldı. Bu alanda çalışmalar devamlılık arz ederse toplumda dönüşüm başlayabilir.

İ3: Sosyal inovasyon ve girişimcilik hakkında bilgi ve farkındalık sahibi olunmasını sağladık. Eğitimler verdik.

Genel olarak, verilen cevaplara göre tüm katılımcıların olumlu sonuçlar elde ettikleri ifade edilmektedir.

Tablo 4.17. Soru 10: Proje ekibiniz: Personel sayısı

Personel Sayısı	Frekans	Yüzde
1-5	11	64,7
6-10	4	23,5
11-20	1	5,9
21 ve üzeri	1	5,9
Toplam	17	100,0

Tablo 4.17’de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının proje ekiplerindeki personel sayılarına ilişkin frekansları ve frekanslara ait yüzde oranları yer almaktadır. “1-5” personel sayı aralığında proje ekibi olan 11, “6-10” personel sayı aralığında

proje ekibi olan 4, “11-20” ve “21 ve üzeri” personel sayı aralığında proje ekibi olan birer frekans değerine sahip olduğu görülmektedir. Frekanslara göre yüzdelik değerlerine bakıldığında “1-5” personel sayı aralığında proje ekibi olanların %64,7’lik yüzde ile en yüksek yüzde oranına sahip olduğu görülmektedir. “6-10 personel sayı aralığında proje ekibi olanlar %23,5’lik yüzde ile ikinci sırada yer almaktadır. “11-20” ve “21 ve üzeri” personel sayı aralığında proje ekibi olanların ise %5,9 frekans oranına sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuca göre, ülkemizde yürütülen Erasmus+ spor proje ekiplerinin genel olarak az sayıda personelden oluştuğu dikkat çekmektedir.

Tablo 4.18. Soru 10: Proje ekibiniz: Personel sayısı, meslekleri, nitelik ve yetkinlikleri

Katılımcı	Personel Sayısı	Meslekleri	Nitelik ve Yetkinlikleri
K1	1	Proje uzmanları	Yeterli seviyede (B1 en az) İngilizce seviyesi ve genel olarak proje yönetimi için gerekli PMC eğitimine sahip olmaları
K2	1	Akademisyen, antrenör, spor uzmanı, grafik tasarımcı	Alanında uzman, yabancı dil bilgisi ve iletişim becerisi yüksek, gönüllülük çalışmalarını seven
K3	1	Sivil Toplum Çalışanları/Gençlik Eğitimcileri	Uluslararası proje yürütme tecrübesi olan, yabancı dilde etkin iletişim sağlayan, idari ve finansal raporlama deneyimine sahip bireylerdir.
K4	2	Antrenör, spor uzmanı, öğretmen ve üniversite öğrencileri	Engelli sporları antrenörü, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü antrenör ve uzmanları, üniversite öğrencileri ve öğretmenler.
K5	1	Antrenör, beden eğitimi öğretmeni, İngilizce öğretmeni ve üniversite öğrencisi	Engelli sporlarında antrenörlük, spor eğitimi alanında çalışma deneyimi, dil yeterliliği.
K6	1	Memur, öğretmen, turizm çalışanı, öğrenci	Yabancı dil yeterlilikleri, uluslararası iletişimleri ve hareketlilikleri, proje alanında deneyimleri
K7	1	Üniversite öğrencileri, öğretmenler	Rehberlik ve psikolojik danışmanlık, beden eğitimi öğretmenliği
K8	1	Öğrenci, STK Çalışanı	Uluslararası proje yazma ve yürütme konusunda uzman kişiler.
K9	2	Antrenör, spor uzmanı, idari birim	Proje yazma ve yürütme konusunda bilgi ve tecrübeye sahip kişiler
K10	2	Akademisyen ve fizyoterapist	Binicilik, Su sporları, Engelli sporları, Fizyoterapi ve rehabilitasyon
K11	1	Öğretim elemanı	Yetenekli
K12	1	Öğretmen	Eğitmen ve spor gönüllüsü
K13	2	Çeşitli meslek grupları ama daha çok spor alanı	Antrenör Beden Eğitimi Öğretmenleri
İ1	3	Türkiye; üç akademisyen ve bir siyaset bilimci idari asistan	Proje ve akademi deneyimi
İ2	4	Her alandan	Nitelikli ve yetkinler
İ3	1	Spor alanında çalışan öğretim görevlisi yada uzmanlar	Araştırma alanında destek olan bir ekip, Sahada görev alan bir ekip ve yönetim ekibi

Tablo 4.18. (devam)

İ4	1	Akademisyen, spor insanı ve sosyal girişimci	İletişim yönünden ve akademik yönden etkili olmaları
----	---	--	--

Katılımcıların proje ekiplerindeki personel sayısı, meslekleri, nitelik ve yetkinlikleri Tablo 4.18’de kendilerinin verdikleri cevaplar aynen aktarılarak verilmiştir. Meslekler incelendiğinde proje ekiplerinin proje uzmanları, akademisyenler, antrenörler, spor uzmanları, grafik tasarımcı, sivil toplum çalışanları, gençlik eğitmenleri, öğretmenler, öğrenciler, memurlar, turizm çalışanları, sivil toplum kuruluşu çalışanları, fizyoterapistler, idari işlerden sorumlu çalışanlar ve sosyal girişimci olanlara kadar geniş bir yelpazeden oluştuğu görülmektedir. Aranılan nitelik ve yetkinlikler ise genel anlamda yabancı dil bilgisi, kendi alanında uzmanlık, proje konusuna ve amacına uygun olmak, proje yazma konusunda tecrübeye sahip olmak ve iyi bir iletişim becerisine sahip olmak olarak özetlenebilir.

Tablo 4.19. Soru 11: Proje ekibinizin daha önce Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi var mıydı?

Evet/Hayır	Frekans	Yüzde
Evet	12	70,6
Hayır	5	29,4
Toplam	17	100,0

Tablo 4.19’da araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının “Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi var mıydı?” sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 12’sinin “Evet” cevabını, geri kalan 5 katılımcının ise “Hayır” cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen 17 cevabın %70,6’sının “Evet” ve %29,4’ünün “Hayır” olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde “Evet” cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların çoğunun Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, bir Erasmus+ spor projesinin yürütülmesinde tecrübenin önemli olduğu görülmektedir.

Tablo 4.20. (Soru 11'in yanıtı "evet" ise), proje sayısı

Proje Sayısı	Frekans	Yüzde
1,00	3	25,0
2,00	3	25,0
3,00	3	25,0
4,00	1	8,3
5,00	1	8,3
8,00	1	8,3
Toplam	12	100,0

Tablo 4.20'de "Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi var mıydı?" sorusuna "Evet" cevabını veren 12 katılımcının proje sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Frekanslar incelendiğinde "1", "2" ve "3" proje yürütme tecrübesi olanların 3 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Proje sayılarına göre bakıldığında ise "8" proje yürütme tecrübesi olan 1 katılımcının olduğu görülmektedir.

Tablo 4.21. (Soru 11'in yanıtı "evet" ise), proje yılı/yılları, proje eylemi/eylemleri, proje alanı/alanları

Katılımcı	Proje sayısı	Proje yılı/yılları	Proje eylemi/eylemleri	Proje alanı/alanları
K2	3	2016-2018-2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K3	1	2017	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K4	1	2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K7	2	2019 ve 2020	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K9	5	2017-2021 yılları arası	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları,	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sporda iyi yönetişime ilişkin, Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K10	4	2017-2021	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K11	3	3	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sporda iyi yönetişime ilişkin, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K12	8	2017,2018,2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içermeye, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

Tablo 4.21. (devam)

K13	2	2015,2016	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
İ1	1	2020	İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
İ3	2	2015-2016 /2016- 2017	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
İ4	3	2018-2019	İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler

Tablo 4.21 incelendiğinde "Proje ekibinizin daha önce Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi var mıydı?" sorusuna evet yanıtını veren dokuzu Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünden ve üçü İşbirliği Ortaklıkları proje türünden toplam 12 katılımcı olduğu ve bunların hangi katılımcılar olduğu görülmektedir. Proje sayıları incelendiğinde K12 kodlu katılımcının ekibinin daha önce 8 defa Erasmus+ spor projesi yürütmesi ile en tecrübeli ekibe sahip olduğu görülmektedir. K8'in ardından 5 defa ile K9 kodlu katılımcı gelmektedir. Proje yılları sütununa bakıldığında en eski projenin 2015 yılında yapıldığı ve en güncel projenin ise 2021 yılına ait olduğu görülmektedir. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi ülkemizde yürütülen Erasmus+ spor projesi geçmişi çok eskiye dayanmamaktadır. Proje alanları incelendiğinde ise sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük, spora katılım ve teşvik olmak üzere çeşitli alanlarda projeler olduğu görülmektedir.

Tablo 4.22. Soru 12: Proje ekibinizin daha önce Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi var mıydı?

Evet/Hayır	Frekans	Yüzde
Evet	10	58,8
Hayır	7	41,2
Toplam	17	100,0

Tablo 4.22'de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının "Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi var mıydı?" sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 10'unun "Evet" cevabını, geri kalan 7 katılımcının ise "Hayır" cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen 17 cevabın %58,8'inin "Evet" ve %41,2'sinin "Hayır" olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde "Evet" cevabının üstünlük kurduğu ve katılımcıların çoğunun Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi olduğu görülmektedir.

Tablo 4.23. (Soru 12'nin yanıtı "evet" ise), proje sayısı

Proje Sayısı	Frekans	Yüzde
1,00	3	30,0
3,00	3	30,0
4,00	2	20,0
5,00	1	10,0
30,00	1	10,0
Toplam	10	100,0

Tablo 4.23'de "Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi var mıydı?" sorusuna "Evet" cevabını veren 10 katılımcının proje sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Frekanslar incelendiğinde "1" ve "2" proje yazma tecrübesi olanlar 3 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Proje sayıları incelendiğinde bir katılımcının ekibinin daha önce 30 defa Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi ile açık bir şekilde en tecrübeli ekip olduğu görülmektedir. Türkiye'den yapılan tüm Erasmus+ spor projesi başvurularından sadece 32 projenin kabul edildiği göz önünde bulundurulursa, proje ekibinden 30 proje yazan personelin birçok projenin kabul edilmediği gerçeği de ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.24. (Soru 12'nin yanıtı "evet" ise) proje yılı/yılları, proje alanı/alanları

Katılımcı	Proje sayısı	Proje yılı/yılları	Proje Eylemleri	Proje alanı/alanları
K2	1	2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K4	1	2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K7	1	2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K9	5	2017-2021	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları, Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sporda iyi yönetişime ilişkin, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K11	3	3	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sporda iyi yönetişime ilişkin, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K12	3	2018,2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K13	4	2017 2018 2019 2020	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi, Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları

Tablo 4.24. (devam)

İ2	30	2017	İşbirliği Ortaklıkları, Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sporda iyi yönetişime ilişkin, Doping mücadele etmek, Şike ile mücadele etmek, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları, Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
İ3	3	2015 / 2016	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
İ4	4	2016-2017 2018-2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım

Tablo 4.24 incelendiğinde “Proje ekibinizin daha önce Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi var mıydı?” sorusuna “evet” yanıtını veren yedisi Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünden ve üçü İşbirliği Ortaklıkları proje türünden toplam 10 katılımcı olduğu ve bunların cevapları görülmektedir. İ2 kodlu katılımcının 30 sayısının ardından ekibinden 5 defa proje yazma deneyimi olan K9 kodlu katılımcı gelmektedir. Proje yılları sütununa bakıldığında en eski projenin 2015 yılında yapıldığı ve en güncel projenin ise 2021 yılına ait olduğu görülmektedir. Proje alanları incelendiğinde ise sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük, sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme, doping ve şike ile mücadele etmek, spora katılım ve teşvik olmak üzere çeşitli alanlarda projeler olduğu görülmektedir.

Tablo 4.25. Soru 13: Proje ekibiniz, genel olarak Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi aldı mı?

Evete/Hayır	Frekans	Yüzde
Evete	3	17,6
Hayır	14	82,4
Toplam	17	100,0

Tablo 4.25'te araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının "Proje ekibiniz genel anlamda Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi aldı mı?" sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 3'ünün "Evet" cevabını, geri kalan 14 katılımcının ise "Hayır" cevabını verdiği görülmektedir. Yzdeliklere bakıldığında verilen 17 cevabın %17,6'sının "Evet" ve %82,4'ünün "Hayır" olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde "Hayır" cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların büyük bir çoğunluğunu proje ekibinin genel anlamda Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi almadığı görülmektedir.

Tablo 4.26. (Soru 13'n yanıtı "evet" ise), eğitim aldığı tarih/tarihler, eğitim süresi/süreler, eğitim aldığı kurum/kuruluşlar, belirtmek istediğiniz diğer bilgiler

Katılımcı	Eğitim Tarihi	Eğitim süresi	Eğitim aldığı kurum/ kuruluşlar	Belirtmek İstenen Diğer Bilgiler
İ1	2019 Aralık	Daha önce bu konuda deneyimli bir <i>NGO</i> yürütücüsü ile toplantılar yapıldı. Formel bir eğitim değildi.	Formel bir kurum eğitimi değildi.	-
İ2	Bilmiyorum	Değişiyor	AB, Türk UA, TÜBİTAK	Herkes proje hazırlamalı
İ4	2018	1 gün	EU Belçika Yürütme ajansı <i>/info day</i>	-

Tablo 4.26'da "Proje ekibiniz, genel olarak Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi aldı mı?" sorusuna evet cevabı veren üç katılımcının bu eğitimlere dair belirttiği bilgiler aynen sunulmuştur. İ2 kodlu katılımcı Erasmus+ spor projesi yazma eğitimini AB, Türk UA, TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu) kurumlarından aldığını ancak aldığı tarihi bilmediğini belirtmiş ve ek olarak herkesin proje yazması gerektiğini söylemiştir. İ4 kodlu katılımcı Erasmus+ spor projesi yazma eğitimini 1 günlük sürede EU Belçika Yürütme Ajansı'ndan aldığını belirtmiştir. İ1 kodlu katılımcı ise diğer iki katılımcıdan farklı olarak eğitimini resmi bir kurumdan değil de deneyimli kişilerden aldığını belirtmiştir.

Tablo 4.27. Soru 14: Proje ekibiniz genel anlamda Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi veriyor mu?

	Evet/Hayır	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	2	11,8	12,5
	Hayır	14	82,4	87,5
	Toplam	16	94,1	100,0
Kayıp Gözlem		1	5,9	
Toplam		17	100,0	

Tablo 4.27’de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının 16’sının “Proje ekibiniz genel anlamda Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi veriyor mu?” sorusuna yanıt verdiği ve 1 katılımcının ise bu soruyu yanıtı bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 16 katılımcının 2’sinin “Evet” cevabını, geri kalan 14 katılımcının ise “Hayır” cevabını verdiği görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerinde 16 cevabın %12,5’inin “Evet” ve %87,5’inin “Hayır” olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde “Hayır” cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların büyük bir çoğunluğunun proje ekibinin Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi vermediği görülmektedir.

Tablo 4.28. (Soru 14’ün yanıtı “evet” ise), kurum/kuruluş adı/adları, eğitim süresi/süreleri, eğitim verdiği meslek grupları

Katılımcı	Evet ise, Kurum Kuruluş Adları	Eğitim Süresi/Süreleri	Eğitim Verdiği Meslek Grupları
K12	Kargenç Club	5 gün	Genel
İ2	Üniversiteler	günlük	Her alan

Tablo 4.28’de “Proje ekibiniz genel anlamda Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi veriyor mu?” sorusuna “Evet” cevabını veren 2 katılımcının, Erasmus+ spor projesi yazma eğitimlerine ilişkin cevapları aynen aktararak verilmiştir. Bu bilgiler Erasmus+ projesi yazmak isteyen ancak deneyimsizlikten çekimser kalan kurum/kuruluş için önemli olabilmektedir.

Tablo 4.29. Soru 15: Erasmus+ spor destekleri projeleri hakkındaki bilgiyi nereden edindiniz?

Bilgi Edinme	Bilgi Edinme/Frekans	Frekans	Yüzde
	Avrupa Komisyonu	8	22,2%
	T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı	1	2,8%
	Türkiye Ulusal Ajansı	8	22,2%
	Web Sayfalar	5	13,9%
	Arkadaş	12	33,3%
	Diğer	2	5,6%

Tablo 4.29’da araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının “Erasmus+ spor destekleri projeleri hakkındaki bilgiyi nereden edindiniz?” sorusuna yanıt verdiği görülmektedir. Soruda beş seçenek yer almaktadır ve katılımcıların birden fazla yanıt vermeleri mümkün kılınmıştır. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 12’sinin “Arkadaş”, 8’inin “Avrupa Komisyonu” ve “Türkiye Ulusal Ajansı”, 5’inin “Web Sayfalar”, 2’sinin “Diğer” ve 1’inin “T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı” cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen cevaplar arasında %33,3’lük oran ile “Arkadaş” cevabının üstünlük kurduğu görülmektedir. “Diğer” cevapların içerikleri ise, “Tamamen kendim öğrendim araştırmalarımla Türkiye’den kimsenin desteğini almadım” ve “Okuyarak ve deneyim paylaşımı” şeklindedir. Verilen cevaplara göre en etkili bilgi kaynağının arkadaş olması, daha informal bilgiler edinildiği anlaşılmaktadır. Erasmus+ spor programının en yetkin kurumları olan Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı 8’er frekans ile ikinci sırada beklentiyi karşılamaktadır. Ancak, arkadaş bilgi kaynağını takip etmeleri düşündürücüdür. Öte yandan, Türkiye’nin spor alanında en yetkili kurumun Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın olması ve sadece bir katılımcının bilgi kaynağı olması ayrıca üzerinde durulması gereken bir konu olduğu tartışılabilir.

Soru 16: Bilgi kaynaklarının yeterliliği/etkinliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

“Bilgi kaynaklarının yeterliliği/etkinliği konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 1. katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

K1: Hayır, AB ülkelerindekilerin oldukça gerisinde.

K2: Yetersiz, uygulama pratikleri oldukça kötü.

K3: Özellikle Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen Spor Bilgi Günleri sayesinde hem teknik bilgilere hem de ağ kurma faaliyetlerine ulaşım sağlayabiliyoruz. Web sayfalarında ve Erasmus+ Program rehberinde de genel çerçeveye dair yeterli bilgiler bulunuyor.

K4: Yeterli.

K5: Yeterli.

K6: Yeterli ve etkin.

K7: Aradığımız bilgiye ulaşmakta pek zorlanmadık.

K8: Bilgi kaynakları oldukça yeterli.

K9: Genel anlamda kaynaklar yeterli görülmektedir.

K10: Tabii ki yeterli değildi fakat projeleri hayata geçirdikten sonra daha da tecrübelendik ve he projede daha bilgi donanım sahibi olduk.

K11: Yeterli.

K12: Yeterli değil.

K13: Eksik görüyorum.

İ2: Yeterli.

İ3: Web sayfalarında yeterli açıklama mevcut oluyor.

İ4: Evet yeterli.

16 katılımcıdan 11'i bilgi kaynaklarını yeterli bulmaktadır. Diğer taraftan, 5 katılımcı yetersiz bulmaktadır. Bu çalışmada elde edinilen bilgilere göre ülkemiz genelinde Erasmus+ 2014-2019 yılları arasında sadece 116 proje başvurusu yapılmış olması dikkate değer bir konu olduğu gözlenmektedir.

Soru 17: Türkiye'de spordan sorumlu kurum ve/veya kuruluşların Erasmus+ spor projeleri hakkında bilginin yayılması, paylaşılması ve projelerin yürütülmesindeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

17. soruya katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 9. katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

K1: Geliştirilmeli, proje yazımı ve yürütümü belirli bir emek istemektedir. Çoğu kurumumuzun bu anlamda bir kapasitesinin olduğunu düşünmüyorum.

K2: Yetersiz. Pratik eğitim oldukça az. Yabancı dil bilgisi olmayışı da büyük bir etken.

K3: Özellikle bu yıl Türkiye Ulusal Ajansı tarafından yapılan bilgilendirmeler yeterli seviyedeydi.

K4: Bu yıla kadar yetersiz bir düzeyde çalışmalar vardı, bu yıl artan bir ivme görüyoruz ancak ne kadar bilinçli olduğunu bilemiyorum.

K5: Yetersiz.

K6: Ulusal Ajansı dışında bu bilgiyi yaygınlaştıran bir kuruluş bilmiyorum.

K7: Daha etkin olabilirler.

K8: Oldukça etkin ve yeterli.

K10: Son zamanlarda çok daha iyi tanıtımlar yapıldığını düşünüyorum.

K11: Yeterli olduğunu düşünüyorum.

K12: Reklamı bol etkisi zayıf.

K13: Son zamanlarda biraz daha iyi.

İ1: Ulusal Ajansı'nın yaptığı toplantı faydalıydı.

İ2: Daha gayretli olmalılar.

İ3: Çalışmalarını önemsiyor ve etkili buluyorum.

İ4: Etkili buluyorum, yardıma açıklar.

Cevaplara bakıldığında, katılımcıların 11'i Türkiye'de spordan sorumlu kurum ve/veya kuruluşların Erasmus+ spor projeleri hakkında bilginin yayılması,

paylaşılması ve projelerin yürütülmesindeki rolünü etkin bulmaktadır. Öte yandan 5'i yetersiz görmektedir. Ancak, Türkiye Ulusal Ajansı dışında başka, özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan bahsedilmemesi dikkat çekmektedir.

Soru 18: Önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin Erasmus+ spor projelerinde nasıl bir konuma geleceğini ve bu projelerin ne tür faydalar sağlayacağını düşünüyorsunuz?

18. soruya katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 9. katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

K1: Yıllar geçtikçe projelerden bilgisi olan insanların sayısı arttıkça kalite ve sayı da artacaktır.

K2: Yaygınlaştırma çalışmaları sayesinde projelere olan ilgiler de artıyor.

K3: Avrupa'da ve Türkiye'de E+ spor projelerinin öneminin oldukça arttığını ve yeni programda farklı bütçelendirme teknikleriyle *grassroot* organizasyonların da bu projelerden önemli ölçüde yararlanacağını düşünüyorum.

K4: Daha fazla ilgi duyulacağı ve katılımın artacağını düşünüyorum.

K5: Kabul edilen proje sayısı artabilir, ilgi duyan büyük ölçekli spor kuruluşları sayısı artabilir.

K6: Kitle sporlarına katılımı artıracaktır.

K7: Proje sayısının artacağını düşünüyorum.

K8: Daha çok spor projesi yürüteceğine ve daha fazla dezavantajlı bireyin spor projelerinden yararlanacağına inanıyorum.

K10: Daha yaygınlaşacağını ve projelerin çokluğundan dolayı hayata geçirilen projelerin daha nitelikli olacağını düşünüyorum.

K11: Dahada iyi bir seviyeye geleceğini düşünüyorum.

K12: Daha iyi olacağını düşünüyorum.

K13: Konum diye birşey olamaz tamamen komisyonun inisiyatifinde tüm projeleri Türkiye ye verme gibi birşey söz konusu olamaz.

İ1: Bilemiyorum.

İ2: Daha iyi olacak.

İ3: Katılımın artacağını ve bu projeler ile sosyal sorunlara daha çok dikkat çekileceğini düşünüyorum.

İ4: Daha fazla alanda başvuru vereceklerine inanıyorum.

18. sorununun yanıtlarına bakıldığında 16 katılımcı önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin Erasmus+ spor projelerinde daha iyi bir konuma geleceğini ve bu projelerin faydalar sağlayacağını düşünmektedir. Sonuç olarak, katılımcıların genel görüşleri olumlu ve tutumları oldukça pozitif.

Soru 19: Bundan sonra Türkiye tarafından yürütülecek Erasmus+ spor projelerinin sayısının ve konu çeşitliliğinin artırılması için önerileriniz nelerdir?

19. soruya katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 9. katılımcı ile İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 4. katılımcı bu soruya yanıt vermemişlerdir.

K1: Hedef grup analizlerinin iyi analiz edilmesi ve hedef grup bazlı küme çalışmaları gerekmektedir.

K2: Spor federasyonları, bakanlık ve özellikle üniversitelerde ciddi derecede seminer ve uygulama pratikleri için eğitim & konferanslar artırılmalı.

K3: Hibe alan ve proje yürütme tecrübesi olan kurumların deneyim paylaşabileceği alanların yaratılmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Pandemi sonrasında STK'ların ve spor kulüplerinin alt yapı eksiklikleri önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden dijital dönüşümü destekleyen spor projeleri ve sektörler arası diyalogun arttırılmasını önemli görüyorum.

K4: Yerel eğitimler yararlı olabilir.

K5: Türkçe bilginin yaygınlaştırılması yararlı olabilir.

K6: Daha fazla bilgi yaygınlaştırma aracına ihtiyaç var.

K7: Sosyal medyada gruplar oluşturmak, rehberler yayınlamak.

K8: Daha çok STK'nın sürece dâhil edilmesi gerekmektedir.

K10: Yerel yönetimlerin ve üniversitelerin bu projeleri destekleyen birimler oluşturması ve daha çok gence ulaşmak faydalı olacaktır.

K11: Yaygınlaştırma faaliyetlerinin artırılması gerekiyor.

K12: En başta projeleri para olarak görmemek gerekiyor.

K13: Türkiye fiziksel aktivite yapma konusunda çok düşük rakamlara sahip olduğu için bu konuları dikkate alabilirsiniz.

İ1: Bu bize çok bağlı değil ama her başlıkta Türkiye'de çok eksik alan olduğunu söyleyebilirim.

İ2: Daha fazla başvuru, daha fazla başarıdır.

İ3: Katılımı teşvik etmek için eğitimlerin ve cesaretin artırılması.

Soru 19'un cevapları incelendiğinde, bundan sonra Türkiye tarafından yürütülecek Erasmus+ spor projelerinin sayısının ve konu çeşitliliğinin artırılması için en çok eğitim, seminer, konferans ve deneyim paylaşımı yaygınlaştırma faaliyetlerinin önerildiği görülmektedir.

Tablo 4.30. Soru 20: Bahse konu Erasmus+ spor destekleri projenizin dışında yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde devam eden veya tamamlanmış "spor" projeniz var mı?

Var/Yok	Frekans	Yüzde
Yok	9	52,9
Var	8	47,1
Toplam	17	100,0

Tablo 4.30'da araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının soru 20'e yanıt verdiği görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 9'unun "Yok" cevabını, geri kalan 8 katılımcının ise "Var" cevabını verdiği görülmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen 17 cevabın %52,9'unun "Yok" ve %47,1'inin "Var" olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde "Yok" ve "Var" cevaplarının eşit denilebilecek bir yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Her ne kadar sayılar neredeyse eşit olsa da 8 katılımcının Erasmus+ spor projeleri dışında başka projelere ilgi duyduğu ve deneyimli olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4.31. (Soru 20'nin yanıtı "var" ise), devam eden proje sayısı kaçtır?

Devam Eden Proje Sayısı	Frekans	Yüzde
1,00	2	25,0
2,00	4	50,0
3,00	1	12,5
18,00	1	12,5
Toplam	8	100,0

Tablo 4.31'de "Bahse konu Erasmus+ spor destekleri projenizin dışında yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde devam eden veya tamamlanmış "spor" projeniz var mı?" sorusuna "Var" cevabını veren 8 katılımcının devam eden proje sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Frekanslar incelendiğinde "2" devam eden projesi olanlar 4 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Proje sayılarına göre bakıldığında ise "18" devam eden projesi olan 1 katılımcının olduğu görülmektedir.

Tablo 4.32. (Soru 20'nin yanıtı "var" ise), tamamlanan proje sayısı kaçtır?

Tamamlanan Proje Sayısı	Frekans	Yüzde
0	4	50,0
2	1	12,5
4	1	12,5
5	1	12,5
7	1	12,5
Toplam	8	100,0

Tablo 4.32'de "Bahse konu Erasmus+ spor destekleri projenizin dışında yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde devam eden veya tamamlanmış "spor" projeniz var mı?" sorusuna "Var" cevabını veren 8 katılımcının tamamlanan proje sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Frekanslar incelendiğinde tamamlanan projesi olmayanlar 4 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Proje sayılarına göre bakıldığında ise "7" tamamlanan proje sahibi 1 katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.33. Soru 21: Ortak olarak yer aldığınız devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projesi var mı?

Var/Yok	Frekans	Yüzde
Yok	3	17,6
Var	14	82,4
Toplam	17	100,0

Tablo 4.33’de araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının “ Ortak olarak yer aldığınız devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projesi var mı?” sorusuna yanıt verdiği görölmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 17 katılımcının 3’ünün “Yok” cevabını, geri kalan 14 katılımcının ise “Var” cevabını verdiği görölmektedir. Yüzdelerle bakıldığında verilen 17 cevabın %17,6’sının “Yok” ve %82,4’ünün “Var” olduğu görölmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde “Var” cevabının büyük bir üstünlük kurduğu ve katılımcıların büyük bir çoğunluğunun ortak olarak yer aldıkları, devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projelerine sahip oldukları görölmektedir.

Tablo 4.34. (Soru 21’in yanıtı “var” ise), devam eden projelerin sayısını ve koordinatör ülke/ülkeler, tamamlanan projelerin sayısını ve koordinatör ülke/ülkeler

Katılımcı	Devam eden proje sayısı	Devam eden projenin Ortak ülkeleri	Tamamlanan proje sayısı	Tamamlanan projenin Ortak ülkeleri
K1	1	Portekiz	0	-
K2	2	Türkiye - Almanya	2	Türkiye - Almanya
K3	3	Bulgaristan - Danimarka - Litvanya	2	İspanya ve Romanya
K4	2	İtalya - Türkiye	0	-
K5	2	İtalya - Türkiye	0	-
K6	1	Türkiye	0	-
K7	1	Türkiye	0	-
K8	1	Polonya	0	-
K9	-	-	-	-
K10	0	-	5	Bulgaristan - Türkiye - Yunanistan - İspanya - Hırvatistan
K11	1	-	4	-
K12	14	-	5	-
K13	10	Almanya İtalya İspanya Portekiz Fransa Romanya Macaristan	0	-
İ2	1	-	0	-

Tablo 4.34’te "Ortak olarak yer aldığınız devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projesi var mı?" "var" yanıtını veren on üçü Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünden ve biri İşbirliği Ortaklıkları proje türünden toplam 14 katılımcı olduğu ve bunların hangi katılımcılar olduğu görölmektedir. K10 kodlu katılımcı hariç geri kalan 13 katılımcının en az 1 devam eden Erasmus+ spor projesi içinde yer aldıkları ve K2, K3, K10, K11, K12 kodlu katılımcıların ise en az 2

tamamlanmış Erasmus+ spor projesi içinde yer aldığı görülmektedir. Devam eden Erasmus+ spor projelerinde yer almada K12 kodlu katılımcının 14 ve K13 kodlu katılımcının 10 tane olmak üzere en yüksek değere sahip oldukları görülmektedir. Devam eden projelere ortak olan ülkelerin Almanya, Bulgaristan, Danimarka, Fransa, İspanya, İtalya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Portekiz, Romanya ve Türkiye olduğu görülmektedir. Tamamlanmış Erasmus+ spor projelerinde yer almada K10 ve K12 kodlu katılımcıların 5'er defa ile yüksek değere sahip oldukları görülmektedir. Tamamlanan projelere ortak olmuş ülkelerin ise Almanya, Bulgaristan, Hırvatistan, İspanya, Romanya, Türkiye ve Yunanistan olduğu görülmektedir. K9 nolu katılımcı "Ortak olarak yer aldığımız devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projesi var mı?" sorusuna "var" cevabını vermiş olmasına rağmen diğer proje türü veya sayısı bilgilerini vermemiştir. K2, K3, K11 ve K12 kodlu katılımcıların hem devam eden hem de tamamlanmış Erasmus+ spor projelerinin içinde yer aldıkları dikkat çekmektedir.

Tablo 4.35. Soru 22: Daha önce koordinatör olarak başvurduğunuz ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurunuz var mı?

	Var/Yok	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Yok	10	58,8	62,5
	Var	6	35,3	37,5
	Toplam	16	94,1	100,0
Kayıp Gözlem		1	5,9	
Toplam		17	100,0	

Tablo 4.35'te araştırmaya katılan toplam 17 katılımcının 16'sının "Daha önce koordinatör olarak başvurduğunuz ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurunuz var mı?" sorusuna yanıt verdiği ve 1 katılımcının ise bu soruyu yanıtız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde soruya cevap veren 16 katılımcının 10'unun "yok" cevabını, geri kalan 6 katılımcının ise "Var" cevabını verdiği görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerinde 16 cevabın %62,5'inin "Yok" ve %37,5'inin "Var" olduğu görülmektedir. Frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde "Yok" cevabının üstünlük kurduğu ve katılımcıların çoğunluğunun daha önce koordinatör olarak başvurduğu ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurusu olmadığını söyleyebiliriz.

Tablo 4.36. (Soru 22'nin yanıtı "var" ise), proje sayısı

	Kabul Edilmeyen Proje Sayısı	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	1,00	1	5,9	16,7
	2,00	3	17,6	50,0
	3,00	1	5,9	16,7
	6,00	1	5,9	16,7
	Toplam	6	35,3	100,0
Kayıp Gözlem		11	64,7	
Toplam		17	100,0	

Tablo 4.36'da "Daha önce koordinatör olarak başvurduğunuz ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurunuz var mı?" sorusuna "Var" cevabını veren 6 katılımcının kabul edilmeyen proje sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Frekanslar incelendiğinde kabul edilmeyen projesi "2" olan 3 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Proje sayılarına göre bakıldığında ise "6" kabul edilmeyen projesi sahibi 1 katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.37. (Soru 22'nin yanıtı "var" ise), proje yılı/yılları, proje eylemi/eylemleri, proje alanı/alanları

Katılımcı	Proje sayısı	Proje yılı/yılları	Proje eylemi/eylemleri	Proje alanı/alanları
K2	1	2020	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
K3	3	2019 - 2020	Küçük İşbirliği Ortaklıkları, İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
K12	2	2020	İşbirliği Ortaklıkları	Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
K13	6	2015 2016 2017 2018 2019	Küçük İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
İ3	2	2019 /2020	İşbirliği Ortaklıkları	Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım, Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi
İ4	2	2020-2021	İşbirliği Ortaklıkları	Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

Tablo 4.37 incelendiğinde "Daha önce koordinatör olarak başvurduğunuz ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurunuz var mı?" sorusuna "Var" yanıtını veren dördü Küçük İşbirliği Ortaklıkları proje türünden ve ikisi İşbirliği

Ortaklıkları proje türünden toplam 6 katılımcı olduğu ve bunların hangi katılımcılar olduğu görülmektedir. Proje sayıları incelendiğinde K13 kodlu katılımcının Erasmus+ spor projeleri için daha önce 6 defa başvuru yapıp başvurularının kabul edilmediği görülmektedir. Proje yılları sütununa bakıldığında en eski başvuru tarihinin yine K13 kodlu katılımcıya ait 2015 yılında yapılan başvuru olduğu ve en güncel başvurunun ise İ4 kodlu katılımcının 2021 yılına ait başvurusu olduğu görülmektedir. Proje alanları incelendiğinde ise sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler, sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük, sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme, dopingle ve şike ile mücadele etmek, spora katılım ve teşvik olmak üzere çeşitli alanlarda projeler olduğu görülmektedir.

Soru 23: Genel anlamda, değerlendirme raporunda belirtilen kabul edilmeme nedeni/nedenleri

23. üncü soruya katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda yer almaktadır. Görüşme formu yanıtlama sıralamasında Küçük İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 1., 5., 6., 7., 9. ve 11. katılımcılar ile İşbirliği Ortaklıkları katılımcılarından 1. katılımcı bu soruya yanıt vermemişlerdir.

K2: Proje yazmadaki bilgi eksikliği.

K3: Proje hedeflerinin daha net açıklanması gerekliliği, ihtiyaç analizlerinin daha detaylı olması gerekliliği.

K4: Şimdilik kabul edilmeyen projemiz yok.

K10: Proje ortaklarının ve koordinatör kurumun güvenilir olmayışı. Proje faydalanıcılarının gerçek olmayışı. Proje hedeflerinin gerçekleşme olasılığının az olması.

K12: Ortaklığın tamamlayıcı olmaması.

K13: Faaliyetler yetersiz. Daha iyi izleme değerlendirme yöntemleri.

İ2: Tecrübesizlik.

İ3: Ortaklarla ilişkinin, iş dağılımının net ifade edilememesi.

İ4: Ortaklar ile tam konunun paylaşılabilmesi- yeterli açıklamanın yapılmaması.

Verilen cevaplara bakıldığında, daha önce Erasmus+ spor proje başvurusu yapmış katılımcıların projelerinin Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmeme nedenlerin çok farklı olduğu görülmektedir. Verilen cevapların yanı sıra, Türkiye Ulusal Ajansı tarafından düzenlenen 2021 Spor Bilgi Günü'nde açıklanan proje kabul edilmeme nedenleri arasında en yaygın sebepler aşağıda verilmektedir:

- Belirsiz veya net olmayan tanımlamalar veya açıklamalar,
- Odak eksikliği,
- Amaçlar, metodoloji, bütçe ve proje arasındaki tutarsızlık,
- Abartılmış bütçe,
- Zayıf yaygınlaştırma faaliyetleri,
- Avrupa Spor Politikaları'nın hedefleriyle ilginin kurulmaması,
- Proje hedeflerinin gerçekçi olmaması, açıkça tanımlanmaması ve spor ortakları ve hedef kitle ile uyumlu olmaması,
- Eksik veya gerçek bir ihtiyaç analizinin olmaması,
- Projenin yenilikçi yönlerinin yeterince ikna edici olmaması,
- Projenin AB düzeyindeki katma değerinin yeterince gösterilmemesi,
- Ortaklık yapısının tamamlayıcı nitelikte olmaması,
- Ortaklar ve proje ekibi arasındaki sorumluluk ve görevlerin iyi planlanmaması,
- Ortak ülkelerden alınan ortaklıkların katma değerinin gerekçelendirilmemesi,
- Projenin öngörülen etkisinin tanımlanmış hedeflerle açıkça bağlantılı olmaması ve
- AB hibesi tükendikten sonra sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik ikna edici olmaması.

Ancak, belirtilen nedenlerin özeti proje yazma konusunda bilgi eksikliğidir. Böylelikle, ülkemizin bu konudaki yetkin kurumların Erasmus+ spor proje yazma eğitimini yaygınlaştırmalarının önemli olduğu saptanmıştır.

SONUÇ

Araştırma boyunca elde edilen bilgileri özetlemek gerekirse Türkiye'nin Avrupa Birliği Erasmus+ Programı'na yapmış olduğu 933 milyon Avroluk toplam mali katkısının sadece yüzde 0,333'ünün ülkemizin Avrupa Komisyonu'na yapmış olduğu Erasmus+ spor proje başvuruları sonucunda tahsis edildiği saptanmıştır. Ayrıca, ülkemizin Erasmus+ spor proje başvurularının kabul edilme oranı diğer Erasmus program ülkelerine göre çok zayıf olduğu hatta son sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Genel anlamda, bunun başlıca sebebi Erasmus+ spor projesi hakkında yazma konusunda ülke olarak yetersiz olduğumuz söylenebilir. Bunun yanı sıra Erasmus+ spor proje başvurusu kabul edilen kurum/kuruluşlarımıza bakıldığında sadece 23 farklı kurum/kuruluş olması nedeniyle ülkemizde proje hakkında farkındalığın ve bilgi eksikliğinin de olduğu ifade edilebilir. Ülkemizin Erasmus+ spor projelerine ayrılan bütçeden önemli ve verimli ölçüde faydalanabilmesi için hem daha fazla hem de daha nitelikli proje başvuruları yapılması gerekmektedir. Bunu için de başta ülkemizin spor ile ilgili en yetkili kurumu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye Ulusal Ajansı'na önemli görevler düşmektedir. En önemlisi, spor alanında faaliyet gösteren daha geniş bir kitleye her il ve ilçede bilgilendirme toplantıları, seminerler, çalıştaylar, proje yazma eğitimleri gibi etkinlikler düzenlenebilir.

Erasmus+ 2021-2027 yeni dönemine girmiştir. Bu yeni dönemde ülke olarak daha başarılı olabilmemiz için bir fırsat olduğunu düşünerek programdan daha fazla nasıl yararlanabileceğimiz üzerinde durulmalıdır. Yapılacak bilgilendirmelerle iyi uygulama örneklerinden yararlanarak Erasmus+ spor projesinin nasıl yazılması ve özellikle nelere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmalıdır. Erasmus+'nın yeni döneminde spor alanı farklı şekil ve boyut ile ele alınmıştır. Spor projeleri üç ana eyleme ayrılmıştır. Eylemlerin başlıkları şunlardır: “Kuruluş ve Kurumlar Arası İşbirliği”, “Spor Alanında Kapasite Oluşturma” ve “Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri”. “Kuruluş ve Kurumlar Arası İşbirliği” ana eylemi altında yürütülen projelerden beklenen sonuçlar:

- Spor ve fiziksel aktivite ile ilgili artan bilgi ve farkındalık ve
- Toplumsal içerme, eşit fırsatlar ve sağlıklı yaşamın teşvik edilmesinde sporun rolü konusunda artan farkındalık.

Projelerden beklenen etkiler ise:

- Sağlık ve sıhhat aracı olarak spor ve fiziksel aktiviteye katılım düzeyinin artması,

- Doping, şike ve şiddet gibi sporun bütünlüğüne yönelik sınır ötesi tehditlerin yanı sıra her türlü hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın nasıl üstesinden gelineceği konusunda artan bilgi, sporda iyi yönetişimin ve sporcuların çift kariyerlerinin daha iyi desteklenmesi,

- Spor gönüllü faaliyetlerinde artan tanınırlık,

- Gönüllülerin, antrenörlerin, yöneticilerin ve kâr amacı gütmeyen spor organizasyonlarının personelinin artan hareketliliği ve

- Sporda artan sosyal içerme ve fırsat eşitliği.

2022 yılında işbirliği ortaklıkları aşağıdaki öncelikli alanlardan bir veya birden fazlasını ele almalıdır:

- Eğitim, öğretim, gençlik ve sporun tüm alanlarında kapsayıcılık ve çeşitlilik,

- Çevre ve iklim değişikliğiyle mücadele,

- Dijital hazırlık, dayanıklılık ve kapasitenin geliştirilmesi yoluyla dijital dönüşümü ele almak ve

- Ortak değerler ve sivil katılım.

Özellikle spor alanında ise, AB Spor Çalışma Planı (2021-2024) veya sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteye ilişkin Konsey tavsiyesi gibi temel politika belgelerinin uygulanmasına katkıda bulunan ortaklıklara öncelik verilecektir. Spor alanındaki özel öncelikler şunlardır:

- Herkes için sağlıklı yaşamı teşvik etmek,

- Sporun bütünlüğünü ve değerlerini teşvik etmek,

- Sporda ve spor aracılığıyla eğitimi teşvik etmek ve

- Sporda şiddet, ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlükle mücadele etmek.

“Spor Alanında Kapasite Oluşturma” ana eylemi şunları amaçlamaktadır:

- Taban spor organizasyonlarının kapasitesini artırmak,

- Erasmus Programı ile bağı olmayan Üçüncü ülkelerde spor ve fiziksel aktivite uygulamalarını teşvik etmek,

- Spor aracılığıyla sosyal içermeyi teşvik etmek,

- Spor aracılığıyla pozitif değerleri teşvik etmek (*fair play*, hoşgörü, takım ruhu gibi) ve

- Ortak girişimlerle dünyanın farklı bölgelerinde işbirliği teşvik etmek.

“Spor Alanında Kapasite Oluşturma” ana eylemin altında sunulan proje teklifleri aşağıdaki tematik alanlarına odaklanmalıdır:

- Spor aracılığıyla ortak değerlerin, ayrımcılık yapılmamasının ve cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesi,

- Dezavantajlı grupların bağımsızlık ve liderlik gibi sosyal katılımını geliştirmek için gerekli becerilerin spor aracılığıyla geliştirilmesi.

- Mültecilerin entegrasyonu ve

- Çatışma sonrası uzlaşma.

“Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri” eylemi, aşağıdaki alanlarda Avrupa boyutunda spor etkinliklerinin organizasyonunu desteklemeyi amaçlamaktadır:

- Sporda gönüllülük,

- Spor aracılığıyla sosyal içirme,

- Cinsiyet eşitliği de dâhil olmak üzere sporda ayrımcılığa karşı mücadele ve

a) Sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteye ilişkin Konsey Tavsiyesi, AB Fiziksel Aktivite Kılavuzları ve Tartu Sağlıklı Yaşam Tarzı Çağrısı'nın uygulanması,

b) Avrupa Spor Haftalarının uygulanmasının desteklenmesi,

c) sağlığın aracı olarak spor ve fiziksel aktivitenin teşvik edilmesi ve

d) geleneksel spor ve oyunlar ile nesiller arası spor da dâhil olmak üzere spor ve fiziksel aktivitenin uygulamasını teşvik eden tüm aktivitelerin desteklenmesi de dâhil spor ve fiziksel aktiviteye katılımın teşvik edilmesi.

Söz konusu eylemden beklenen etkiler ise;

-Sosyal içerme, fırsat eşitliği ve sağlığı geliştiren fiziksel aktiviteyi desteklemede sporun rolü konusunda farkındalığın artması ve

-Spora, fiziksel aktiviteye ve gönüllü faaliyetlere katılımının artması.

Bütün alanların hibe kriterleri dört kategoriden oluşmaktadır: Projenin uygunluğu, proje tasarımının ve uygulamasının kalitesi, ortaklığın ve işbirliği düzenlemelerinin kalitesi ve etki. Her proje alanın hibe kategorisinde farklı azami puan belirlenmiştir. Projenin uygunluğu kategorisinin altında proje başvurusunda beklenen bilgiler şunlardır:

- Projenin gerekçesi ve genel hedefleri,

- İhtiyaç analizi ve özel hedefler ve

- Diğer eylemler ve yeniliklerle tamamlayıcılık - Avrupa katma değeri.

Proje tasarımının ve uygulamasının kalitesi kategorisinin altında proje başvurusunda beklenen bilgiler de şunlardır:

- Konsept ve metodoloji,

- Proje yönetimi, kalite güvencesi ve izleme ve değerlendirme stratejisi,

- Proje ekipleri, personel ve uzmanlar,

- Maliyet etkinliği ve mali yönetim ve

- Risk yönetimi.

Proje ortaklığı ve işbirliği düzenlemelerinin kalitesi kategorisinin altında proje başvurusunda şu bilgiler istenmektedir:

- Konsorsiyumun oluşturulması (konsorsiyum işbirliği ve görevlerin dağılımı)
ve

- Konsorsiyum yönetimi ve karar alma.

Son olarak, projenin etkisi kategorisinin altında proje başvurusunda da istenilen bilgiler şunlardır:

- Etki ve beklenti,

- İletişim, yaygınlaştırma ve fonlamanın görünürlüğü ve

- Sürdürülebilirlik ve devamlılık (European Commission, 2021a).

Yukarıda verilen bilgiler dışında spor alanında Erasmus+ proje başvurusu yapan kurum/kuruluşlardan ayrıca çalışma planı, iş paketleri ve faaliyetler, etkinlikler ve toplantılar, zaman çizelgesi, ayrıntılı bütçe tablosu ve fikri çıktılar istenmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında başarılı proje başvurusu için aşağıdaki tavsiyeler önerilmektedir:

- En güncel Erasmus+ Program Rehberi'ni elkitabı olarak kullanmak,
- Proje ekibinin Avrupa spor politikalarını ve AB Çalışma Planları'nı biliyor olması ve bunları yaygınlaştırmaya hazır olması,
- Proje ekibinde ve ortaklarında spor konusunda uzman kişilerin yer alması,
- Proje ekibinin İngilizce veya başka bir Avrupa dilinde yazıyor ve konuşuyor olabilmesi,
- Proje ekibinde yeterli sayıda ve yetkin, nitelikli ve çalışmaya hazır olan personelin yer alması, her birinin görev tanımının iyi yapılmış olması,
- Proje bütçesinin planlamasını, hesaplamasını, yönetilmesini ve etkin kullanılmasını gerçekleştirebilecek yetkin bir personelin (tercihen muhasebeci) proje ekibinde yer alması,
- Projenin etkin yürütülebilmesi için güçlü iletişimin kurulabilmesi,
- Projenin görünürlüğü ve sürdürülebilirliği için başka paydaşlarla eşgüdümlü çalışabiliyor olmak,
- Proje başvurusu yapan kurum/kuruluşun proje konusundaki yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde ihtiyaçlarını iyi biliyor ve analizini yapabiliyor olmak,
- Proje başvurusu yapan ekibinin yazılı ifadeleri ve açıklamaları net, anlaşılır ve değerlendirici etkiliyor olabilmesi,
- Risk yönetiminin proje başvurusundan önce belirlenmiş olması,
- Proje başvuru formu doldurulmadan önce proje fikrinin iyice olgunlaştırılması,
- Projenin uygulanmasına ilişkin yapılandırma sürecine zaman ayrılmalı,
- Projenin hedefleri ve faaliyetleri açısından Erasmus+ spor alanına uygun olduğundan emin olunması,

- Proje ortaklarının projeye katılımlarından emin olunması. İş paketleri ve bütçenin birlikte tasarlanması,

- Projenin tasarımına ve yeniden gözden geçirilmesine için zaman ayrılması,

- Taslak proje başvurusu ortaklar dışında başka kişi/kişilerle paylaşılması ve fikir veya yorumun alınması ve

- Proje başvuru taslağı esnasında düşük kalitede girdi sağlayan ortakların tekrar gözden geçirilmesi çünkü büyük ihtimal projenin uygulanmasında da yüksek kalitede girdi sağlamayacaklardır.

Yukarıda verilen önerilerin yanı sıra, projelere fon sağlanmadan önce bile bazı aşamalardan geçmeleri gerektiğı hatırlanmalıdır. Bu aşamaları şöyle sıralayabiliriz: Projeyi tanımlama, tasarlama, planlama, hazırlık, başlatma, uygulama, takip, faaliyetlerin izlenmesi, projenin incelemesi ve etkinin değerlendirmesi. Katılımcı kuruluşlar ve faaliyetlerin katılımcıları tüm bu aşamalarda aktif rol almalı ve böylece öğrenme deneyimlerini artırmalıdır.

KAYNAKLAR

- Alexandrakis, V. (2012). "European Union and sport: a new beginning?". *International Sports Law Review Pandektis*. 9. 3-4.
- Alexopoulos, A. (2006). "European sport policy and Cypriot sport: knowledge and expectations of Cypriot sport students". *European Journal for Sport and Society*. 3/2. 143-153.
- Altunışık, R., vd. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı*. Sakarya: Yayıncılık. 6. Basım.
- Avrupa Birliği Bakanlığı (2016). *Avrupa Birliği programlarına katılım genel değerlendirme raporu*. Erişim: 29 Ocak 2021, <https://www.ab.gov.tr/siteimages/resimler/rapor%202016.pdf>.
- Balcı, V. (2013). "Avrupa Birliği ve spor". *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 8/2. 53-66.
- Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (2011). *Avrupa Birliği antlaşması ve Avrupa Birliği'nin işleyişi hakkında antlaşma*. Erişim: 15 Şubat 2021, <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>.
- Bolçay, D. D. (2019). *Avrupa Birliği'nin spor politikaları*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Ankara.
- Candan, T. (2018). "Avrupa Birliği'nin spor alanında düzenleme yapma yetkisinin kapsamı ve sınırları". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 9/2. 237-258.
- Chappelet, J. L. (2010). "Autonomy of sport in Europe". *Council of Europe*. Retrieved September 21, 2020, from <https://rm.coe.int/autonomy-of-sport-in-europe/168073499f>.
- Chatziagianni, E. (2014). "Corporatism and pluralism in European sport interest Representation". *International Journal of Sport Policy and Politics*. 6/1. 19-36.
- Christiansen, N. V., et al. (2014). "Sport promotion policies in the European Union: results of a contents analysis". *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*. 24. 428-438.
- Commission of the European Communities (2005). *Green Paper: Promoting healthy diets and physical activity: a European dimension for the prevention of overweight, obesity and chronic diseases*. COM(2005) 637 final. Retrieved February 17, 2021, from https://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/documents/nutrition_gp_en.pdf.
- Commission of the European Communities (2007a). *White Paper on Sport*. COM(2007) 391 final. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391&from=EN>.
- Commission of the European Communities (2007b). *Commission staff working document, the EU and sport: Background and context: Accompanying document to the White Paper on Sport*. SEC(2007) 935. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0935>.
- Commission of the European Communities (2007c). *Commission staff working document: Action plan "Pierre de Coubertin": Accompanying document to the White Paper on Sport*. SEC(2007) 934. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0934>.
- Commission of the European Communities (2007d). *Commission staff working document: Impact assessment: Accompanying the White Paper on Sport*. SEC(2007) 932. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0935>.

- Commission of the European Communities (2007e). *Commission staff working document: Executive summary of the impact assessment: Accompanying the White Paper on Sport*. SEC(2007) 936. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0936>.
- Council of the European Union (2010). *Press release 3013th Council meeting education, youth and culture*. Retrieved June 17, 2021, from https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/114361.pdf.
- Council of the European Union (2011). “Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the member states, meeting within the Council, on a European Union work plan for sport for 2011-2014”. (2011/C 162/01). *Official Journal of the European Union*. Retrieved May 4, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42011Y0601%2801%29>.
- Council of the European Union (2012a). *Opinion of the Council working party on sport on chapter III (articles 11 and 12) of the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing “Erasmus for all: the Union programme for education, training, youth and sport”*. Retrieved May 3, 2021 from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2012:181:FULL&from=PL>.
- Council of the European Union (2012b). *Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing “Erasmus for all”: the Union programme for education, training, youth and sport - partial general approach*. Retrieved June 7, 2021 from <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9098-2012-INIT/en/pdf>.
- Council of the European Union (2013). *Press release 3221st council meeting education, youth, culture and sport*. Retrieved March 20, 2021 from <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/eys/2022/04/04-05/>.
- Council of the European Union (2014). “Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the member states, meeting within the Council, of 21 May 2014 on the European Union work plan for sport (2014-2017)”. (2014/C 183/03). *Official Journal of the European Union*. Retrieved May 4, 2021 from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42014Y0614%2803%29>.
- Council of the European Union (2017). “Resolution of the Council and of the Representatives of the governments of the member states, meeting within the Council, on the European Union work plan for sport (1 July 2017-31 December 2020)”. (2017/C 189/02). *Official Journal of the European Union*. Retrieved May 4, 2021 from [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42017Y0615\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42017Y0615(01)&from=EN).
- Council of the European Union (2020). “Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the member states, meeting within the Council on the European Union work plan for sport (1 January 2021-30 June 2024)”. (2020/C 419/01). *Official Journal of the European Union*. Retrieved March 20, 2021 from [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204(01)).
- Cumhurbaşkanlığı. (2014). “Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti arasında Türkiye Cumhuriyeti’nin eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarındaki birlik programı olan Erasmus+’ya katılımı ile ilgili anlaşma”. *Resmi Gazete*. Erişim: 14 Şubat 2021, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140617-1-1.pdf>.
- Cumhurbaşkanlığı. (2018). “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) kuruluş kararname si”. *Resmi Gazete*. Erişim: 6 Şubat 2021, https://www.Ua.Gov.Tr/Media/U4hnowfg/Ulusal_Ajans_Kurulus_Kararnamesi.Pdf.

- Demir, B. (2002). *Avrupa Birliğine üye ülkelerin spor politikaları ile Türkiye'nin spor politikalarının karşılaştırılması ve belirlenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi, Konya.
- Devine, C. (2016). "Sex, sport and justice: reframing the 'who' of citizenship and the 'what' of justice in European and UK sport policy". *Sport, Education and Society*. 21/8. 1193-1212.
- Dışişleri Bakanlığı (2014). *Avrupa Birliği programları 2014-2020*. Erişim: 13 Aralık 2020, https://www.ab.gov.tr/files/sbybp/birlik%20programlari/ab_birlik_programlari.pdf.
- Dışişleri Bakanlığı (2021). *Lizbon Antlaşması*. Erişim: 10 Aralık 2020, <http://www.mfa.gov.tr/lizbon-antlasmasi.tr.mfa>.
- Eliçin, Y. (2011). "Avrupa Birliğinde yönetim". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 10/38. 44-60.
- Erdemli, A. (1999). "Kültür birliği olarak Avrupa ve spor". *Spor Bilimleri Dergisi*. 10/2,3,4. 3-15.
- European Commission (2004). *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament: Financial perspectives 2007-2013*. Retrieved February 9, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52004DC0487>.
- European Commission (2006). *Report: Sport governance in Europe: White Paper consultation by Commissioner Jan Figel with European sport federations*. Retrieved October 10, 2020, from https://www.asser.nl/upload/sportslaw-webroot/cms/documents/cms_sports_id73_1_figel_federations_Report_en.pdf.
- European Commission (2008). *White Paper on Sport seventh report of session 2007-08 report, together with formal minutes, oral and written evidence*. Retrieved October 12 2020, from <https://publications.parliament.uk/pa/cm200708/cmselect/cmcomeds/347/347.pdf>.
- European Commission (2009). *Study on sports agents in the European Union*. Retrieved November 4, 2020, from <https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/study-sports-agents-in-eu.pdf>.
- European Commission (2010a). *Europe 2020: A strategy for smart, sustainable, and inclusive growth*. Retrieved June 19, 2021, from <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>.
- European Commission (2010b). *Communication from the commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Strategy for equality between women and men 2010-2015*. COM(2010) 491 final. Retrieved June 7, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0491:FIN:EN:PDF>.
- European Commission (2011a). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the regions: Developing the European dimension in sport*. COM(2011) 12 final. Retrieved July 21, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0012>.
- European Commission (2011b). *Impact assesment accompanying document to the communication from the commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the regions: developing the European dimension in sport*. SEC(2011) 67 final. Retrieved May 27,

- 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011SC0067>.
- European Commission (2011c). *Impact assessment on sport actions accompanying the document proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing a single education, training, youth and sport programme for the period 2014-2020*. Retrieved August 2, 2021, from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1403/COM_SEC\(2011\)1403_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1403/COM_SEC(2011)1403_EN.pdf).
- European Commission (2011d). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A budget for Europe 2020*. Retrieved August 4, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0500>.
- European Commission (2011e). *Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing "Erasmus for all": The Union Programme for education, training, youth and sport*. Retrieved August 4, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011PC0788>.
- European Commission (2011f). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Developing the European dimension in sport*. Retrieved September 10, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0012:FIN:en:PDF>.
- European Commission (2011g). *Communication on sport: Developing the European dimension in sport*. Retrieved September 10, 2020, from https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?communication-on-sport-2011&kb_id=11563.
- European Commission (2011h). *Commission staff working document - Sport and free movement - Accompanying document to the communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Developing the European dimension in sport*. Retrieved September 11, 2020, from <https://op.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/ffcd7b62-66b7-4d0f-a0dd-000f0a816884>.
- European Commission (2011i). "Guidelines promoting dual career in the EU". *Athletes 2 Business*. Retrieved September 11, 2020, from https://sportperformancecentres.org/sites/default/files/A2B_guidelines_final.pdf.
- European Commission (2011j). *EU conference on sports agents final report*. Retrieved September 11, 2020, from <https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/final-report-eu-conference-sports-agents.pdf>.
- European Commission (2012). *EU guidelines on dual careers of athletes recommended policy actions in support of dual careers in high-performance sport - approved by the EU Expert Group "Education & Training in Sport" at its meeting in Poznań on 28 September 2012*. Retrieved September 13, 2020, from https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/dual-career-guidelines-final_en.pdf.
- European Commission (2013). "Call for proposals - EAC/S03/13 - Preparatory action 'European Partnership on Sports' (open call) (2013/C 120/08)". *Official Journal of the European Union*. Retrieved September 11, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2013/120/08&from=CS>.
- European Commission (2016a). *#Beactive European week of sport: 2016 evaluation report*. Retrieved September 13, 2020,

fromhttps://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/european_week_of_sport_evaluation_report_2016.pdf.

- European Commission (2016b). *Mapping of good practices relating to social inclusion of migrants through sport: Final report to the DG Education and Culture of the European Commission*. Retrieved September 26, 2020, from<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f1174f30-7975-11e6-b076-01aa75ed71a1>.
- European Commission (2016c). *Mapping and analysis of the specificity of sport: A final report to the DG Education & Culture of the European Commission*. Retrieved September 26, 2020, from<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/987401dc-cf57-4557-b47e-77ba81759787/language-en>.
- European Commission (2017a). *Anti-doping and data protection*. Retrieved September 13, 2020, from<https://bartvandersloot.com/onewebmedia/Anti-Doping%20and%20Data%20Protection.pdf>.
- European Commission (2017b). *Study on the contribution of sport to the employability of young people in the context of the Europe 2020 strategy: Final report*. Retrieved September 13, 2020, from<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e189cc96-b543-11e7-837e-01aa75ed71a1>.
- European Commission (2017c). *Mapping and analysis of education schemes for coaches from a gender perspective: A report to the European Commission*. Retrieved September 2, 2020, fromhttps://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/library/documents/sport-gender-mapping-analysis_en.pdf.
- European Commission (2018a). *#Beactive awards: Terms and conditions*. Retrieved September 13, 2020, from<https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/beactive-awards-2019-terms-conditions.pdf>.
- European Commission (2018b). *#Beactive awards: Nominations - introduction*. Retrieved September 13, 2020, from<https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/beactive-awards-2019-about.pdf>.
- European Commission (2018c). *Commission decision of 19.2.2018 adopting the arrangement for cooperation between the European Commission and the Union of European Football Associations (UEFA)*. C(2018) 876 final. Retrieved September 15, 2020, fromhttps://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/library/documents/decision-eu-uefa-cooperation-2018_1.pdf.
- European Commission (2019a). *Evaluation study on the implementation of the European week of sport: Final report*. Retrieved September 13, 2020, from<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/09961b30-3a44-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>.
- European Commission (2019b). "Call for proposals 2020 - EAC/A02/2019 Erasmus+ programme (2019/C 373/06)". *Official Journal of the European Union*. Retrieved 11 September, 2020, from<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3AC2019%2F373%2F06&qid=1638175810586>.
- European Commission (2020a). *Erasmus+ programme guide 2020 (Version 3)*. Retrieved December 20, 2020, from<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-programme-guide-2020-version-3>.
- European Commission (2020b). *Beactive European week of sport: 23-30 September: Communications handbook 2020*. Retrieved December 20, 2020, from<https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/ewos-comms-handbook-2020.pdf>.

- European Commission (2020c). *Rules of contest: 2019 #beinclusive EU sport awards*. Retrieved December 14, 2020, from <https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/beinclusive-2020-rules-of-contest.pdf>.
- European Commission (2021a). *Erasmus+ programme guide 2022 (Version 1)*. Retrieved November 24 2021, from <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/erasmusplus-programme-guide>.
- European Commission (2021b). *About sport policy*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies>.
- European Commission (2021c). *Combating violence and discrimination*. Retrieved May 28, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-integrity/combating-violence-and-discrimination>.
- European Commission (2021d). *Anti-Doping*. Retrieved May 27, 2021 from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-integrity/anti-doping>.
- European Commission (2021e). *Fighting match-fixing*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-integrity/fighting-match-fixing>.
- European Commission (2021f). *Sustainability*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-economy/sustainability>.
- European Commission (2021g). *Regional development*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-economy/regional-development>.
- European Commission (2021h). *Gender equality*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-society/gender-equality>.
- European Commission (2021i). *Physical activity and health*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-society/physical-activity-and-health>.
- European Commission (2021j). *Social inclusion*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-society/social-inclusion>.
- European Commission (2021k). *European week of sport*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/european-week-of-sport>.
- European Commission (2021l). *EU sport forum*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/eu-sport-forum>.
- European Commission (2021m). *Beinclusive EU sport awards*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/beinclusive-eu-sport-awards>.
- European Commission (2021n). *Share initiative*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/share-initiative>.
- European Commission (2021o). *The healthylifestyle4all initiative*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/healthylifestyle4all>.
- European Commission (2021p). *Erasmus+ sport info day*. Retrieved May 27, 2021, from <https://sport.ec.europa.eu/initiatives/erasmus-sport-info-day>.
- European Commission (2021q). *Erasmus+ project results*. Retrieved December 28, 2020, from <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>.
- European Commission (2021r). *Erasmus+ and former programmes projects overview*. Retrieved June 7, 2021, from https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-projects-compendium_en.
- European Commission (2021s). *Factsheets*. Retrieved January 29, 2021, from https://wayback.archive-it.org/12090/20210927084220/https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about/factsheets_en.

- European Commission (2021t). *Privacy statement: 2021 #beactive awards competition and gala*. Retrieved May 21, 2021, from <https://www.csd.gob.es/sites/default/files/media/files/2021-06/Privacy%20statement%20%23Beactive%20Awards.pdf>.
- European Commission (2021u). *#Beactive award 2021 - rules of contest*. Retrieved May 21, 2021, from <https://www.csd.gob.es/sites/default/files/media/files/2021-06/%23BeActive%20Awards%202021%20Rules.pdf>.
- European Communities (1992). "Treaty on European Union". (92/C 191/01). *Official Journal of the European Communities*. Retrieved February 1, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:11992M/TXT&from=EN>.
- European Communities (2002). "Framework agreement between the European Community and the Republic of Turkey on the general principles for the participation of the Republic of Turkey in community programmes". *Official Journal of the European Communities*. Retrieved February 1, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=oj:l:2002:061:0029:0031:en:pdf>.
- European Communities (2004). "Treaty establishing a constitution for Europe". *Official Journal of the European Union*. Retrieved July 07, 2021, from https://europa.eu/european-union/sites/default/files/docs/body/treaty_establishing_a_constitution_for_europe_en.pdf.
- European Council (2008). "Council framework decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law". *Official Journal of the European Union*. Retrieved March 15, 2021 from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32008F0913>.
- European Council (2010). *Conclusions 17 June 2010*. EUCO 13/10. Retrieved August 22, 2020, from https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.
- European Institute for Gender Equality (2021). *Sport*. Retrieved June 13, 2021, from <https://eige.europa.eu/topics/sport>.
- European Olympic Committees (2011). *Guide to EU sport policy*. Retrieved June 13, 2021, from http://www.euoffice.euolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwithlinks.pdf.
- European Olympic Committees (2017a). *Guide to EU sport policy*. Retrieved June 13, 2021, from http://www.euoffice.euolympic.org/files/guide_to_EU_Sport_Policy-paginas-1-13.pdf.
- European Olympic Committees (2017b). *Priorities EU sport policy 2017-2020*. Retrieved May 15, 2021, from <http://www.euoffice.euolympic.org/files/EOC%20EU%20Office%20Priorities%202017-20%20-%20Consolidated%20version%20July%202017%20-%20FINAL.pdf>.
- European Parliament (2010). *The Lisbon Treaty and EU Sports Policy*, Retrieved June, 13, 2020, from https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/cult/dv/esstudy_eusportpolicy/esstudyeusportpolicyen.pdf.
- European Parliament (2011). *Report on the European dimension in sport*. (2011/2087(INI)). Retrieved January 19, 2021, from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2011-0385_EN.pdf.
- European Parliament (2012). *Report on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing "Erasmus for all" The Union programme for education, training, youth and sport*. (COM(2011)0788 - C7-0436/2011 -

- 2011/0371(COD)). Retrieved March 15, 2021, from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2012-0405_EN.pdf.
- European Parliament (2013). *Working document on Erasmus+: The new multiannual programme for education, training, youth and sport*. Retrieved March 23, 2021, from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CULT-DT-521609_EN.pdf?redirect.
- European Parliament (2021). *EU sports: assessment and possible ways forward*. Retrieved September 10, 2021, from https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/236742/PE652-251_Study-EU-Sport-Policy.pdf.
- “European Parliament resolution of 8 May 2008 on the White Paper on sport”. (2007/2261(INI)) (2009/C 271 E/07). 2009. *Official Journal of the European Union*. Retrieved August 10, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52008IP0198>.
- “European Parliament resolution of 2 February 2012 on the European dimension in sport”. (2011/2087(INI)). *Official Journal of the European Union*. Retrieved August 10, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012IP0025&from=EN>.
- European Union (2013). “Regulation (EU) no 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+' the Union programme for education, training, youth and sport and repealing decisions no 1719/2006/EC, no 1720/2006/EC and no 1298/2008/EC”. *Official Journal of the European Union*. Retrieved January 5, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=oj:1:2013:347:0050:0073:en:pdf>.
- European Union (2021). *Access to the official journal*. Retrieved February 22, 2021, from <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>.
- Fidanoğlu, B. (2011). “Sporting exception in the European Union's sports policy”. *Ankara Bar Review*. 2011/2. 67-80.
- Garcia, B. (2007). “From regulation to governance and representation: agenda-setting and the EU's involvement in sport”. *Entertainment and Sports Law Journal*. 5/1.
- Garcia, B. (2009). “Sport governance after the White Paper: the demise of the European model?”. *International Journal of Sport Policy*. 1/3. 267-284.
- Garcia, B. and S. Weatherill. (2012). “Engaging with the EU in order to minimize its impact: sport and the negotiation of the Treaty of Lisbon”. *Journal of European Public Policy*. 19/2. 238-256.
- Garcia, B. and H. E. Meier. (2017). “Global sport power Europe? The efficacy of the European Union in global sport regulation”. *Journal of Common Market Studies*. 55/4. 850-870.
- Garcia, B., et al. (2018). “Issue framing and institutional constraints in EU agenda-setting: an analysis of European Union sport policy”. *Journal of Contemporary European Research*. 14/1. 23-39.
- Gardiner, S. and R. Welch. (2011). “Bosman-there and back again: the legitimacy of playing quotas under European Union sports policy”. *European Law Journal*. 17/6. 828-849.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013). *Ulusal gençlik ve spor politikası belgesi*. Erişim: 2 Ocak 2021, https://gsb.gov.tr/dosyalar/mevzuatlar/ulusal_genclik_ve_spor_politikasi.pdf.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı (2021). *Erasmus+ spor projeleri Hibe Başvuru Sonuçları Açıklandı*. Erişim: 25 Ocak 2021, <https://uogm.gsb.gov.tr/haberdetaylari/1/10002/216441/erasmus-spor-projeleri-hibe-basvuru-sonuclari-aciklandi.aspx>.

- Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu* (1986). Kanun Numarası: 3289, Kabul Tarihi: 21/5/1986, Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 28/5/1986 Sayı: 19120.
- Geeraert A. and E. Drieskens. (2020). “The dynamics of de-delegation: A principal–agent explanation of the reversal of private authority in international sport governance”. *Public Administration*. 2020. 1-15.
- Gündoğdu, Ş. M. ve Ö. Asal. (2017). “Ulusal gençlik ve spor politikasına göre dezavantajlı gençlerin belirlenmesine yönelik bir karar destek sistemi”. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 21/2. 293-310.
- Hartmann-Tews, I. (2006). “Social stratification in sport and sport policy in the European Union”. *European Journal for Sport and Society*. 3/2. 109-124.
- Henry, I. (2009). “European models of sport: governance, organisational change and sports policy in the EU”. *Hitotsubashi Journal of Arts and Sciences*. 50. 41-52.
- Hoekman, R., et al. (2011). “Introduction to the special issue on sports participation in Europe”. *European Journal for Sport and Society*. 8 (1/2). 7-13.
- Hovemann, G. (2006). “Perspectives on the successful composition of sport management programmes. Basic knowledge for the establishment of European standards”. *European Journal for Sport and Society*. 3/2. 155-175.
- İnci, H. (2011). *Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’de yerel yönetimlerin spora katkıları ve spor politikalarının karşılaştırılması*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kienapfel, P. and A. Stein. (2007). “The application of articles 81 and 82 EC in the sport sector”. *Competition Policy Newsletter*. Retrieved May 31, 2021, from https://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2007_3_6.pdf.
- Kornbeck J. (2013). “The European Union, sport policy and health-enhancing physical activity (HEPA): The case of exercise by prescription”. *Dtsch Z Sportmed*. 64.157-161.
- Köklü, N., vd. (2006). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Köse, H. A. (2011). *Avrupa Birliği hukuk sisteminin spor hukukuna etkileri*.
- Kurt, A. (2019). *Yerel Yönetimlerin Spor Politikalarının İncelenmesi (Manisa Büyükşehir Belediyesi Örneği)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Yöneticiliği, Manisa.
- Kurtipek, S. (2017). *Metropoliten alan içerisinde belediyelerin gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesi*. Basılmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor, Ankara.
- Mumcu, H. E. (2017). *Bazı AB ülkelerinde uygulanan engelli spor politikalarının ekonomik, sosyal ve proje bazlı olarak Türkiye ile karşılaştırması*. Basılmamış Doktora Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor, Kütahya.
- Mutz M. and M. V. Munster. (2020). “Associations of physical activity policies with sports participation in EU countries: Higher overall levels, smaller social inequalities, and more positive trends since 2009”. *Journal of Physical Activity and Health*. 17. 464-470.
- Öztürk P. ve C. Koca. (2018). “Uluslararası politika belgeleri kapsamında spor ve toplumsal cinsiyet politikaları”. *Spor Bilimleri Dergisi*. 29/3. 115-130.
- Panagiotopoulos, D. P. (Ed.). (2008). “EU sport policy: the new approach in the Treaty of Lisbon”. *International Sports Law Review Pandektis*. 7. 3-4.

- Panagiotopoulos, D. P. (2010). "Prospects for EU action in the field of sport after the Lisbon Treaty". *International Sports Law Review Pandektis*. 8. 3-4.
- Parrish, R. (2019). *Sports Law and Policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press.
- Pijetlovic K. (2015). *EU Sports Law and Breakaway Leagues in Football*. The Hague: T.M.C. Asser Press.
- Pijetlovic K. (2017). "EU sports law: a uniform algorithm for regulatory rules". *International Sports Law Journal*. 17. 86-100.
- Rogulski A. and S. Miettinen. (2009). "The EU and sport: the implementation of the White Paper on Sport and future prospects". *International Journal of Sport Policy*.1/3. 245-251.
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2018). *Federasyonlarımız*. Erişim: 11 Aralık 2020, <https://shgm.gsb.gov.tr/federasyonlar/>
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2018). *İstatistikler*. Erişim: 1 Mart 2021, <https://shgm.gsb.gov.tr/sayfalar/175/105/istatistikler>
- Taş, İ. (2013). "AB örneğinde uluslararası spor politikasının gelişimi: ekonomik, sosyal ve siyasal boyut", *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*. 4/9. 136-151.
- The Council of Europe and Sport (1998). *1966-1998 Volume II work of the Committee for the development of sport*. Retrieved April 04, 2021, from <https://eric.ed.gov/?id=ED435599>.
- Tocola, E. C. (2017). "Economic dimension by organizing a major sport event and the European Union. Ways to do it". *Physical Education, Sport and Kinetotherapy Journal*. 2/48. 99-105.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2021). *İstatistik veri portalı*. Erişim: 1 Mart 2021, <https://data.tuik.gov.tr/kategori/getkategori?p=nufus-ve-demografi-109&dil=1>.
- Türkiye Ulusal Ajansı (2021). *Erasmus+ ve ESC fırsatları*. Erişim: 29 Ocak 2021, <https://ua.gov.tr/anasayfa/>.
- Türkiye Ulusal Ajansı (2021). *Geçmiş yılların teklif çağrıları*. Erişim: 29 Ocak 2021, <https://www.ua.gov.tr/anasayfa/icerikler/gecmis-yillar-in-teklif-cagrilari/>.
- UNESCO (2005). *International convention against doping in sport*. Retrieved April 04, 2021, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000142594>.
- "White Paper on Sport: European Parliament resolution of 8 May 2008 on the White Paper on Sport" (2009). *Official Journal of the European Union*. Retrieved July 20, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008IP0198&from=EN>.
- Wolff, M.D. (2016). *Playing for the same team? The trio presidency and agenda management in European Union sport policy*. Unpublished Ph.D. thesis, Loughborough University, Loughborough.
- Yazıcıoğlu, Y. Ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yetim, A. A., vd. (2019). *Yönetim ve spor*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yılmaz, S. (2018). "Advancing our understanding of the EU sports policy: the socio-cultural model of sports regulation and players' agents, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 10/2. 353-369.
- Yükseköğretim Kurulu (2021). *Üniversitelerimiz*. Erişim: 5 Mart 2021, <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz>

Zuev V., and I. Popova. (2018). "The European Model of Sport: Values, Rules and Interests". *International Organisations Research Journal*. 13/1. 51-65.

EK

1. KÜÇÜK İŞBİRLİĞİ / İŞBİRLİĞİ ORTAKLIKLARI

Görüşme Formu

Merhaba. Adım Emine Yazıcı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Doktora öğrencisiyim. Avrupa Birliği Erasmus+ Programı kapsamında 2014-2020 döneminde Türkiye’de yürütülen spor projeleri ile ilgili bir araştırma yapmaktayım. Çalışmanın amacı Türkiye’de yürütülen Erasmus+ spor projelerinde ülke profilimizi ortaya çıkartmaktır. Çalışma sonuçları, doktora tezim için kullanılacaktır. Doktora tez danışmanım Prof. Dr. Osman İmamoğlu’dur.

Erasmus+ spor projesinin/projelerinin koordinatörlüğünde yer almış kişiler olarak söz konusu projelerin değerlendirmesinde sizin görüşlerinizin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, bundan sonra Türkiye’deki kurumların koordinatörlüğünde yürütülecek Erasmus+ spor projelerinin sayı, çeşit ve nitelik bakımından artırılmasına katkıda bulunacağını ümit ediyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

Çalışmaya katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayanmaktadır. Hazırlamış olduğum görüşme formunda sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Vereceğiniz tüm cevaplar tamamıyla gizli tutulacaktır ve sadece doktora tezimde değerlendirilecektir. Araştırmaya başlamadan önce üniversitemin Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kuruluna başvurularak gerekli onayın alındığını belirtmek isterim.

Görüşme formunu doldurmanız tahmini 15-20 dakika arasında sürebilir ve genel olarak kişisel rahatsızlık verecek soruları içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için benimle iletişime geçebilirsiniz.

KİŞİSEL BİLGİLER:

Yaşınız:

Eğitim Durumunuz:

- a) İlköğretim
- b) Ortaöğretim
- c) Lisans
- d) Yüksek Lisans

e) Doktora

f) Diğer

Mesleğiniz/Göreviniz:

Kaç yıldır bu mesleği/görevi yürütüyorsunuz.....

Unvan:

a) Öğr. Gör.

b) Dr.

c) Dr. Öğr. Üyesi

d) Doç. Dr.

e) Prof. Dr.

f) Diğer....

Yurtdışında Eğitim:

a) Lisans (ülke:.....)

b) Yüksek Lisans (ülke:.....)

c) Doktora (ülke:.....)

d) Doktora Sonrası Araştırma (ülke:.....)

e) Yurtdışında Eğitim Görmedim

ARAŞTIRMA SORULARI:

E-mailde ifade edilen projeniz ile ilgili sorular:

1. Projedeki rolünüz nedir? (Koordinatör, yardımcı, idari işler vs.)

2. Projeniz hangi alanın altında yer alıyor? (çoktan seçmeli)(tek işaret)

- Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
- Sporda iyi yönetişime ilişkin
- Dopingle mücadele etmek
- Şike ile mücadele etmek
- Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
- Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
- Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını
- Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

3. Proje alanınızı seçerken, kararınızı etkileyen nedenler/faktörler nelerdir? (özel ilgi, ülke sorunu, farkındalık yaratma, vs.).....

4. Proje alanınızı seçerken özellikle tercih etmediğiniz alan(lar) var mıydı?
Evet/Hayır

Evet ise...

a) Hangi alan/alanlar? (Birden fazla işaretlenebilir)

- Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
- Sporda iyi yönetime ilişkin
- Doping mücadelesine katılmak
- Şike ile mücadele etmek
- Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
- Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
- Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını
- Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

b) Tercih etmemenizdeki nedenini açıklayınız (ülkemizde hassas konu, yürütülmesi zor bir konu, uygulanabilirliği zor bir konu, vs.)

Hayır ise....

5. Proje ortaklarınızda ülke ve kurum/kuruluş tercihlerinizi etkileyen nedenler/faktörler nelerdir? (alanda tecrübeli, arkadaş, vs.)

6. Erasmus+ spor projenizin eylemini, yani Küçük İşbirliği Ortaklıkları / İşbirliği Ortaklıkları, özellikle neden seçtiniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha yüksek, ortak sayısı daha az, bütçe kontrolü daha kolay, vs.) .....

7. İşbirliği Ortaklıkları / Küçük İşbirliği Ortaklıkları eylemini neden seçmediniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha düşük, ortak sayısına ulaşmak daha zor, bütçe kontrolü daha zor, vs.).....

8. Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri eylemini neden seçmediniz? (örneğin; kabul edilme olasılığı daha düşük, ortak sayısına ulaşmak daha zor, bütçe kontrolü daha zor, konular daha detaylı, vs.).....

9. Projeniz devam ediyor mu? Evet/Hayır

Evet ise,

a) Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde projeden “beklediğiniz” etkiler nelerdir?.....

Hayır ise,

a) Projenizi yürütürken gözlemlediğiniz eksikler veya sorunlar nelerdir?.....

b) Projeniz için verilen hibenin yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?.....

c) Sizce projeniz amaçlarına/hedeflerine ne derece ulaştı?.....

d) Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde projenizin etkileri nelerdir?.....

e) Tekrar Erasmus+ spor projesi yapmak ister misiniz ve neden?.....

f) Projenizden elde ettiğiniz sonuçlar nelerdir?.....

g) Projenizden elde ettiğiniz sonuçları nasıl değerlendiriyorsunuz?.....

10. Proje ekibiniz;

Personel sayısı.....

Meslekleri.....

Nitelikleri ve yetkinlikleri.....

11. Proje ekibinizin “daha önce” Erasmus+ spor projesi yürütme tecrübesi var mıydı?

Evet / Hayır

Evet ise....

Proje sayısı....

Proje yılı/yılları....

Proje eylemi/eylemleri (birden fazla işaretlenebilir)

- Küçük İşbirliği Ortaklıkları
- İşbirliği Ortaklıkları
- Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri

Proje alanı/alanları (birden fazla işaretlenebilir)

- Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
- Sporda iyi yönetişime ilişkin
- Dopingle mücadele etmek
- Şike ile mücadele etmek

- Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
- Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
- Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını
- Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

12. Proje ekibinizin “daha önce” Erasmus+ spor projesi yazma tecrübesi var mıydı? Evet/Hayır

Evet ise...

Proje sayısı....

Proje yılı/yılları...

Proje eylemi/eylemleri (birden fazla işaretlenebilir)

Küçük İşbirliği Ortaklıkları

İşbirliği Ortaklıkları

Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri

Proje alanı/alanları (birden fazla işaretlenebilir)

- Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
- Sporda iyi yönetişime ilişkin
- Dopingle mücadele etmek
- Şike ile mücadele etmek
- Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
- Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
- Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını
- Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

13. Proje ekibiniz, genel olarak Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi aldı mı?

Evet/Hayır

Evet ise....

Eğitim aldığı tarih/tarihler...

Eğitim süresi/süreler....

Eğitimi aldığı kurum/kuruluşlar....,

Belirtmek istediğiniz diğer bilgiler.....

14. Proje ekibiniz “genel anlamda” Erasmus+ spor projesi yazma eğitimi veriyor mu? Evet/Hayır

Evet ise...

Kurum/kuruluş adı/adları...

Eğitim süresi/süreleri.....

Eğitim verdiği meslek grupları....

Belirtmek istediğiniz diğer bilgiler...

Erasmus+ spor destekleri projelerine geneline yönelik sorular:

15. Erasmus+ spor destekleri projeleri hakkındaki bilgiyi nereden edindiniz?
(birden fazla işaretlenebilir)

- Avrupa Komisyonu
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Türkiye Ulusal Ajansı
- Web sayfalar
- Arkadaşlar
- Diğer

Lütfen açıklayınız.....

16. Bilgi kaynaklarının yeterliliği/etkinliği konusunda ne düşünüyorsunuz?.....

17. Türkiye’de spordan sorumlu kurum ve/veya kuruluşların Erasmus+ spor projeleri hakkında bilginin yayılması, paylaşılması ve projelerin yürütülmesindeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?.....

18. Önümüzdeki yıllarda Türkiye’nin Erasmus+ spor projelerinde nasıl bir konuma geleceğini ve bu projelerin ne tür faydalar sağlayacağını düşünüyorsunuz?.....

19. Bundan sonra Türkiye tarafından yürütülecek Erasmus+ spor projelerinin sayısının ve konu çeşitliliğinin artırılması için önerileriniz nelerdir?.....

20. Bahse konu Erasmus+ spor destekleri projenizin dışında yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde devam eden veya tamamlanmış “spor” projeniz var mı? Var/Yok

Varsa,

- a) Devam eden proje sayısı kaçtır?....
- b) Tamamlanan proje sayısı kaçtır?.....

21. Ortak olarak yer aldığınız devam eden veya tamamlanan Erasmus+ spor projesi var mı? Var/Yok

Varsa,

- a) Devam eden projelerin sayısını ve koordinatör ülke/ülkelerini yazınız?....
- b) Tamamlanan projelerin sayısını ve koordinatör ülke/ülkelerini yazınız?....

22. Daha önce koordinatör olarak başvurduğunuz ancak kabul edilmeyen, Erasmus+ spor projesi başvurunuz var mı? Var/Yok

Varsa,

Proje sayısı...

Proje yılı/yılları....

Proje eylemi/eylemleri (birden fazla işaretlenebilir)

Küçük İşbirliği Ortaklıkları

İşbirliği Ortaklıkları

Kâr Amacı Gütmeyen Avrupa Spor Etkinlikleri

Proje alanı/alanları (birden fazla işaretlenebilir)

- Sağlığa faydalı fiziksel aktiviteler
- Sporda iyi yönetişime ilişkin
- Doping mücadele etmek
- Şike ile mücadele etmek
- Sosyal içerme, fırsat eşitliği, gönüllülük ve spora katılım
- Sporda şiddeti önleme ve ırkçılık ile hoşgörüsüzlükle mücadele etme yaklaşımları
- Sporcuların Çift Kariyerleri Hakkında AB Kılavuzlarının uygulanmasını
- Sporda gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi

23. Genel anlamda, değerlendirme raporunda belirtilen kabul edilmeme nedeni/nedenleri.....

Görüşme formu burada sona ermiştir. Katılarınız ve samimi cevaplarınız için çok teşekkür ederim.

ETİK KURUL KARARI

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
05.02.2020	1	2020/29

KARAR NO: 2020/29
Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora öğrencisi Emine YAZICI' nın Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu Spor Politikalarının Erasmus Programına Uygulanması: Türkiye'de Yürütülen Projelerin Değerlendirilmesi" isimli Doktora Tezine ilişkin mülakat ve doküman incelenmesi çalışmalarını içeren 5048 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora öğrencisi Emine YAZICI' nın Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu Spor Politikalarının Erasmus Programına Uygulanması: Türkiye'de Yürütülen Projelerin Değerlendirilmesi" isimli Doktora Tezine ilişkin mülakat ve doküman incelenmesi çalışmalarının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

ÖZ GEÇMİŞ

Emine Yazıcı Melbourne, University High School'u bitirdikten sonra La Trobe University School of Humanities and Social Sciences'dan 1988 yılında ve University of Melbourne Graduate School of Education'dan 1989 yılında mezun oldu. 2010 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programını bitirdi. 1991 yılından 16 Ağustos 2021 tarihine kadar Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Öğretim Görevlisi olarak görev yaptı. Çok iyi derecede İngilizce bilmektedir. Temel ilgi alanları müzik, yoga, sinema ve okumaktır. 30.11.2021

İletişim Bilgileri

Öğrenci no : 16231549

ORCID ID : 0000-0002-5026-8158

Yayınlanmış Çalışmalar:

1. Çon M., Okudan B., **Bol E.**, Karakullukçu Ö. (2020). "Türkiye'de fair play'in topluma benimsetilmesi ve geliştirilmesi". M. Dalkılıç (ed.). *Scientific Developments for Health and Life Science*. (s. 536-549). Ankara: Gece Kitaplığı.
2. Kawamorita H., **Yazıcı E.**, Kızılkaya R. "Internationalisation of higher education: experience from Ondokuz Mayıs University, Faculty of Agriculture". *Research, Results Scientific Journal*. 3. 460-469.